

UCHWAŁA Nr XXX/508/12
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO
z dnia 17 grudnia 2012 roku

w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji w latach 2010-2011 wojewódzkiego programu opieki nad zabytkami pn. *Wojewódzki program opieki nad zabytkami w Małopolsce na lata 2010-2013*

Na podstawie art. 18 pkt 20 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2001 r. nr 142, poz. 1590 z późn. zm.) oraz art. 87 ust. 5 i 6 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568 z późn. zm.) Sejmik Województwa Małopolskiego uchwala, co następuje:

§ 1

1. Przyjmuje się sprawozdanie z realizacji w latach 2010-2011 wojewódzkiego programu opieki nad zabytkami pn. *Wojewódzki program opieki nad zabytkami w Małopolsce na lata 2010-2013*, w brzmieniu załącznika nr 1 do niniejszej uchwały.

2. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1 przekazane zostaje Generalnemu Konserwatorowi Zabytków i właściwemu wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków w celu jego wykorzystania przy opracowywaniu, aktualizacji i realizacji krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Małopolskiego.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE

Wojewódzki program opieki nad zabytkami w Małopolsce na lata 2010-2013 przyjęty został uchwałą Nr LII/843/10 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 8 listopada 2010 r. i uzyskał pozytywną opinię Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Zgodnie z wymogiem art. 87, ust. 5 i 6 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami zarząd województwa jest zobowiązany sporządzić co 2 lata sprawozdanie z realizacji wojewódzkiego programu opieki nad zabytkami i przedstawić je sejmikowi województwa oraz przekazać Generalnemu Konserwatorowi Zabytków i właściwemu wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków w celu jego wykorzystania przy opracowywaniu, aktualizacji i realizacji krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

Sprawozdanie z realizacji w latach 2010-2011 wojewódzkiego programu opieki nad zabytkami pn. *Wojewódzki program opieki nad zabytkami w Małopolsce na lata 2010-2013*, przygotowane zostało w oparciu o sformułowane 47 wskaźników: 17 użyto dla zbadania realizacji, wskazanego w programie, celu 1 – ochrony regionalnej przestrzeni kulturowej oraz 30 wskaźników użyto dla zbadania stopnia realizacji celu 2 – zarządzania regionalną przestrzenią kulturową.

Realizacja zapisów programu opieki nad zabytkami w regionie nie jest możliwa bez aktywnej współpracy wszystkich podmiotów: regionalnej administracji samorządowej, państwowych służb konserwatorskich, instytucji kultury, właścicieli i opiekunów zabytków oraz podmiotów gospodarczych. Dla efektywnego wdrażania regionalnego programu opieki nad zabytkami wymagane jest regularne monitorowanie stanu ochrony i opieki nad dziedzictwem kulturowym, które umożliwia badanie stopnia realizacji zaplanowanych działań i zadań oraz określenie stanu zasobów dziedzictwa kulturowego Małopolski.

Ewaluacja programu jest dokonywana w czteroletnich okresach poprzez badanie stopnia osiągnięcia zakładanych celów. Ewaluację programu Zarząd Województwa Małopolskiego jest zobowiązanych przedstawić Sejmikowi Województwa Małopolskiego w okresie 12 miesięcy od zakończenia realizacji programu.

**Załącznik nr 1
do uchwały nr XXX/508/12
Sejmiku Województwa Małopolskiego
z dnia 17 grudnia 2012 roku**

SPRAWOZDANIE
z REALIZACJI w LATACH 2010-2011
WOJEWÓDZKIEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI
pn. WOJEWÓDZKI PROGRAM
OPIEKI NAD ZABYTKAMI w MAŁOPOLSCE
NA LATA 2010-2013

Sprawozdanie z realizacji w latach 2010-2011 wojewódzkiego programu opieki nad zabytkami pn. *Wojewódzki program opieki nad zabytkami w Małopolsce na lata 2010-2013*

Rzeczpospolita Polska strzeże dziedzictwa narodowego oraz stwarza warunki upowszechniania i równego dostępu do dóbr kultury, będącej źródłem tożsamości narodu polskiego, jego trwania i rozwoju
(art. 5 i 6 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej)

1. Wprowadzenie

Wojewódzki program opieki nad zabytkami w Małopolsce na lata 2010-2013 przyjęty – zgodnie z zapisami art. 87 ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568 z późn. zm.) – uchwałą Nr LII/843/10 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 8 listopada 2010 roku, stanowi kontynuację i rozwinięcie założeń *Wojewódzkiego Programu Ochrony Dziedzictwa i Krajobrazu Kulturowego Małopolski*, opracowanego na lata 2005-2009 (przyjętego uchwałą Nr XXXVII/469/05 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 3 października 2005 roku). Został sporządzony z inicjatywy Zarządu Województwa Małopolskiego i opracowany w Departamencie Kultury i Dziedzictwa Narodowego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego przy współdziałaniu powołanego przez Marszałka Województwa Małopolskiego zespołu zadaniowego, w skład którego weszli specjaliści z dziedziny opieki nad zabytkami: przedstawiciele środowiska naukowego, służb konserwatorskich, instytucji kultury oraz reprezentanci władzy samorządowej.

Wojewódzki program opieki nad zabytkami w Małopolsce na lata 2010-2013, zgodnie z wymogiem ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, uzyskał (pozytywną) opinię Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Obowiązek nałożony ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536 z późn. zm.), określił szczegółowo sposób konsultacji projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej organizacji pozarządowych. *Wojewódzki program opieki nad zabytkami w Małopolsce na lata 2010-2013* nie jest aktem prawa miejscowego. Niezależnie od tego faktu, zostały jednak przeprowadzone konsultacje społeczne projektu programu mającego obowiązywać na lata 2010-2013, z uwagi na specyfikę założeń tego dokumentu strategicznego, a w szczególności kompleksowość opieki nad dziedzictwem kulturowym, którą program założył, i konieczności współpracy wielu podmiotów zajmujących się dziedzictwem.

2. Podstawy prawne sporządzania sprawozdania z realizacji *Wojewódzkiego programu opieki nad zabytkami w Małopolsce na lata 2010-2013*

Zgodnie z wymogiem art. 87, ust. 5 i 6 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami zarząd województwa sporządza co 2 lata sprawozdanie z realizacji wojewódzkiego programu opieki nad zabytkami, które przedstawia sejmikowi województwa oraz przekazuje Generalnemu Konserwatorowi Zabytków i właściwemu wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków w celu jego wykorzystania przy opracowywaniu, aktualizacji i realizacji krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami. Ewaluacja programu dokonywana jest w okresach czteroletnich, poprzez badanie stopnia osiągnięcia zakładanych celów. Tym samym ewaluację programu Zarząd Województwa Małopolskiego jest zobowiązany przedstawić Sejmikowi Województwa Małopolskiego w okresie 12 miesięcy od zakończenia realizacji programu.

3. Misja *Wojewódzkiego programu opieki nad zabytkami w Małopolsce na lata 2010-2013*

Zarówno program opieki nad zabytkami, jak i jego ewaluacja powinny służyć realizacji ustawowych zadań jednostek samorządu terytorialnego, a tym samym – społecznościom lokalnym, poprzez stworzenie ram dla aktywnego zarządzania zasobem składającym się na lokalne dziedzictwo kulturowe. Taki też wydźwięk ma misja *Wojewódzkiego programu opieki nad zabytkami w Małopolsce na lata 2010-2013*, zgodnie z którą inicjowanie i wdrażanie zadań służących ochronie regionalnej przestrzeni kulturowej w Małopolsce powinno być formułowane na podstawie trzech tez:

- przeszłość kształtuje nasze dzisiejsze i przyszłe działania,
- rozwój gospodarki opartej na wiedzy jest szansą na zachowanie regionalnej przestrzeni kulturowej,
- Małopolska wykorzystuje swoją przewagę konkurencyjną wynikającą z przymiotów środowiska naturalnego i kulturowego dla pożądanej pozycji ekonomicznej.

Tak sformułowana misja wojewódzkiego programu opieki nad zabytkami powinna być realizowana poprzez 2 wyznaczone – ciągle obowiązujące – cele strategiczne: ochronę regionalnej przestrzeni kulturowej oraz zarządzanie regionalną przestrzenią kulturową. W ramach wyżej wymienionych celów określono w programie 5 priorytetów oraz 14 kierunków działań i 64 działania, które powinny służyć realizacji założeń programowych.

W celu ochrony dziedzictwa kulturowego regionu w wojewódzkim programie opieki nad zabytkami na lata 2010-2013 przyjęto zasadę prowadzenia działań służących zachowaniu autentyczności obiektów i obszarów zabytkowych oraz uznania pojęcia autentyczności za naczelną wartość dziedzictwa kulturowego. Program założył kompleksowość opieki nad dziedzictwem kulturowym, w rezultacie której prowadzone powinny być działania mające powstrzymać niekorzystne i niekontrolowane przemiany przestrzeni kulturowej. Ochrona zasobów kultury materialnej i niematerialnej oraz kształtowanie krajobrazu kulturowego powinny inicjować i wspierać rozwój gospodarczy. W tym celu należało wdrożyć mechanizmy wsparcia i aktywizacji użytkowników wartościowych obiektów – zarówno zabytków, jak i dóbr kultury współczesnej – do inwestowania we własne nieruchomości oraz podjęcia zagospodarowania tych, które niszczą. Program w swoich zapisach postulował utworzenie i upowszechnienie nowego modelu „użytkowania zabytków” oraz tworzenie sprzyjających warunków rozwoju, w szczególności sektora przemysłów czasu wolnego oraz kreatywnych poprzez nadanie zabytkom nowych funkcji.

W zapisach wojewódzkiego programu opieki nad zabytkami wskazano zadania programowe o randze ponadlokalnej wynikające z przyjętych priorytetów i określone na podstawie wytycznych dokumentów planistycznych i rekomendacji służb ochrony zabytków, w szczególności dotyczy to:

- zabytków zagrożonych, wymagających prac ratunkowych,
- zabytków o znaczeniu regionalnym posiadających istotne walory artystyczne i historyczne, będących wybitnymi przykładami sztuki, architektury lub zachowanego w niezmiennym kształcie krajobrazu kulturowego,
- obszarów zaproponowanych do objęcia ochroną prawną w postaci parków kulturowych i wpisania do rejestru zabytków oraz uznania za pomniki historii,
- zasobów dóbr kultury współczesnej zidentyfikowanych w województwie małopolskim.

Obszarami, które poddane zostały sprawozdawczości w latach 2010 i 2011 – pierwszych dwóch latach obowiązywania zapisów *Wojewódzkiego programu opieki nad zabytkami w Małopolsce na lata 2010-2013* – były: poziom ochrony (odpowiadający celowi strategicznemu 1) i zarządzania dziedzictwem kulturowym (odpowiadający celowi strategicznemu 2) w województwie małopolskim, ujęte i określone w podziale na poszczególne gminne i powiatowe jednostki samorządu terytorialnego (182 gminy, 22 powiaty, w tym 3 gminy na prawach powiatu) oraz pięć subregionów wyznaczonych w *Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020*, tj. Krakowski Obszar Metropolitalny, subregion tarnowski, subregion sądecki, subregion podhalański, Małopolska Zachodnia. Podział ten odpowiada pośrednio wydzielonym subregionom według Głównego Urzędu Statystycznego: miasteczko Kraków, krakowskiemu, tarnowskiemu, nowosądeckiemu oraz oświęcimskiemu. By zbadać stopień realizacji osiągnięć programu, wykorzystano część wskaźników określonych w *Wojewódzkim programie opieki nad zabytkami w Małopolsce na lata 2010-2013* oraz dane (wypełnione kwestionariusze ankiet) pozyskane w wyniku monitoringu stanu ochrony dziedzictwa kulturowego w gminach i powiatach województwa małopolskiego.

4. Zakres, w jakim program realizuje zapisy *Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego*

Wojewódzki program opieki nad zabytkami w Małopolsce na lata 2010-2013 jest dokumentem służącym wdrażaniu strategii rozwoju regionalnego. W związku z powyższym odwoływał się do zapisów *Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2007-2013*, odnosi się także do nowej *Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020*. W tym kontekście program opieki nad zabytkami na lata 2010-2013 w województwie małopolskim jest uściśleniem zapisów strategii rozwoju województwa, w szczególności jej celów dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami tj. Obszaru VII – *Dziedzictwo i przestrzeń regionalna (Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2007-2013)* i Obszarowi 2 – *Dziedzictwo i przemysły czasu wolnego*, w szczególności kierunek 2.1 – *Ochrona małopolskiej przestrzeni kulturowej (Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020)* oraz zaproponowanych rozwiązań w zakresie ochrony i kształtowania krajobrazu kulturowego, ochrony bio- i georóżnorodności, opieki nad regionalnym dziedzictwem kulturowym oraz rewitalizacji obszarów zdegradowanych.

5. Wskaźniki – wynikające z określonych w programie celów i priorytetów – przyjęte do monitoringu efektów działań w zakresie ochrony i opieki nad zabytkami w regionie

Zmiany w obszarach poddanych sprawozdawczości określone zostały w tym opracowaniu na podstawie 47 wskaźników, część wybrano z zaproponowanych w samym programie wskaźników z realizacji celów *Wojewódzkiego programu opieki nad zabytkami w Małopolsce na lata 2010-2013*. Wśród tych 47 wskaźników 17 użyto do zbadania realizacji celu 1 – ochrony regionalnej przestrzeni kulturowej, oraz 30 wskaźników użyto do zbadania stopnia realizacji celu 2 – zarządzania regionalną przestrzenią kulturową. Określone zostały takie wskaźniki, które wskazują na efekty działań w zakresie ochrony i opieki nad zabytkami w regionie w okresie poddanym sprawozdawczości, oraz takie, do których można pozyskać dane (nie wszystkie bowiem obszary podlegają sprawozdawczości statystycznej).

Wskaźniki wybrane do monitoringu wojewódzkiego programu opieki nad zabytkami

CEL (C) / PRIORYTET (P)	WSKAŹNIKI
C 1	
Ochrona regionalnej przestrzeni kulturowej	
P 1 – Historyczna ciągłość regionalnego dziedzictwa	1. Liczba zabytków ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków
	2. Liczba zabytków nieruchomych wpisanych do wojewódzkiego rejestru zabytków
	3. Liczba zabytków nieruchomych skreślonych z wojewódzkiego rejestru zabytków
	4. Liczba zabytków ruchomych wpisanych do wojewódzkiego rejestru zabytków
	5. Liczba utworzonych parków kulturowych
	6. Powierzchnia regionu objęta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego
	7. Powierzchnia obszarów chronionych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego
	8. Liczba gmin prowadzących ewidencję zabytków
	9. Liczba gmin posiadających program opieki nad zabytkami
	10. Liczba wydanych zaleceń i opinii konserwatorskich
	11. Liczba wydanych pozwoleń lub postanowień konserwatorskich
	12. Liczba przeprowadzonych działań konserwatorskich
P 2 – Tożsamość regionalna i lokalna oraz wielokulturowe bogactwo	1. Liczba zespołów regionalnych
	2. Liczba organizacji i stowarzyszeń podtrzymujących miejscowy folklor
	3. Liczba projektów podtrzymujących ginące zawody i tradycyjne rzemiosło artystyczne
	4. Liczba nowo utworzonych produktów regionalnych i tradycyjnych
	5. Liczba zarchiwizowanych cyfrowo zasobów kultury materialnej i niematerialnej
C 2	
Zarządzanie regionalną przestrzenią kulturową	
P 1 – Aktywność społeczna i emocjonalne zaangażowanie w opiekę nad regionalnym dziedzictwem kulturowym	1. Liczba społecznych opiekunów zabytków
	2. Liczba organizacji pozarządowych działających w obszarze ochrony zabytków i miejsc pamięci narodowej oraz podtrzymywania tradycji narodowych
	3. Liczba osób zwiedzających muzea
	4. Zwiększenie powierzchni wystawienniczych w obiektach muzealnych
	5. Liczba publikacji promujących muzea i ich zasoby
	6. Liczba instytucji kultury w regionie
	7. Liczba zorganizowanych wystaw czasowych
	8. Liczba zorganizowanych imprez kulturalnych
	9. Liczba zrealizowanych projektów i działań edukacyjnych na rzecz dziedzictwa kulturowego
	10. Liczba utworzonych elektronicznych baz informacji o zabytkach
P 2 – Funkcjonalne zarządzanie regionalnym dziedzictwem kulturowym	1. Liczba projektów i wartość udzielonych dotacji przez jednostki samorządu terytorialnego (gminy i powiaty) na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane zabytków
	2. Liczba projektów i wartość udzielonych dotacji przez Województwo Małopolskie na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane zabytków

	3. Wysokość środków finansowych Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa
	4. Liczba projektów i wartość udzielonych dotacji z budżetu państwa na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane zabytków
	5. Liczba projektów i wartość udzielonych dotacji z funduszy unijnych na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane zabytków
	6. Liczba uchwalonych Lokalnych Programów Rewitalizacji, w tym liczba programów rewitalizacji układów urbanistycznych i ruralistycznych
	7. Wartość przeprowadzonych rewitalizacji układów urbanistycznych i ruralistycznych
	8. Wysokość środków finansowych z budżetów jednostek samorządu terytorialnego przeznaczonych na kulturę i ochronę dziedzictwa kulturowego
	9. Wysokość środków finansowych z budżetów jednostek samorządu terytorialnego przeznaczonych na muzea
	10. Wysokość środków finansowych z budżetu Województwa Małopolskiego przeznaczonych na muzea
	11. Wysokość środków finansowych przeznaczanych na rozwój turystyki
	12. Liczba projektów i wartość udzielonych dotacji przez Województwo Małopolskie dla organizacji pozarządowych na realizację zadań w dziedzinie kultury
	13. Liczba przeprowadzonych szkoleń specjalistycznych na temat nowoczesnego zarządzania przestrzenią kulturową
P 3 – Ekonomiczne zorientowanie regionalnego dziedzictwa kulturowego – przemysły kultury i czasu wolnego	1. Liczba turystów odwiedzających region
	2. Liczba imprez zorganizowanych w obiektach zabytkowych pełniących funkcje turystyczne, kulturalne, edukacyjne lub społeczne
	3. Liczba gospodarstw agroturystycznych posiadających ofertę turystyczną wykorzystującą elementy kultury ludowej
	4. Liczba lokalnych i ponadlokalnych produktów kulturowych realizowanych przez więcej niż jeden ośrodek
	5. Liczba opracowanych szlaków kulturowych i turystycznych
	6. Liczba nowo utworzonych etatów w sektorze kultury i dziedzictwa kulturowego
	7. Liczba podmiotów działających w sektorze kreatywnym

UWAGA: Dla uporządkowania czytelności każdemu z wskaźników został przyporządkowany numer składający się z ciągu 3 liczb: pierwsza odpowiada numerowi celu, druga – numerowi priorytetu, trzecia jest kolejną numeracją wskaźnika określonego w ramach danego priorytetu.

Dla efektywnego wdrażania programu wymagane jest regularne gromadzenie danych, ich analiza i ocena. System monitoringu ma na celu zbadanie efektywności wdrażanych działań i zadań, a jego uzupełnieniem powinien być monitoring stanu zasobów dziedzictwa kulturowego. By uzyskać pełny obraz stanu ochrony dziedzictwa narodowego i opieki nad zabytkami na terenie województwa małopolskiego, sporządzono dla gminnych i powiatowych jednostek samorządowych kwestionariusz ankiety obejmujący ponad dwadzieścia zagadnień z zakresu ochrony i zarządzania dziedzictwem kulturowym. Spośród 22 powiatów i 182 gmin z terytorium województwa małopolskiego odpowiedzi ankietowe uzyskano od 141 gmin i 13 powiatów, co stanowi 77,47% gmin i 72,22% powiatów w regionie, które wykazały zainteresowanie problematyką ochrony i zarządzania dziedzictwem kulturowym i dostarczyły materiału do analizy oraz podstaw do formułowania wniosków, także wskazanych w tym opracowaniu.

6. Monitoring realizacji w latach 2010-2011 wojewódzkiego programu opieki nad zabytkami:

6.1 Realizacja celu 1: Ochrona regionalnej przestrzeni kulturowej

Priorytet 1 – Historyczna ciągłość regionalnego dziedzictwa

Wskaźnik 1.1.1: Liczba zabytków ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków

Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami – art. 22, ust. 2 i art. 8 – zobowiązuje wojewódzkiego konserwatora zabytków do prowadzenia (w formie zbioru kart ewidencyjnych) ewidencji zabytków znajdujących się na terenie województwa oraz do prowadzenia rejestru zabytków objętych ochroną prawną. Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2011 roku w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji

zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem (Dz. U. z 2011 r. Nr 113, poz. 661) określa m.in. sposób prowadzenia wojewódzkiej ewidencji zabytków.

Ewidencja zabytków na obszarze województwa małopolskiego na koniec 2011 roku obejmowała ok. 47 000 obiektów (nieruchomości). Na koniec 2009 roku w wojewódzkiej ewidencji zabytków ujętych było ok. 50 000 obiektów. W latach poddanych sprawozdawczości z ewidencji skreślono ok. 3 000 obiektów, tj. ok. 6% zasobu – nieruchomości, które zostały rozebrane lub zniszczone albo całkowicie pozbawione wartości zabytkowych¹. Dla porównania w krajowej ewidencji zabytków – według danych Narodowego Instytutu Dziedzictwa – znajdowało się ok. 140 000 zabytków architektury i budownictwa². Zatem w małopolskiej wojewódzkiej ewidencji zabytków ujętych zostało ponad 33% zasobu ewidencji krajowej.

Wskaźnik 1.1.2: Liczba zabytków nieruchomych wpisanych do wojewódzkiego rejestru zabytków

Z liczby ok. 47 000 obiektów wpisanych do wojewódzkiej ewidencji zabytków, do wojewódzkiego rejestru zabytków nieruchomych na koniec 2011 roku wpisanych było 4 730 obiektów³, w wyniku wydania 3 221 decyzji administracyjnych⁴. Nadal widoczne jest skupienie zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru w Krakowie i okolicach, a także w południowej części regionu – powiatach: nowotarskim (subregion podhalański), sądeckim i gorlickim (subregion sądecki). Najmniej zabytków nieruchomych znajduje się na północy: w powiecie miechowskim (subregion Krakowski Obszar Metropolitalny), dąbrowskim (subregion tarnowski) i chrzanowskim (Małopolska Zachodnia).

Wpis do rejestru zabytków jest podstawową formą ochrony dziedzictwa kulturowego (obok uznania za pomnik historii, utworzenia parku kulturowego, ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzjach o: ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, warunkach zabudowy, zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego), zgodnie z zapisami art. 7 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Liczba wydanych decyzji o wpisie do wojewódzkiego rejestru zabytków nieruchomych wraz z liczbą obiektów zabytkowych nimi objętymi w regionie utrzymywała się na niższym poziomie w stosunku do 2007 roku, kiedy to liczba wydanych decyzji gwałtownie wzrosła – aż o ponad 310% – w stosunku do decyzji wydanych w 2005 roku i wyniosła 59 decyzji wraz z 71 obiektami nieruchomymi. W 2008 roku liczba wydanych decyzji zmniejszyła się o 20,34% w stosunku do 2007 roku i wyniosła 47 decyzji oraz 55 obiektów nieruchomych nimi objętymi. Stan ten utrzymywał się na zbliżonym poziomie w monitorowanym okresie: w 2010 roku wydano 47 decyzji o wpisie do wojewódzkiego rejestru zabytków nieruchomych, w tym 54 obiekty zabytkowe, a w 2011 roku – 43 decyzje, w tym 52 zabytki nieruchome⁵.

Zgodnie z zapisami art. 9, ust. 1 ustawy, zabytek nieruchomy wpisuje się do rejestru na podstawie decyzji wydanej przez wojewódzkiego konserwatora zabytków z urzędu bądź na wniosek właściciela zabytku nieruchomego lub użytkownika wieczystego gruntu, na którym znajduje się zabytek nieruchomy. Ustawa umożliwia służbom konserwatorskim objęcie ochroną prawną obiektów (budynków lub zespołów budynków) o znacznych wartościach artystycznych, historycznych lub naukowych z urzędu, bez zgody ich właściciela. W 2010 roku dokonano 22 takich wpisów, a w kolejnym roku – 20, m.in. w ten sposób do rejestru zabytków nieruchomych wpisano budynek dawnej szkoły w Kacwinie, dawne piwnice winne we Frydmanie, układ urbanistyczny oraz zespół zabudowy Kazimierza w obrębie tzw. „nowego miasta” wraz z historycznymi przedmieściami: Łąką św. Sebastiana, Podbrzeziem i Polami Kazimierzowskimi w Krakowie.

Spośród obiektów nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków w latach 2010-2011 na szczególną uwagę zasługuje objęcie obszarową ochroną prawną krajobrazu kulturowego fortu Tonie wraz z fortyfikacjami i drogami rokadowymi, obiektami inżynieryjnymi i baterią fortu, a także wpisanie do rejestru zabytków zespołu lokomotywowni Kraków-Płaszów oraz pasa startowego lotniska Rakowice-Czyżyny. W 2010 roku po raz pierwszy do rejestru zabytków wpisany został obiekt związany z dawnym obozem Auschwitz-Birkenau, jednakże usytuowany poza granicami Muzeum Auschwitz-Birkenau: ruiny magazynów tzw. ziemniaczarek i kwaszarek.

¹ Dane z Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Krakowie.

² Dane z Działu Rejestru i Ewidencji Zabytków Narodowego Instytutu Dziedzictwa.

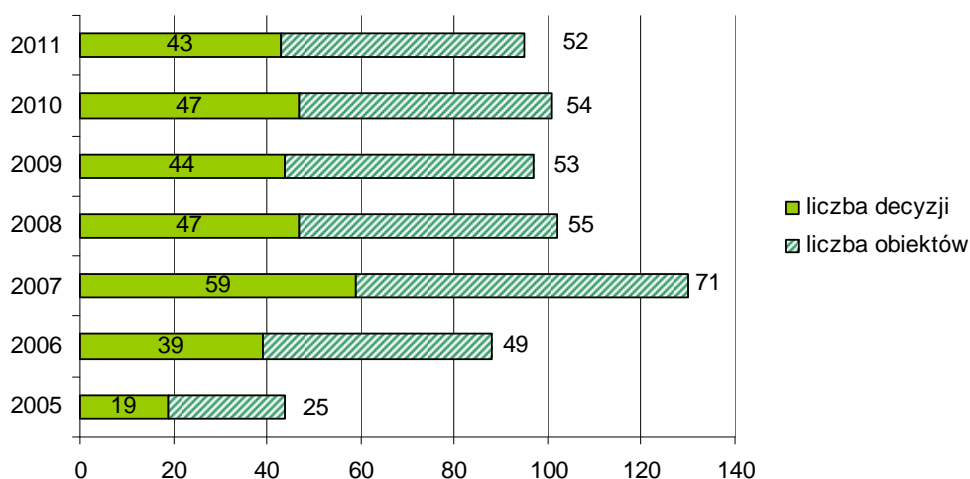
³ *Raport roczny Narodowego Instytutu Dziedzictwa 2011*, s. 51.

⁴ Dane z Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Krakowie.

⁵ Dane z Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Krakowie.

W 2011 roku Polska, jako kraj, za pośrednictwem Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego złożyła do Centrum Światowego Dziedzictwa UNESCO w Paryżu wniosek o wpis na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Naturalnego UNESCO dwóch zespołów obiektów wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych województwa małopolskiego: Kopalni Soli w Bochni oraz Zamku Żupnego w Wieliczce. Komitet Światowego Dziedzictwa podejmie decyzje o ewentualnym wpisie obiektów – w ramach rozszerzenia wpisanej już na Listę w 1978 roku Kopalni Soli w Wieliczce – na dorocznej sesji (odbywającej się zwyczajowo na przełomie czerwca i lipca) na podstawie rekomendacji organów doradczych dopiero w 2013 roku.

Liczba wydanych decyzji wraz z liczbą zabytków nieruchomych wpisanych do wojewódzkiego rejestru zabytków w latach 2005-2011

Weryfikacja rejestru zabytków nieruchomych⁶

województwo	obiekty wpisane do rejestru zabytków	obiekty nieistniejące	obiekty translokowane		obiekty zagrożone
			do skansenów	w inne miejsce	
dolnośląskie	7 690	87	1	2	286
kujawsko-pomorskie	2 759	35	0	1	30
lubelskie	3 431	8	0	0	54
lubuskie	3 607	85	2	0	22
łódzkie	2 418	43	0	6	18
małopolskie	4 730	91	21	3	78
mazowieckie	6 079	63	2	1	30
opolskie	2 725	78	1	4	189
podkarpackie	3 541	121	34	16	180
podlaskie	2 108	82	0	3	2
pomorskie	2 796	71	1	3	122
śląskie	3 482	95	3	2	201
świętokrzyskie	1 469	65	38	1	23
warmińsko-mazurskie	5 407	116	9	4	53
wielkopolskie	6 615	86	16	15	169
zachodniopomorskie	3 056	53	0	0	240
Polska ogółem	61 913	1 179	128	61	1 697

⁶ Raport roczny Narodowego Instytutu Dziedzictwa 2011, s. 51.

Wskaźnik 1.1.3: Liczba zabytków nieruchomych skreślonych z wojewódzkiego rejestru zabytków

Zgodnie z diagnozą stanu zachowania regionalnego zasobu dziedzictwa kulturowego w regionie, określoną w *Wojewódzkim programie opieki nad zabytkami w Małopolsce na lata 2010-2013*, około 30% obiektów zabytkowych, wpisanych do rejestru zabytków, zagrożonych jest całkowitym zniszczeniem⁷. Przeprowadzona weryfikacja wojewódzkiej i gminnych ewidencji zabytków wykazała spadek liczby wpisanych obiektów – w krótkim czasie z wojewódzkiej ewidencji zabytków skreślono ok. 3 000 zabytków nieruchomych. Według danych szacunkowych, do końca 2013 roku liczba zabytków skreślonych z ewidencji może wzrosnąć do około 7 000. Ta tendencja utrzymuje się także w stosunku do zabytków nieruchomych objętych ustawową formą ochrony, jaką jest wpisanie do rejestru zabytków. W latach 2010-2011, w wyniku weryfikacji w terenie (dokonanej przez Regionalny Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków) liczby i stanu zachowania zabytków wpisanych do rejestru zabytków, wydano aż 20 decyzji w sprawie skreślenia zabytków nieruchomych z rejestru (w 2010 roku – 6 decyzji, w 2011 – 14). Dla porównania w latach 2005-2008 wydano tylko dwie decyzje w tym zakresie (w 2005 i 2008 roku po jednej decyzji), w latach 2006, 2007 i 2009 nie wydano żadnej takiej decyzji⁸.

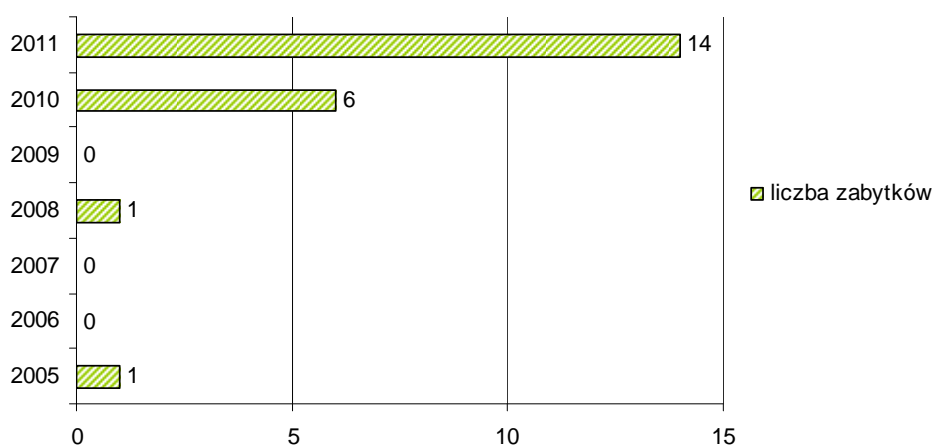
Zwiększona, po 2008 roku, liczba decyzji o skreśleniu obiektów z wojewódzkiego rejestru zabytków jest wynikiem przeprowadzonej weryfikacji obiektów i porządkowania rejestru zabytków. Ujawniony w ten sposób stan zasobów zabytkowych, świadczy o niskim poziomie faktycznej prawnej ochrony zabytków – braku świadomości właścicieli oraz użytkowników zabytków i ich chęci do opieki nad własnym mieniem (które czasem, jako zabytkowe, uznawane jest za uciążliwe), braku właściwego zagospodarowania i użytkowania obiektów, braku skutecznego planowania przestrzennego i właściwej edukacji i promocji wartości dziedzictwa kulturowego.

Procedurę skreślenia obiektów z rejestru zabytków określa ustawa branżowa. Zgodnie z zapisami art. 13, zabytek, który uległ zniszczeniu w stopniu powodującym utratę jego wartości historycznej, artystycznej lub naukowej albo którego wartość będąca podstawą wydania decyzji o wpisie do rejestru nie została potwierdzona w nowych ustaleniach naukowych, zostaje skreślony z rejestru. Skreślenie z rejestru następuje na podstawie decyzji ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

Głównie z powodów utraty wartości historycznej albo zniszczenia zabytku w okresie poddanych sprawozdawczości z wojewódzkiego rejestru zabytków nieruchomych skreślono m.in.: zagrodę nr 23 w Gołkowicach Dolnych, kuźnię z zagrody nr 37 w Bartnem, dwór z zespołu dworsko-parkowego w Krzyszkowicach oraz kościół pw. Najświętszej Marii Panny z Góry Karmel w Naramie.

Dla porównania, w latach 2010-2011 w województwie mazowieckim skreślono z wojewódzkiego rejestru zabytków 30 obiektów (min. kaplicę pw. MB w Cudowie, młyn wodny w Głuchowie i wiatrak w Liwkach), natomiast w województwie pomorskim tylko 3 obiekty (m.in. pałac w Jasieniu).

Liczba zabytków nieruchomych skreślonych z wojewódzkiego rejestru zabytków

⁷ *Wojewódzki program opieki nad zabytkami w Małopolsce na lata 2010-2013*, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kraków, 2010, s. 38, 52.

⁸ Dane z Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Krakowie.

Zabytki skreślone z wojewódzkiego rejestru zabytków nieruchomych w latach 2010-2011

lp.	miejsowość	obiekt	data decyzji skreślenia
1.	Kraków, gm. Kraków	spichlerz przy ul. Pod Strzechą 11	28.02.2010
2.	Morsko, gm. Koszyce	dwór z zespołu dworsko-parkowego	30.03.2010
3.	Jodłówka, gm. Rzezawa	chałupa nr 98	07.09.2010
4.	Kraków, gm. Kraków	kamienica przy ul. Limanowskiego 47/49	17.09.2010
5.	Nidek, gm. Wieprz	czworaki z zespołu dworsko-parkowego	15.11.2010
6.	Giebułtów, gm. Wielka Wieś	spichlerz	15.11.2010
7.	Narama, gm. Iwanowice	kościół pw. NMP z Góry Karmel	05.05.2011
8.	Pisarzowa, gm. Limanowa	budynek nr 213 – izba regionalna	26.05.2011
9.	Andrychów, gm. Andrychów	dom podcieniowy przy ul. Garncarskiej 12	19.07.2011
10.	Gołkowice Dolne, gm. Stary Sącz	zagroda nr 23	19.07.2011
11.	Krościenko n. Dunajcem, gm. Krościenko	zagroda, ul. Jagiellońska 54 (dom, spichrz, stodoła, stajnia)	19.07.2011
12.	Radocza, gm. Tomice	kościół pw. Przemienienia Pańskiego (w rejestrze pozostaje słupowa konstrukcja wieży kościoła)	19.07.2011
13.	Bartne, gm. Sękowa	kuźnia z zagrody nr 37	11.10.2011
14.	Rożnowice, gm. Biecz	spichlerz plebański	19.10.2011
15.	Lipnica Mała, gm. Jabłonka	dom nr 13	15.11.2011
16.	Lipnica Mała, gm. Jabłonka	dom nr 25	15.11.2011
17.	Szczawnica, gm. Szczawnica	dom przy ul. 18 Stycznia	17.11.2011
18.	Rabka, gm. Rabka	budynki usytuowane przy ul. Jana Pawła II 52	06.12.2011
19.	Chochółów, gm. Czarny Dunajec	budynek mieszkalny wraz z zabudowaniami gospodarczymi nr 88	15.12.2011
20.	Krzyszkwice, gm. Myślenice	dwór z zespołu dworsko-parkowego	15.12.2011

Wskaźnik 1.1.4: Liczba zabytków ruchomych wpisanych do wojewódzkiego rejestru zabytków

Do wojewódzkiego rejestru zabytków ruchomych na koniec 2011 roku wpisanych było 30 656 obiektów – w wyniku wydania 1302 decyzji. Liczba decyzji o wpisaniu kolejnych zabytków ruchomych do rejestru od 2009 roku utrzymuje się, z niewielkimi wahaniami na zbliżonym poziomie, kiedy to nastąpił wzrost liczby wydawanych decyzji wraz z liczbą obiektów objętych tymi decyzjami w stosunku do lat 2005-2008. Dla porównania w poszczególnych latach wydano: w 2005 roku – 9 decyzji obejmujących 63 obiekty wpisane do rejestru zabytków ruchomych; w 2006 roku – 12 decyzji obejmujących 237 zabytków; w 2007 roku – 33 decyzje obejmujące 986 obiektów, a w 2008 roku – 28 decyzji z 728 obiektami zabytkowymi⁹.

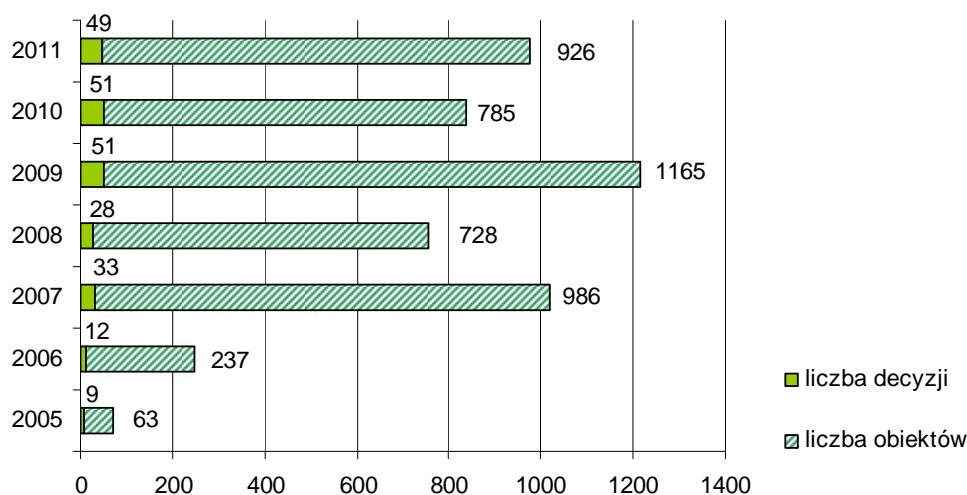
W 2009 roku nastąpił wzrost liczby wydanych decyzji – o ok. 150%, oraz ponad dwukrotny wzrost liczby obiektów nimi objętymi, w stosunku do uśrednionej liczby decyzji i uśrednionej rocznej liczby ruchomości objętych decyzjami w latach 2005-2008. Wydano wówczas 51 decyzji obejmujących 1165 obiektów zabytkowych. W 2010 roku wydano 51 decyzji obejmujących 785 obiektów zabytkowych, a w 2011 roku – 49 decyzji, w ramach których wpisano 926 obiektów ruchomych do rejestru. Dla porównania w ramach jednej decyzji w 2009 roku wpisano do rejestru zabytków, uśredniając 22,84 obiekty, a w 2010 roku – 15,39 i w 2011 roku – 18,89 ruchomości. Jednostkowe decyzje o wpisach zabytków ruchomych do wojewódzkiego rejestru często obejmują bogate wyposażenie zabytków nieruchomych, dlatego dokumenty zawierają długie listy obiektów, które uznaje się za godne ujęciem ochroną prawną (np. obrazy, rzeźby, ołtarze, meble, polichromie, feretrony, ornaty, naczynia liturgiczne, świeczniki). W latach 2010-2011 przeważały decyzje wydawane na wniosek osób prywatnych oraz na wniosek jednostek samorządu terytorialnego, w szczególności gmin, które działały w imieniu własnym bądź osób prywatnych, wnioskujące o wpisanie do rejestru zabytków kapliczek przydrożnych. W odróżnieniu od uprawnień, jakie na podstawie branżowej ustawy posiada

⁹ Dane z Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Krakowie.

wojewódzki konserwator zabytków, w odniesieniu do obiektów nieruchomości, które z urzędu może objąć opieką ochrony prawnej, ruchomości bez zgody właściciela mienia można wpisać do rejestru zabytków (art. 10, ust. 2) „tylko w przypadku uzasadnionej obawy zniszczenia, uszkodzenia lub nielegalnego wywiezienia zabytku za granicę albo wywiezienia za granicę zabytku o wyjątkowej wartości historycznej, artystycznej lub naukowej”. W okresie poddanym sprawozdawczości miały miejsce przypadki wpisu do rejestru zabytków ruchomych po przeprowadzeniu postępowania z urzędu, m.in. w ten sposób objęto ochroną prawną w 2011 roku ikonę *Matki Boskiej z Dzieciątkiem* w typie *Hodegetrii* (z trzeciej tercji XVII wieku) wraz z architektoniczno-snycerskim obramieniem, z kaplicy przydrożnej w Nowej Wsi.

Odnotowany w ostatnich latach znaczny wzrost liczby wpisów obiektów ruchomych do wojewódzkiego rejestru zabytków jest w dużej mierze wynikiem ubiegania się zaradnych właścicieli i konserwatorów zabytków o finansowanie prac konserwatorskich i restauratorskich zabytków z publicznych funduszy, w programach, w których koniecznym do spełnienia wymogiem formalnym jest wpis obiektu do rejestru zabytków. W okresie poddanym sprawozdawczości do wojewódzkiego rejestru zabytków ruchomych wpisano np.: wyposażenie cerkwi prawosławnej pw. św. Apostoła Łukasza w Kunkowej (w sumie 95 obiektów, m.in. ikony: *Aaron*, *św. Mikołaj*, *św. Łukasz*), drewnianą kapliczkę szafkową z figurą *Chrystusa Frasobliwego* w miejscowości Żmiąca, obraz dwustronny z chorągwi procesyjnej z przedstawieniami *Mały Jezus z św. Joachimem i św. Józefem* (awers) oraz *św. Barbara i św. Katarzyna* (rewers) z kościoła pw. św. Michała Archanioła w Binarowej, jak również zespół starodruków cerkiewnych z XVII-XVIII wieku (20 obiektów) ze zbiorów Diecezjalnego Ośrodka Kultury Prawosławnej „ELPIS” w Gorlicach¹⁰.

Liczba wydanych decyzji wraz z liczbą zabytków ruchomych wpisanych do wojewódzkiego rejestru zabytków w latach 2005-2011

Wskaźnik 1.1.5: Liczba utworzonych parków kulturowych

Zgodnie z zapisami art. 7 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, utworzenie parku kulturowego jest jedną z form prawnej ochrony zabytków, poza głównymi: wpisem do rejestru zabytków, uznaniem za pomnik historii oraz ustaleniem ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. W 2003 roku wskazano w *Planie zagospodarowania przestrzennego Województwa Małopolskiego* utworzenie 224 parków kulturowych, w tym 56 – do utworzenia w pierwszej kolejności, 168 – w drugiej. Do 2008 roku powstały w regionie tylko dwa parki kulturowe, oba utworzone w 2006 roku: *Park Kulturowy Kotliny Zakopiańskiej* oraz *Zwierzyniecki Park Kulturowy* (uchwała o jego utworzeniu została zaskarżona przez mieszkańców, a następnie została uchylona w 2007 roku przez Najwyższy Sąd Administracyjny). W 2010 roku Rada Miasta Krakowa, w celu zachowania i kształtowania krajobrazu kulturowego i historycznego charakteru przestrzeni publicznej Starego Miasta i Plant Krakowskich wraz ze Wzgórzem Wawelskim i jego otoczeniem, podjęła uchwałę Nr CXV/1547/10 z dnia 3 listopada 2010 roku w sprawie utworzenia parku

¹⁰ Dane z Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Krakowie, Delegatura Nowy Sącz.

kulturowego pod nazwą *Park Kulturowy Stare Miasto*, który jest obecnie drugim istniejącym parkiem kulturowym na obszarze województwa małopolskiego.

Park kulturowy zostaje utworzony – zgodnie z zapisami art. 16, ust. 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami – po zasięgnięciu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków, na podstawie uchwały, „w celu ochrony krajobrazu kulturowego oraz zachowania wyróżniających się krajobrazowo terenów z zabytkami nieruchomymi charakterystycznymi dla miejscowej tradycji budowlanej i osadniczej”. Dla obszaru *Parku Kulturowego Stare Miasto* musiał zostać sporządzony plan ochrony parku kulturowego, który wymagał zatwierdzenia przez radę gminy. Zgodnie z zapisami art. 17, ust. 1 ustawy, na terenie parku kulturowego lub jego części mogą być ustanowione zakazy i ograniczenia dotyczące m.in.: prowadzenia robót budowlanych oraz działalności handlowej lub usługowej; zmiany sposobu korzystania z zabytków nieruchomych; umieszczania tablic, napisów, ogłoszeń reklamowych i innych znaków niezwiązanych z ochroną parku kulturowego, z wyjątkiem znaków drogowych i znaków związanych z ochroną porządku i bezpieczeństwa publicznego.

Utworzenie nowego parku kulturowego ma chronić to, co dla Krakowian jest najcenniejsze – Stare Miasto, wpisane w 1978 roku na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Naturalnego UNESCO oraz uznane w 1994 roku za pomnik historii. Objęcie ochroną prawną terenu – wyznaczonego granicami ulic: Straszewskiego, Podwale, Dunajewskiego, Basztowa, Westerplatte, św. Gertrudy, Bernardyńska, Podzamcze oraz fragmentem Bulwaru Wisły – ma na celu przede wszystkim: ochronę historycznej linii zabudowy, gabarytów i form architektonicznych, ochronę funkcjonalną i kompozycyjną Plant Krakowskich oraz pozostałej zieleni, ochronę osi, ciągów i punktów widokowych umożliwiających bliskie i dalekie widoki na charakterystyczne elementy zagospodarowania obszaru, ochronę krajobrazu kulturowego poprzez przeciwdziałanie nadmiernej rozbudowie działalności handlowej i usługowej, ingerującej w formę architektoniczną obiektów zabytkowych bądź zakłócającej ich ekspozycję. Przepisy uchwały Rady Miasta Krakowa obowiązują od 7 grudnia 2011 roku. Od tego dnia właściciele, zarządcy nieruchomości i użytkownicy obiektów położonych na terenie parku mieli pół roku na dostosowanie się do przepisów uchwały, w szczególności na uporządkowanie reklam eksponowanych na elewacjach budynków.

Więcej patrz: **Załącznik nr 1** – Plan *Parku Kulturowego Stare Miasto*

Wskaźnik 1.1.6: Powierzchnia regionu objęta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego stanowi podstawę planowania przestrzennego w gminie. Ustanawia przepisy powszechnie obowiązujące na danym terenie, będące podstawą wydawania decyzji administracyjnych. W planie miejscowym obowiązkowo – jak mówią zapisy ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U z 2003 r. Nr 80, poz. 717 z późn. zm.) – określa się zasady, w szczególności: ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego oraz ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej. Ponadto plan zagospodarowania przestrzennego ustala, w zależności od potrzeb, strefy ochrony konserwatorskiej, na których obowiązują określone ograniczenia, zakazy i nakazy, mające na celu ochronę znajdujących się na tym obszarze zabytków. Zarówno granice wspomnianych stref ochronnych, jak i obowiązujące na ich terenie ograniczenia nie mogą być przy tym kształtowane przez organ planistyczny w sposób dowolny.

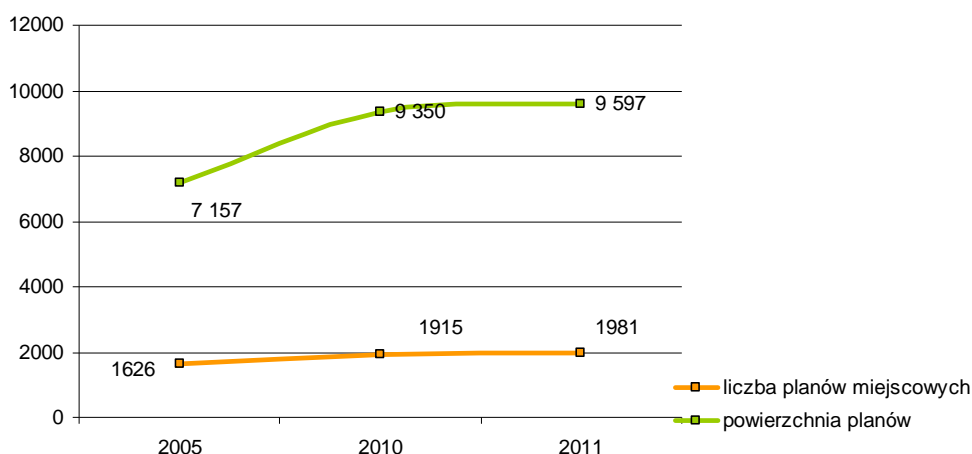
Na podstawie znowelizowanej ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami formy ochrony zabytków zostały poszerzone o ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego. Ponadto katalog obiektów, których ochrona winna być uwzględniana w decyzjach lokalizacyjnych (przede wszystkim w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego i w decyzji o warunkach zabudowy) został poszerzony o obiekty niewpisane do rejestru zabytków, a ujęte wyłącznie w wojewódzkiej lub w gminnej ewidencji zabytków, które zostały objęte także nadzorem konserwatorskim. Odpowiednie ustalenia planu miejscowego mogą zatem stanowić podstawę władczych rozstrzygnięć z zakresu ochrony konserwatorskiej.

Ogólna powierzchnia województwa małopolskiego wynosi obecnie – po ostatnich zmianach administracyjnych dokonanych w 2003 roku – 15 190 km². W 2005 roku w Małopolsce obowiązywało

1 626 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, obejmujących łączną powierzchnię 715 776 ha (czyli 7 157 km²), co dawało wówczas 47,12% pokrycia powierzchni województwa ochroną planistyczną. W trakcie sporządzania były natomiast 382 plany o łącznej powierzchni 303 849 ha (3 038 km²), co dawało kolejne 20% pokrycia powierzchni województwa. Łączna powierzchnia planów miejscowych w województwie małopolskim uchodziła wówczas za jedną z najwyższych w kraju obok województw śląskiego, dolnośląskiego i lubelskiego¹¹. W 2010 roku obowiązywało już 1 915 planów miejscowych (935 000 ha, 9 350 km²), co dawało 61,6% pokrycia powierzchni województwa¹². Tendencja wzrostowa utrzymała się również w 2011 roku. Obowiązywało wówczas już 1 981 planów miejscowych obejmujących łączną powierzchnię 959 775 ha (9 597 km²), co dawało 63,23% pokrycia powierzchni województwa¹³. W skali kraju miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego objęte było zaledwie 28,08% powierzchni Polski.

W 2011 roku Małopolska wśród województw w kraju plasowała się na 8 miejscu w posiadanej liczbie planów zagospodarowania przestrzennego, za Wielkopolską (w której opracowano i przyjęto 6 230 planów), województwami dolnośląskim, pomorskim, mazowieckim, podkarpackim, kujawsko-pomorskim i śląskim. Pod względem wielkości powierzchni objętej ochroną planistyczną (63,23%) nasz region zajął pierwsze miejsce w kraju.

Powierzchnia województwa małopolskiego objęta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego (w km²) wraz z liczbą planów miejscowych

Wskaźniki pokrycia planistycznego obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w województwach w latach 2010-2011

województwo	liczba planów		procent planów ogółem		powierzchnia planów ogółem (tys. ha)		procent powierzchni (pokrycie planistyczne)	
	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011
dolnośląskie	4 454	4 781	43,80	47,01	1 053,00	1 106,02	52,8	55,45
kujawsko-pomorskie	2 898	3 011	30,20	31,37	69,00	83,17	3,8	4,58
lubelskie	1 061	1 075	41,70	42,25	1 411,00	1 432,03	56,2	57,03
lubuskie	1 162	1 230	44,90	47,52	88,00	97,28	6,3	6,96
łódzkie	1 346	1 468	40,60	44,27	528,00	537,39	29,0	29,51
małopolskie	1 915	1 981	54,70	56,58	935,00	959,77	61,6	63,23
mazowieckie	3 433	3 643	30,70	32,57	1 022,00	1 041,40	28,7	29,24
opolskie	875	919	45,00	47,26	342,00	346,40	36,3	36,76

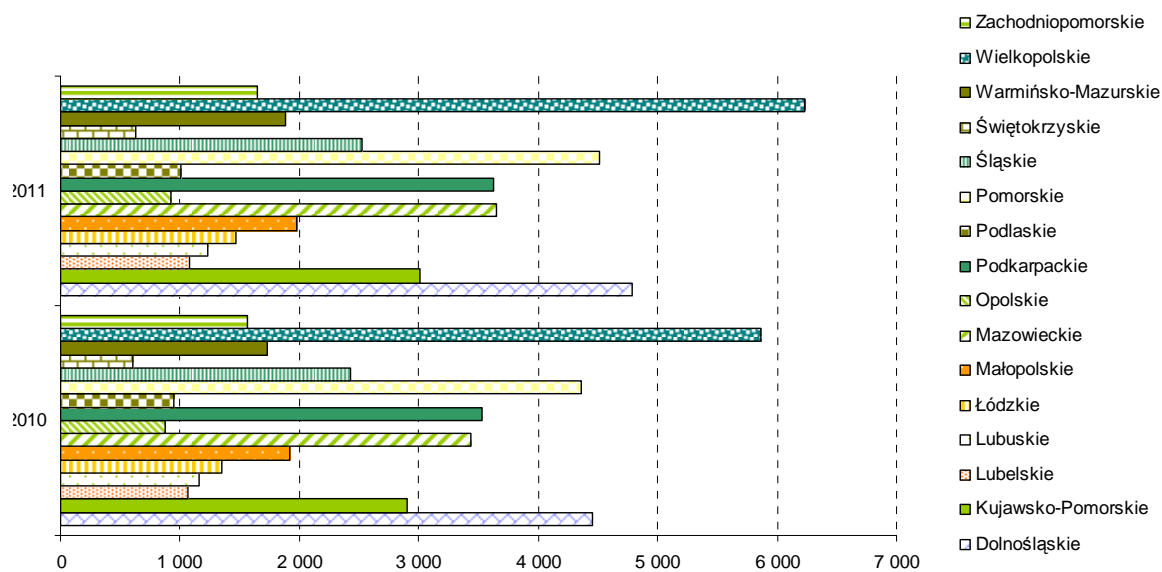
¹¹ Stan zaawansowania planowania przestrzennego w gminach, Polska Akademia Nauk, Prace Geograficzne nr 21, Warszawa 2007, s. 160.

¹² Na podstawie raportu *Analiza stanu i uwarunkowań prac planistycznych w gminach na koniec 2010 roku*.

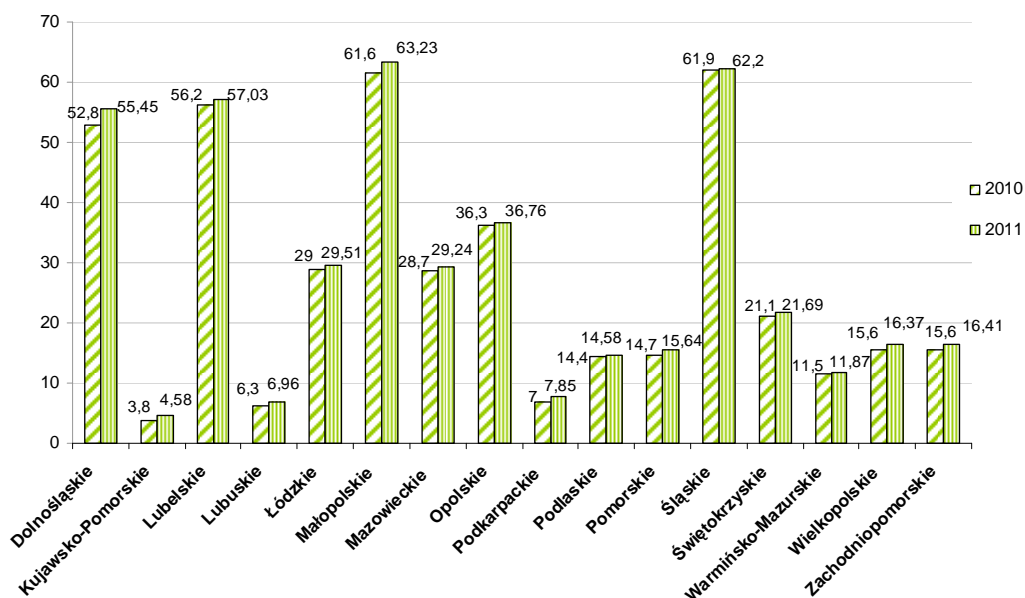
¹³ Na podstawie danych z: Ministerstwa Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej i GUS.

podkarpackie	3 533	3 624	20,40	20,92	125,00	140,20	7,0	7,85
podlaskie	951	1 010	40,80	43,33	290,00	293,70	14,4	14,58
pomorskie	4 363	4 509	43,80	45,26	269,00	286,38	14,7	15,64
śląskie	2 426	2 527	57,30	59,68	764,00	767,77	61,9	62,20
świętokrzyskie	604	626	43,90	45,49	247,00	253,99	21,1	21,69
warmińsko-mazurskie	1 734	1 888	49,10	53,46	277,00	286,04	11,5	11,87
wielkopolskie	5 863	6 230	37,00	39,31	466,00	489,13	15,6	16,37
zachodniopomorskie	1 566	1 649	39,80	41,90	357,00	375,55	15,6	16,41
Polska ogółem	38 184	40 171	41,48	43,63	8 243,00	8 496,22	27,2	28,08

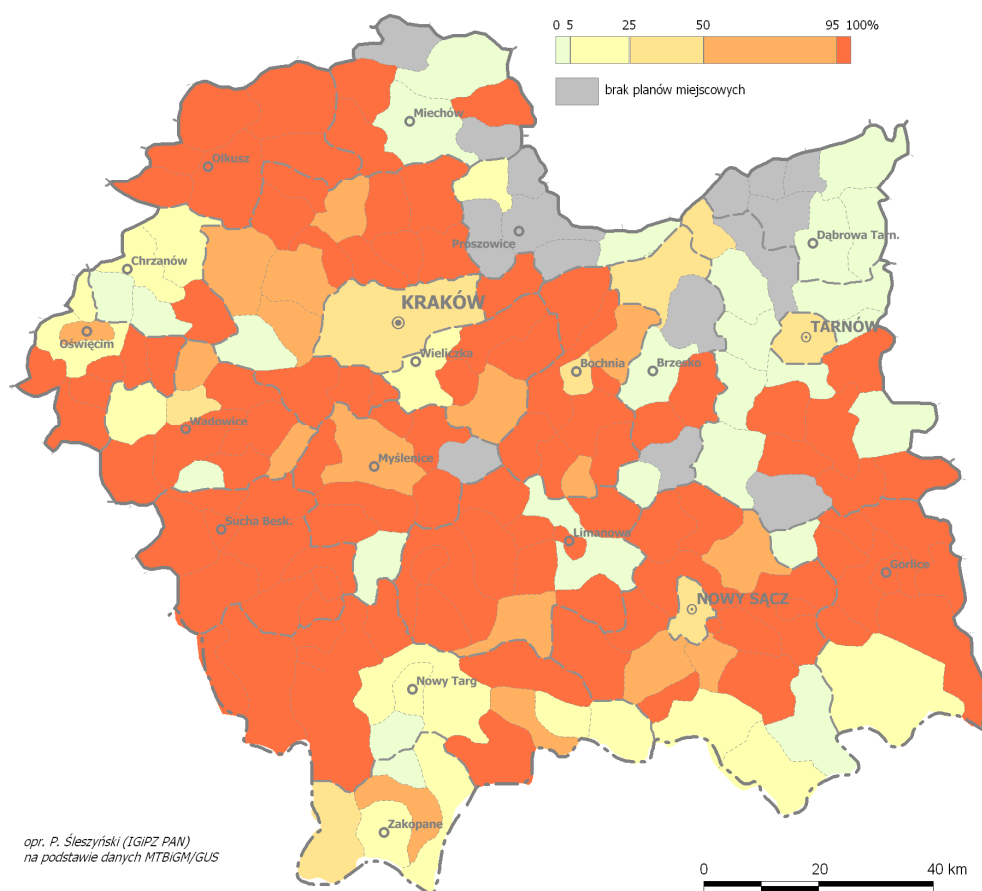
Liczba planów miejscowych w województwach w latach 2010-2011

Procent powierzchni (pokrycie planistyczne) w województwach w latach 2010-2011

POKRYCIE PLANAMI MIEJSCOWYMI W WOJEWÓDZTWIE MAŁOPOLSKIM 1.01.2012 R.

Wskaźnik 1.1.7: Powierzchnia obszarów chronionych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

Sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego nie jest obowiązkowe, objęte nimi było na koniec 2011 roku ponad 28% terytorium Polski, a zawarte w nich obszary stref ochronnych określano jedynie szacunkowo¹⁴. Miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego na koniec 2011 roku objęte było 63,23% obszaru województwa małopolskiego. Natomiast wielkość obszarów chronionych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w regionie podana została (wskazana w ankietach) przez zaledwie ok. 35% gmin – z uwagi na brak wyliczeń powierzchniowych – i określona szacunkowo została w sumie na ok. 1350 km², co stanowi ok. 15% powierzchni objętej miejscowymi planami zagospodarowania w regionie i blisko 9% powierzchni województwa ogółem¹⁵. Ponadto w 2010 roku około 40% gmin posiadających na swoim terytorium obiekty zabytkowe (ujęte ochroną prawną) nie posiadała aktualnych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W związku z powyższym wiele decyzji o pozwoleniach na budowę wydawana była bez planu na podstawie procedur doraźnych¹⁶.

Dla regionu opracowano listę 104 dóbr kultury współczesnej, będących uznanym dorobkiem współcześnie żyjących pokoleń. Najwięcej obiektów (aż 53) znajduje się w Krakowie, 10 w Zakopanem, 3 w Tarnowie, po 2 w Krynicy, Bochni, Nowym Sączu i Hucisku, w pozostałych miejscowościach są to pojedyncze obiekty. Spośród tej liczby tylko 7 obiektów zostało objętych ochroną poprzez zapisy planów miejscowych, co stanowi 6,7% zidentyfikowanego zasobu¹⁷.

¹⁴ Na podstawie danych z: Ministerstwa Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej i GUS.

¹⁵ Na podstawie danych z ankiet pozyskanych od gmin z województwa małopolskiego.

¹⁶ *Wojewódzki program opieki nad zabytkami w Małopolsce na lata 2010-2013*, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kraków, 2010, s. 77.

¹⁷ *Wojewódzki program opieki nad zabytkami w Małopolsce na lata 2010-2013*, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kraków, 2010, s. 42-49.

Gminy, które szacunkowo określiły wielkość obszarów chronionych (w km²) w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego¹⁸

lp.	gmina	obszary chronione	lp.	gmina	obszary chronione
1.	Alwernia	45,94	34.	Nowy Targ miasto	ok. 0,6
2.	Andrychów	18	35.	Nowy Targ gmina	ok. 17,5
3.	Babice	0,59	36.	Ochotnica Dolna	141,03
4.	Bobowa	ok. 3	37.	Olkusz	1,18
5.	Chrzanów	1,25	38.	Osiek	3,21
6.	Czernichów	0,05	39.	Oświęcim gmina	11,5
7.	Dobra	59,22	40.	Oświęcim miasto	0,014
8.	Drwinia	0,44	41.	Pcim	0,8
9.	Gdów	2,18	42.	Piwniczna Zdrój	9,7
10.	Gołcza	ok. 20,6	43.	Podegrodzie	ok. 32
11.	Gorlice miasto	0,4	44.	Poronin	1,60
12.	Igołomia-Wawrzeńczyce	ok. 12	45.	Rabka Zdrój	1,22
13.	Jerzmanowice-Przegonia	57,52	46.	Ryglice	ok. 0,02
14.	Jordanów miasto	20	47.	Rytko	0,07
15.	Jordanów gmina	0,12	48.	Rzezawa	57,72
16.	Kęty	0,72	49.	Skawina	0,99
17.	Klucze	1,3	50.	Skrzyszów	52,1
18.	Koniusza	8	51.	Słupnice	50
19.	Laskowa	66	52.	Spytkowice (nowotarskie)	32,18
20.	Libiąż	0,002	53.	Spytkowice (wadowickie)	7,182
21.	Lipinki	15	54.	Stary Sącz	0,938
22.	Lipnica Wielka	ok. 55	55.	Stryszawa	25
23.	Łapanów	71,7	56.	Sułoszowa	ok. 25
24.	Łapsze Niżne	0, 132	57.	Szczurowa	ok. 0,20
25.	Łukowica	60,04	58.	Szerzyny	82
26.	Michałowice	51,13	59.	Trzebinia	0,13
27.	Miechów	0,01	60.	Tuchów	0,2
28.	Mogilany	2,45	61.	Uście Gorlickie	5,793
29.	Mszana Dolna miasto	0,3	62.	Wietrzychowice	9
30.	Mucharz	20,9	63.	Wolbrom	62
31.	Muszyna	31	64.	Zakopane	0,998
32.	Myślenice	0,7	65.	Zawoja	36
33.	Niedzwiedź	56,83			

Wskaźnik 1.1.8: Liczba gmin prowadzących ewidencję zabytków

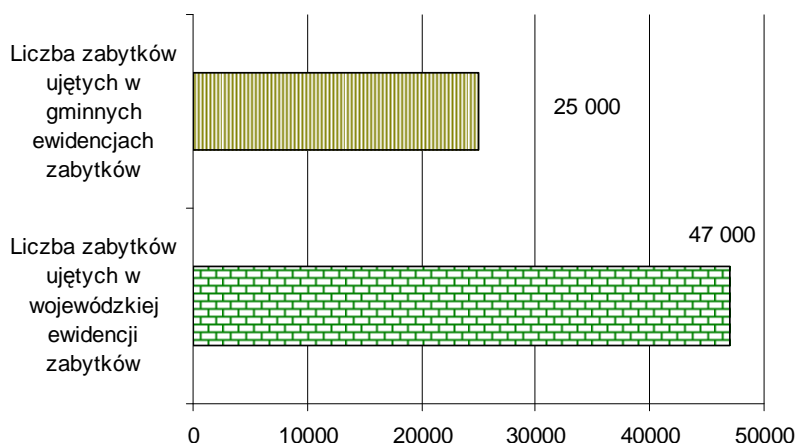
Zgodnie z zapisami art. 22, ust. 4 ustawy branżowej, „wójt (burmistrz, prezydent miasta) prowadzi gminną ewidencję zabytków w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomości z terenu gminy”. Dobrze sporządzona ewidencja gminna, ujmująca wpisem wszystkie wartości zachowania dla przyszłych pokoleń zabytki przeszłości, może być skutecznym narzędziem ochrony dziedzictwa kulturowego na poziomie lokalnym.

¹⁸ Na podstawie danych z ankiet pozyskanych od gmin z województwa małopolskiego.

Nowelizacja ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami – ustawa z dnia 18 marca 2010 roku o zmianie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2010 r. Nr 75, poz. 474) – doprowadziła do zmiany charakteru prawnego i znaczenia gminnej ewidencji zabytków, traktowanej dotychczas wyłącznie jako materiał informacyjno-dokumentacyjny. Rozszerzono katalog form ochrony zabytków, określony w art. 7 ust. 4 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami o ustalenia ochrony, przede wszystkim o ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Do art. 19 ustawy dodany został ust. 1a wskazujący zabytki, których ochrona musi być bezwarunkowo uwzględniona w decyzjach, m.in.: o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, o warunkach zabudowy, o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej. Są to poza zabytkami nieruchomymi wpisanymi do rejestru zabytków i ich otoczeniem, inne zabytki nieruchome znajdujące się w gminnej ewidencji zabytków. Zmiany dotknęły także przepisów dotyczących samej ewidencji zabytków. Zgodnie z art. 6, ust. 2 ustawy wprowadzającej zmiany, w terminie 2 lat od dnia przekazania przez wojewódzkiego konserwatora zabytków wykazu zabytków, wójt (burmistrz, prezydent miasta) powinien założyć gminną ewidencję zabytków. Zatem do grudnia 2012 roku powinny zostać opracowane wszystkie gminne ewidencje zabytków, zawierające: zabytki nieruchome wpisane do rejestru, inne zabytki nieruchome znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz inne zabytki nieruchome wyznaczone przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków. Ewidencje gminne z terenu województwa powinny ujmować wszystkie pozycje ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków (zatem pełna lista zabytków w ewidencji wojewódzkiej powinna stanowić sumę zabytków ujętych w gminnych ewidencjach zabytków).

Liczba gmin w regionie prowadzących ewidencję zabytków została ustalona na podstawie odpowiedzi udzielonych przez jednostki samorządu terytorialnego w ankietach monitorujących stan ochrony dziedzictwa kulturowego w województwie. Spośród 141 gmin, do końca 2011 roku około 90 gmin (około 50% gmin w regionie) posiadało opracowane gminne ewidencje zabytków. Ujętych w nich było szacunkowo ponad 25 tys. zabytków nieruchomych, co stanowi zaledwie ponad połowę (ok. 53%) zabytków nieruchomych wpisanych do wojewódzkiej ewidencji zabytków¹⁹. Najwyższa liczba zabytków nieruchomych wprowadzona została do ewidencji gminnej w Mieście Kraków (ok. 7 500 zabytków), gminie Bochnia (ponad 2 100 zabytków) oraz w subregionie podhalańskim: Mieście Zakopane (ok. 1 627), Czarnym Dunajcu (ok. 1 100), Nowym Targu (Gmina i Miasto łącznie ponad 1 100 zabytkowych nieruchomości). Uznając za miarodajny procent – wyliczony z odpowiedzi udzielonych w ankietach (stosunek liczby gmin do liczby gmin posiadających ewidencje zabytków) – ok. 63% gmin w regionie miało na koniec okresu poddanego sprawozdawczości opracowane ewidencje zabytków, co wskazuje na istniejące nadal luki w systemowej ochronie regionalnego dziedzictwa na poziomie lokalnym.

Liczba obiektów w regionie wpisanych do ewidencji gminnych i wojewódzkiej

¹⁹ Na podstawie danych z ankiet pozyskanych od gmin z województwa małopolskiego.

Wskaźnik 1.1.9: Liczba gmin posiadających program opieki nad zabytkami

W art. 21 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami zapisano, że ewidencja zabytków jest podstawą do sporządzania programów opieki nad zabytkami przez województwa, powiaty i gminy.

Ustawa nałożyła na ministra właściwego do spraw kultury i dziedzictwa narodowego obowiązek opracowania krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami (art. 84) oraz na jednostki samorządu terytorialnego szczebla wojewódzkiego, powiatowego i gminnego obowiązek sporządzenia programu opieki nad zabytkami (art. 87, ust. 1). Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592 z późn. zm.) w art. 4, ust.1, pkt 7 stanowi, że powiat wykonuje zadania m.in. w zakresie kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, natomiast ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) w art. 7, ust.1, pkt 9 stanowi, że gmina wykonuje zadania m.in. w zakresie kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami. Zapisy ustawowe nie gwarantują jednak pełnej aktywności i uchwalania stosownych programów przez jednostki samorządu terytorialnego. Do tej pory nie sporządzono nawet krajowego programu opieki nad zabytkami.

Ogółem do końca 2011 roku na obszarze województwa małopolskiego sporządzono i uchwalono łącznie 32 programy opieki nad zabytkami (27 programów gminnych, 3 powiatowe oraz 2 wojewódzkie). Spośród tej liczby na przełomie 2011 i 2012 roku obowiązywały: wojewódzki program opieki nad zabytkami, 3 powiatowe programy opieki nad zabytkami oraz 20 gminnych programów opieki nad zabytkami²⁰. W latach 2010-2011 nastąpił znaczny wzrost aktywności gmin w zakresie wprowadzania wewnętrznych regulacji dotyczących ochrony lokalnego dziedzictwa – przyjętych zostało w okresie zaledwie dwóch lat blisko 47% ogólnej liczby powstałych programów opieki nad zabytkami w regionie, tj. 2 powiatowe programy oraz 13 programów gminnych.

W 2005 roku został uchwalony, jako pierwszy w Polsce, *Wojewódzki Program Ochrony Dziedzictwa i Krajobrazu Kulturowego Małopolski*. Pierwsze gminne programy opieki nad zabytkami w Małopolsce były przyjmowane przez stosowne organy jednostek samorządu terytorialnego dopiero od 2006 roku. W 2006 roku uchwalono pięć, nieobowiązujących już, programów gminnych (*Program ochrony zabytków i opieki nad zabytkami miasta Nowego Sącza na lata 2006-2009*, *Gminny Program Opieki nad Zabytkami na lata 2005-2008 dla Gminy Wolbrom*, *Gminny Program Opieki nad Zabytkami na lata 2006-2010 dla Gminy Michałowice*, *Gminny Program Opieki nad Zabytkami na lata 2007-2010 dla Gminy Gdów*, *Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Gminy Zator na lata 2006-2009*).

W 2007 roku przyjęto dwa programy: *Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Gminy Spytkowice na lata 2007-2010* oraz *Gminny Program Opieki nad Zabytkami na lata 2008-2011 dla Gminy Osiek*. W 2008 roku uchwalono trzy gminne programy opieki nad zabytkami: *Gminny Program Opieki nad zabytkami na lata 2009-2012 dla Dąbrowy Tarnowskiej*, *Gminny Program Opieki nad Zabytkami na lata 2008-2012 dla Gminy Łapanów*, *Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Brzeszcze na lata 2008-2011*. W 2009 roku uchwalony został jeden powiatowy program: *Powiatowy Program Opieki nad zabytkami 2009-2012 dla powiatu Krakowskiego* oraz cztery gminne programy (*Gminny program opieki nad zabytkami dla Gminy Krzeszowice na lata 2010-2013*, *Gminny Program Opieki Nad Zabytkami dla Gminy Maków Podhalański na lata 2009-2013*, *Program Ochrony Zabytków Gminy Sękowa*, *Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Charsznica na lata 2009-2012*).

W okresie poddanych sprawozdawczości przyjęto dwa powiatowe programy opieki nad zabytkami: *Powiatowy program opieki nad zabytkami Powiatu Nowotarskiego na lata 2009-2012* (uchwała Nr 379/XLV/2010 z dnia 7 stycznia 2010) oraz *Program Opieki Nad Zabytkami Powiatu Gorlickiego na lata 2011-2014* (uchwała Nr XLVII/367/10 z dnia 28 października 2010). Ponadto w 2010 roku uchwalono siedem gminnych programów opieki nad zabytkami:

- *Gminny Program Opieki nad Zabytkami Miasta Oświęcim na lata 2010-2013* (uchwała Nr LXII/668/10 z dnia 28 stycznia 2010),
- *Gminny Program Opieki Nad Zabytkami dla Gminy Wojnicz na lata 2009-2013* (uchwała Nr XXXVII/294/2010 z dnia 26 marca 2010),
- *Gminny program opieki nad zabytkami dla Gminy Dobra na lata 2010-2014* (uchwała Nr XLIII/330/10 z dnia 24 czerwca 2010),
- *Program opieki nad zabytkami dla Gminy Krościenko nad Dunajcem na lata 2010-2014* (uchwała Nr XXXVIII/279/10 z dnia 2 lipca 2010),

²⁰ Dane z *Dziennika Wojewódzkiego* (Lex).

- *Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Wolbrom na lata 2010-2014* (uchwała Nr XLVIII/393/10 z dnia 28 września 2010),
- *Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Miasta i Gminy Zakliczyn na lata 2011-2014* (uchwała Nr XLIV/362/10 z dnia 14 października 2010),
- *Program Opieki nad Zabytkami Gminy Miejskiej Kraków na lata 2010-2014* (uchwała Nr CXIV/1525/10 z dnia 20 października 2010).

W następnym, 2011 roku zostało uchwalonych sześć kolejnych gminnych programów opieki nad zabytkami:

- *Gminny Program Opieki nad zabytkami na lata 2011-2014 dla gminy Michałowice* (uchwała Nr VII/40/2011 z dnia 28 kwietnia 2011),
- *Gminny program opieki nad zabytkami Miasta Nowy Targ na lata 2011-2014* (uchwała Nr X/77/2011 z dnia 31 sierpnia 2011),
- *Program opieki nad zabytkami Gminy Lubień na lata 2011-2014* (uchwała Nr XI/52/2011 z dnia 8 września 2011),
- *Gminny program opieki nad zabytkami dla Gminy Igołomia-Wawrzeńczyce na lata 2011-2015* (uchwała Nr XII/130/2011 z dnia 25 października 2011),
- *Gminny Program Opieki Nad Zabytkami Gminy Siepraw na lata 2011-2015* (uchwała Nr XII/103/11 z dnia 24 listopada 2011),
- *Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Kęty na lata 2012-2015* (uchwała Nr XV/152/2011 z dnia 21 grudnia 2011).

Wykaz obowiązujących gminnych programów opieki nad zabytkami w województwie małopolskim na przełomie 2011 i 2012			
lp.	gmina	powiat	okres obowiązywania
1.	Brzeszcze	oświęcimski	2008-2011
2.	Charsznica	miechowski	2009-2012
3.	Dąbrowa Tarnowska	dąbrowski	2009-2012
4.	Dobra	limanowski	2010-2014
5.	Igołomia-Wawrzeńczyce	krakowski	2011-2015
6.	Kęty	oświęcimski	2012-2015 (przyjęty w 2011 r.)
7.	Kraków	Miasto Kraków	2010-2014
8.	Krzeszowice	krakowski	2010-2013
9.	Krościenko nad Dunajcem	nowotarski	2010-2014
10.	Lubień	myślenicki	2011-2014
11.	Łapanów	bocheński	2008-2012
12.	Maków Podhalański	suski	2009-2013
13.	Michałowice	krakowski	2011-2014
14.	Nowy Targ miasto	nowotarski	2011-2014
15.	Oświęcim miasto	oświęcimski	2010-2013
16.	Sękowa	gorlicki	2009-2012/2013 ²¹
17.	Siepraw	myślenicki	2011-2015
18.	Wojnicz	tarnowski	2009-2013
19.	Wolbrom	olkuski	2010-2014
20.	Zakliczyn	tarnowski	2011-2014

Wykaz obowiązujących powiatowych programów opieki nad zabytkami w województwie małopolskim na przełomie 2011 i 2012		
lp.	powiat	okres obowiązywania
1.	krakowski	2009-2012
2.	nowotarski	2009-2012
3.	gorlicki	2011-2014

²¹ Dat w tym programie gminnym nie określono.

Wskaźnik 1.1.10: Liczba wydanych zaleceń i opinii konserwatorskich

Zalecenia konserwatorskie pozwalają właścicielowi na właściwe zagospodarowanie i użytkowanie zabytku. Zgodnie z art. 27 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami: „na wniosek właściciela lub posiadacza zabytków wojewódzki konserwator zabytków przedstawia, w formie pisemnej, zalecenie konserwatorskie, określające sposób korzystania z zabytku, jego zabezpieczenia i wykonania prac konserwatorskich, a także zakres dopuszczalnych zmian, które mogą być wprowadzone w tym zabytku”. Podstawową funkcją zaleceń konserwatorskich – oraz wydawanych przez służby konserwatorskie, często w stosunku do obiektów o wartościach zabytkowych, ale nie objętych formą opieki prawnej, opinii konserwatorskich – jest zapobieżenie nieprzemysłanym działaniom podejmowanym w stosunku do zabytku (ruchomego bądź nieruchomego) oraz gwarancja, że postępowanie według zaleceń uwolni właściciela lub posiadacza zabytku od zarzutu nielegalnego działania i niewłaściwie sprawowanej opieki nad zabytkiem. Dotyczy to w szczególności zabytków nie objętych żadną z form ochrony prawnej. Liczba zaleceń konserwatorskich i opinii wydanych przez Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Krakowie właścicielom zabytków nieruchomości wzrosła w 2011 roku o 7,3% w stosunku do 2010 roku. W 2010 roku wydano 10 771 takich zaleceń i opinii konserwatorskich, a w 2011 roku – 11 561²². Opinie i zalecenia konserwatorskie są często podstawą sporządzania programów prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych, które uzyskują zgody – w formie pozwolenia lub postanowienia konserwatorskiego – na prowadzenie prac i działań przy obiektach zabytkowych.

Wskaźnik 1.1.11: Liczba wydanych pozwoleń lub postanowień konserwatorskich

Zgodnie z art. 36 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, „pozwolenia konserwatorskie wydaje się na wniosek osoby fizycznej lub jednostki organizacyjnej posiadającej tytuł prawny do korzystania z zabytku wpisanego do rejestru, wynikający z prawa własności, użytkowania wieczystego, trwałego zarządu albo ograniczonego prawa rzeczowego lub stosunku zobowiązaniowego”. Pozwolenia wymaga każde działanie m.in. związane z podejmowaniem prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków. W 2011 roku uległa zmniejszeniu o 10,6%, w stosunku do 2010 roku, liczba pozwoleń i postanowień konserwatorskich wydanych przez Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich, badań konserwatorskich lub innych działań przy zabytku nieruchomym wpisanym do rejestru zabytków województwa małopolskiego. W 2010 roku wydano w sumie 2 335 takich pozwoleń i postanowień konserwatorskich, a w 2011 roku – 2 086. W roku poprzedzającym okres poddany sprawozdawczości, a więc w 2009 roku, wystawiono 1 267 pozwoleń dotyczących zabytków nieruchomości oraz ogółem, na wszystkie rodzaje zabytków, 632 postanowienia konserwatorskie. W ogólnej liczbie 2 341 wydanych – w pierwszym roku poddanym sprawozdawczości – pozwoleń konserwatorskich (nie licząc postanowień), ujęte były pozwolenia dotyczące zabytków nieruchomości – 1 438 (61,43%), ruchomych – 214 (9,14%), archeologicznych – 517 (22,08%) i zieleni – 172 (7,35%). Najwięcej wydawanych przez służby konserwatorskie decyzji akceptowało działania prowadzone na obiektach wpisanych do rejestru zabytków nieruchomości²³.

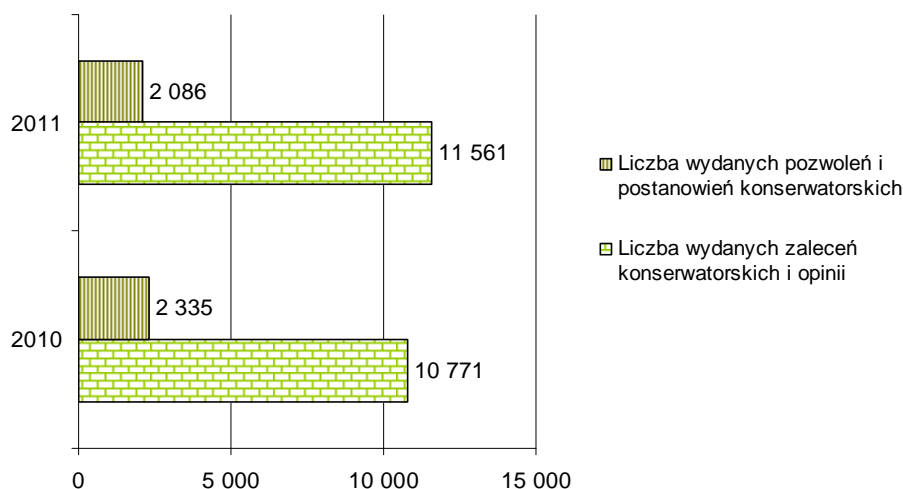
Od 2011 roku – zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 27 lipca 2011 roku w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich, robót budowlanych, badań konserwatorskich, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz badań archeologicznych (Dz. U. z 2011 r. Nr 165, poz. 987) – wojewódzki konserwator zabytków wydaje dwie formy decyzji akceptujących programy postępowania konserwatorskiego i projekty robót przy zabytkach – pozwolenia i postanowienia. Postanowienia zatwierdzają pod względem konserwatorskim program albo projekt prac, natomiast pozwolenia konserwatorskie akceptują program albo projekt, jak również także wykonawcę prac konserwatorskich, restauratorskich, badań konserwatorskich, badań architektonicznych albo badań archeologicznych. W przypadku uzyskania postanowienia konserwatorskiego na właścicielu zabytku –

²² Dane z Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Krakowie.

²³ Dane z Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Krakowie.

po wybraniu w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego wykonawcy prac lub robót – ciąży obowiązek zgłoszenia jego danych wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków.

Liczba wydanych pozwoleń i postanowień oraz zaleceń i opinii konserwatorskich w latach 2010-2011

Wskaźnik 1.1.12: Liczba przeprowadzonych działań konserwatorskich

Opieka nad zabytkiem, sprawowana przez jego właściciela lub posiadacza polega w szczególności na zapewnieniu warunków m.in. prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku. Wszelkie działania podejmowane na obiektach objętych formą ochrony prawnej wymagają uzyskania pozwolenia (lub wstępnego postanowienia) wojewódzkiego konserwatora zabytków. Aby oszacować liczbę przeprowadzonych działań konserwatorskich dotyczących zabytków w regionie, w latach poddanych sprawozdawczości, można się jedynie odnieść do liczby wydanych decyzji służb konserwatorskich dotyczących zgody na prowadzenie prac. W latach 2010-2011 wydano w sumie 4 421 pozwoleń i postanowień konserwatorskich. Zakładając, iż znaczna część pozyskanych przez właścicieli dokumentów była podstawą podjęcia prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytkach należy za górną granicę liczby przeprowadzonych działań uznać liczbę wydanych decyzji (mając świadomość tego, że część prac nie została jeszcze przy zabytkach rozpoczęta lub ukończona, np. z powodu braku środków na wykonanie prac lub że część decyzji odnosiła się do tych samych zabytków i zakresu prac – wydłużenie terminów realizacji, zmiany wykonawcy prac oraz to, że część działań realizowano nielegalnie, bez wymaganej aprobaty służb konserwatorskich). O rodzaju prowadzonych prac – w okresie poddanym sprawozdawczości – mogą świadczyć typy wydawanych pozwoleń konserwatorskich, w 2010 roku wśród wszystkich pozwoleń 61,43% dotyczyło zabytków nieruchomości (czyli głównie robót budowlanych), 9,14% – zabytków ruchomych (czyli prac konserwatorskich), 22,08% – prac archeologicznych, 7,35% – prac przy pielęgnacji zabytkowej zieleni.

6.2 Realizacja celu 1: Ochrona regionalnej przestrzeni kulturowej

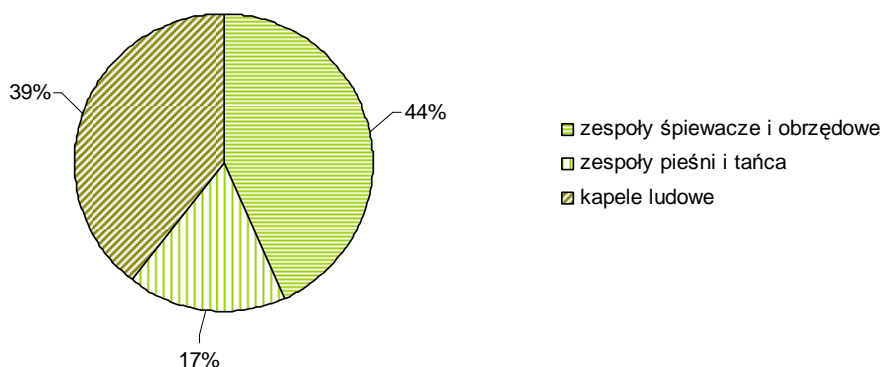
Priorytet 2 – Tożsamość regionalna i lokalna oraz wielokulturowe bogactwo

Wskaźnik 1.2.1: Liczba zespołów regionalnych

Małopolskę wyróżnia bardzo wysoka aktywność twórcza mieszkańców oraz wielość i różnorodność amatorskich grup artystycznych i folklorystycznych. Tradycyjna kultura prezentowana jest w formie autentycznej lub w formie artystycznie opracowanej i stylizowanej, m.in. poprzez działalność zespołów regionalnych. W latach 2010-2011 w województwie małopolskim odnotowano istnienie 244 zespołów regionalnych, w tym 106 zespołów śpiewaczych i obrzędowych, 42 zespołów pieśni i tańca oraz 96

kapel ludowych²⁴. Dla porównania, w kraju w tym czasie działało łącznie 859 zespołów regionalnych, w tym 582 zespoły śpiewacze i obrzędowe, 89 zespołów pieśni i tańca, 185 kapel ludowych oraz 3 zespoły folkowe²⁵. Spośród znanych 244 małopolskich zespołów regionalnych w okresie poddanym sprawozdawczości wiele aktywnie działało i miało szczególne osiągnięcia w dziedzinie prezentacji dorobku artystycznego m.in.: *Zespół Regionalny im. Jana Malinowskiego w Szczawnicy*, *Zespół Pieśni i Tańca „Ziemia Myślenicka”*, *Zespół Pieśni i Tańca „Wolbromiaci”* z Wolbromia, *Regionalny Zespół „Dolina Popradu z Piwnicznej”*, *Orkiestra Dęta im. Tadeusza Moryto z Łącka* oraz *Zespół Regionalny „Jużyna”* z Zawoi.

Rodzaje zespołów regionalnych (udział procentowy)

Poza zespołami w regionie w okresie poddanym sprawozdawczości zarejestrowanych było ponad 440 kół gospodyń wiejskich, których działalność przyczyniała się do podtrzymywania miejscowego folkloru. Odnotowano także działalność około 1000 artystów ludowych. Działali oni pomimo słabego wsparcia tożsamości regionalnej oraz braku systemu wspierania lokalnych twórców w dostępie do imprez i wydarzeń o charakterze promocyjnym²⁶.

Zasadnicze znaczenie dla działalności i rozwoju zespołów regionalnych miały imprezy folklorystyczne. W poszczególnych subregionach zespoły prezentowały swój dorobek artystyczny na festiwalach i przeglądach gminnych, powiatowych i wojewódzkich. Najbardziej znane i znaczące festiwale i przeglądy zespołów regionalnych w Małopolsce to: *Międzynarodowy Festiwal Dziecięcych Zespołów Regionalnych Święto Dzieci Gór* w Nowym Sączu, *Międzynarodowy Festiwal Folkloru Ziemi Górskich* w Zakopanem, *Karpacki Festiwal Dziecięcych Zespołów Regionalnych* w Rabce Zdroju, *Przegląd Dziecięcych Zespołów Folklorystycznych Regionu Krakowskiego „Krakowiaczek”*, *Tydzień Kultury Beskidzkiej* (estrady w Oświęcimiu, Suchej i Makowie Podhalańskim). Programy wielu z tych cyklicznie organizowanych imprez wzbogacone były o zajęcia seminaryjne i warsztatowe mające na celu doskonalenie kwalifikacji instruktorów. Pozytywnym, zauważalnym zjawiskiem w regionie jest angażowanie nauczycieli do pracy w roli animatorów kultury, którzy zakładają przy szkołach zespoły regionalne, organizują grupy kolędnicze, śpiewacze, kapela ludowe, co inspiruje lokalne środowiska i owocuje powstawaniem nowych grup artystycznych, nie tylko dziecięcych czy młodzieżowych, również poza szkołą²⁷.

W Małopolsce istnieje jeszcze tradycja przekazywania dzieciom i młodzieży umiejętności ludowego muzykowania bezpośrednio przez muzyków starszego pokolenia. Formami prezentacji, a także weryfikacji merytorycznej oraz poziomu artystycznego tej dziedziny twórczości amatorskiej są w Małopolsce m.in. wydarzenia: *Ogólnopolski Konkurs Gawędziarzy, Instrumentalistów, Śpiewaków, Pytacy i Mowy Starosty Weselnego „Sabałowe Bajania”* w Bukowinie Tatrzańskiej, *Konkurs Muzyk, Instrumentalistów, Śpiewaków Ludowych i Drużbów Weselnych „Drużbacka”* w Podegrodziu, *Przegląd Zespołów, Kapel, Instrumentalistów i Grup Śpiewaczych „Krakowski Wianek”* w Szczurowej²⁸.

²⁴ Na podstawie ogólnopolskiej bazy danych stworzonej w ramach programu operacyjnego Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego przez Stowarzyszenie Twórców Ludowych w Lublinie.

²⁵ Na podstawie ogólnopolskiej bazy danych stworzonej w ramach programu operacyjnego Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego przez Stowarzyszenie Twórców Ludowych w Lublinie.

²⁶ *Wojewódzki program opieki nad zabytkami w Małopolsce na lata 2010-2013*, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kraków, 2010.

²⁷ Materiały pomocnicze opracowane na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego przez Małopolskie Centrum Kultury „Sokół” w Nowym Sączu i Zespół ds. Instytucji Kultury Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego.

²⁸ Materiały pomocnicze opracowane na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego przez Małopolskie Centrum Kultury „Sokół” w Nowym Sączu i Zespół ds. Instytucji Kultury Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego.

Z uwagi na zaobserwowane słabe wsparcie tożsamości regionalnej i lokalnych twórców w samorządzie wojewódzkim podjęto działania w celu uhonorowania i wyróżnienia osób kreujących wartości artystyczne oparte na znajomości kultury lokalnej i tradycji regionalnych. W 2010 roku ustanowiono *Nagrodę Województwa Małopolskiego im. Władysława Orkana* za propagowanie idei regionalizmu oraz wybitne osiągnięcia w dziedzinie działalności artystycznej i kulturalnej lokalnych wspólnot Małopolski. Nagroda ta jest nagrodą finansową ufundowaną przez Województwo Małopolskie, w wysokości 10 000 zł, a przyznawana będzie – instytucjom, organizacjom artystyczno-kulturalnym lub grupom osób, które prowadzą działalność artystyczną lub kulturalną – za całokształt dokonań oraz za realizację wartościowych projektów na obszarze regionu w dziedzinie działalności artystycznej lub kulturalnej lokalnych wspólnot Małopolski. Pierwszą edycję Nagrody zorganizowano dopiero w 2012 roku.

Z budżetu samorządu województwa od lat udzielane są dotacje na realizację zadań w dziedzinie kultury, w tym dla stowarzyszeń i fundacji wspierających działalność zespołów regionalnych. W latach 2010-2011 w ramach otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych Województwa Małopolskiego pn. *Mecenat Małopolski* wsparto łącznie 50 zadań z ogólnej liczby 342 przedsięwzięć (co stanowi 14,62% wszystkich dotacji) związanych z funkcjonowaniem i wyposażeniem zespołów regionalnych, na łączną kwotę dotacji 318 500 zł. Kwota ta stanowiła 5,26% ogólnej kwoty przeznaczonej na realizację konkursu.

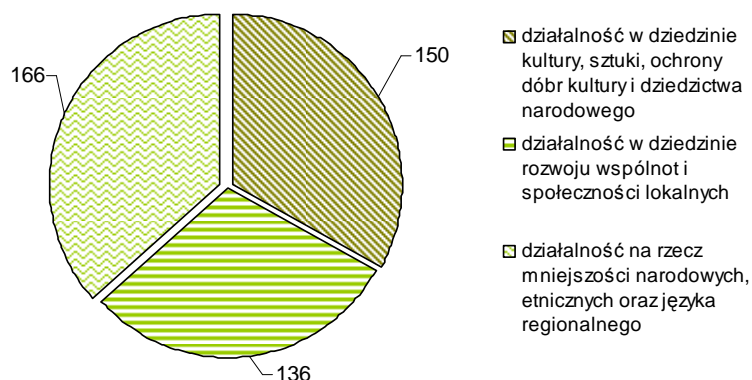
Z innych przedsięwzięć wspierających potrzeby rozwijającego się ruchu regionalnego warto odnotować także projekty uruchomione jesienią, kolejno w 2010 i 2011 roku przez Małopolskie Centrum Kultury „Sokół” w Nowym Sączu – instytucję kultury Województwa Małopolskiego – dwuletnie instruktorskie kursy kwalifikacyjne pn. *Studium Kapelmistrzowskie* – przeznaczone dla dyrygentów orkiestr dętych oraz *Studium Folklorystyczne* – przeznaczone dla instruktorów zespołów folklorystycznych. Na taką formę szkoleń zgodę wydało Narodowe Centrum Kultury. Zajęcia w *Studium Kapelmistrzowskim* zakończono egzaminami dyplomowymi w październiku 2012 roku, natomiast zajęcia *Studium Folklorystycznego* przewidziane są do października 2013 roku. W zajęciach dla kapelmistrzów, obejmujących m.in. zasady muzyki, kształcenia słuchu, historii muzyki, podstaw instrumentacji, dyrygowania i zarządzania kulturą – uczestniczyło 29 słuchaczy, którzy dojeżdżali do Nowego Sącza z różnych stron Polski: Podlasia, Śląska, Wielkopolski, Mazowsza. W ramach *Studium Folklorystycznego* kształci się 37 słuchaczy z województw południowych, w autorskim programie szkoleniowym, zawierającym przedmioty specjalistyczne, pozwalające na zdobycie kompetencji niezbędnych dla poprawnej merytorycznej pracy instruktora zespołu folklorystycznego. W programie: kształcenie w zakresie tańców regionalnych, techniki tanecznej, podstaw choreografii, podstaw reżyserii oraz zdobycie przez uczestników solidnej, teoretycznej wiedzy z zakresu etnografii, folkloru muzycznego i szeroko pojętej kultury ludowej. Zmieniona w sierpniu 2011 roku, a obowiązująca od 1 stycznia 2012 roku ustawa o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej nie przewiduje tej formy kształcenia instruktorów. Ustawodawca nie przewidział też okresu przejściowego dla kursów już trwających. Te, które rozpoczęły się w okresie obowiązywania ustawy, nagle – czyli od początku 2012 roku – straciły podstawę prawną.

Wskaźnik 1.2.2: Liczba organizacji i stowarzyszeń podtrzymujących miejscowy folklor

W latach 2010-2011 w województwie małopolskim odnotowano istnienie 150 organizacji pożytku publicznego, realizujących działalność w dziedzinie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego (w kraju 2114) oraz 136 organizacji pożytku publicznego realizujących działalność w dziedzinie rozwoju wspólnot i społeczności lokalnych (w kraju 1832). Ponadto 166 organizacji w regionie realizuje działalność na rzecz mniejszości narodowych, etnicznych oraz języka regionalnego (401 w kraju)²⁹.

²⁹ Na podstawie bazy danych Stowarzyszenia Klon/Jawor.

Liczba organizacji pożytku publicznego w Małopolsce w latach 2010-2011 – podział według formy działalności

Formą działalności amatorskiego ruchu artystycznego w Małopolsce, popularyzującą oraz kultywującą tradycje, zwyczaje i obrzędy ludowe, czyli szeroko rozumianą kulturę ludową, jest amatorski teatr regionalny. W ramach tego zjawiska mieści się zarówno teatr obrzędowy, ukazujący z etnograficzną wiernością obrzędy i obyczaje danego regionu, opowiedziane gwara, z wykorzystaniem muzyki, poezji ludowej, stroju, tańca czy sztuki ludowej, ale także teatr dramatyczny. Teatr regionalny jest wciąż żywy dzięki takim imprezom jak: *Wadowickie Spotkania Teatralne* w Wadowicach, *Przepatrzowiny Teatrów Regionalnych* w Czarnym Dunajcu, *Międzywojewódzki Sejmik Teatrów Wiejskich* w Bukowinie Tatrzańskiej, *Przegląd Teatrów Regionalnych* w Wiśniowej, *Pogórzańskie Gody* w Łużnej. Do najaktywniejszych ośrodków teatru ludowego (często z wieloletnimi tradycjami) należą: Bukowina Tatrzańska i region Podhala, Bobowa, Męcina, Nieciecza, Okleśna³⁰.

W samorządzie wojewódzkim realizowane są zadania wspierające działalność organizacji i stowarzyszeń podtrzymujących miejscowy folklor. Z budżetu województwa od lat udzielane są dotacje na realizację zadań w dziedzinie kultury, w tym dla stowarzyszeń i fundacji realizujących projekty w tym zakresie. W latach 2010-2011 w ramach otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych Województwa Małopolskiego w dziedzinie kultury pn. *Mecenat Małopolski* wsparto finansowo łącznie 74 zadania z ogólnej liczby 342 projektów (co stanowi 21,64% wszystkich przyznanych dotacji) związanych z funkcjonowaniem organizacji i podejmowaniem przedsięwzięć przyczyniających się do podtrzymywania tradycji regionalnego folkloru, na łączną kwotę dotacji 817 500 zł. Wartość ta stanowiła 13,51% ogólnej kwoty przeznaczony na realizację konkursu.

W okresie poddanym sprawozdawczości samorząd wojewódzki podjął także inicjatywę mającą służyć promowaniu dobrych wzorców w zakresie szczególnego i aktywnego zaangażowania na rzecz ochrony wszelkich elementów lokalnego dziedzictwa kulturowego. Sejmik Województwa Małopolskiego w 2010 roku ustanowił *Nagrodę Województwa Małopolskiego im. Romana Reinfussa* za wybitne i szczególne osiągnięcia w dziedzinie zachowania lokalnej tożsamości kulturowej w regionie. Nagroda ma charakter indywidualny, jest nagrodą finansową wynoszącą 10 000 zł i przyznawana będzie w dwóch kategoriach: za całokształt dokonań oraz za realizację wartościowych projektów na obszarze Małopolski w zakresie ochrony lokalnego dziedzictwa kulturowego. Pierwsza edycja Nagrody zorganizowana została dopiero w 2012 roku.

Wskaźnik 1.2.3: Liczba projektów podtrzymujących ginące zawody i tradycyjne rzemiosło artystyczne

W regionie odnotowano działalność około 1000 artystów ludowych, tworzących, w szczególności w takich dziedzinach jak: malarstwo, malarstwo na szkle, rzeźba, plastyka obrzędowa, metaloplastyka, kowalstwo artystyczne, skórnictwo, ceramika, bibułkarstwo, haft, koronka, zabawkarstwo. Spośród nich wielu pracuje tradycyjnymi, historycznymi technikami, wykorzystując naturalne materiały. W terenie pracują także fascynaci rzemiosła artystycznego, których działania przyczyniają się do popularyzacji i podtrzymywania tradycji ginących zawodów. Większość wyżej wymienionych rodzajów twórczości występuje na terenie całego województwa małopolskiego, jednakże zauważalne jest

³⁰ Materiały pomocnicze opracowane na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego przez Małopolskie Centrum Kultury „Sokół” w Nowym Sączu i Zespół ds. Instytucji Kultury Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego.

nasilenie występowania niektórych rodzajów tradycyjnej twórczości w poszczególnych subregionach, przykładowo: plastyki obrzędowej okresu wielkanocnego (palmy, pisanki) w rejonie Krakowiaków Wschodnich, malarstwa na szkle, metaloplastyki i skórnictwa na Podhalu, a koronkarstwa na Pogórzu.

Lokalne samorzady, traktując dziedzictwo kulturowe jako wartość i czynnik rozwoju gospodarczego, organizowały i wspierały wytwarzanie regionalnego rzemiosła artystycznego. Przykładem prężnie działającej lokalnej instytucji jest Gminny Ośrodek Kultury w Stryszawie, który od 1995 roku realizuje misję ratowania tradycyjnego ludowego zabawkarstwa. Spośród wielu zrealizowanych przedsięwzięć kultywujących wytwarzanie drewnianych zabawek, dwa z nich w sposób szczególny przyczyniły się do zachowania tzw. ginących zawodów. W ramach projektu pn. *Zabawki naszych rodziców* przeszkolono 50 bezrobotnych osób z terenu powiatu suskiego z zakresu rzeźbienia i tworzenia zabawek (kilku z nich uruchomiło później własną działalność gospodarczą). W ramach projektu pn. *Babiogórskie Sklepiki* założono pierwsze dwa w regionie babiogórskim sklepiki produktów lokalnych, połączone z informacją turystyczną o całym regionie, wydano również pierwszy w Polsce katalog produktów lokalnych, pozwalający sprzedawać m.in. tradycyjną zabawkę w Polsce i za granicą. W 2011 roku Gminny Ośrodek Kultury w Stryszawie zrealizował projekt *Stryszawa z zabawek słynie...* W ramach projektu zorganizowano warsztaty *Mistrz i uczeń*, podczas których stworzono dużych rozmiarów zabawki oraz zorganizowano warsztaty z edukacji folklorystycznej dla szkół z terenu gminy. W tym samym roku Ośrodek zgłosił stryszawskiego zabawkarza Władysława Klimasarego do najważniejszej nagrody w Polsce w dziedzinie twórczości ludowej – Nagrody im. Oskara Kolberga za zasługi dla kultury ludowej. Stryszawski kandydat jako jedyny z Małopolski odebrał tę nagrodę z rąk Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Równie istotne i inspirujące dla mieszkańców poszczególnych subregionów są działania skansenów – widowiskowe warsztaty rzemieślnicze (organizowane m.in. w Sądeckim Parku Etnograficznym w Nowym Sączu, Nadwiślańskim Parku Etnograficznym w Wygiełzowie, Orawskim Parku Etnograficznym w Zubrzycy Górnej, Muzeum Regionalnym w Dobczycach) oraz przede wszystkim takie wydarzenia jak: *Konkurs Malowana Chata* w Zalipiu, *Święto Zabawki Ludowej* w Stryszawie, *Międzynarodowy Festiwal Koronki Klockowej* w Bobowej, *Regionalny Konkurs na Pisanekę Ludową i Plastykę Obrzędową związaną z okresem Wielkanocy* w Tarnowie, *Konkurs Palm Wielkanocnych i Rękodzieła Artystycznego im. Józefa Piotrowskiego* w Lipnicy Murowanej i wiele innych. Tradycyjne już, bo wpisane we współczesną historię regionu, konkursy związane z pielęgnowaniem zwyczajów świątecznych i ludowych wspierają i kultywują pamięć o przeszłości niematerialnego dziedzictwa kulturowego regionu.

Przykładem działalności regionalnych instytucji wspierających tradycyjne rzemiosło był projekt pn. *W warsztacie i zagrodzie – ginące zawody w skansenie*, zorganizowany przez Muzeum Okręgowe w Nowym Sączu, obejmujący cykl pięciu 30-godzinnych warsztatów rzemiosła i rękodzieła ludowego oraz *Żywy skansen* – cykl pokazów i warsztatów odbywających się na terenie ekspozycji Sądeckiego Parku Etnograficznego i Miasteczka Galicyjskiego (tkactwa, koronki klockowej, garncarstwa, wikliniarstwa, stolarstwa, kowalstwa, plastyki obrzędowej, przędzenia na wrzecionie i kołowrotku, tradycyjnego wypieku chleba, krawiectwa, wyrobu rękawic na desce, haftu ludowego, dawnej fotografii, zegarmistrzostwa, snycerstwa, strażactwa). Muzeum Orawski Park Etnograficzny w Zubrzycy Górnej, w okresie poddanych sprawozdawczości, prowadziło zajęcia edukacyjne z regionalizmu pn: *Od ziarna do chleba, Jak to ze Inem było, Malowanie na szkle, Ozdoby z bibuły, Orawskie zabawki szmaciane*.

Na uwagę w dziedzinie ochrony ginących zawodów zasługuje również działalność organizacji pozarządowych. Fundacja NADwyraz realizuje od 2008 roku projekt pn. *Szlak Tradycyjnego Rzemiosła*. Projekt powstał we współpracy z Instytutem Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Muzeum Okręgowym w Nowym Sączu, przy finansowym wsparciu Województwa Małopolskiego oraz Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Szlak tradycyjnego rzemiosła to szlak dziedzictwa kulturowego, obejmujący ścieżki tematyczne dotyczące twórczości ludowej i tradycyjnego, zanikającego na naszych oczach, wiejskiego rzemiosła Małopolski i Podkarpacia. Wytyczony Szlak jest nie tylko nową atrakcją turystyczną, ale przede wszystkim świadectwem, uchwyceniem śladu historii, udokumentowaniem żywego dziedzictwa. Służy upowszechnieniu i szerokiej promocji dawnych rzemiosł, a tym samym wsparciu samych twórców i całego regionu. *Szlak Tradycyjnego Rzemiosła Małopolski* obejmuje swoim zasięgiem 6 tras regionalnych – 76 miejscowości, 130 twórców, 24 techniki rzemieślnicze i 130 twórców ludowych.

Rangę i znaczenie zachowania tzw. ginących zawodów dostrzegły władze samorządowe Województwa Małopolskiego. Zgodnie z podjętą przez Zarząd Województwa Małopolskiego decyzją o przyznaniu preferencji w ubieganiu się o środki Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013, w ramach Działania 2.1, Schemat A – *Bezpośrednie wsparcie inwestycji w małe i*

średnie przedsiębiorstwa, dla przedstawicieli tzw. ginących zawodów, powstał zamknięty katalog definiujący zawody kwalifikujące się do tej kategorii. Przyjęta w *Uszczegółowieniu Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego* definicja określiła ginące zawody jako zawody o charakterze rękodzielniczym, wykorzystujące tradycyjne umiejętności i techniki rzemieślnicze, zaliczając do tej kategorii m.in. kowalstwo artystyczne, klasyczne introligatorstwo, ceramikę garncarską, rymarstwo. Projekty inwestycyjne mikroprzedsiębiorstw z zakresu tzw. ginących zawodów, otrzymywały dodatkowe punkty podczas oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie w zakresie kryterium *innowacyjny charakter projektu lub projekt z zakresu tzw. ginących zawodów*. Katalog zawodów został utworzony na podstawie Rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8 grudnia 2004 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. z 2004 r. Nr 265, poz. 2644 z późn. zm.).

Wykaz tzw. ginących zawodów, utworzony na potrzeby prowadzenia postępowania konkursowego dla działania 2.1, Schemat A – Bezpośrednie wsparcie inwestycji w MŚP (wg kodów przyjętych w Rozporządzeniu MGiP):

lp.	kod	zawód	lp.	kod	zawód
1.	245601	twórca ludowy	27.	742205	stolarz galanterii drzewnej
2.	712103	zdun	28.	742206	stolarz mebli artystycznych i wzorcowych
3.	713301	sztukator	29.	742208	stolarz modelarz instrumentów muzycznych
4.	713505	witrażownik	30.	742401	koszykarz-plecionkarz
5.	721103	ludwisarz	31.	742402	łubiankarz
6.	722102	kowal	32.	742403	modelarz wyrobów plecionkarskich
7.	722103	kowal wyrobów zdobniczych	33.	742404	sitarz
8.	722202	płatnerz	34.	742405	szczotkarz
9.	722203	rusznikarz	35.	742406	trzciniarz
10.	722205	ślusarz galanterii metalowej	36.	742490	pozostali plecionkarze, szczotkarze i pokrewni
11.	731105	zegarmistrz	37.	743101	przędzacz
12.	732105	garncarz	38.	743203	koronkarka
13.	732109	szkliwierz ceramiki	39.	743204	plecionkarz
14.	732303	rzeźbiarz szkła	40.	743205	renowator tkanin unikatowych
15.	732406	zdobnik ceramiki	41.	743206	tkacz
16.	732407	zdobnik szkła	42.	743301	bieliźniarz
17.	733102	pamiętkarz	43.	743302	gorseciarka
18.	733103	rzeźbiarz w drewnie	44.	743303	kapelusznik-czapnik
19.	734501	introligator galanteryjny	45.	743602	hałciarka
20.	734502	introligator poligraficzny	46.	743605	wytwórca abażurów
21.	734590	pozostali introligatorzy	47.	744202	kaletnik
22.	734602	drukarz tkanin	48.	744203	rymarz
23.	741401	młynarz	49.	744301	cholewkarz
24.	742201	bednarz	50.	744302	obuwnik miarowy
25.	742202	gięciarz drewna	51.	744305	szewc naprawiacz
26.	742203	kołodziej	52.	834101	flisak-retman

Funkcję instytucji wdrażającej II oś priorytetową Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013, w tym Działania 2.1 Schemat A – *Bezpośrednie wsparcie inwestycji w małe i średnie przedsiębiorstwa* powierzono Małopolskiemu Centrum Przedsiębiorczości, które wspierało nie tylko projekty o charakterze innowacyjnym, ale również te, które sięgały do przedsiębiorczych tradycji regionu. Mikroprzedsiębiorcy, którzy prowadzą działalność o charakterze rękodzielniczym, wykorzystując tradycyjne umiejętności i techniki rzemieślnicze otrzymali w latach 2008-2009 unijne wsparcie o łącznej wysokości 452 353,40 zł na realizację 7 projektów, m.in. na: zakup urządzeń do obróbki skrawaniem (ginący zawód: ślusarz galanterii metalowej) – dotacja 47 200 zł, zakup wyspecjalizowanej kaszerownicy oraz wysoko wydajnej krajarki (ginący zawód: introligator poligraficzny) – dotacja 82 400 zł, rozbudowę parku maszynowego firmy Terys (ginący zawód: kaletnik-rymarz) –

dotacja 56 464,80 zł, zakup ciągu technologicznego do produkcji z metaloplastyki i kowalstwa artystycznego (ginący zawód: kowal) – dotacja 24 120 zł. W latach 2010-2011 przeprowadzono dwa nabory wniosków, w których projekty z zakresu tzw. ginących zawodów nie otrzymały dofinansowania. Przedsięwzięcia te znajdują się jednak na listach rezerwowych, z których są wprowadzane na listy podstawowe w przypadku powstawania na bieżąco monitorowanych oszczędności i zmian kursu Euro.

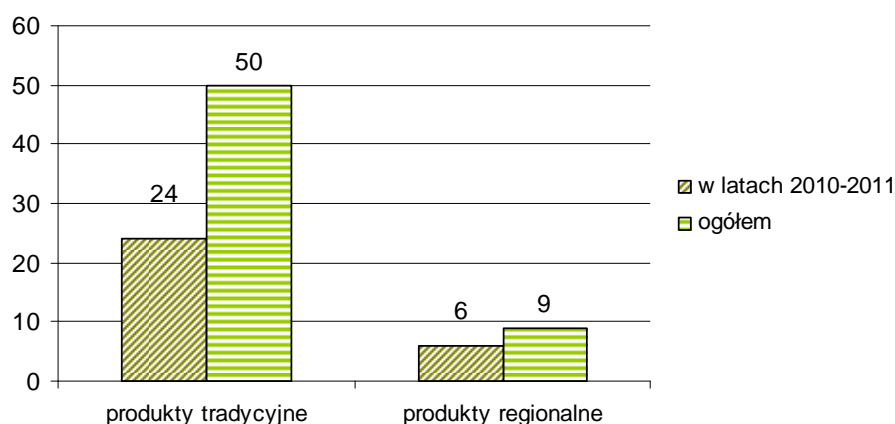
Wskaźnik 1.2.4: Liczba nowo utworzonych produktów regionalnych i tradycyjnych

Małopolska ma dobrze rozwiniętą ofertę produktów opartych na tradycyjnych recepturach. Pod względem liczby produktów regionalnych zarejestrowanych przez Komisję Europejską – w *Rejestrze Chronionych Nazw Pochodzenia i Chronionych Oznaczeń Geograficznych* lub *Rejestrze Gwarantowanych Tradycyjnych Specjalności* – zajmuje pierwsze miejsce w Polsce. Nasz kraj posiada 29 produktów regionalnych, z tej liczby aż 9 pochodzi z Małopolski (31,03% krajowego ogółu): cztery o chronionej nazwie pochodzenia: bryndza podhalańska, oscypek, redykołka, karp zatorski – oraz pięć o chronionym oznaczeniu geograficznym: suska sechłońska, kiełbasa liseicka, obwarzanek krakowski, jabłka łąckie, chleb prądnicki. Produkcja produktów regionalnych związana jest ściśle z zastrzeżoną prawem technologią oraz warunkami naturalnymi obszaru, na którym powstają. Z 9 takich małopolskich wyrobów aż 6 zarejestrowanych zostało w okresie poddanym sprawozdawczości.

Do końca 2011 roku w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi na *Liście Produktów Tradycyjnych* zarejestrowano 50 produktów z województwa małopolskiego. Na taką listę mogą zostać wpisane produkty – których jakość lub wyjątkowe cechy i właściwości wynikają ze stosowania tradycyjnych, tzn. wykorzystywanych od co najmniej 25 lat metod produkcji – stanowiące element dziedzictwa kulturowego regionu, w którym są wytwarzane oraz będące elementem tożsamości społeczności lokalnej. W latach 2010-2011 na listę wpisano 24 wyroby (do końca 2009 roku – 26). W 2010 roku ujęto 10 produktów: kiełbasę liseicką, chleb miciński, kukielkę podegrodzką, obwarzanka krakowskiego, suskę sechłońska, jabłka łąckie, polską fasolę z orzeźkiem, jarzębinę, jarzębiak izdebnicki, sułkownicą drzonówkę. W 2011 roku wpisano na listę kolejnych 14 produktów: sądeckie lody, sernik jurajski, bugle zembrzyckie, śliwovicę wyborną, śliwovicę łącką, moskola, pierogi łomniczańskie, ziemniaki po cabańsku, syropy owocowe, karpia zatorskiego wędzonego, suski miód spadziowy z drzew iglastych, chleb prądnicki, nasiona fasoli *Piękny Jaś* z Doliny Dunajca oraz karpia zatorskiego. Wśród produktów tradycyjnych na koniec 2011 roku było: 8 wyrobów mlecznych, 3 mięsne, 14 piekarniczych i cukierniczych, 7 orzechów, nasion, zbóż, warzyw i owoców, 4 napoi alkoholowych i bezalkoholowych, 6 gotowych dań i potraw, 2 produkty rybołówstwa, 3 miody i 3 inne produkty (syropy owocowe, balsam kapucyński, sól wielicka)³¹.

Poza produktami zarejestrowanymi jako tradycyjne i regionalne, dużym powodzeniem na krajowym rynku cieszyły się wody mineralne z terenów małopolskich uzdrowisk: Muszyna Zdrój (*Muszynianka*), Piwniczna Zdrój (*Piwniczanka*) oraz lecznicze ze Szczawnicy Zdroju (m.in.: *Jan* i *Zuber*).

Liczba zarejestrowanych produktów tradycyjnych i regionalnych w Małopolsce

³¹ Dane z Departamentu Środowiska, Rolnictwa i Geodezji Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego.

Zestawienie małopolskich produktów regionalnych

lp.	nazwa	data rejestracji	opis
produkty o chronionej nazwa pochodzenia			
1.	bryndza podhalańska	12.06.2007	Na obszarze Podhala występują właściwe warunki naturalne oraz znajdują się tu wytwórcy posiadający specyficzną wiedzę związaną ze znajomością tradycyjnych metod produkcji. Dzięki połączeniu tych czynników w tym regionie możliwe jest wytworzenie produktu o odpowiedniej jakości.
2.	oscypek	13.02.2008	Produkcja sera związana jest z wyjątkowymi umiejętnościami „baców”. Ich doświadczenie i przekazywana z pokolenia na pokolenie wiedza pozwalają im odpowiednio przeprowadzić cały proces produkcji.
3.	redykołka	30.11.2009	Smak i zapach redykołki są wynikiem wzajemnego oddziaływania między czynnikami naturalnymi i ludzkimi. Do produkcji redykołki wykorzystuje się wyłącznie mleko pochodzące od ras zwierząt przystosowanych do warunków klimatycznych i tradycyjnych systemów chowu na Podhalu. Na ostateczny smak i zapach redykołki ogromny wpływ mają również specyficzne umiejętności „baców” i przekazywana z pokolenia na pokolenie wiedza, która jest warunkiem utrzymania tradycyjnego charakteru i wyjątkowego smaku tego wyrobu.
4.	karp zatorski	20.05.2011	Nazwa ta może być wykorzystywana wyłącznie do znakowania produktu spełniającego wymagania specyfikacji i wytwarzania na terenie trzech gmin: Zator, Przeciszów oraz Spytkowice. Produkt ten podlega systematycznej kontroli, która gwarantuje, że wyrób ten jest najwyższej jakości oraz posiada charakterystyczne cechy wynikające z jego specyfikacji.
produkty o chronionym oznaczeniu geograficznym			
1.	suska sechlońska	09.10.2010	Związek suski sechlońskiej z regionem opiera się na renomie, która ukształtowała się w wyniku długoletniej tradycji wytwarzania tego produktu i wyjątkowych umiejętności lokalnych producentów.
2.	kielbasa lisecka	13.10.2010	Nazwa „kielbasa lisecka” została zarejestrowana, jako chronione oznaczenie geograficzne, podkreślając tym samym specyficzne cechy produktu wynikające z uwarunkowań obszaru geograficznego, na którym jest wytwarzany.
3.	obwarzanek krakowski	30.10.2010	Związek produktu z regionem opiera się na charakterystycznych cechach, wyjątkowej strukturze i konsystencji miększu oraz umiejętnościach lokalnych piekarzy, które kształtowały się przez setki lat produkcji tego wyrobu.
4.	jabłka łąckie	05.11.2010	Związek „jabłek łąckich” z obszarem geograficznym wynika ze szczególnych cech jakościowych, które zostały osiągnięte dzięki czynnikom naturalnym oraz renomie i długiej tradycji sadownictwa.
5.	chleb prądnicki	12.03.2011	Zasadniczy wpływ na wyjątkowy charakter wyrobu mają umiejętności ludzkie, w szczególności ręczne obrabianie i formowanie ciasta, dzięki czemu każdy bochen ma nieco inny kształt, oraz stosowanie odpowiedniego procesu obróbki termicznej, dzięki której „chleb prądnicki” uzyskuje odpowiednią grubość, fakturę powierzchni i skórki. Natomiast, stosowanie w recepturze ziemniaków lub płatków ziemniaczanych zapewnia mu długą świeżość.

Wskaźnik 1.2.5: Liczba zarchiwizowanych cyfrowo zasobów kultury materialnej i niematerialnej

Małopolska ma dobre wzorce postaw etnologów i badaczy zbierających materiały dokumentujące dziedzictwo kulturowe regionu, np. postać wybitnego etnografa Romana Reinfussa. Obecne technologie teleinformacyjne dają szansę zrewolucjonizowania dostępu do wiedzy i dziedzictwa kulturowego, zmieniają kanały dotarcia do kultury i uczestnictwa w niej, z pasywnego odbioru na świadomą selekcję i wybór. Internet daje nowe możliwości dotarcia do danych i zasobów, ale także do odbiorców kultury.

Aktualny stan digitalizacji zasobów muzealnych, będących w posiadaniu małopolskich muzeów, jest dalece niewystarczający w stosunku do liczby i wartości posiadanych muzealiów. Na podstawie

wyników ankiety przeprowadzonej w styczniu 2010 roku przez Małopolski Instytut Kultury dotyczącej poziomu przygotowania muzeów do digitalizacji należy stwierdzić, że prawie połowa poddanych ankiecie małopolskich muzeów nie posiadało zdigitalizowanych zbiorów. Część ankietowanych muzeów prowadziło bardzo skromne prace digitalizacyjne (aktualny wówczas poziom digitalizacji zbiorów wahał się w tym przypadku od 2% do 20%) i należy zaznaczyć, że w tej grupie muzeów była to tylko digitalizacja 2D – zresztą główną formą digitalizacji stosowaną przez przeważającą część polskich muzeów są zdjęcia cyfrowe, które nie mogą być wykorzystane do bardziej zaawansowanych technologicznie prezentacji.

W regionie od czerwca 2010 roku realizowany jest kluczowy dla zachowania dziedzictwa kulturowego projekt pn. *Wirtualne Muzea Małopolski*. To przedsięwzięcie prowadzone jest przez Małopolski Instytut Kultury – wojewódzką instytucję kultury – we współpracy z Departamentem Rozwoju Gospodarczego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego oraz z 35 muzeami z terenu Małopolski, a współfinansowane jest przez Unię Europejską w ramach Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013 oraz Województwo Małopolskie. Głównym celem projektu jest wzrost konkurencyjności oraz rozwój potencjału ludzkiego i technologicznego Województwa Małopolskiego poprzez rozbudowę regionalnej infrastruktury społeczeństwa informacyjnego w zakresie kultury, która przyczyni się do ochrony i upowszechnienia dziedzictwa kulturowego regionu. W ramach celów szczegółowych zaplanowano m.in.: digitalizację 3D minimum 500 obiektów oraz 2D 200 obiektów (muzealiów) wskazanych przez Radę Ekspertów i wybranych z zasobów zaangażowanych w projekt muzeów, stworzenie zintegrowanego portalu internetowego pn. *Wirtualne Muzea Małopolski* – jako platformy do prezentacji zdigitalizowanych w ramach projektu zabytków – zawierającego w sumie 36 prezentacji, a w tym: 35 prezentacji poszczególnych muzeów w konwencji 3D, jedną prezentację tematyczną, przewidywane jest także stworzenie tematycznych ścieżek edukacyjnych w liczbie co najmniej 5; udostępnienie portalu on-line oraz dostępnych za jego pośrednictwem zdigitalizowanych muzealiów oraz udostępnienie zdigitalizowanych obiektów do systemów elektronicznej ewidencji zabytków i archiwizacji w muzeach. W latach 2010-2011 spośród ponad 1 300 ocenianych małopolskich muzealiów zakwalifikowano do projektu ponad 700. Ponadto opracowano całościową koncepcję portalu, ustalono kluczowe zasady współpracy, związane z komplementarnością projektów digitalizacyjnych realizowanych przez krakowskie muzea w ramach MRPO (w tym: Muzeum Narodowe w Krakowie i Muzeum Historycznego Miasta Krakowa). Określono zasady udostępniania zdigitalizowanych – w ramach innych projektów realizowanych przez małopolskie muzea – wybranych zbiorów w 2D i określenia listy muzealiów, które zostaną zdigitalizowane w 3D w ramach projektu *Wirtualne Muzea Małopolski*.

Kolejne przedsięwzięcie z zakresu digitalizacji zasobów dziedzictwa kulturowego realizowane jest przez Muzeum Narodowe w Krakowie. Muzeum jest liderem projektu pn. *Cyfrowe Dziedzictwo Kulturowe – stworzenie platformy digitalizacji zbiorów muzealnych w regionie Małopolski*, który zaczęto realizować w 2011 roku (zakończenie planowane jest w marcu 2014 roku). Partnerami projektu są: Muzeum Okręgowe w Tarnowie, Muzeum Etnograficzne im. Seweryna Udzieli w Krakowie, Muzeum im. prof. Stanisława Fischera w Bochni, Teatr im. Juliusza Słowackiego w Krakowie, Muzeum – Nadwiślański Park Etnograficzny w Wygiełzowie i Zamek Lipowiec. W ramach projektu powstanie – wykorzystując jeden program bazodanowy wspólny słownik pojęć kluczowych i ujednolicone standardy opisów zabytków – wspólna strona wszystkich uczestników projektu z dostępem do ok. 54 tysięcy najcenniejszych dzieł sztuki digitalizowanych i prezentowanych na interaktywnej, multimedialnej platformie internetowej. Umożliwi ona poznawanie zasobów dziedzictwa kultury, w znacznej większości nie udostępnianych. W ten sposób ogólnodostępny portal stanowić będzie źródło wiedzy, pogłębionej refleksji i inspiracji. Projekt współfinansowany jest przez Unię Europejską w ramach Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego 2007-2013 (całkowita wartość – 3,94 mln zł, wysokość dofinansowania UE – 2,37 mln zł).

W październiku 2009 roku Muzeum Historyczne Miasta Krakowa przystąpiło do opracowania koncepcji projektu na rzecz digitalizacji i udostępnienia zbiorów z wykorzystaniem współfinansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. W ramach realizowanego w latach 2011-2013 projektu *Udostępnienie i digitalizacja zbiorów 2D w Muzeum Historycznym Miasta Krakowa* wybrane zbiory zostaną odwzorowane cyfrowo (przygotowanie zbiorów, digitalizacja własna i zlecona), zarchiwizowane (stworzenie systemu archiwizacji, stworzenie systemu składowania, wprowadzenie opisów digitalizacyjnych) oraz udostępnione każdemu zainteresowanemu (katalog on-line z opcją wyszukiwania, wirtualna prezentacja z informacją o zbiorach). W 2010 roku podpisano umowę o dofinansowanie, a 2011 roku umowę z wykonawcą – firmą Web Inn S.A.

W latach 2010-2011 w ramach programu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego *Zasoby cyfrowe* i projektu własnego Narodowego Instytutu Audiowizualnego: *Dziedzictwo cyfrowe* oraz Wieloletniego Programu Rządowego *Kultura +*, Priorytet *Digitalizacja* – zrealizowano osiem projektów, spośród

których aż sześć w 2011 roku, co świadczy o wzroście poziomu świadomości i zainteresowania problematyką zachowania dziedzictwa kulturowego poprzez digitalizację zasobów.

Wykaz projektów digitalizacyjnych, których operatorem był Narodowy Instytut Audiowizualny w latach 2010-2011 ³²					
lp.	program	nabór	instytucja	nazwa zadania	kwota dofinansowania
1.	Zasoby Cyfrowe	2010	Archiwum Państwowe w Krakowie	Budowa Systemu Zarządzania Kopiami Cyfrowymi (SZKiC)	85 082
2.	Zasoby Cyfrowe	2010	Muzeum Narodowe w Krakowie	Infrastruktura dla Mediateki Muzeum Narodowego w Krakowie	243 676
3.	Dziedzictwo Cyfrowe	2011	Collegium Artium w Krakowie	ART-Dok Polska – cyfrowe repozytorium historii sztuki	37 740
4.	Dziedzictwo Cyfrowe	2011	Stowarzyszenie Cyfrowa Galicja	Digitalizacja zbiorów prywatnych z obszaru dawnej Galicji	63 225
5.	Kultura+, Digitalizacja	2011	Muzeum Historii Fotografii	Wirtualne muzeum fotografii – część 2	394 550
6.	Kultura+, Digitalizacja	2011	Muzeum Miejskie Suchej Beskidzkiej	Utworzenie pracowni do digitalizacji muzealiów ze zbiorów Muzeum Miejskiego Suchej Beskidzkiej wraz z udostępnieniem ich w sieci	99 142
7.	Kultura+, Digitalizacja	2011	Muzeum Narodowe Kraków	Budowa infrastruktury digitalizacyjnej dla kultury w sieci	1 722 424
8.	Kultura+, Digitalizacja	2011	Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Krakowie	Digitalizacja „Ilustrowanego Kuriera Codziennego” za lata 1925-1938 ze zbiorów Archiwum Państwowego w Krakowie	180 073

Ponadto w ramach Programu *Dziedzictwo Kulturowe* Muzeum Etnograficzne im. Seweryna Udzieli w Krakowie w 2011 roku rozpoczęło realizację projektu pn. *Wirtualne Muzeum Drzeworytów Ludowych*, który odpowiadał na potrzebę uzupełniania i upowszechniania pogłębionej wiedzy o obiektach rozproszonych i mało znanych. Pierwszy portal poświęcony drzeworytnictwu ludowemu, wyposażony w dwujęzyczny interfejs – dla profesjonalistów jest miejscem wymiany informacji i doświadczeń, dla innych odbiorców stwarza przestrzeń edukacji i zabawy oraz twórczej inwencji. Baza danych zapewnia dostęp do informacji o dziełach przechowywanych w zbiorach publicznych i prywatnych. Oprócz informacji dotyczących poszczególnych obiektów zawiera także bogaty materiał ilustracyjny, a interaktywna mapa pozwala na uchwycenie skali i zasięgu zjawiska. Muzeum drzeworytów prezentuje wirtualne wystawy i zaprasza do tworzenia własnych galerii. Projekt współfinansowany był przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach Programu *Dziedzictwo Kulturowe*, Priorytet *Kultura Ludowa*. Koszt zadania w 2011 roku wyniósł 173 999 zł, w tym dofinansowanie w wysokości 56 500 zł.

W województwie małopolskim realizowane jest również przedsięwzięcie związane z cyfryzacją zasobów piśmiennictwa – projekt *Małopolska Biblioteka Cyfrowa*, który funkcjonuje dzięki współpracy Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego i Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Krakowie oraz dzięki wsparciu innych podmiotów: bibliotek, instytucji kultury, organizacji pozarządowych, podmiotów komercyjnych, wydawców i samych twórców. Oficjalne otwarcie biblioteki cyfrowej nastąpiło w lipcu 2007 roku, jednakże działała już ona od grudnia 2005 roku. Z założenia stanowić ma integralną część Wrót Małopolski – portalu Województwa Małopolskiego. *Małopolska Biblioteka Cyfrowa* gromadzi i udostępnia dziedzictwo kulturowe Małopolski (książki, czasopisma, dokumenty), zabytki kultury narodowej przechowywane w małopolskich bibliotekach oraz publikacje z kolekcji małopolskich twórców i instytucji. W wyborze udostępniany jest zasób edukacyjny, publikacje naukowe oraz informacja biznesowa i urzędowa. W ramach kolekcji *Dziedzictwo kulturowe* obejmującej najcenniejsze zabytki piśmiennictwa oraz publikacje wydane przed 1939 rokiem zdigitalizowano już 44 051 pozycji, a w ramach kolekcji *Zbiory archiwów i muzeów* 1 372 publikacji. Liczba publikacji w kolekcji *Regionalia* i we wszystkich jej podkolekcjach wyniosła natomiast 14 783 publikacji³³. Na uwagę zasługuje fakt zdigitalizowania 117 materiałów audiowizualnych.

³² Dane podane przez Narodowy Instytut Audiowizualny w Warszawie.

³³ <http://mbc.małopolska.pl/dlibra>

W latach poddanych sprawozdawczości realizowany był także projekt pn. *Photo Proxima* – we współpracy Muzeum Etnograficznego w Krakowie z Województwem Małopolskim, Instytutu Pamięci o Współczesnym Piśmiennictwie z Francji (IMEC) oraz Fundacji na Rzecz Historii Fotografii Fratelli Alinari z Włoch. Projekt miał na celu wypracowanie nowych metod działania w dziedzinie pozyskiwania i archiwizacji fotografii, zarządzania nośnikami cyfrowymi i budowania wirtualnej bazy danych.

Podsumowując, w latach 2010-2011 w ramach realizowanych projektów mających na celu digitalizację dziedzictwa kulturowego, dofinansowanych z Unii Europejskiej, Wieloletniego Programu Rządowego *Kultura* + lub projektów własnych Narodowego Instytutu Audiowizualnego, prace polegające na digitalizacji konkretnych jednostek zabytkowych realizowane były w niewielkiej skali w porównaniu do nakładów przeznaczonych na prace przygotowawcze, m.in. opracowanie koncepcji, scenariuszy technologicznych, adaptację pomieszczeń, zakup i kolokację farm serwerów niezbędnych do przechowywania i zarządzania danymi, utworzenie miejsc pracy i szkolenia pracowników.

Digitalizacja dziedzictwa regionalnej kultury niematerialnej prowadzona była w okresie poddanych sprawozdawczości głównie przez wojewódzką instytucję kultury – MCK „Sokół” w Nowym Sączu. W latach poddanych sprawozdawczości digitalizowano archiwalne zbiory fonograficzne i zbiory filmów video. W ramach utrwalenia archiwalnych zapisów – dokonanych w postaci analogowej (na taśmach szpulowych, kasetach magnetofonowych) – przeprowadzono proces przetworzenia dźwięku na postać cyfrową (zapis na płytach CD Audio, DVD Audio w formacie wav). Wykonano prace przy obróbce plików, katalogowaniu i archiwizacji. W 2010 roku zbudowano cyfrową bazę danych – metadane archiwalnych nagrań audio utworzone zostały według zasad tworzenia baz danych IS PAN – i opisano 300 fonogramów. Obrobiono cyfrowo zdigitalizowane zbiory fonograficzne w celu wyodrębnienia poszczególnych melodii, pieśni, gawęd, wywiadów muzycznych (w tym dokonano rekonstrukcji, odnowienia oraz szczegółowego opisu 140 fonogramów). W 2011 roku wykonano obróbkę cyfrową dalszych 152 fonogramów oraz dokumentów dźwiękowych zebranych podczas 45 *Sabałowych Bajer* (wyodrębniono pliki, opisano, utworzono okładki CD, zarchiwizowano całości materiału na płytach CD – 809 fonogramów na 16 płytach CD). W okresie poddanych sprawozdawczości dokonano także digitalizacji archiwalnych zbiorów VIDEO, czyli procesu przetwarzania filmów z jego postaci analogowej (zapisu na taśmach magnetowidowych VHS) na postać cyfrową (zapis na płytach DVD MPEG 2). W latach 2010-2011 zostało przegranych na postać cyfrową 120 kaset VHS z nagraniami imprez folklorystycznych z lat 1984-1990.

6.3 Realizacja celu 2: Zarządzanie regionalną przestrzenią kulturową

Priorytet 1 – Aktywność społeczna i emocjonalne zaangażowanie w opiekę nad regionalnym dziedzictwem kulturowym

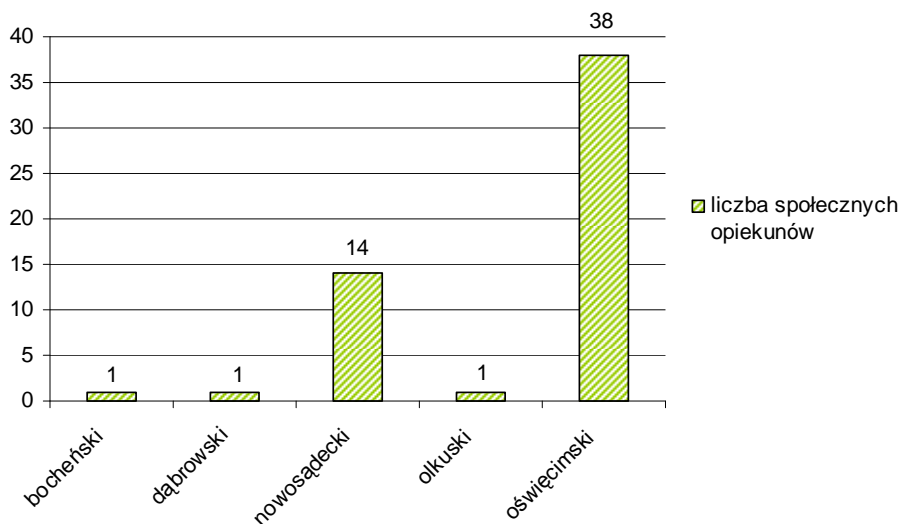
Wskaźnik 2.1.1: Liczba społecznych opiekunów zabytków

Zgodnie z art. 103, ust. 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, społecznego opiekuna zabytków ustanawia, na wniosek wojewódzkiego konserwatora zabytków, starosta właściwy dla miejsca zamieszkania (siedziby) kandydata na społecznego opiekuna zabytków. Zgodnie z ustawowymi regulacjami, społeczni opiekunowie zabytków podejmować powinni zadania zachowawcze, mające na celu utrzymanie zabytków w jak najlepszym stanie, oraz zadania upowszechniające, zmierzające do popularyzowania wiedzy na ich temat, co odnośnie do obu tych zakresów mieści się w istocie opieki nad zabytkami w jej ogólnym ustawowym rozumieniu. Realizując swoje zadania, społeczni opiekunowie zabytków powinni współdziałać z właściwymi organami administracji, czyli wojewódzkim konserwatorem zabytków oraz starostą, przy czym współpraca ta odbywać się powinna nie tylko na polu opieki nad zabytkami, ale także ochrony zabytków. Społeczni opiekunowie zabytków mają za zadanie wspierać organy administracji w realizowanej przez nie funkcji ochronnej, mimo że sami we własnym zakresie ochrony zabytków w ścisłym znaczeniu tego słowa zasadniczo nie przeprowadzają.

W województwie małopolskim do 2011 roku ustanowiono tylko – odnosząc się do ilości i jakości zasobów dziedzictwa kulturowego regionu – 55 społecznych opiekunów zabytków, działających na terenie pięciu powiatów. Najwięcej, aż 38 opiekunów zabytków działało w powiecie oświęcimskim, 14 w powiecie nowosądeckim, po jednym w powiatach: bocheńskim, dąbrowskim i olkuskim. W pozostałych 14 powiatach (bez miast na prawach powiatów) nie ustanowiono żadnego opiekuna zabytków, co może świadczyć o niewiedzy o tej formie opieki nad lokalnym dziedzictwem kulturowym, małym zainteresowaniu władz ustanawianiem społecznych opiekunów lub braku chęci wśród

pasjonatów zabytków do sprawowania takiej społecznej funkcji, na której ciąży odpowiedzialność i obowiązek współpracy z lokalnym samorządem. W latach 2010-2011 ustanowiono tylko trzech nowych społecznych opiekunów zabytków, wszystkich w powiecie nowosądeckim³⁴.

Liczba społecznych opiekunów w województwie małopolskim – w podziale na powiaty

Poza ustanowionymi prawem społecznymi opiekunami zabytków, w regionie działało wielu aktywnych pasjonatów – nie pełniących oficjalnych funkcji – dbających o zachowanie dziedzictwa i wspierających edukację na temat jego walorów. Przykładem takiej społecznej aktywności na rzecz ochrony zabytków jest działalność Szymona Modrzejewskiego i kierowanego przez niego Stowarzyszenia Magurycz, które od wielu lat zajmuje się ratowaniem i konserwacją opuszczonych cmentarzy wyznaniowych (greckokatolickich, prawosławnych, żydowskich, ewangelickich i katolickich), małej sakralnej architektury przydrożnej oraz sztuki cerkiewnej różnych wyznań na terenach południowo-wschodniej Polski. Za swą działalność w 2011 roku Szymon Modrzejewski otrzymał prestiżową nagrodę Unii Europejskiej – *Europa Nostra* w kategorii *dziedzictwo kulturowe* (został zgłoszony przez wojewódzką instytucję kultury – Małopolski Instytut Kultury).

Wskaźnik 2.1.2: Liczba organizacji pozarządowych działających w obszarze ochrony zabytków i miejsc pamięci narodowej oraz podtrzymywania tradycji narodowych

Sektor organizacji pozarządowych jest młodą i ciągle kształtującą się sferą życia społecznego w Polsce, zarówno pod względem prawnym, instytucjonalnym, jak i infrastrukturalnym. W ciągu ostatnich kilkunastu lat powstawały dokumenty, które regulują i opisują sposób jego funkcjonowania. Prawna definicja organizacji pozarządowej pojawiła się wraz z wejściem w życie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie wraz z późniejszymi zmianami tej ustawy. Z powstaniem nowego systemu pojawiła się istotna rola samorządu terytorialnego – wzmocnienie partnerstwa sektora publicznego z sektorem pozarządowym i prywatnym, jako skutecznego narzędzia rozwoju regionalnego i elementu budowania społeczeństwa obywatelskiego. Zwiększenie efektywności środków publicznych możliwe jest między innymi właśnie poprzez podniesienie stopnia partycypacji podmiotów sektora pozarządowego oraz sektora prywatnego w realizacji zadań z zakresu kultury i dziedzictwa kulturowego.

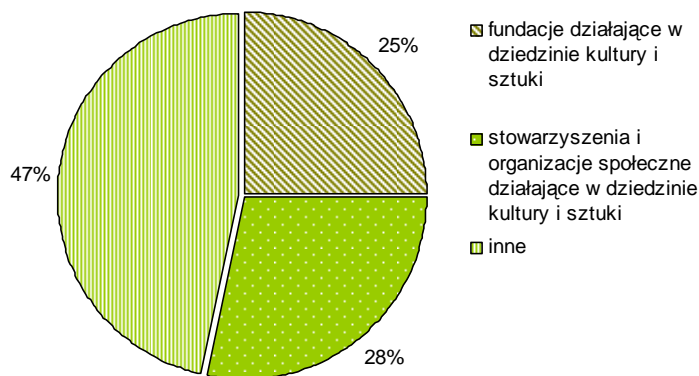
Województwo małopolskie na koniec 2011 roku skupiało 7,1 tys. aktywnych organizacji – 9,2% z ogółu w kraju – zajmując pod tym względem trzecie miejsce w Polsce. W zestawieniu z 3,310 mln³⁵ Małopolan, na 10 tys. mieszkańców przypadło 21 organizacji. Pod tym względem województwo małopolskie plasowało się na 6 pozycji w kraju. Kultura i sztuka była trzecią dziedziną, co do liczebności aktywnych organizacji – 12,1%, których główne pole działania znajdowało się w jej obszarze. Zdecydowanie więcej organizacji działało głównie w dziedzinach: sport, turystyka, rekreacja

³⁴ Na podstawie danych z ankiet pozyskanych od powiatów z województwa małopolskiego.

³⁵ Stan ludności w dniu 31.12.2010 r.

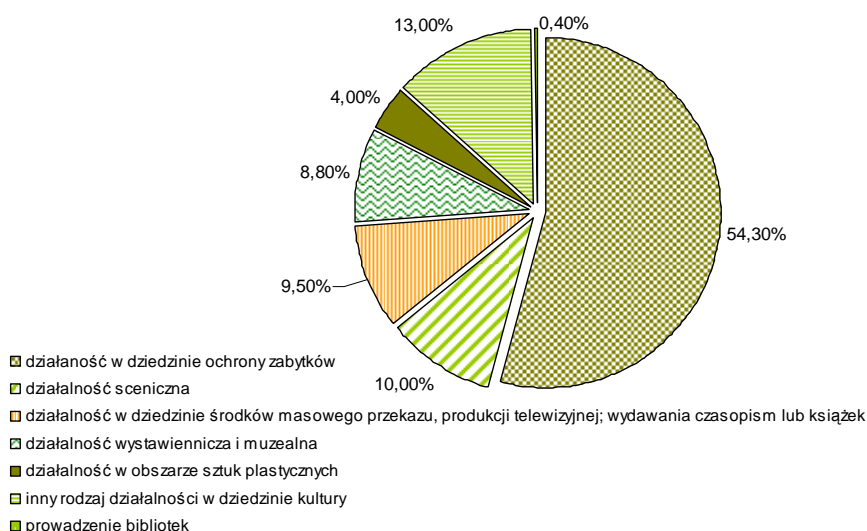
i hobby – 32%, oraz pomocy społecznej, humanitarnej i ratownictwie – 26,8%. W samej Małopolsce głównie w dziedzinie kultury i sztuki działało ponad 1 tys. organizacji, co stanowiło 14,6% ogółu aktywnych małopolskich organizacji, plasując tę dziedzinę działalności na trzecim miejscu (83,8% z nich deklaroowało kulturę i sztukę jako główną dziedzinę wydatkowania środków). Głównie w dziedzinie kultury i sztuki działało prawie 25% małopolskich fundacji i aż 28,2% regionalnych stowarzyszeń i organizacji społecznych³⁶.

Typy małopolskich organizacji działających w dziedzinie kultury i sztuki

Najważniejsze pole działalności małopolskich organizacji zajmujących się kulturą i sztuką stanowiła ochrona zabytków i miejsc pamięci narodowej oraz podtrzymywanie tradycji narodowych, regionalnych i kulturowych. Jako najważniejsze wymieniało je 54,3% organizacji działających w tym obszarze. W latach 2010-2011 w regionie odnotowano 451 organizacji pozarządowych realizujących taką działalność³⁷. Dla blisko 10% organizacji głównym polem aktywności była działalność sceniczna (teatr, muzyka, kinematografia), dla 9,5% – środki masowego przekazu, produkcja telewizyjna lub radiowa oraz wydawanie czasopism lub książek. Działalnością wystawienniczą i muzealną zajmowało się 8,8% podmiotów, natomiast pozostałe 4% działało w obszarze sztuk plastycznych, malarstwa, rzeźby, fotografii, architektury i wzornictwa. Mniej niż 1% małopolskich wybranych organizacji non profit, działających w obszarze kultury i sztuki, prowadziło biblioteki, a niemal 13% organizacji prowadziło innego rodzaju działalność kulturalną³⁸.

Dziedziny działalności małopolskich organizacji zajmujących się kulturą i sztuką

³⁶ *Potencjał małopolskich przemysłów kreatywnych*, Urząd Statystyczny w Krakowie, 2012, s. 28.

³⁷ Na podstawie bazy danych Stowarzyszenia Klon/Jawor.

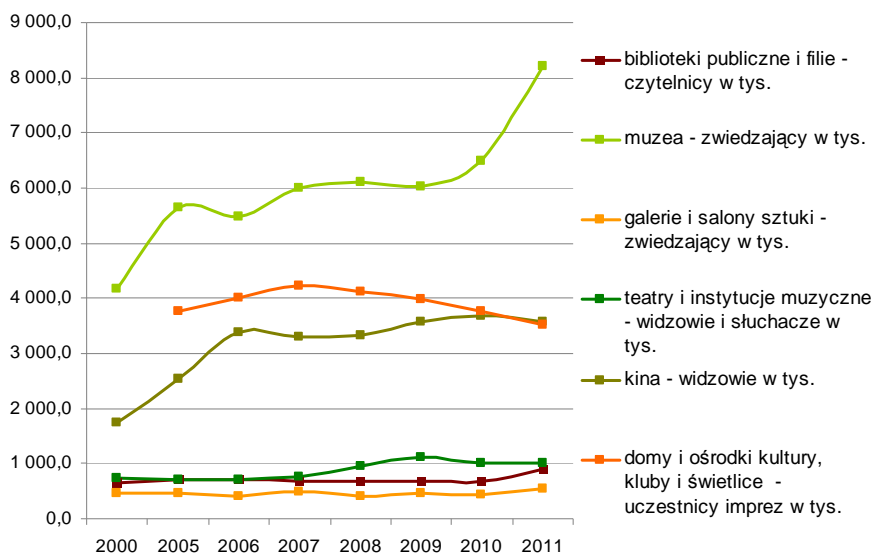
³⁸ *Potencjał małopolskich przemysłów kreatywnych*, Urząd Statystyczny w Krakowie, 2012, s. 29.

W okresie poddanym sprawozdawczości powstała nowa Fundacja Panteon Narodowy, założona w 2010 roku z inicjatywy Polskiej Akademii Umiejętności, Archidiecezji Krakowskiej oraz 11 publicznych uczelni Krakowa (Uniwersytetu Jagiellońskiego, Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie, Akademii Muzycznej w Krakowie, Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie, Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, Politechniki Krakowskiej im. Tadeusza Kościuszki w Krakowie, Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej im. Ludwika Solskiego w Krakowie, Akademii Wychowania Fizycznego im. Bronisława Czecha w Krakowie, Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie, Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II). Misją i celem działania fundacji jest budowa Panteonu Narodowego – miejsca spoczynku twórców narodowej kultury i nauki – w podziemiach kościoła pw. św. św. Piotra i Pawła w Krakowie, pielęgnowanie tradycji, historii oraz tożsamości narodowej oraz inicjowanie działań promocyjnych i edukacyjnych dla zachowania w pamięci dorobku i wartości pozostawionych przez Wielkich Polaków.

Wskaźnik 2.1.3: Liczba osób zwiedzających muzea

W regionie działają najpopularniejsze w Polsce muzea: Zamek Królewski na Wawelu, zabytkowa Kopalnia Soli w Wieliczce oraz Muzeum Auschwitz-Birkenau. Pod względem liczby placówek muzealnych, poziomu ich merytorycznej działalności oraz znaczenia zbiorów Małopolska jest liderem wśród województw. W regionie jest 115 muzeów (najwięcej w Krakowskim Obszarze Metropolitalnym – 58, z czego w samym Krakowie – 48; na drugim miejscu jest subregion sądecki – 19; kolejne miejsca zajmują: Małopolska Zachodnia – 16 muzeów oraz subregiony tarnowski i podhalański – po 11 muzeów)³⁹, co stanowi 235% średniej krajowej⁴⁰. Co trzecia osoba odwiedzająca muzea na terenie Polski, zrobiła to właśnie w Małopolsce. Wizyty w muzeach są najbardziej typową formą uczestnictwa w kulturze w regionie (na Mazowszu są to wizyty w teatrze, na Śląsku – w kinie, na Dolnym Śląsku – w bibliotece)⁴¹. Z prawie 6,5 mln osób, które odwiedziły małopolskie muzea w 2010 roku, 3% uczestniczyło w lekcjach muzealnych, 0,43% w warsztatach⁴².

Uczestnicy oferty instytucji kultury w regionie – tendencje⁴³

³⁹ Województwo Małopolskie 2010. Podregiony, powiaty, gminy, Urząd Statystyczny w Krakowie, Kraków, 2011, str. 283-291

⁴⁰ Kultura w 2010 roku, GUS, Urząd Statystyczny w Krakowie, Warszawa 2011, s. 76.

⁴¹ Instytucje kultury w Polsce w 2009 roku, Studia i analizy statystyczne, GUS, Warszawa 2010, s. 43-36.

⁴² Kultura w 2010 roku, GUS, Urząd Statystyczny w Krakowie, Warszawa 2011, s. 220, 224, 225.

⁴³ Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Krakowie – Kultura w województwie małopolskim w 2011 r., Informacja sygnałowa nr 9, Urząd Statystyczny w Krakowie, lipiec 2012, Rocznik Statystyczny Województwa Małopolskiego 2011, grudzień 2011.

W 2010 roku liczba osób zwiedzających muzea⁴⁴ w województwie małopolskim utrzymywała się na poziomie zbliżonym do poziomu osiągniętego w latach 2008-2009 i wyniosła 6 479 651 (stawiając nasze województwo na pierwszym miejscu w kraju pod względem liczby osób odwiedzających muzea)⁴⁵. W 2011 roku nastąpił znaczny wzrost poziomu zainteresowania ofertą muzealną – liczba osób zwiedzających wzrosła o 26,87%, osiągając liczbę 8 220 785. Dla porównania liczba osób zwiedzających muzea, dla których samorządy gmin, powiatów i miast na prawach powiatu pełniły funkcję organizatora wyniosła w 2010 roku 1 380 088, a w 2011 roku już 2 522 656. W latach 2010 i 2011 najwięcej zwiedzających odnotowały muzea wraz z oddziałami na obszarach powiatów: miasta Kraków (niemal 50% odwiedzających), oświęcimskiego i wielickiego, najmniejszą liczbę zwiedzających muzea wraz z oddziałami na obszarach powiatów: proszowickiego, olkuskiego i dąbrowskiego. W powiecie miechowskim nie odnotowano żadnych zwiedzających (ponieważ Muzeum Ziemi Miechowskiej było dopiero w organizacji). Turystów i odwiedzających placówki muzealne przyciągała oferta stolicy regionu, poza Krakowem wielu odwiedzało obiekty wpisane na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturalnego i Naturalnego UNESCO (Kopalnię Soli w Wieliczce i Muzeum Auschwitz-Birkenau – niemiecki, nazistowski obóz koncentracyjny).

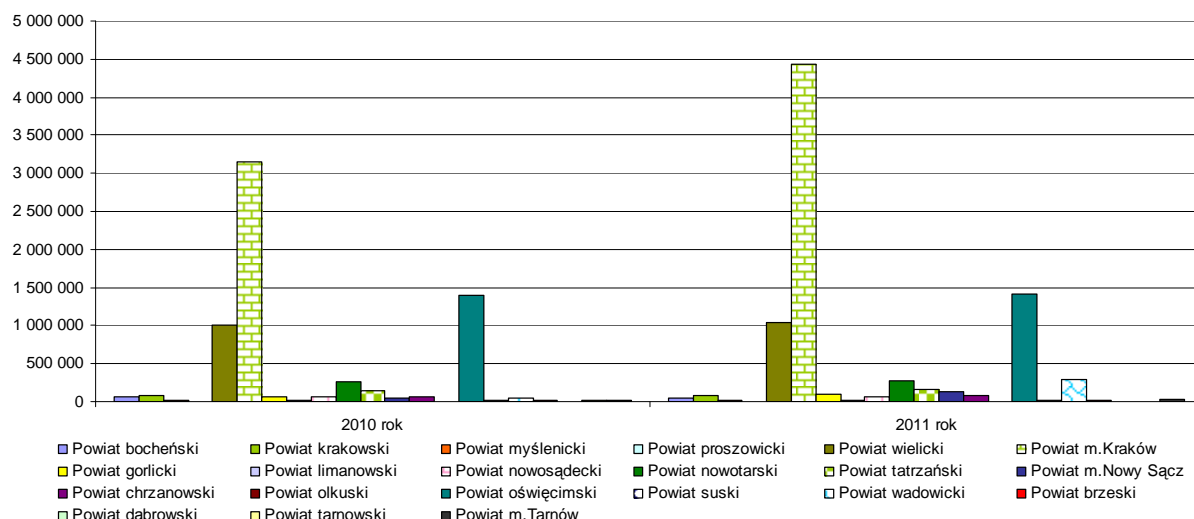
Liczba osób zwiedzających muzea w regionie w latach 2010-2011⁴⁶		
powiaty	w 2010 roku	w 2011 roku
bocheński	57 527	55 920
brzeski	19 012	17 003
chrzanowski	64 560	77 232
dąbrowski	5 998	6 262
gorlicki	57 761	97 701
krakowski	73 486	80 654
limanowski	8 519	10 875
miechowski	0	0
myślenicki	19 651	20 646
nowosądecki	60 175	71 848
nowotarski	253 267	268 374
olkuski	3 724	3 497
oświęcimski	1 390 729	1 414 564
proszowicki	1 429	1 756
suski	17 801	22 091
tarnowski	9 226	6 836
tatrzański	146 173	166 355
wadowicki	56 805	294 485
wielicki	1 009 043	1 037 145
m. Kraków	3 148 544	4 426 941
m. Nowy Sącz	55 021	122 917
m. Tarnów	21 200	17 683
ogółem	6 479 651	8 220 785

⁴⁴ Według klasyfikacji GUS, na podstawie ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz. U. 1997 r. Nr 5, poz. 24 z późn. zm.).

⁴⁵ *Informacja sygnałna nr 8*, Urząd Statystyczny w Krakowie, lipiec 2011, s. 2.

⁴⁶ Dane z Banku Danych Lokalnych, GUS.

Zwiedzający muzea i oddziały muzealne w latach 2010-2011 – w podziale na powiaty

Na wzrost liczby osób zwiedzających muzea w regionie wpłynęły ukończone inwestycje prowadzone przez instytucje kultury, a także dokonane, znaczące zmiany w jakości i atrakcyjności oferowanych propozycji muzealnych (wystaw, warsztatów, pokazów). Największą popularnością cieszyły się muzea artystyczne – 25,6% ogółu zwiedzających, muzea historyczne – 22,2% oraz muzea martyrologiczne – 21,3%. Najmniejszą liczbę zwiedzających odnotowano w muzeach biograficznych i przyrodniczych. Młodzież stanowiła 26,2% ogółu odwiedzających placówki muzealne w regionie. Z ogólnej liczby zwiedzających 34,8% osób skorzystało z bezpłatnych wstępów do muzeów⁴⁷.

Muzea w świecie przechodzą zasadniczą zmianę wymagającą nowej definicji tych instytucji. Stają się miejscem budowania relacji społecznych, alternatywnym (wobec centrów handlowych) miejscem spędzania czasu. Stają się też poligonami w wykorzystaniu nowych technologii. Wystawy muzealne są przestrzenią prezentacji sztuki, ale również sztuk audiowizualnych o poziomie technologicznym daleko bardziej skomplikowanym i atrakcyjnym niż kino. Wystawy muzealne, aby przyciągnąć odbiorców, stają się nowym medium XXI wieku i niezwykle trafionym obszarem inwestowania środków.

Wskaźnik 2.1.4: Zwiększenie powierzchni wystawienniczych w obiektach muzealnych

Wiele muzeów skorzystało z szansy dofinansowania budowy lub modernizacji infrastruktury w postaci obiektów i wyposażenia z dostępnych środków unijnych, szczególnie w nowoczesne technologie (szacuje się, że około 10-20% środków inwestycyjnych przeznaczanych było na zakup nowych technologii). W 2011 roku oddano do użytku m.in.: nową siedzibę Muzeum Przyrodniczego im. Krystyny i Włodzimierza Tomków w Ciężkowicach, amfiteatr z zapleczem w Muzeum Nadwiślański Park Etnograficzny w Wygiełzowie i Zamek Lipowiec czy wyremontowaną i zaadaptowaną na Galerię Sztuki XX wieku Willę „Oksza” w Zakopanem – oddział Muzeum Tatrzańskiego. Rok wcześniej otwarto m.in. nowe przestrzenie: gmachu głównego Muzeum Lotnictwa Polskiego w Krakowie, sale ekspozycyjne w wyremontowanym przez Muzeum Dwory Karwacjanów i Gładyszów renesansowym dworze obronnym w Szymbarku, siedzibę Muzeum Sztuki Współczesnej MOCAK w Krakowie (ówcześnie jeszcze bez ekspozycji), podziemne muzeum w Rynku Głównym w Krakowie. W okresie poddanym sprawozdawczości trwały też prace m.in. nad modernizacją dawnych budynków wojskowych i ich adaptacją na nową siedzibę Muzeum Armii Krajowej w Krakowie.

W latach 2008-2011, 11 spośród 23 instytucji kultury Województwa Małopolskiego rozpoczęło działalność w nowych lub zmodernizowanych przestrzeniach. Realizacja tych inwestycji możliwa była dzięki wsparciu ze środków Unii Europejskiej. Łącznie regionalne instytucje kultury pozyskały 164,6 mln zł z różnych funduszy europejskich, a łączna wartość zakończonych inwestycji zamknęła się kwotą 287,3 mln zł. O skali zmian – znacznym zwiększeniu powierzchni, w tym także muzealnych – świadczą dane: łączna powierzchnia nowych lub odnowionych przestrzeni w instytucjach

⁴⁷ Informacja sygnalna nr 8, Urząd Statystyczny w Krakowie, lipiec 2011, s. 2.

należących do samorządu regionalnego wyniosła aż 65,5 tys. m², w tym np. nowe powierzchnie ekspozycyjne w Muzeum Lotnictwa Polskiego w Krakowie zajmują 4,5 tys. m². Inwestycje przyniosły ogromną zmianę jakościową, programową i wizerunkową. Tylko w 2011 roku ogółem z oferty „nowych” przestrzeni skorzystało 600 tys. osób (biorąc udział w 720 propozycjach kulturalnych)⁴⁸.

Nowe przestrzenie kultury uruchomione w latach 2008-2011 przez instytucje kultury, dla których organizatorem jest Województwo Małopolskie		
lp.	zakres prac inwestycyjnych	data oddania
1.	Przebudowa i modernizacja Opery Krakowskiej w Krakowie (1) wraz z technologią teatru muzycznego (2)	2008 (1) i 2009 (2)
2.	Adaptacja poddasza budynku Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Krakowie	2009
3.	Budowa Gmachu Głównego Muzeum Lotnictwa Polskiego w Krakowie	2010
4.	Budowa Miasteczka Galicyjskiego w Nowym Sączu – 2. etap	2010
5.	Budowa Małopolskiej Galerii Sztuki „Sokół” w Nowym Sączu	2010
6.	Rewaloryzacja i modernizacja Muzeum Okręgowego w Tarnowie – 1. etap – Ratusz i Spichlerz	2010
7.	Rewaloryzacja i modernizacja Renesansowego Dworu Obronnego w Szymbarku	2010
8.	Modernizacja siedziby Mościckiego Centrum Kultury w Tarnowie Mościcach	2010
9.	Modernizacja Muzeum Tatrzańskiego oraz utworzenie Galerii Sztuki XX wieku w Wilii „Oksza”	2011
10.	Rozwój Nadwiślańskiego Parku Etnograficznego w Wygiełzowie i Zamku Lipowiec – amfiteatr z zapleczem	2011
11.	Rewaloryzacja i adaptacja budynku przy ul. Wita Stwosza 12 w Krakowie dla potrzeb Muzeum Armii Krajowej	2011

Inwestycje w placówki muzealne nie dotyczyły tylko wojewódzkich instytucji kultury, ale także tych, dla których organizatorem były inne samorządy, np. Gmina Miejska Kraków. W latach poddanych sprawozdawczości w samym Krakowie oddano 3 nowe przestrzenie – muzeum podziemne w Rynku Głównym, nową ekspozycję w dawnej Fabryce Schindlera oraz budynek Muzeum Sztuki Współczesnej w dzielnicy Zabłocie. Nowe budynki i pozyskane przestrzenie muzealne to dodatkowe powierzchnie ekspozycyjne: podziemia rynku – to 2 050 m² udostępnionej widzom powierzchni wystawienniczej, oddział Muzeum Historycznego Miasta Krakowa przy ul. Lipowej 4 – 1 200 m², MOCAK – ok. 4 000 m². Od roku 2009 roku Muzeum Narodowe w Krakowie także prowadzi poważne zadanie inwestycyjne – remont konserwatorski połączony z modernizacją zabytkowego spichlerza, w którym uruchomiony zostanie nowy oddział muzeum – i nowe przestrzenie ekspozycyjne – Ośrodek Kultury Europejskiej *Europeum*.

Uruchomienie nowych przestrzeni muzealnych często wiązało się z wprowadzaniem nowej jakości oferty muzealnej. Od czerwca 2010 roku udostępniona została do zwiedzania wystawa *Kraków – czas okupacji 1939-1945*, przygotowana w dawnym budynku administracyjnym Fabryki Emalia Oskara Schindlera przy ul. Lipowej 4, stanowiącej oddział Muzeum Historycznego Miasta Krakowa. W 45 przestrzeniach wystawienniczych przeszłość stolicy regionu została wykreowana w taki sposób, by każdy ze zwiedzających mógł bezpośrednio dotknąć historii, poczuć emocje mieszkańców miasta okresu wojny. Rozbudowane multimedia (30 interaktywnych stanowisk z monitorami dotykowymi, 70 ścieżek dźwiękowych, 15 wideoprojektorów), tworzą nowoczesną i atrakcyjną dla widza formę przekazu muzealnego. Od września 2010 roku Muzeum Historyczne Miasta Krakowa udostępniło również pierwsze w Polsce, unikatowe w skali światowej podziemne muzeum. Wystawa nosząca tytuł *Śladami europejskiej tożsamości Krakowa* jest multimedialnym widowiskiem i podróżą w czasie. Zwiedzający mogą nie tylko zobaczyć, ale i dotknąć historii z początków legendarnego miasta. W parku archeologicznym, znajdującym się ponad 4 metry pod powierzchnią rynku, można zobaczyć niespotykany w Europie przekrój wielkiego, tętniącego życiem, średniowiecznego Krakowa. Odnalezione zabytki świadczą o ciągłości handlu, który w tym miejscu trwa nieprzerwanie od ponad 800 lat. Podziemne muzeum obejmuje m.in.: 700 zabytków archeologicznych, 500 elektronicznych

⁴⁸ Opracowanie: *Nowe przestrzenie kultury – nowe możliwości. Fundusze europejskie 2007-2013 szansą na jakościową zmianę regionalnych instytucji kultury – próba podsumowania*, Informacja dla Komisji Kultury SWM, 21.09.2012.

odwzorowań zabytków, 8 filmów animowanych, 5 filmów dokumentalnych, 7 manekinów i makiet, 600 rekonstrukcji cyfrowych 3D, 30 stanowisk multimedialnych⁴⁹.

Wskaźnik 2.1.5: Liczba publikacji promujących muzea i ich zasoby

Małopolskie muzea w 2010 roku wydały 1 051 tytułów publikacji w ogólnym nakładzie 2 196,2 tys. egzemplarzy, dokumentujących i promujących działalność placówek muzealnych, które gromadzą i zabezpieczają w sumie ponad 3 827 tys. regionalnych muzealiów⁵⁰. Wydawnictwa muzealne obejmowały różnego typu publikacje: badania i opracowania naukowe i popularnonaukowe, roczniki, kroniki, katalogi zbiorów i wystaw, albumy, informatory, przewodniki, broszury edukacyjne, foldery, plakaty oraz ulotki. W 2011 roku ogólny nakład wszystkich wydanych publikacji muzealnych w regionie wzrósł o prawie 2% i wyniósł 2 239,90 tys. egzemplarzy (nie podano ilości tytułów), w tym m.in.: informatorów i folderów – 711,9 tys. egzemplarzy, katalogów zbiorów i wystaw – 62,8 tys. egzemplarzy, serii wydawniczych – 41 tys. egzemplarzy⁵¹.

W okresie poddanym sprawozdawczości w regionalnych muzeach wydano łącznie ponad 150 publikacji – w 2010 roku opublikowano około 70 wydawnictw, a w 2011 roku około 80, m.in.: *Wzornik małopolski. Katalog inspiracji etnograficznych na użytek projektantów, architektów, grafików, nauczycieli*, który przedstawia blisko osiemset obiektów z kolekcji Muzeum Etnograficznego w Krakowie, ukazanych poprzez ich fakturę, kolor, kształt; *Sto i pół. Opowieści z Muzeum Etnograficznego* – jubileuszowe wydawnictwo Muzeum Etnograficznego im. Seweryna Udzieli w Krakowie, prezentujące historię muzeum od czasów jego powstania do 2011 roku; katalog do wystawy *Frank Piasecki i inni... oraz Nocnych lotów świadectwa. Polskie dywizjony bombowe w latach drugiej wojny światowej we wspomnieniach* – wydawnictwa Muzeum Lotnictwa Polskiego; *Kultura religijna i społeczna Małopolski od XIII do XVI wieku* – publikacja Muzeum Okręgowego w Tarnowie, *Materiały Archeologiczne, t. 38* i *Materiały Archeologiczne Nowej Huty, t. 25* – roczniki Muzeum Archeologicznego w Krakowie, *Formy oręża na przestrzeni wieków ze zbiorów Muzeum Okręgowego w Nowym Sączu oraz Muzeum Przyklasztornego OO. Cystersów w Szczyrzycu* i *Nikifor i jego akwarelowo-rysunkowy świat* – wydawnictwa Muzeum Okręgowego w Nowym Sączu; *Profesor Roman Reinfuss – badacz historii i kultury ludowej. W setną rocznicę urodzin. Materiały pokonferencyjne* i *Słownik Gwary Pogórzan* – opracowane przez Muzeum Dwory Karwacjanów i Gładyszów w Gorlicach, katalog wystawy czasowej *Sztuka Rumunii* – druk Muzeum Nadwiślański Park Etnograficzny w Wygiełzowie i Zamek Lipowiec. Muzeum Tatrzańskie w Zakopanem opracowało publikację *Przewodnik po Muzeum Stylu Zakopiańskiego – Inspiracje*.

W okresie poddanym sprawozdawczości Muzeum Historyczne Miasta Krakowa wydało poważną publikację pt. *Kraków – czas okupacji 1939-1945*, a Muzeum Narodowe w Krakowie m.in.: *Galeria Sztuki Polskiej XIX wieku w Sukiennicach – Album*, katalog wystawy czasowej pt. *Utagawa Kuniyoshi. W świecie legend i fantazji* oraz *Rozprawy Muzeum Narodowego w Krakowie, Seria Nowa, Tom IV, rok 2011*. Zamek Królewski na Wawelu był wydawcą: esejów naukowych przygotowanych przez wybitnych specjalistów z ośrodków badawczych krajowych i zagranicznych, poświęconych szeroko rozumianej tradycji grunwaldzkiej – *Na znak świętego zwycięstwa; katalog wystawy, pracy zbiorowej, stanowiącej przegląd tematyki związanej z badaniami nad prawem do oporu, mającym duże znaczenie w walce politycznej w europejskich monarchiach średniowiecza i czasów nowożytnych pt. Król a prawo stanów do oporu*, oraz katalogu towarzyszącego wystawie *Sapiehowie. Kolekcjonerzy i mecenas*.

Wskaźnik 2.1.6: Liczba instytucji kultury w regionie

Pod względem liczby instytucji kultury Małopolska znajduje się w ścisłej krajowej czołówce. Na koniec 2011 roku w ogólnej liczbie 1 643 instytucji kultury, największy odsetek stanowiły biblioteki i placówki informacyjno-biblioteczne (60,13%), domy i ośrodki kultury (15,27%), kluby i świetlice (10,04%), muzea (6,81%), galerie i salony sztuki (4,01%), kina (2,79%) oraz teatry i instytucje muzyczne (0,91%)⁵². Od kilku lat liczba instytucji klasycznie rozumianego sektora kultury nie uległa większym

⁴⁹ Informacja z Muzeum Historycznego Miasta Krakowa.

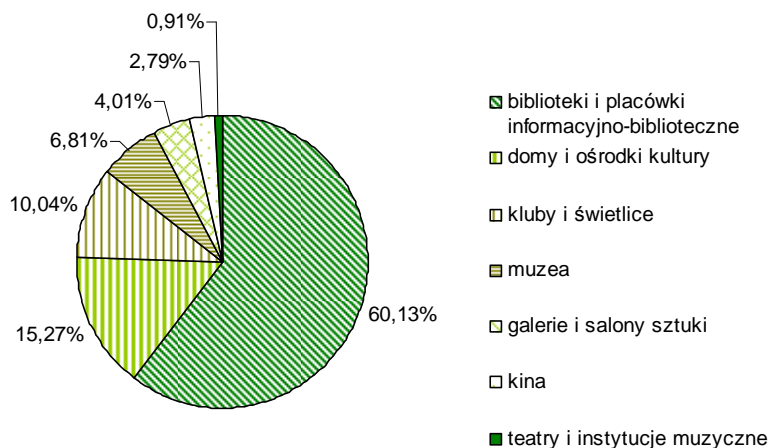
⁵⁰ *Informacja sygnałna nr 8*, Urząd Statystyczny w Krakowie, lipiec 2011, s. 3.

⁵¹ *Małopolskie instytucje kultury, 2012*, Urząd Statystyczny w Krakowie, Kraków 2012, s. 9.

⁵² *Kultura w województwie małopolskim w 2011 r.*, Informacja sygnałna nr 9 Urzędu Statystycznego w Krakowie, lipiec 2012.

zmianom. W porównaniu do 2008 roku ich liczba w 2010 roku spadła tylko o 1,3%. Zdecydowana większość instytucji należała do sektora publicznego (93,0% w 2010 roku)⁵³. Pod opieką samorządu województwa małopolskiego były już 23 regionalne instytucje kultury (w 2010 roku rozpoczęło działalność Muzeum Dom Rodzinny Ojca Świętego Jana Pawła II w Wadowicach). Największy odsetek prywatnych instytucji odnotowano wśród galerii, teatrów oraz kin⁵⁴.

Instytucje kultury w regionie w 2011 roku

Najwięcej instytucji kultury zlokalizowanych było w Krakowie (18,3%) oraz w powiatach ziemskich o dużej powierzchni i dużym zaludnieniu: nowosądeckim (8,4%) i krakowskim (6,5%). Natomiast najmniej instytucji odnotowano w peryferyjnie położonych powiatach regionu: proszowickim (1,2%), miechowskim (1,6%), w miastach na prawach powiatu: Nowym Sączu (1,6%) i Tarnowie (2,1%), a także w powiatach o małej powierzchni i bezpośrednio graniczących z Krakowem – wielickim (2,5%) i myślenickim (3%)⁵⁵.

Wskaźnik 2.1.7: Liczba zorganizowanych wystaw czasowych

W 2011 roku urządzono 642 wystawy czasowe w obiektach działalności wystawienniczej – o 4,18% mniej w stosunku do 2010 roku, kiedy to ich liczba wyniosła 670. Niewielki spadek liczby organizowanych wystaw obserwowany jest od 2009 roku, kiedy to nastąpiła wzmożona działalność wystawiennicza, a liczba urządzonych wystaw wyniosła 710, wzrastając o 24,56% w porównaniu z 2007 rokiem, w którym zrealizowano ich 570⁵⁶. W regionie było ogółem w 2010 roku – 67 obiektów działalności wystawienniczej (poza muzeami), a w 2011 roku – 66⁵⁷.

Same muzea regionalne, dla których funkcję organizatora pełni Województwo Małopolskie, w 2011 roku zorganizowały 199 wystaw czasowych, w tym: Muzeum Etnograficzne im. Seweryna Udzieli w Krakowie – 25 wystaw, Muzeum Archeologiczne w Krakowie – 9, Muzeum Okręgowe w Tarnowie – 32, Muzeum Lotnictwa Polskiego w Krakowie – 7, Muzeum Dom Rodzinny Ojca Świętego Jana Pawła II w Wadowicach – 2, Muzeum Okręgowe w Nowym Sączu – 48, Muzeum Tatrzańskie im. dr. Tytusa Chałubińskiego w Zakopanem – 12, Muzeum Orawski Park Etnograficzny w Zubrzycy Górnej – 9, Muzeum Nadwiślański Park Etnograficzny w Wygiełzowie i Zamek Lipowiec – 6, Muzeum Dwory Karwacjanów i Gładyszów w Gorlicach – 39, Muzeum Armii Krajowej im. gen. Emila Fieldorfa „Nila” w Krakowie – 10⁵⁸.

Wystawy czasowe, organizowane w obiektach działalności wystawienniczej w regionie dotyczyły różnej tematyki, prezentowały wiele gatunków sztuki i dzieła pochodzące z różnych epok. Muzeum

⁵³ *Kultura w województwie małopolskim w 2011 r.*, Informacja sygnałowa nr 9 Urzędu Statystycznego w Krakowie, lipiec 2012.

⁵⁴ *Potencjał małopolskich przemysłów kreatywnych*, Urząd Statystyczny w Krakowie, Kraków 2012, s. 12.

⁵⁵ *Potencjał małopolskich przemysłów kreatywnych*, Urząd Statystyczny w Krakowie, Kraków 2012, s. 10-11.

⁵⁶ Dane z Banku Danych Lokalnych, GUS.

⁵⁷ Dane z Banku Danych Lokalnych, GUS.

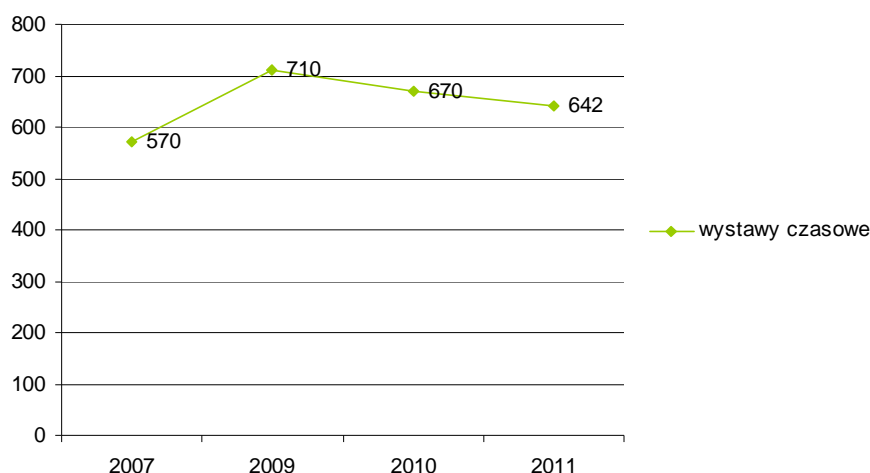
⁵⁸ Dane z raportów sporządzanych przez regionalne muzea, w dyspozycji Departamentu Kultury i Dziedzictwa Narodowego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego.

Lotnictwa Polskiego w Krakowie, po otwarciu nowej siedziby w 2010 roku, udostępniło publiczności (w okresie od września do grudnia) wystawę pn. *Lotnictwo w plakacie*. Ekspozowano zbiór polskich plakatów lotniczych, powstałych od lat trzydziestych XX wieku do czasów współczesnych, autorstwa bardzo znanych grafików, m.in. Tadeusza Gronowskiego, Waldemara Świerzego czy Eryka Lipińskiego. Plakaty pochodziły z cenionej w świecie kolekcji Krzysztofa Dydo oraz ze zbiorów Biblioteki Głównej Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie. W kolejnym roku (w kwietniu i maju, w okresie beatyfikacji polskiego papieża) muzeum zorganizowało czasową wystawę fotograficzną pn. *Jan Paweł II – In memoriam*. Zaprezentowano publiczności archiwalne zdjęcia z pierwszej wizyty papieża w Krakowie w 1979 roku, w tym z lądowania na Błoniach i odlotu do Rzymu z lotniska Balice, jak również z trasy przejazdu. Czarno-białe kadry były dziełami Jana Hoffmanna, kierownika Działu Upowszechniania Muzealiów. Na wystawie znalazły się także kolorowe zdjęcia lotnicze autorstwa: Stanisława Guzika i Jana Więcka, ukazujące „Biały Marsz” z Rynku Głównego na Błonia, z 7 kwietnia 2005 roku, a także mszę żałobną po śmierci Ojca Świętego Jana Pawła II na Błoniach odprawioną następnego dnia.

Muzeum Okręgowe w Tarnowie w 2011 roku podjęło się realizacji projektu pn. *Jesień średniowiecza – wiosna renesansu – cykl wydarzeń kulturalno-naukowych*, który współfinansowany był ze środków Unii Europejskiej, w ramach Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013, oraz ze środków Województwa Małopolskiego. W ramach przedsięwzięcia na Zamku w Dębnie można było oglądać czasową, tematyczną wystawę o historii uzbrojenia i wyposażenia wykonane przez uznanych polskich rzemieślników. Zwiedzający mieli okazję zobaczyć m.in. miecze, zbroje oraz liczną broń drzewcową. Dodatkową atrakcją były plansze informujące o historii i szczególnej roli oraz znaczeniu regionu w okresie średniowiecza i renesansu, jak również ukazujące rozwój techniki wojennej na przełomie kulturowych epok.

W Muzeum Narodowym w Krakowie, w okresie poddany sprawozdawczości, zorganizowano kilka dużych wystaw czasowych, m.in. projekty pn.: *Życie – sen krótki. Skarby krakowskich Wizytek, Weiss w Akademii, Skarby Korony Hiszpańskiej* oraz *Turner – malarz żywiołów*. Zbiory z klasztoru SS. Wizytek prezentowane były w Pałacu Biskupa Erazma Ciołka z okazji jubileuszu 400-lecia założenia zakonu oraz 330 rocznicy sprowadzenia fundacji do Krakowa. Na ekspozycji zostało zaprezentowanych 100 cennych, w większości nieznanymi, zabytkowych obiektów. W Muzeum Stanisława Wyspiańskiego w Kamienicy Szołayskich – w ramach *Roku Wojciecha Weissa* – udostępniono publiczności ok. 80 prac, głównie obrazów, ale też rzeźb, grafik, plakatów oraz pamiątek po artyście związanym z krakowską akademią. Na wystawie pn. *Skarby Korony Hiszpańskiej* zaprezentowano ponad 100 arcydzieł wypożyczonych z Patrimonio Nacional de España – instytucji zarządzającej kolekcjami królewskiego dworu hiszpańskiego. Na ekspozycji zatytułowanej *Turner – malarz żywiołów* zgromadzono duży zbiór prac największego malarza angielskiego epoki romantyzmu, prekursora impresjonizmu i symbolizmu, artysty, który w swoich widokach wody i chmur zbliżył się do malarstwa abstrakcji.

Liczba wystaw czasowych zorganizowanych w województwie małopolskim w latach 2007-2011

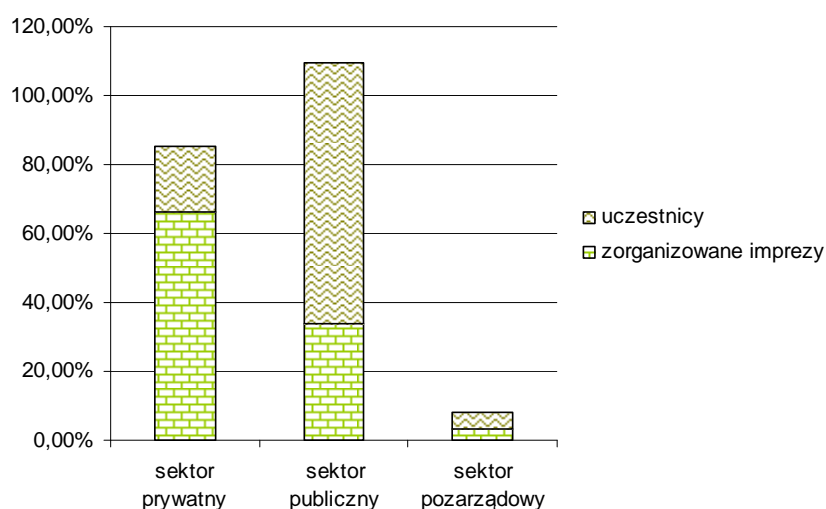

Wskaźnik 2.1.8: Liczba zorganizowanych imprez kulturalnych

W 2010 roku w całym województwie odbyło się prawie 190 tys. imprez kulturalnych, z których większość została zorganizowana przez sektor prywatny (66,2%). Imprezy zorganizowane przez instytucje należące do sektora publicznego wyniosły 30,7%, a pozarządowego tylko 3,1%. Wśród instytucji publicznych, najbardziej aktywne pod względem liczby zorganizowanych imprez były domy kultury (48% ogółu imprez), a wśród instytucji prywatnych i pozarządowych – kina (odpowiednio 98,9% i 70,2% ogółu imprez). Liczba zorganizowanych imprez nie przekładała się bezpośrednio na liczbę ich uczestników. Mimo że sektor prywatny przeważał pod względem liczby zorganizowanych imprez, to jednak większość uczestników wybierała imprezy zorganizowane przez publiczne instytucje: 75,7% uczestników imprez zarejestrowano w instytucjach należących do sektora publicznego (głównie w muzeach i domach kultury), 19,1% – organizowanych przez sektor prywatny (głównie w kinach) oraz 5,2% – przez sektor pozarządowy⁵⁹.

Mieszkańcy Małopolski w większości rankingów związanych z praktykami kulturalnymi sytuowali się na trzecim miejscu w kraju – tak było m.in. z czytelnictwem (pierwsze i drugie miejsca przypadły województwom mazowieckiemu i śląskiemu); uczestnictwem w wystawach, wizytami w teatrze i na przedstawieniach operowych (liderem było Mazowsze, przed województwem zachodniopomorskim) oraz wizytami w kinie (za warmińsko-mazurskim i mazowieckim). Nieco gorzej wypadło zestawienie odsetek osób, które w ciągu ostatniego roku wzięły udział w koncercie – tu Małopolskę wyprzedziło aż siedem województw⁶⁰. Liczba galerii i instytucji wystawienniczych w Małopolsce trzykrotnie przekraczała średnią krajową; liczba teatrów – dwukrotnie, liczba kin – półtorakrotnie. Choć w kwestii wizyt na wystawach i przedstawieniach mieszkańcy województwa sytuowali się w krajowej czołówce, to taką aktywność deklarował zaledwie co szósty Małopolanin. W okresie poddanym sprawozdawczości z uczestnictwa w kulturze wykluczona była jeszcze znaczna grupa mieszkańców województwa⁶¹.

Imprezy kulturalne – według podziału na organizatora wraz z poziomem frekwencji, zorganizowane w 2010 roku

Wskaźnik 2.1.9: Liczba zrealizowanych projektów i działań edukacyjnych na rzecz dziedzictwa kulturowego

W 2010 roku w muzeach⁶² w województwie małopolskim przeprowadzono 9 916 lekcji i zajęć, 961 warsztatów, 75 sesji, seminariów naukowych i sympozjów, 1 990 odczytów, prelekcji i spotkań naukowych oraz 162 imprezy plenerowe. W 2011 roku o 11,26% wzrosła liczba zorganizowanych

⁵⁹ *Potencjał małopolskich przemysłów kreatywnych*, op. cit.

⁶⁰ Dane za: wskaźniki z Banku Danych Lokalnych GUS, opracowane przez Narodowe Centrum Kultury, *Obserwatorium Żywej Kultury*, <http://obserwatoriumkultury.nck.pl/sub.pl,obserwatorium-zywej-kultury.html>

⁶¹ *Diagnoza stanu kultury w Województwie Małopolski i analiza SWOT*, Instytut Badań Strukturalnych, Warszawa 2011.

⁶² Według klasyfikacji GUS, na podstawie ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach.

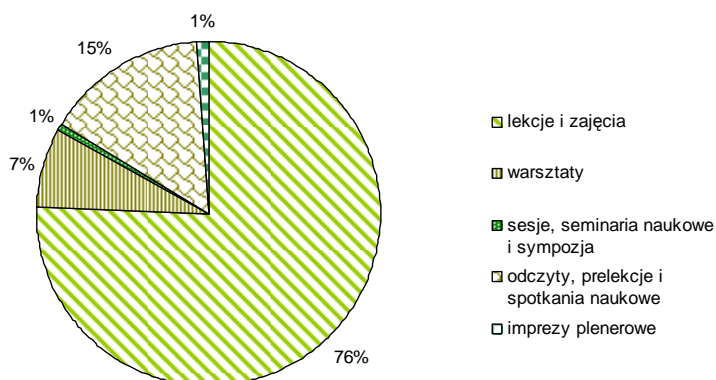
lekcji i zajęć muzealnych (do 11 033), aż o ponad 156% warsztatów (do 2 463), o 104% sesji, seminariów naukowych i sympozjów (153). Zorganizowano natomiast mniej odczytów, prelekcji i spotkań naukowych (1 729) oraz imprez plenerowych (133)⁶³. Wiele działań edukacyjnych odbyło się także poza muzeami, w domach kultury, galeriach, bibliotekach, świetlicach i w samych zabytkach.

Ciekawy projekt edukacyjny pn. *Druga strona rzeczy* realizowało w 2011 roku Muzeum Etnograficzne im. Seweryna Udzieli w Krakowie, na który składał się cykl 12 spotkań odkrywających nieoczywiste przeznaczenie i ukryty sens obiektów z kolekcji muzeum. Rozmowy o przedmiotach zapomnianych i przedmiotach współczesnych miały pobudzić do refleksji i sprowokować, wywołać pytania: co jest nam potrzebne, by poradzić sobie w świecie? W czym gustujemy? Co budzi nasze zdziwienie? Czemu przypisujemy wartość, a co nie ma dla nas znaczenia? Wszystko po to, by na siebie i rzeczywistość popatrzeć z nowej perspektywy, zgodnie z zasadą, że rzeczy w muzeum są nie tyle do podziwiania, co do rozumienia świata.

Małopolski Instytut Kultury – koordynator corocznego, ważnego i znanego w regionie święta pn. *Małopolskie Dni Dziedzictwa Kulturowego* pozyskał dofinansowanie z Unii Europejskiej w ramach Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013 (całkowita wartość – 1,04 mln zł, wysokość dofinansowania – 482 tys. zł). W ramach rozbudowanego projektu pn. *Twarze Małopolski. XIII Dni Dziedzictwa Kulturowego* udostępniono wszystkim zainteresowanym w 2011 roku 12 wybranych zabytków, które zostały zaprezentowane poprzez związane z nimi postacie – artystów, naukowców, możnowładców, przedstawicieli różnych stanów i grup narodowościowych – lub wydarzenia. Poza koncertami, pokazami, warsztatami, odczytami widzowie mogli obejrzeć cykl filmów dokumentalnych poświęconych zabytkom i postaciom z nimi związanymi oraz wystawę – instalację artystyczną *Powiązania*, prezentowaną na Małym Rynku w Krakowie, zachęcającą do poszukania – na własną rękę – powiązań między przywołanymi miejscami.

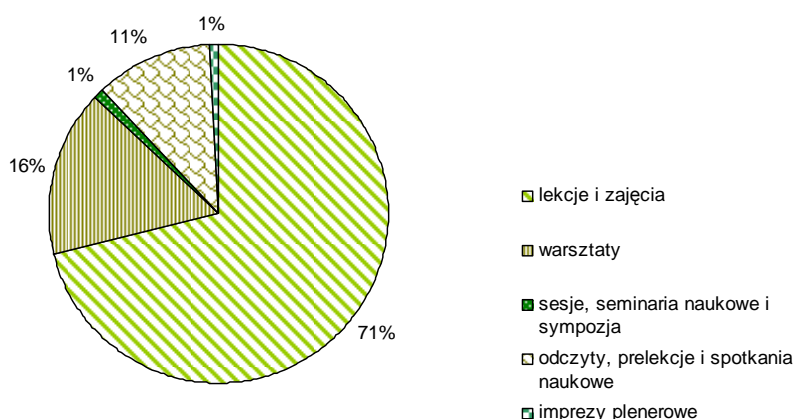
Przykładem działalności edukacyjnej pozamuzealnej jest realizowany od 2009 roku przez Stowarzyszenie Historyków Sztuki w Krakowie wraz ze studium Plenerownia projekt edukacyjny pn. *Sztuka na kółkach*. W ramach projektu prowadzone były interaktywne warsztaty w obiektach zabytkowych w regionie, które są szczególnie bliskie i znane lokalnym społecznościom. Warsztaty dotyczyły różnego rodzaju zagadnień z zakresu ikonografii, architektury, technik artystycznych, stylu, percepcji dzieła, a także zagadnień z zakresu turystyki, ochrony dziedzictwa kulturowego, aktywnego promowania kultury i regionu. Zajęcia przeznaczone były dla młodzieży szkolnej oraz wszystkich zainteresowanych słuchaczy. Celem projektu był wzrost poziomu zainteresowania społeczeństwa lokalnym dziedzictwem kulturowym. Stowarzyszenie Historyków Sztuki oraz studio Plenerownia realizowały także interaktywne wydawnictwo z zakresu sztuki, kultury i dziedzictwa pn. *Sztuka na krążkach*, zawierające propozycje warsztatów oraz zadań z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego.

Projekty edukacyjne na rzecz dziedzictwa kulturowego w muzeach w 2010 roku

⁶³ Dane z Banku Danych Lokalnych, GUS.

Projekty edukacyjne na rzecz dziedzictwa kulturowego w muzeach w 2011 roku

Wskaźnik 2.1.10: Liczba utworzonych elektronicznych baz informacji o zabytkach

Obserwuje się stały wzrost ilości osób korzystających z Internetu w Polsce. Małopolska jest krajowym liderem w poziomie dostępu do Internetu – w 2010 roku co drugie gospodarstwo domowe w posiadało komputer z dostępem do Internetu⁶⁴. Z badania przeprowadzonego przez Instytut Badań Strukturalnych wynika, że instytucje kultury korzystają z nowych technologii na dwa sposoby. Z jednej strony technologie te stanowią nieodzowne narzędzie codziennej pracy, zarówno administracyjnej, jak i związanej z przygotowywaniem oferty, zarządzaniem projektowym oraz informacją i promocją. Z drugiej strony – stają się elementem oferty programowej instytucji, zarówno pod względem udostępniania zbiorów on-line (poprzez digitalizację zbiorów, możliwość wirtualnego zwiedzania oraz tworzenie i udostępnianie materiałów multimedialnych), jak i interaktywnych elementów wystaw, znajdując również zastosowanie przy realizacji spektakli teatralnych i muzycznych.

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom turystów w zakresie dostępu do informacji turystycznej, która umożliwi zaplanowanie trasy zgodnie z osobistymi oczekiwaniami i zainteresowaniami odwiedzającego region, na obszarze województwa małopolskiego od 2007 roku realizowany jest projekt pn. *Małopolski System Informacji Turystycznej*. Jest to nowoczesny system zintegrowanych w warstwie analogowej i cyfrowej 34 jednostek Informacji Turystycznej (IT), realizowany w partnerstwie z 25 gminami i powiatami z Małopolski, od 2010 roku finansowany w ramach Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013 (Działanie 3.1. *Rozwój infrastruktury turystycznej Schemat A – Budowa Regionalnego Systemu Informacji Turystycznej*). Szacunkowa wartość projektu wynosi 19 221 533 zł, w tym dotacja w wysokości 14 366 924 zł (74,75%), wkład Województwa Małopolskiego w wysokości 3 550 575 zł (18,47%) oraz wkład Partnerów projektu w wysokości 1 304 035 zł (6,78%). W ramach projektu w latach 2010-2011 utworzono stronę internetową www.visit.malopolska.pl zawierającą bazę ok. 150 obiektów zabytkowych w podziale na sześć typów zabytków: zamki i warownie, sanktuaria, muzea, skanseny, dwory, kopalnie soli. W bazie uwzględnione zostały podstawowe informacje o zabytkach, sposób ich udostępniania oraz lokalizacja.

Niezależnie od działalności w ramach projektu pn. *Małopolski System Informacji Turystycznej*, 16 gmin z regionu (ze 141, które odpowiedziały na ankiety) upowszechnia informacje o obiektach zabytkowych na swoich stronach internetowych. Nie zostały jednakże do tej pory utworzone ogólnodostępne bazy danych obiektów wpisanych do gminnych ewidencji zabytków, z wyjątkiem np. miasta Zakopane, które udostępnia stosowne zarządzenie burmistrza zawierające spis adresowy zabytków znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków, oraz Gminy Budzów, która udostępnia karty ewidencyjne lokalnych zabytków.

Główną bazą informacji – systematycznie aktualizowaną – na temat zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków w regionie pozostaje nadal rejestr zabytków nieruchomości województwa małopolskiego udostępniony na stronie internetowej Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Krakowie.

⁶⁴Rocznik Statystyczny Województwa Małopolskiego, Urząd Statystyczny w Krakowie, grudzień 2011, str. 384.

Wykaz gmin z województwa małopolskiego, które prowadzą elektroniczną bazę informacji o zabytkach położonych na terenie gminy⁶⁵

lp.	nazwa gminy	adres strony www
1.	Gorlice	www.gmina.gorlice.pl
2.	Gręboszów	www.greboszow.intarnet.pl (zakładka zabytki) www.greboszow.intarnet.pl/index.html?prawa=zabytki
3.	Gródek nad Dunajcem	www.gok-grodek.iap.pl
4.	Iwkowa	www.iwkowa.pl
5.	Kraków	www.bip.krakow.pl (lista adresowa obiektów wpisanych do rejestru)
6.	Krzeszowice	www.krzeszowice.pl
7.	Laskowa	www.laskowa.pl (zakładka zabytki)
8.	Michałowice	www.michalowice.malopolska.pl
9.	Mszana Dolna	www.mszana-dolna.pl/zabytki
10.	Niepołomice	www.niepolomice.com www.muzeum.niepolomice.pl
11.	Oświęcim	web.um.oswiecim.pl/oswiecim/?q=content/zabytki
12.	Raba Wyżna	www.rabawyzna.pl
13.	Skąła	www.biuro.skala.pl
14.	Stryżawa	www.stryzawa.ug.pl
15.	Tuchów	www.tuchow.pl
16.	Zakopane	www.um.zakopane.pl

6.4 Realizacja celu 2: Zarządzanie regionalną przestrzenią kulturową

Priorytet 2 – Funkcjonalne zarządzanie regionalnym dziedzictwem kulturowym

Wskaźnik 2.2.1: Liczba projektów i wartość udzielonych dotacji przez jednostki samorządu terytorialnego (gminy i powiaty) na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane zabytków

1. Gminy i miasta na prawach powiatu

1.1. Budżet gmin i miast na prawach powiatów: dział 921 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, rozdział 92120 – Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami

W 2010 roku blisko 41% gmin wraz z miastami na prawach powiatu (na 182 gminy ogółem) w województwie małopolskim zagwarantowało środki finansowe w budżetach na ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami (rozdział 92120 – *Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami*). Łącznie w tym roku 74 gminy przeznaczyły na ten cel 57 995 713,40 zł⁶⁶, przy czym środki samej Gminy Miejskiej Kraków wyniosły aż ponad 47 mln zł. Wartość nakładów finansowych na ochronę zabytków plasowała gminy województwa małopolskiego na drugim miejscu w kraju pod względem wysokości środków finansowych przeznaczanych na ochronę zabytków, po gminach w województwie mazowieckim, które wydatkowało 69 034 357,44 zł. W województwie mazowieckim środki finansowe w budżetach zagwarantowane zostały na ten cel przez 66 gmin, co stanowi zaledwie 21% gmin na obszarze tego województwa. Dla porównania w województwie dolnośląskim, które zajmuje trzecie miejsce w kraju, przeznaczając 53 223 274,18 zł na ochronę zabytków, aż 71% – 120 gmin przeznaczyło środki finansowe w budżetach na ten cel. W województwie kujawsko-pomorskim, które zajmuje czwarte

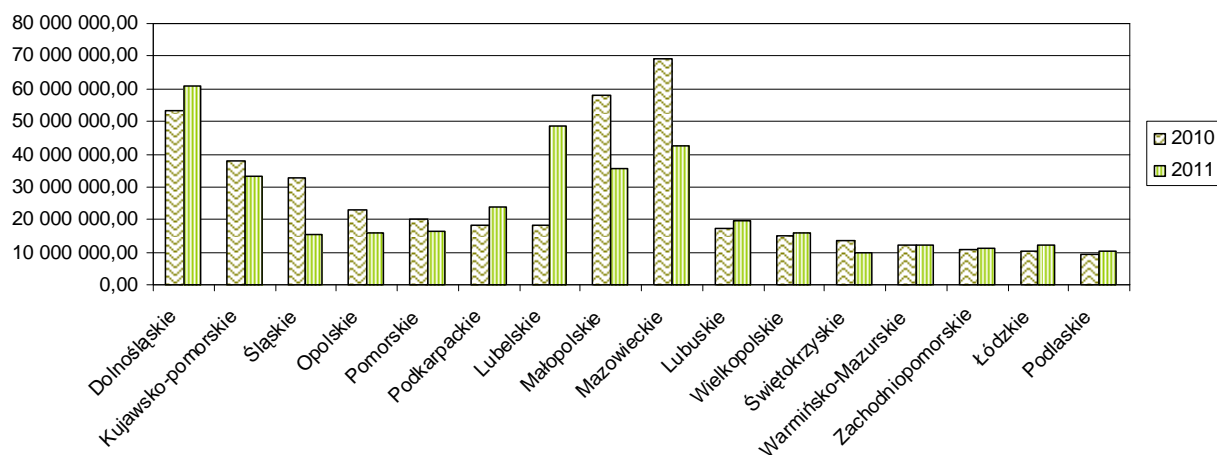
⁶⁵ Na podstawie danych z ankiet pozyskanych od gmin z województwa małopolskiego.

⁶⁶ Kwoty te nie obejmują środków finansowych przeznaczanych na zadania prowadzone przy zabytkowych cmentarzach, które finansowane są z budżetów gmin w rozdziale 71035 – *Cmentarze*. Przykładowo gmina Pleśna w 2010 r. poniosła wydatki w kwocie 2 850 zł na opracowanie projektu prac konserwatorskich kaplicy na cmentarzu nr 171 w Łowczówku oraz w kwocie 5 000 zł na wykonanie remontu wnętrza cmentarza nr 173 w Pleśnej. W 2011 r. wydatkowała natomiast 15 477,83 zł na remont elewacji kaplicy na cmentarzu nr 171 w Łowczówku. W tym samym roku w ramach rozdziału 71035 z budżetu Gminy Pleśna finansowane były także inne wydatki związane z utrzymaniem cmentarzy wojennych, w tym wydatki w kwocie 13 229,12 zł na wykonanie remontu kaplicy na cmentarzu nr 172 w Pleśnej. Gmina Gorlice na utrzymanie zabytkowych cmentarzy wojennych wydatkowała z tego samego rozdziału w 2010 i 2011 r. środki w wysokości łącznie 12 000 zł. Natomiast Gmina Szerzyny w 2011 r. wydatkowała 5 627,58 zł na dokończenie prac konserwatorskich przy zabytkowym cmentarzu wojskowym nr 31 w Szerzynch.

miejsce w kraju pod tym względem, 51 gmin przeznaczyło 37 958 569,65 zł, co stanowi 35% gmin na tym obszarze.

W 2011 roku zmniejszyła się liczba gmin w województwie małopolskim, które zagwarantowały środki finansowe w budżetach na ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami (rozdział 92120). Łącznie 68 gmin wraz z miastami na prawach powiatu, tj. 37% gmin w regionie, zagwarantowało w budżetach dużo niższą niż w roku poprzedzającym kwotę o łącznej wysokości 35 493 664,50 zł (prawie 38,80% mniej środków), co ulokowało Małopolskę na czwartym miejscu w kraju pod względem wysokości środków finansowych przeznaczanych na ochronę zabytków, po gminach w województwie dolnośląskim, które wydatkowały na ten cel 60 727 241,98 zł, gminach w województwie lubelskim, które przeznaczyły 48 473 134,41 zł, i województwie mazowieckim, w którym gminy wydatkowały 42 762 235,06 zł⁶⁷.

Wydatki gmin wraz z miastami na prawach powiatu w rozdziale 92120 – Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami, w podziale na województwa, w latach 2010-2011 (w zł)

Wydatki gmin wraz z miastami na prawach powiatu w rozdziale 92120 – Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami, w podziale na województwa, w latach 2010-2011 (w zł)⁶⁸

województwo	2010	2011
dolnośląskie	53 223 274,18	60 727 241,98
kujawsko-pomorskie	37 958 569,65	33 366 630,25
śląskie	32 882 079,68	15 541 518,02
opolskie	22 910 919,32	15 695 681,29
pomorskie	19 924 869,90	16 487 393,31
podkarpackie	18 245 482,16	24 063 292,10
lubelskie	18 040 714,04	48 473 134,41
małopolskie	57 995 713,40	35 493 664,50
mazowieckie	69 034 357,44	42 762 235,06
lubuskie	17 161 233,01	19 546 287,15
wielkopolskie	14 925 027,03	15 908 683,26
świętokrzyskie	13 400 018,07	9 953 047,47
warmińsko-mazurskie	12 053 597,51	12 275 438,50
zachodniopomorskie	10 927 338,05	11 197 714,29
łódzkie	10 485 434,82	12 163 933,11

⁶⁷ Dane z Banku Danych Lokalnych, GUS.

⁶⁸ Dane z Banku Danych Lokalnych, GUS.

podlaskie	9 271 109,14	10 095 614,29
ogółem	418 439 737, 40	383 751 508,99

W Małopolsce najwyższe środki finansowe zostały przeznaczone na ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami w gminach położonych na obszarach powiatów: miasto Kraków (47 004 745,53 zł), brzeskiego (2 394 540,45 zł), krakowskiego (1 449 721,55 zł), suskiego (1 381 096,45 zł) i olkuskiego (1 336 086,71 zł).

Należy zwrócić uwagę na przeważającą, nad innymi gminami w regionie, wysokość środków finansowych Gminy Miejskiej Kraków w 2010 roku, która na opiekę nad zabytkami zagwarantowała w budżecie ponad 47 mln zł, w tym blisko 1,5 mln zł na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych prowadzonych przy obiektach zabytkowych. Ponadto Zarząd Budynków Komunalnych przeprowadził remonty gminnych budynków wpisanych do rejestru zabytków oraz remonty gminnych budynków, które zlokalizowane są w tzw. układach urbanistycznych wpisanych do rejestru zabytków – o łącznej wartości ponad 14 mln zł. W kolejnym, 2011 roku Gmina Miejska Kraków przeznaczyła na opiekę nad zabytkami dużo niższą kwotę – ponad 18 mln zł, a nakłady finansowe przeznaczone na remonty gminnych obiektów zabytkowych zostały znacznie obniżone – do kwoty 2,4 mln zł. Wzrosła natomiast wysokość środków przeznaczonych na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych prowadzonych przy obiektach zabytkowych i wyniosła 2,5 mln zł.

Wydatki gmin wraz z miastami na prawach powiatu w województwie małopolskim w rozdziale 92120 – Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami – w podziale na powiaty i gminy w latach 2010-2011 (w zł)⁶⁹				
lp.	powiaty i gminy	2010	lp.	2011
x	powiat bocheński	270 459,91	x	102 799,19
x	Bochnia miasto	-	1	17 530,55
x	Bochnia gmina	-	2	10 500,00
x	Drwinia	-	3	2 200,00
1	Lipnica Murowana	43 418,60	4	23 856,26
2	Łapanów	18 000,00	5	10 000,00
3	Nowy Wiśnicz	200 241,31	6	38 712,38
4	Rzezawa	8 800,00	x	-
x	powiat brzeski	2 394 540,45	x	3 047 897,46
5	Brzesko	2 286 896,15	7	2 955 812,43
6	Czchów	77 644,30	8	61 132,03
7	Iwkowa	10 000,00	9	10 953,00
8	Szczurowa	20 000,00	10	20 000,00
x	powiat chrzanowski	56 801,10	x	147 291,15
9	Alwernia	26 900,00	11	127 500,00
x	Chrzanów	-	12	10 000,00
x	Libiąż	-	13	9 791,15
10	Trzebinia	29 901,10	x	-
x	powiat dąbrowski	77 076,78	x	5 642 568,35
11	Dąbrowa Tarnowska	53 856,78	14	5 642 568,35
12	Gręboszów	13 220,00	x	-
13	Szczucin	10 000,00	x	-

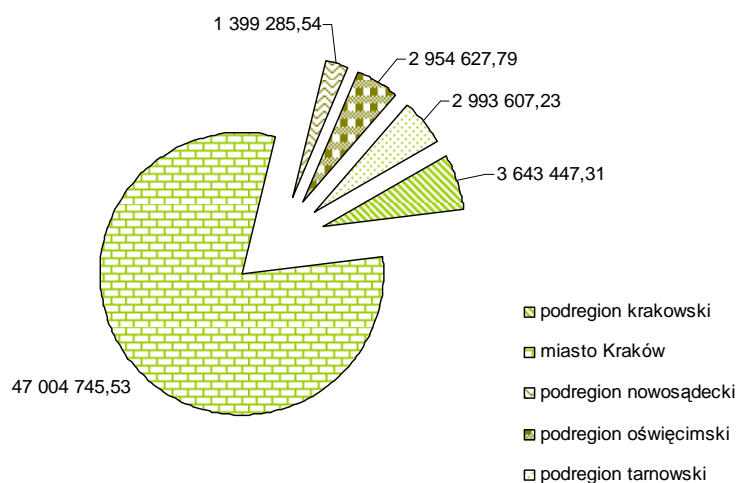
⁶⁹ W zestawieniu uwzględniono tylko gminy, które zagwarantowały środki finansowe w budżetach na ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami, dane z Banku Danych Lokalnych, GUS.

x	powiat gorlicki	313 184,58	x	181 571,71
x	Gorlice	-	15	51 802,11
14	Biecz	186 143,79	16	100 000,00
x	Lipinki	-	17	2 484,00
x	Moszczenica	-	18	12 285,60
15	Bobowa	7 000,00	x	-
16	Ropa	12 574,30	x	-
17	Sękowa	16 536,00	x	-
18	Uście Gorlickie	90 930,49	19	15 000,00
x	powiat krakowski	1 449 721,55	x	1 284 247,96
19	Czernichów	9 464,00	20	22 589,00
x	Iwanowice	-	21	100 000,00
20	Krzeszowice	1 340 789,49	22	671 297,47
21	Liszki	24 783,21	x	-
22	Skawina	15 000,00	23	387 707,11
23	Zabierzów	59 684,85	24	102 654,38
x	powiat limanowski	59 094,28	x	-
24	Dobra	24 644,28	x	-
25	Laskowa	25 000,00	x	-
26	Limanowa	9 450,00	x	-
x	powiat miechowski	323 541,90	x	264 647,02
x	Książ Wielki	-	25	64 132,00
27	Miechów	323 541,90	26	200 515,02
x	powiat myślenicki	818 788,95	x	179 000,00
28	Dobczyce	747 535,09	27	12 732,00
29	Lubień	6 500,00	x	-
30	Myślenice	64 753,86	28	166 268,00
x	powiat nowosądecki	823 204,74	x	424 666,57
31	Chełmiec	12 000,00	29	60 945,17
32	Gródek nad Dunajcem	30 000,00	30	30 000,00
33	Grybów gmina	49 029,95	31	38 591,00
x	Grybów miasto	-	32	12 000,00
34	Łącko	28 073,38	x	-
35	Muszyna	552 314,78	33	106 950,34
x	Nawojowa	-	34	3 000,00
36	Piwniczna-Zdrój	15 860,00	35	5 000,00
37	Podegrodzie	37 808,44	36	21 500,00
38	Rytro	59 670,75	37	63 635,06
39	Stary Sącz	38 447,44	38	83 045,00
x	powiat nowotarski	152 882,20	x	27 876,40
40	Nowy Targ	4 705,60	39	1 176,40
41	Czarny Dunajec	31 460,04	40	6 700,00
42	Nowy Targ	63 734,21	41	20 000,00
43	Spytkowice	18 991,75	x	-

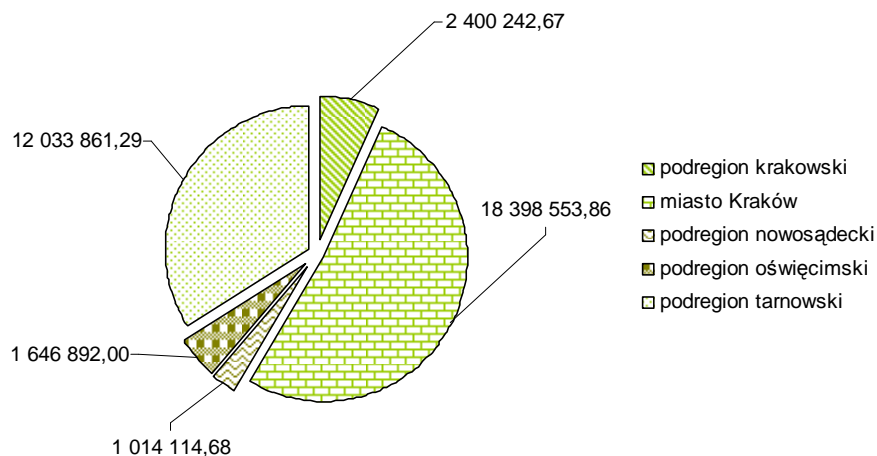
44	Szaflary	33 990,60	x	-
x	powiat olkuski	1 336 086,71	x	876 506,12
45	Bukowno	36 599,99	x	-
46	Bolesław	882 547,71	42	21 777,82
x	Klucze	-	43	23 500,00
47	Olkusz	401 939,11	44	831 228,30
48	Wolbrom	14 999,90	x	-
x	powiat oświęcimski	42 770,00	x	36 822,54
49	Oświęcim	36 770,00	45	199,80
x	Brzeszcze	-	46	23 317,00
50	Zator	6 000,00	47	13 305,74
x	powiat proszowski	29 280,00	x	-
51	Pałecznica	29 280,00	x	-
x	powiat suski	1 381 096,45	x	466 991,96
52	Jordanów	45 539,83	x	-
53	Sucha Beskidzka	168 439,41	48	185 606,85
54	Stryżawa	1 165 287,21	49	281 385,11
55	Zawoja	1 830,00	x	-
x	powiat tarnowski	447 617,47	x	541 455,16
56	Gromnik	20 000,00	X	-
57	Lisia Góra	50 000,00	X	-
58	Ryglice	254 926,00	50	345 667,82
59	Rzepiennik Strzyżewski	10 000,00	51	20 000,00
60	Skrzyszów	15 000,00	52	15 000,00
61	Tarnów	30 500,00	53	55 726,00
x	Zakliczyn	-	54	53 908,48
62	Żabno	40 000,00	55	30 000,00
63	Szerzyny	27 191,47	56	21 152,86
x	powiat tatrzański	-	x	380 000,00
x	Bukowina Tatrzańska	-	57	380 000,00
x	powiat wadowicki	137 873,53	x	119 280,23
x	Brzeźnica	-	58	1 615,00
64	Kalwaria Zebrzydowska	55 373,53	59	57 665,23
65	Lanckorona	29 500,00	x	-
x	Spytkowice	-	60	30 000,00
66	Wadowice	23 000,00	61	10 000,00
67	Wieprz	30 000,00	62	20 000,00
x	powiat wielicki	751 655,00	x	569 548,50
68	Biskupice	140 000,00	63	60 000,00
69	Kłaj	31 421,00	64	119,00
70	Niepołomice	26 200,00	65	38 570,00
71	Wieliczka	554 034,00	66	470 859,50
x	powiat m. Kraków	47 004 745,53	x	18 398 553,86
72	Kraków	47 004 745,53	67	18 398 553,86

x	powiat m. Nowy Sącz	50 919,74	x	-
73	Nowy Sącz	50 919,74	x	-
x	powiat m. Tarnów	74 372,53	x	2 801 940,32
74	Tarnów	74 372,53	68	2 801 940,32
74	ogółem	57 995 713,40	68	35 493 664,50

Wydatki gmin wraz z miastami na prawach powiatu w województwie małopolskim w rozdziale 92120 – Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami w 2010 roku

Wydatki gmin wraz z miastami na prawach powiatu w województwie małopolskim w rozdziale 92120 – Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami w 2011 roku

1.2. Budżet gmin i miast na prawach powiatów: rozdział 92120 – Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami – dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych prowadzonych przy zabytkach

W 2010 roku spośród 74 gmin wraz z miastami na prawach powiatu, które zagwarantowały środki finansowe w budżetach na ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami, 45 gmin udzieliło podmiotom zewnętrznym dofinansowania na realizację w sumie 122 zadań z dziedziny ochrony zabytków o łącznej wartości blisko 19,7 mln zł. W 2011 roku spośród 68 gmin wraz z miastami na prawach powiatu, które zagwarantowały środki finansowe w budżetach na ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami, 51 gmin udzieliło dofinansowania podmiotom zewnętrznym o łącznej wartości ponad

7,8 mln zł na realizację 211 zadań z dziedziny ochrony zabytków. W stosunku do danych z 2010 roku, w 2011 roku wzrosła liczba podejmowanych zadań, zmalała natomiast średnia kwota dotacji – z wartości ok. 161 tys. zł do kwoty ok. 37 tys. zł. Przy czym do końca 2011 roku 77 gmin posiadało obowiązujące zasady udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków. Liczba gmin w regionie, które udzielały dotacji na podstawie art. 81 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, została ustalona na podstawie odpowiedzi udzielonych przez jednostki samorządu terytorialnego w ankietach monitorujących stan ochrony dziedzictwa kulturowego w województwie oraz rejestru aktów prawnych⁷⁰.

Wykaz gmin, które posiadały przyjęte zasady udzielania dotacji na podstawie art. 81 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami⁷¹			
lp.	nazwa gminy	nazwa powiatu	numer uchwały ustanawiającej zasady udzielania dotacji
1.	Alwernia	chrzanowski	uchwała Nr XLVII/339/2006 Rady Miejskiej Alwerni z dnia 5 lipca 2006
2.	Biecz	gorlicki	uchwała Nr XXI/208/2005 Rady Miejskiej w Bieczu z dnia 28 czerwca 2005
3.	Biskupice	wielicki	uchwała Nr XXXIX/292/09 Rady Gminy Biskupice z dnia 18 czerwca 2009
4.	Bochnia miasto	bocheński	uchwała Nr XXIX/283/08 Rady Miejskiej w Bochni z dnia 30 grudnia 2008
5.	Bochnia gmina	bocheński	uchwała Nr XXI/183/09 Rady Gminy Bochnia z dnia 22 kwietnia 2009
6.	Borzęcin	brzeski	uchwała Nr VI/27/07 Rady Gminy w Borzęcinie z dnia 6 marca 2007
7.	Brzesko	brzeski	uchwała Nr XLIII/299/2006 Rady Miejskiej w Brzesku z dnia 28 czerwca 2006
8.	Brzeszcze	oświęcimski	uchwała Nr IX/98/07 Rady Miejskiej w Brzeszczach z dnia 30 sierpnia 2007
9.	Bukowina Tatrzańska	tatrzański	uchwała Nr XXXVIII/270/2010 Rady Gminy Bukowina Tatrzańska z dnia 3 września 2010
10.	Chełmiec	nowosądecki	uchwała Nr XI/91/2007 Rady Gminy Chełmiec z dnia 28 czerwca 2007
11.	Ciężkowice	tarnowski	uchwała Nr XLII/372/06 Rady Miejskiej w Ciężkowicach z dnia 28 września 2006
12.	Czarny Dunajec	nowotarski	uchwała Nr XXVIII/274/2009 Rady Gminy Czarny Dunajec z dnia 21 września 2009
13.	Czchów	brzeski	uchwała Nr XXIX/314/2005 Rady Miejskiej w Czchowie z dnia 23 czerwca 2005
14.	Dąbrowa Tarnowska	dąbrowski	uchwała Nr XXXI/205/05 Rady Miejskiej w Dąbrowie Tarnowskiej z dnia 22 czerwca 2005
15.	Dobczyce	myślenicki	uchwała Nr XV/140/07 Rady Miejskiej w Dobczycach z dnia 30 października 2007
16.	Dobra	limanowski	uchwała Nr XLIII/331/10 Rady Gminy Dobra z dnia 24 czerwca 2010
17.	Gorlice miasto	gorlicki	uchwała Nr 384/XLIII/2009 Rady Miasta Gorlice z dnia 22 października 2009
18.	Gromnik	tarnowski	uchwała Nr XXIX/225/09 Rady Gminy Gromnik z dnia 30 września 2009
19.	Gródek nad Dunajcem	nowosądecki	uchwała Nr XXVII/183/2005 Rady Gminy w Gródku nad Dunajcem z dnia 31 marca 2005
20.	Grybów gmina	nowosądecki	uchwała Nr XVIII/149/2008 Rady Gminy Grybów z dnia 24 czerwca 2008
21.	Grybów miasto	nowosądecki	uchwała Nr X/46/2007 Rady Miejskiej w Grybowie z dnia 29 maja 2007
22.	Iwanowice	krakowski	uchwała Nr VII/45/07 Rady Gminy Iwanowice z dnia 25 kwietnia 2007 uchwała Nr X/52/07 Rady Gminy Iwanowice z dnia 27 czerwca 2007
23.	Iwkowa	brzeski	uchwała Nr XVI/105/2008 Rady Gminy w Iwkowej z dnia 27 czerwca 2008
24.	Kamionka Wielka	nowosądecki	uchwała Nr XXV/175/2009 Rady Gminy w Kamionce Wielkiej z dnia 16 marca 2009
25.	Klucze	olkuski	uchwała Nr LVI/383/06 Rady Gminy Klucze z dnia 15 lutego 2006

⁷⁰ Dane z *Dziennika Wojewódzkiego (Lex)*.

⁷¹ Dane z *Dziennika Wojewódzkiego (Lex)*.

26.	Kraków	Miasto Kraków	uchwała Nr CIV/1394/10 Rady Miasta Krakowa z dnia 23 czerwca 2010
27.	Krynica Zdrój	nowosądecki	uchwała Nr XXXV/246/05 Rady Miejskiej w Krynicy-Zdroju z dnia 30 czerwca 2005
28.	Książ Wielki	miechowski	uchwała Nr VI/37/2011 Rady Gminy w Książu Wielkim z dnia 29 kwietnia 2011
29.	Laskowa	limanowski	uchwała Nr XXVII/147/08 Rady Gminy Laskowa z dnia 29 sierpnia 2008
30.	Lipinki	gorlicki	uchwała Nr XXXVII/210/05 Rady Gminy Lipinki z dnia 26 października 2005
31.	Lipnica Murowana	bocheński	uchwała Nr XXXII/262/06 Rady Gminy Lipnica Murowana z dnia 6 września 2006
32.	Lipnica Wielka	nowotarski	uchwała Nr XIII/92/2008 Rady Gminy Lipnica Wielka z dnia 28 lutego 2008
33.	Lisia Góra	tarnowski	uchwała Nr XVIII/275/2009 Rady Gminy Lisia Góra z dnia 8 kwietnia 2009
34.	Lubień	myślenicki	uchwała Nr XII/57/2007 Rady Gminy Lubień z dnia 5 lipca 2007
35.	Łapanów	bocheński	uchwała Nr III/23/06 Rady Gminy Łapanów z dnia 29 grudnia 2006
36.	Łososina Dolna	nowosądecki	uchwała Nr 141/XIX/08 Rady Gminy w Łososinie Dolnej z dnia 29 sierpnia 2008
37.	Łukowica	limanowski	uchwała Nr XIX/95/08 Rady Gminy Łukowica z dnia 29 września 2008
38.	Miechów	miechowski	uchwała Nr VII/64/2007 Rady Miejskiej w Miechowie z dnia 30 marca 2007
39.	Michałowice	krakowski	uchwała Nr VI/47/07 Rady Gminy Michałowice z dnia 18 maja 2007
40.	Moszczenica	gorlicki	uchwała Nr XXI/155/09 Rady Gminy w Moszczenicy z dnia 19 lutego 2009
41.	Muszyna	nowosądecki	uchwała Nr XXII/336/2008 Rady Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna z dnia 29 października 2008
42.	Myślenice	myślenicki	uchwała Nr 258/XXXVI/2009 Rady Miejskiej w Myślenicach z dnia 30 marca 2009
43.	Niepołomice	wielicki	uchwała Nr LXV/655/10 Rady Miejskiej w Niepołomicach z dnia 25 maja 2010
44.	Nowy Targ miasto	nowotarski	uchwała Nr 32/XXIX/05 Rady Miasta Nowego Targu z dnia 28 kwietnia 2005
45.	Nowy Targ gmina	nowotarski	uchwała Nr VIII/66/07 Rady Gminy Nowy Targ z dnia 6 września 2007
46.	Nowy Wiśnicz	bocheński	uchwała Nr XXV/196/09 Rady Miejskiej w Nowym Wiśniczu z dnia 31 marca 2009
47.	Olesno	dąbrowski	uchwała Nr XII/113/08 Rady Gminy Olesno z dnia 27 czerwca 2008
48.	Olkusz	olkuski	uchwała Nr XXXIII/369/2009 Rady Miejskiej w Olkusz z dnia 7 maja 2009
49.	Oświęcim	oświęcimski	uchwała Nr X/142/11 Rady Miasta Oświęcim z dnia 29 czerwca 2011
50.	Podegrodzie	nowosądecki	uchwała Nr 148/XXII/2008 Rady Gminy Podegrodzie z dnia 27 czerwca 2008
51.	Radgoszcz	dąbrowski	uchwała Nr XX/106/08 Rady Gminy Radgoszcz z dnia 17 lipca 2008
52.	Rzepiennik Stryszewski	tarnowski	uchwała Nr XII/60/08 Rady Gminy Rzepiennik Stryszewski z dnia 28 lutego 2008
53.	Skała	krakowski	uchwała Nr XXXVII/305/05 Rady Miejskiej w Skale z dnia 22 listopada 2005
54.	Skawina	krakowski	uchwała Nr XXXVIII/238/05 Rady Miejskiej w Skawinie z dnia 8 lipca 2005
55.	Skrzyszów	tarnowski	uchwała Nr XXIV/238/05 Rady Gminy Skrzyszów z dnia 24 października 2005
56.	Słupnice	limanowski	uchwała Nr XXII/108/08 Rady Gminy Słupnice z dnia 16 grudnia 2008
57.	Spytkowice	wadowicki	uchwała Nr XII/81/11 Rady Gminy Spytkowice z dnia 27 września 2011
58.	Stary Sącz	nowosądecki	uchwała Nr XXXVII/413/05 Rady Miejskiej w Starym Sączu z dnia 22 sierpnia 2005
59.	Stryszawa	suski	uchwała Nr XXXV/285/06 Rady Gminy Stryszawa z dnia 27 czerwca 2006
60.	Sucha Beskidzka	suski	uchwała Nr V/34/07 Rady Miejskiej w Suchoj Beskidzkiej z dnia 22 marca 2007 r.
61.	Szczurowa	brzeski	uchwała Nr XXVIII/198/2009 Rady Gminy w Szczurowej z dnia 27 lipca 2009
62.	Szerzyny	tarnowski	uchwała Nr XXVI/342/2010 Rady Gminy Szerzyny z dnia 17 czerwca 2010
63.	Tarnów	tarnowski	uchwała Nr XXXIV/336/2006 Rady Gminy Tarnów z dnia 28 lutego 2006

	gmina		
64.	Tarnów miasto	m. Tarnów	uchwała Nr XLVIII/918/2006 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 22 czerwca 2006
65.	Tomice	wadowicki	uchwała Nr XXII/152/2005 Rady Gminy Tomice z dnia 28 lutego 2005
66.	Trzciana	bocheński	uchwała Nr XXIX/158/06 Rady Gminy Trzciana z dnia 29 czerwca 2006
67.	Uście Gorlickie	gorlicki	uchwała Nr XXVIII/270/2005 Rady Gminy Uście Gorlickie z dnia 2 sierpnia 2005
68.	Wadowice	wadowicki	uchwała Nr XXX/198/2005 Rady Miejskiej w Wadowicach z dnia 29 grudnia 2005
69.	Wieliczka	wielicki	uchwała Nr IV/15/2006 Rady Miejskiej w Wieliczce z dnia 27 grudnia 2006
70.	Wielka Wieś	krakowski	uchwała Nr XLV/323/2010 Rady Gminy Wielka Wieś z dnia 27 maja 2010
71.	Wieprz	wadowicki	uchwała Nr XXXVI/222/09 Rady Gminy Wieprz z dnia 29 września 2009
72.	Wojnicz	tarnowski	uchwała Nr XL/341/2006 Rady Gminy Wojnicz z dnia 18 października 2006
73.	Wolbrom	olkuski	uchwała Nr XLVIII/401/10 Rady Miejskiej w Wolbromiu z dnia 28 września 2010
74.	Zakopane	tatrzański	uchwała Nr XXI/233/2008 Rady Miasta Zakopane z dnia 31 stycznia 2008
75.	Zator	oświęcimski	uchwała Nr XI/76/11 Rady Miejskiej w Zatorze z dnia 28 czerwca 2011
76.	Zawoja	suski	uchwała Nr XLVII/325/2006 Rady Gminy Zawoja z dnia 31 sierpnia 2006
77.	Żabno	tarnowski	uchwała Nr XXII/243/04 Rady Miejskiej w Żabnie z dnia 30 grudnia 2004

W latach poddanych sprawozdawczości realizowane były m.in. następujące zadania: remont elewacji frontowych oraz elewacji od strony podwórca budynku Muzeum – Pałacu Czartoryskich w Krakowie (dotacja 750 000 zł), konserwacja polichromii, elementów metalowych i epitafiów w kruchcie kościoła pw. św. Józefa Sióstr Bernardynek w Krakowie (dotacja 235 000 zł), wzmocnienie konstrukcji wieży kościoła w Łazanach poprzez wykonanie iniekcji ciśnieniowych oraz kotwienia (dotacja 78 512 zł), wykonanie więźby wraz z pokryciem dachu blachą miedzianą w budynku Szpitala Ubogich w Bieczu (dotacja 60 000 zł), remont budynku PTTK w Olkusz (dotacja 50 000 zł), prace konserwatorskie przy drzwiach wejściowych z kruchty do kościoła klasztorowego pw. Trójcy Świętej w Zespole Klasztorowym SS. Klarysek w Starym Sączu (dotacja 40 000 zł), wykonanie konserwacji kamiennej kapliczki przydrożnej z figurką Chrystusa Nazareńskiego z 1872 roku w Brodach (dotacja 11 466 zł), renowacja portali oraz epitafiów barokowych w kościele pw. Ducha Świętego w Żabnie (dotacja 10 000 zł).

Więcej patrz: **Załącznik nr 2** – Wykaz dotacji udzielonych z budżetów gmin (w rozdziale 92120 i 71035) na zadania związane z ochroną zabytków i opieką nad zabytkami w latach 2010-2011

Załącznik nr 3 – Wykaz dotacji udzielonych z budżetu Gminy Miejskiej Kraków na zadania związane z ochroną zabytków i opieką nad zabytkami w latach 2010-2011

Załącznik nr 4 – Wydatki Gminy Miejskiej Kraków na realizację własnych zadań związanych z ochroną zabytków i opieką nad zabytkami w latach 2010-2011

2. Powiaty z wyłączeniem miast na prawach powiatów

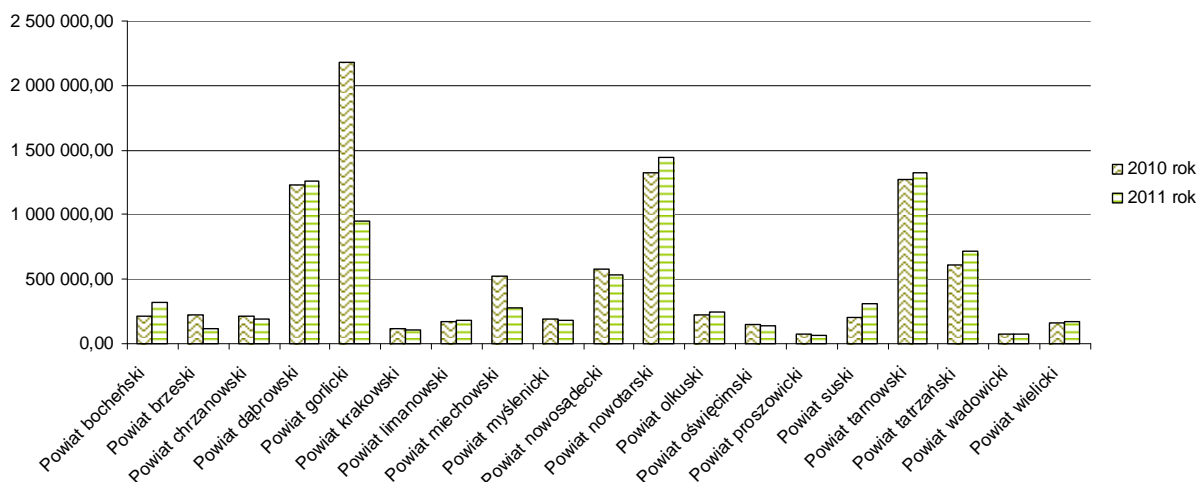
Wysokość środków finansowych przeznaczanych przez powiaty województwa małopolskiego na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego sukcesywnie wzrastała do 2010 roku. W 2010 roku wzrosła o ponad 44% w stosunku środków finansowych przeznaczonych na ten cel w 2007 roku i wyniosła 9 746 577,58 zł. W 2009 roku powiaty przeznaczyły na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego 7 825 728,47 zł, w 2008 roku – 6 516 101,96 zł, a w 2007 roku – 5 435 548,02 zł. W 2011 roku nastąpiło obniżenie środków na ten cel – w porównaniu do roku poprzedzającego – do kwoty 8 628 623,57 zł⁷².

⁷² Dane z Banku Danych Lokalnych, GUS.

Wydatki powiatów w dziale 921 – *Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego* w latach 2010-2011 (w zł)⁷³

powiat	2010	2011
bocheński	214 526,08	315 608,73
brzeski	227 574,72	119 363,50
chrzanowski	215 093,22	188 212,69
dąbrowski	1 228 238,10	1 263 775,29
gorlicki	2 183 953,42	947 893,75
krakowski	114 422,74	109 987,41
limanowski	170 978,15	183 536,20
miechowski	528 066,89	282 642,80
myślenicki	189 519,61	184 680,20
nowosądecki	576 277,22	531 574,13
nowotarski	1 324 343,17	1 442 000,00
olkuski	228 966,95	247 979,73
oświęcimski	150 878,72	140 067,34
proszowicki	70 500,00	69 000,00
suski	206 556,59	311 896,86
tarnowski	1 269 626,66	1 322 539,95
tatrzański	610 747,05	718 179,42
wadowicki	75 995,44	79 685,57
wielicki	160 312,85	170 000,00
ogółem	9 746 577,58	8 628 623, 57

Wydatki powiatów w dziale 921 – *Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego* w latach 2010-2011

W latach poddanych sprawozdawczości 19 powiatów w regionie, w ramach wydatków ogółem w dziale 921 – *kultura i ochrona dziedzictwa narodowego*, zagwarantowało łącznie ponad 18 mln zł. W 2010 roku zaledwie sześć powiatów zagwarantowało środki finansowe w budżetach na dofinansowanie 23 zadań realizowanych przez podmioty zewnętrzne w dziedzinie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami. Łącznie przeznaczono na ten cel 636 300 zł. W kolejnym roku środki finansowe

⁷³ Dane z Banku Danych Lokalnych, GUS.

w budżetach na dofinansowanie 18 zadań w dziedzinie ochrony zabytków zagwarantowało pięć powiatów. Łącznie wydatkowały na ten cel o 50% mniej środków niż w roku poprzedzającym – tylko 314 784 zł. Średnie kwoty dotacji wyniosły odpowiednio: w 2010 roku – 27 665 zł, w 2011 roku – 17 488 zł. W okresie poddanym sprawozdawczości wykonano m.in.: remont „Domu Generała” położonego w kompleksie Bazyliki Grobu Bożego w Miechowie (dotacja 350 000 zł), III etap prac konserwatorskich przy zespole 39 rzeźb kamiennych usytuowanych na filarach ogrodzenia placu przykościelnego w kościele parafialnym pw. św. Bartłomieja w Szczurowej (dotacja 40 000 zł), konserwacja prawego ołtarza bocznego św. Józefa w kościele pw. św. Jakuba Starszego w Podegrodziu (dotacja 15 000 zł), remont konserwatorski ogrodzenia, remont i przebudowa obejścia oraz schodów wejściowych kościoła parafialnego pw. Nawiedzenia NMP w Tarnawie (dotacja 10 000 zł) oraz wykonanie radiowego systemu sygnalizacji włamania oraz systemu sygnalizacji pożaru w kościele pw. św. Józefa Oblubieńca NMP w Luszowicach (dotacja 5 000 zł).

Liczba powiatów w regionie, które udzielają dotacji na podstawie art. 81 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, została ustalona na podstawie odpowiedzi udzielonych przez jednostki samorządu terytorialnego w ankietach monitorujących stan ochrony dziedzictwa kulturowego w województwie oraz rejestru aktów prawnych. Do końca 2011 roku spośród 19 powiatów 8 posiadało obowiązujące zasady udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane prowadzone przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków⁷⁴.

Wykaz powiatów, które posiadają przyjęte zasady udzielania dotacji na podstawie art. 81 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami⁷⁵

lp.	nazwa powiatu	numer uchwały ustanawiającej zasady udzielania dotacji
1.	bocheński	uchwała Nr XI/93/2007 Rady Powiatu w Bochni z dnia 13 września 2007
2.	brzeski	uchwała Nr XVIII/167/08 Rady Powiatu Brzeskiego z dnia 14 października 2008
3.	chrzanowski	uchwała Nr VIII/51/2011 Rady Powiatu Chrzanowskiego z dnia 27 kwietnia 2011
4.	dąbrowski	uchwała Nr XXXV/276/09 Rady Powiatu w Dąbrowie Tarnowskiej z dnia 12 listopada 2009
5.	gorlicki	uchwała Nr XVII/159/08 Rady Powiatu Gorlickiego z dnia 27 marca 2008
6.	miechowski	uchwała Nr XXXVI/233/06 Rady Powiatu Miechowskiego z dnia 5 lipca 2006
7.	nowosądecki	uchwała Nr 371/XXXIX/2006 Rady Powiatu Nowosądeckiego z dnia 20 kwietnia 2006
8.	suski	uchwała Nr 0049/XL/301/06 Rady Powiatu Suskiego z dnia 11 lipca 2006

Więcej patrz: **Załącznik nr 5** – Wykaz dotacji udzielonych z budżetów powiatów na zadania związane z ochroną zabytków i opieką nad zabytkami w latach 2010-2011

Wskaźnik 2.2.2: Liczba projektów i wartość udzielonych dotacji przez Województwo Małopolskie na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane zabytków

Zapisy wojewódzkiego programu opieki nad zabytkami realizowane są najpełniej w bieżącej polityce samorządu województwa dotyczącej opieki nad zabytkami, w szczególności w zakresie bezpośredniego wspierania właścicieli i użytkowników obiektów zabytkowych i współfinansowania podejmowanych przez nich działań służących zachowaniu dziedzictwa.

Samorząd Województwa Małopolskiego od początku istnienia, od 1999 roku, udziela dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane prowadzone przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków usytuowanych na obszarze województwa. Wysokość środków przeznaczanych na ten cel systematycznie wzrastała, osiągając w 2009 roku wartość prawie 11 mln zł (ogólnie w latach 1999-2008 – ponad 18 mln zł), w latach 2010-2011 łącznie przekroczyła wartość 8,5 mln zł. W stosunku do innych samorządów regionalnych, samorząd województwa małopolskiego przeznaczał jedno z najwyższych kwot na opiekę nad zabytkami w kraju, od 2010 roku znaczne środki na ten cel przeznaczały też samorzady regionów: kujawsko-pomorskiego, dolnośląskiego, podkarpackiego i mazowieckiego.

⁷⁴ Dane z *Dziennika Wojewódzkiego (Lex)*.

⁷⁵ Dane z *Dziennika Wojewódzkiego (Lex)*.

W 2010 roku z budżetu Województwa Małopolskiego wydatkowano na ochronę zabytków i opiekę na zabytkami w konkursie pn. *Ochrona zabytków Małopolski* łącznie 5 000 000 zł w podziale na 117 zadań (uchwała nr XLI/660/10 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 22 lutego 2010 roku). Natomiast w 2011 roku przeznaczono na ten cel 3 550 000 zł w podziale na 108 zadań (uchwała nr VII/111/11 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 28 marca 2011 roku). Z przyznanych dotacji w okresie poddanych sprawozdawczości zrezygnowało lub rozwiązało umowy w sumie 6 beneficjentów, kilku podpisało umowy na kwoty niższe, niż przyznane uchwałą samorządu województwa. W drugim roku poddanych sprawozdawczości środki przeznaczane na wsparcie właścicieli zabytków realizujących zadania opieki nad zabytkami zmalały o 29% w stosunku do roku wcześniejszego. Zmniejszyła się też – o 7,7% – liczba dofinansowanych przedsięwzięć. Średnia kwota dotacji w 2010 roku wynosiła 42 735 zł, natomiast w 2011 roku zmalała o 23 % i wynosiła 32 870 zł. Nawet w okresie, w którym przeznaczono największą kwotę na konkurs – w 2009 roku, środki z budżetu samorządu nie zapewniały takiego stopnia realizacji potrzeb, jakiego oczekiwali wnioskodawcy. W 2010 roku w konkursie złożono aż 265 wniosków, z ogólną kwotą oczekiwaną z budżetu – ponad 29 mln zł (rozstrzygnięto wówczas tylko jedną edycję naboru), w 2011 roku – 152 wnioski, z ogólną kwotą oczekiwaną z budżetu – około 16 mln zł. W stosunku do oczekiwań dofinansowanie z budżetu Województwa stanowiło: w 2010 roku – 16,80%, w 2011 roku – 22,22%. Wśród zadań, które otrzymały wsparcie były m.in.: konserwacja chrzcielnicy i zaplecka z obrazem *Chrzest Chrystusa* w kościele parafialnym pw. św. Katarzyny w Ryglicach (dotacja 25 000 zł), konserwacja malowideł stropu i fryzu podstropowego w dworze w Laskowej (dotacja 37 000 zł), wzmocnienie posadowienia XVI-wiecznego kościoła pw. Znalezienia Krzyża Świętego w Łazanach (dotacja 30 000 zł), remont elewacji zabytkowej kaplicy na cmentarzu z okresu I wojny światowej nr 171 Legionistów w Łowczówku (dotacja 20 000 zł), I etap prac przy odbudowie spalonego dachu klasztoru i kościoła OO. Bernardynów w Alwerni (dotacja 500 000 zł), konserwacja polichromii w cerkwi greckokatolickiej pw. św. Dymitra w Śnietnicy (dotacja 30 000 zł).

Poza konkursem *Ochrona zabytków Małopolski* w 2010 roku z budżetu Województwa Małopolskiego udzielono dotacji w ramach konkursu, przeznaczonego dla jednostek samorządu terytorialnego, pn. *Kapliczka* (uchwała nr XLV/722/10 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 31 maja 2010 roku) w ogólnej kwocie 200 000 zł na realizację 29 zadań. Projekt ten cieszył się dużym zainteresowaniem w regionie, prawdopodobnie w skali kraju był jedynym systemem udzielania dotacji na obiekty małej architektury – przede wszystkim kapliczki architektoniczne i słupowe oraz krzyże przydrożne – które nie musiały być ujęte w wojewódzkim rejestrze zabytków i ewidencji gminnej (wystarczała ich wartość artystyczna lub historyczna obiektu). Średnia kwota dotacji w tym konkursie wyniosła zaledwie 6 896 zł. W 2009 roku w budżecie analogicznego konkursu samorząd województwa zarezerwował podobną kwotę ogólną (200 000 zł), w sumie wykonano wówczas 17 prac zabezpieczających, budowlanych lub konserwatorskich kapliczek w regionie. Średnia kwota dotacji wyniosła wówczas 11 764 zł i była o ponad 41% większa w stosunku do roku następnego. W 2010 roku zabezpieczono i odnowiono m.in. kapliczki: *Matki Bożej Gidelskiej* w miejscowości Kwaczała, *św. Floriana* w Muszynie oraz *św. Tekli* w Kiczni. W 2011 konkurs *Kapliczka* nie był realizowany.

W 2010 roku samorząd województwa – zgodnie z zapisami art. 11 a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz niektórych innych ustaw – podjął także uchwałę Nr 820/10 Zarządu Województwa Małopolskiego z dnia 13 lipca 2010 roku w sprawie zlecenia realizacji zadań publicznych służących ochronie dziedzictwa kulturowego w regionie, w celu zapobieżenia skutkom katastrofy naturalnej, którą były obfite opady deszczu i powódź. Z budżetu województwa (z pominięciem konkursu ofert) przyznano dwie dotacje w wysokości 70 000 zł każda na zadania: interwencyjny, popowodziowy program prac konserwatorskich w kościele pw. św. Bartłomieja w Łapanowie oraz na etap wstępny prac zabezpieczających konstrukcję kościoła pw. św. Michała Archanioła w Binarowej (obiektu wpisanego na Listę UNESCO).

Poza systemem dotacji udzielanych dla właścicieli zabytków podejmujących prace przy obiektach, z budżetu samorządu województwa wydatkowane były środki na remonty zabytkowych siedzib jednostek organizacyjnych (np. instytucji kultury) oraz na konserwacje kapliczek znajdujących się przy drogach wojewódzkich na terenie Małopolski. W latach 2009-2010 wykonane zostały remonty konserwatorskie wybranych 26 obiektów, w 2010 roku tych, które położone są w miejscowościach: Poręba Żegoty, Wola Zabierzowska, Biskupice Radłowskie, Wierzbanowa, Sieraków, Ropica Górna, Faliszewice, Moszczenica. Wykonawcy prac wybrani zostali w trybie przetargu nieograniczonego, prace realizowano, opierając się na sporządzonych wcześniej programach konserwatorskich. Ogólna kwota wydatkowana z budżetu w 2010 roku na remont 8 kapliczek stanowiących majątek Województwa wyniosła 170 356,79 zł.

Łączne wydatki z budżetu departamentu ds. kultury i dziedzictwa narodowego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego w dziale 921, rozdział 92120 – *Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami* zamknęły się w kwotach: w 2010 roku – 5 254 599,21 zł, w 2011 – 3 418 415,09 zł (wykonanie budżetu). W drugim roku poddanym sprawozdawczości nastąpiło zmniejszenie wydatków w tym zakresie o prawie 35%. Ogólne wydatki z budżetu Województwa Małopolskiego (w których zawierają się także wydatki departamentu ds. kultury i dziedzictwa narodowego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego) w dziale 921, rozdział 92120 wyniosły: w 2010 roku – 8 584 801,62 zł, w 2011 – 5 467 702,25 zł (wykonanie budżetu). W drugim roku poddanym sprawozdawczości nastąpiło zmniejszenie wydatków w tym zakresie o ponad 36%.

Statystyka konkursu *Ochrona zabytków Małopolski* w latach 2010-2011

lata	liczba złożonych wniosków	liczba dotacji	oczekiwana kwota z budżetu Województwa Małopolskiego	kwota dotacji przekazana z budżetu Województwa Małopolskiego	stopień realizacji potrzeb	
					procent kwoty przekazanej w stosunku do oczekiwanej	procent wniosków dofinansowanych w stosunku do złożonych
2010	265	117	29 757 882,27	5 000 000	16,80%	44,15%
2011	152	108	15 972 709,52	3 550 000	22,22%	71,05%

Dotacje z budżetów samorządów województw na realizację zadań w dziedzinie ochrony dziedzictwa kulturowego w latach 2007-2011 (w zł)

województwo	2007	2008	2009	2010	2011	ogółem
dolnośląskie	4 600 000	5 907 650	5 556 000	5 335 000	5 042 707	26 441 357
kujawsko-pomorskie	2 450 000	2 500 000	4 800 000	10 757 963	8 055 820	28 563 784
lubelskie	2 000 000	2 425 500	2 000 000	2 100 000	1 000 000	9 525 500
lubuskie	0	0	100 000	300 000	300 000	700 000
łódzkie	0	0	500 000	2 000 000	2 500 000	5 000 000
małopolskie	4 864 425	6 900 000	10 757 500	5 000 000	3 550 000	31 071 925
mazowieckie	4 615 500	4 700 000	3 600 000	0	5 000 000	17 915 500
opolskie	970 000	890 000	1 975 600	1 920 000	455 000	6 210 600
podkarpackie	2 168 000	2 770 000	4 640 000	5 200 000	5 430 000	20 208 000
podlaskie	360 150	730 000	1 655 000	1 806 352	800 000	5 351 502
pomorskie	2 066 439	2 290 000	3 000 000	1 000 000	699 432	9 055 871
śląskie	0	0	4 000 000	1 000 000	994 000	5 994 000
świętokrzyskie	400 000	634 000	650 000	910 000	600 000	3 194 000
warmińsko-mazurskie	100 000	200 000	620 000	1 000 000	600 000	2 520 000
wielkopolskie	977 000	1 109 000	1 093 047	1 338 608	1 339 000	5 856 655
zachodniopomorskie	300 000	600 000	600 000	1 100 000	492 185	3 092 185
ogółem	25 871 514	31 656 150	45 547 147	40 767 923	36 858 144	180 700 879

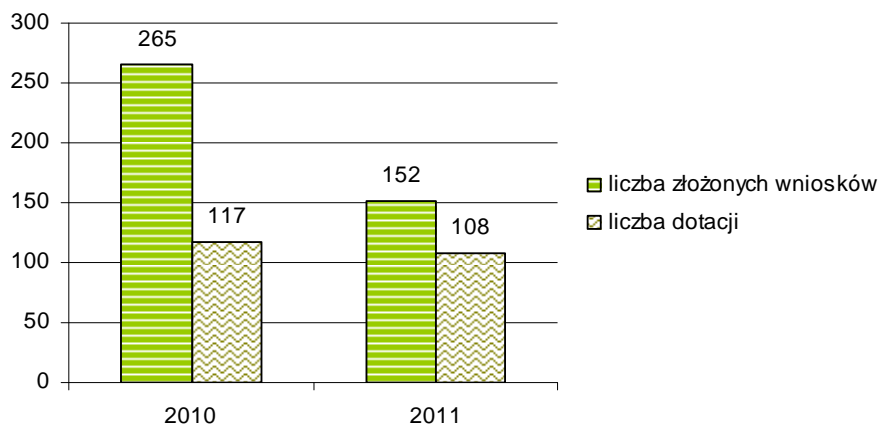
Mapa miejscowości, w których w 2010 roku prowadzone były prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane zabytków dofinansowane z budżetu Województwa Małopolskiego

Mapa miejscowości, w których w 2011 roku prowadzone były prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane zabytków dofinansowane z budżetu Województwa Małopolskiego

Statystyka konkursu *Ochrona zabytków Małopolski* w latach 2010-2011

Statystyka konkursu *Ochrona zabytków Małopolski* w latach 2010-2011

Więcej patrz: **Załącznik nr 6** – Wykaz dotacji udzielonych z budżetu Województwa Małopolskiego w konkursie pn. *Ochrona zabytków Małopolski* w latach 2010-2011

Załącznik nr 7 – Wykaz dotacji udzielonych z budżetu Województwa Małopolskiego w konkursie pn. *Kapliczka* w 2010 roku

Załącznik nr 8 – Wykaz dotacji udzielonych z budżetu Województwa Małopolskiego służących ochronie dziedzictwa kulturowego Małopolski w 2010 roku

Wskaźnik 2.2.3: Wysokość środków finansowych Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa

Stolica Małopolski, jako jedyne miasto w kraju, uhonorowana jest specjalnym finansowym wsparciem przeznaczanym bezpośrednio z budżetu Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na ochronę dziedzictwa. W latach 2010-2011 wysokość środków, jakie państwo, za pośrednictwem Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w ramach Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa (powołanego w drodze ustawy w 1985 roku), przeznaczało na odnowę zabytków Krakowa utrzymywała się na nieco niższym poziomie 42 mln zł⁷⁶ w stosunku do 2007 roku, kiedy gwałtownie wzrosła – o 7,5 mln zł – sięgając 45,5 mln. W okresie tym fundusze przeznaczone na odnowę zabytków Krakowa stanowiły około 1/4 ogółu wydatków Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej⁷⁷. W latach 2010-2011 wysokości środków finansowych, będących w dyspozycji Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa i przeznaczonych na prace przy obiektach zabytkowych, położonych na terenie administracyjnym miasta Krakowa, utrzymywała się na tym samym poziomie. Zaobserwowano natomiast zwiększenie liczby dofinansowanych zadań, a w konsekwencji obniżenie uśrednionej wartości dotacji przeznaczonej na jedno zadanie.

Plany Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa zarówno w 2010, jak i 2011 roku kilkakrotnie poddawane były korektom. Ostatecznie w 2010 roku wpływy do Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa wyniosły 42 778 982,09 zł, na którą to sumę złożył się stan środków na dzień 1 stycznia 2010 roku w wysokości 589 195 zł, dotacja z budżetu państwa przekazana za pośrednictwem Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w wysokości 42 mln zł oraz wpływy z innych źródeł w wysokości 189 787,09 zł. Zgodnie z planem rzeczowo-finansowym odnowy zabytków Krakowa wydatki z Funduszu na prace w obiektach zabytkowych wyniosły 42 469 694,88 zł. Była to kwota, którą przekazano na realizację 127 zadań. Uśredniona wartość dotacji na jedno zadanie wyniosła ponad 334 tys. zł.

W 2011 roku Społeczny Komitet Odnowy Zabytków Krakowa dysponował nieco wyższymi środkami w wysokości 42 825 174,11 zł, na którą to kwotę złożył się stan środków na dzień 1 stycznia 2011 roku w wysokości 309 287,21 zł, dotacja z budżetu państwa przekazana za pośrednictwem Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w wysokości 42 mln zł oraz wpływy z innych źródeł w wysokości

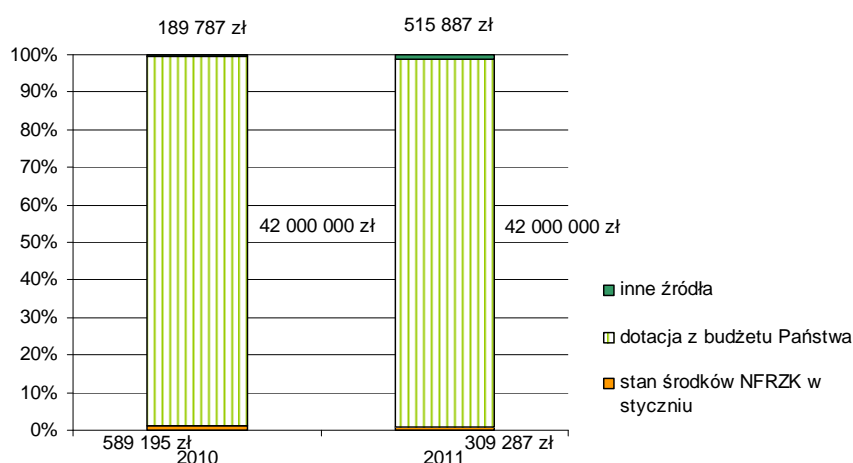
⁷⁶ Wartość ta nie obejmowała środków społecznych oraz spłaty zadłużeń hipotecznych.

⁷⁷ Dane ze Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa, plany rzeczowo-finansowe i sprawozdania z wykonania planów za lata 2010-2011.

515 886,90 zł. W związku ze zmianą w stosunku do prognoz wysokości wpływów w pozycjach innych niż dotacja z budżetu państwa, Prezydium Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa dwukrotnie przyjęło w drodze uchwały korektę planu finansowego Funduszu zaproponowaną przez Wydział Rewaloryzacji Zabytków Krakowa i Dziedzictwa Narodowego Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego: 28 kwietnia (uchwała Nr 7/2011) i 22 listopada 2011 roku (uchwała Nr 18/2011). Zgodnie z planem rzeczowo-finansowym odnowy zabytków Krakowa przeznaczono ostatecznie 42 507 371,92 zł na realizację 184 zadań⁷⁸. Uśredniona wartość dotacji na jedno zadanie wyniosła ponad 231 tys. zł, o ok. 100 tys. mniej niż w roku poprzedzającym.

Wśród zadań realizowanych w latach poddanych sprawozdawczości były m.in.: remont konserwatorski przyziemia, kramów i piwnic oraz zakończenie remontu elewacji Sukiennic (dotacja 3,11 mln zł), II etap rewaloryzacji ogrodów królewskich i zabezpieczenie murów w zespole budowli Wzgórza Wawelskiego (dotacja 1,8 mln zł), wymiana pokrycia kopuły i konserwacja wnętrza kaplicy Wazów w Archikatedrze na Wawelu (dotacja 1,2 mln zł), konserwacja wnętrza kościoła pw. św. Wojciecha na Rynku Głównym (dotacja 300 tys. zł), I etap konserwacji konfesjonatów i ławek w kościele pw. św. Anny (dotacja 300 tys. zł), I etap remontu placu przed wejściem do kościoła OO. Dominikanów pw. Trójcy Świętej (dotacja 400 tys. zł), remont i zabezpieczenie więźby dachowej Collegium Maius Uniwersytetu Jagiellońskiego (dotacja 800 tys. zł). Poza innymi remontami i konserwacjami znanych krakowskich obiektów, dzięki środkom z Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa wykonano także wiele remontów zabytkowych krakowskich kamienic.

Środki finansowe w dyspozycji Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa w latach 2010-2011

Więcej patrz: **Załącznik nr 9** – Wykaz dotacji udzielonych ze środków Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa w latach 2010-2011

Wskaźnik 2.2.4: Liczba projektów i wartość udzielonych dotacji z budżetu państwa na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane zabytków

Właściciele i użytkownicy regionalnych zabytków, poza dotacjami z budżetów samorządów gmin, powiatów i województwa, w latach poddanych sprawozdawczości pozyskiwali także znaczące środki z budżetu państwa, w konkursach o przyznanie dotacji organizowanych przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. W latach 2010-2011 dla Małopolski były to ogólne kwoty dotacji: Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego – prawie 6,4 mln zł, Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków – ponad 11 mln zł.

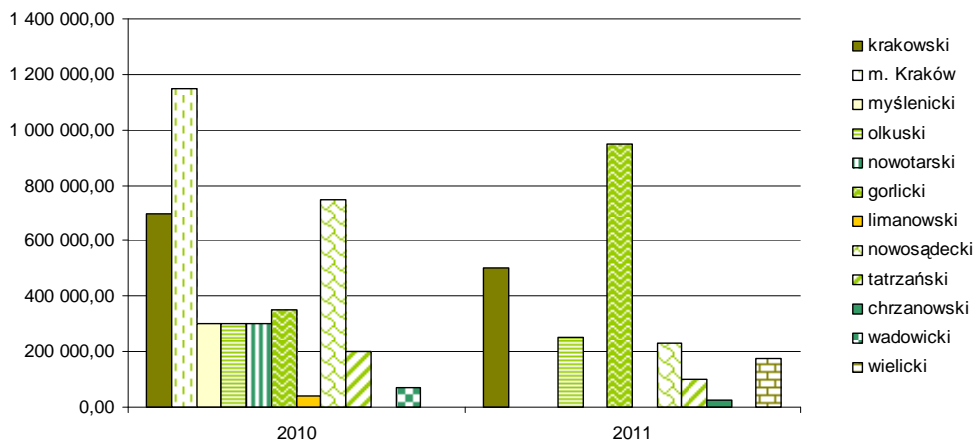
⁷⁸ Dane ze Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa, plany rzeczowo-finansowe i sprawozdania z wykonania planów za lata 2010-2011.

1. Program Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego *Ochrona zabytków*

Wysokość środków finansowych przeznaczonych z budżetu państwa w ramach Programu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego *Ochrona zabytków* na prace przy obiektach zabytkowych w latach poddanych sprawozdawczości wyniosła ogółem w skali kraju: w 2010 roku – 39 675 440 zł (w podziale na 276 zadań), w 2011 roku – 39 915 000 zł (w podziale na 264 zadania). Wsparcie finansowe dla właścicieli zabytków położonych na terenie województwa małopolskiego wyniosło odpowiednio: 4 160 000 zł (10,48% ogółu środków) i 2 230 000 zł (5,59% ogółu środków). W drugim roku poddanych sprawozdawczości wsparcie z budżetu państwa dla Małopolski uległo zmniejszeniu o 46,4% w stosunku do 2010 roku. W 2010 roku udzielono dotacji na prace konserwatorskie prowadzone na obszarze 10 małopolskich powiatów, a w 2011 roku – na zadania realizowane na obszarze 7 powiatów. Najwięcej środków pozyskali właściciele zabytków położonych na terenie powiatów: krakowskiego, miasta Kraków i nowosądeckiego. Liczba dofinansowanych projektów w 2010 i 2011 roku nie uległa zmianie. Dofinansowano po 13 zadań każdego roku. Średnie kwoty dotacji wyniosły odpowiednio: 320 tys. zł oraz 171,5 tys. zł (a w skali kraju odpowiednio: 143 tys. zł i 151 tys. zł). Średnia kwota dotacji dla Małopolski w 2010 roku była aż o 123 % większa od średniej kwoty dotacji w kraju, w kolejnym roku także większa – ale tylko o 13,5%. W latach wcześniejszych, 2008-2009, budżet państwa w tym zakresie dysponował dużo większymi kwotami: w 2008 roku ogólna kwota wsparcia w konkursie *Ochrona zabytków* wyniosła ok. 107 mln zł (z czego udzielono 35 dotacji, na łączną kwotę ok. 6,3 mln zł, na obiekty z terenu województwa małopolskiego), w 2009 roku – ok. 60,5 mln zł (z czego udzielono 27 dotacji dla regionu, na łączną kwotę ok. 5 mln zł). Od 2008 roku ogólne wsparcie dla Małopolski corocznie malało, z kwoty ok. 6,3 ml zł spadło do ok. 2,2 ml zł w 2011 roku⁷⁹.

Z budżetu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, w latach poddanych sprawozdawczości, realizowanych było wiele zadań inwestycyjnych i poważnych remontów budowlanych zabytków. Klasztor SS. Klarysek w Starym Sączu uzyskał 500 000 zł wsparcia na remont wieży bramnej w zespole klasztornym (konserwację konstrukcji drewnianych, wymianę pokrycia hełmu, remont krzyża, wykonanie dodatkowych pomostów i schodów), Gmina Krzeszowice uzyskała 700 000 zł na prace konserwatorskie i roboty budowlane zabezpieczające ruiny zamku Tenczyn w Rudnie, a Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Michała Archanioła w Binarowej 800 000 zł na stabilizację posadowienia kościoła i jego posadzki po powodzi (etap drugi) w 2010 roku.

Wysokość dofinansowania w latach 2010-2011 w ramach Programu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego *Ochrona zabytków* – według podziału na powiaty

Wysokość dofinansowania w ramach Programu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pn. *Ochrona zabytków*, w podziale na powiaty, w latach 2010-2011 (w zł)

powiaty	2010	2011
bocheński	-	-

⁷⁹ Dane z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

brzeski	-	-
chrzanowski	-	25 000,00
dąbrowski	-	-
gorlicki	350 000,00	950 000,00
krakowski	700 000,00	500 000,00
miasto Kraków	1 150 000,00	-
limanowski	40 000,00	-
miechowski	-	-
myślenicki	300 000,00	-
nowosądecki	750 000,00	230 000,00
nowotarski	300 000,00	-
olkuski	300 000,00	250 000,00
oświęcimski	-	-
proszowicki	-	-
suski	-	-
tarnowski	-	-
tatrzański	200 000,00	100 000,00
wadowicki	70 000,00	-
wielicki	-	175 000,00
ogółem	4 160 000, 00	2 230 000, 00

Więcej patrz: **Załącznik nr 10** – Wykaz zadań realizowanych na terenie Małopolski, które otrzymały dofinansowanie w ramach Programu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pn. *Ochrona zabytków w latach 2010-2011*

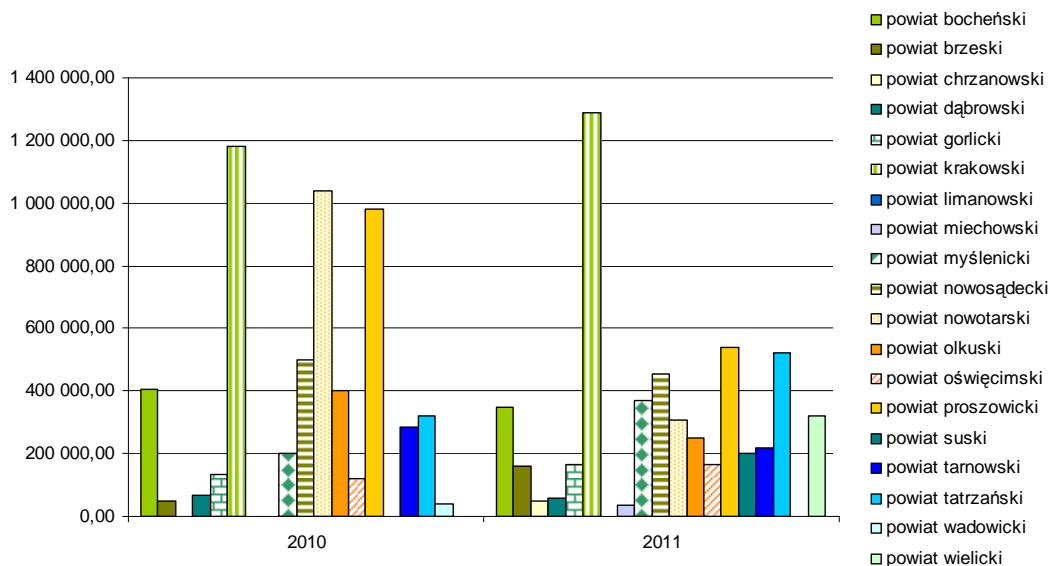
2. Dotacje z budżetu Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków

Wysokość środków finansowych przeznaczonych z budżetu Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na prace przy obiektach zabytkowych położonych na terenie województwa małopolskiego w kilku ostatnich latach utrzymywała się na podobnym poziomie (około 5-6 mln zł rocznie). W 2011 roku obniżona została wysokość środków o 4,8%, w stosunku do roku poprzedzającego. W 2010 roku udzielono dotacji o łącznej wartości 5 720 819,42 zł, a w 2011 roku – 5 446 252,68 zł (w latach wcześniejszych odpowiednio: 2009 rok – 5 564 528,72 zł, 2008 rok – 6 506 255,04 zł, 2007 rok – 6 431 281 zł). Liczba dofinansowanych projektów zwiększyła się o 28,8%. W 2010 roku dofinansowano 52 zadania realizowane na obszarze 14 powiatów, a w 2011 roku już 67 zadań realizowanych na obszarze 17 powiatów (w latach 2007-2009 w sumie wykonano 110 zadań)⁸⁰. Zmniejszyły się natomiast średnie kwoty dotacji, które wyniosły odpowiednio: w 2010 roku – 110 015 zł, a w 2011 roku – 81 287 zł. W pierwszym roku poddanym sprawozdawczości z budżetu Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków realizowanych było wiele zadań inwestycyjnych, poważnych remontów budowlanych zabytków i dużych zakresów konserwacji. Zgromadzenie Sióstr Najświętszej Duszy Chrystusa Pana w Krakowie uzyskało 380 000 zł wsparcia finansowego na remont dachu budynku gospodarczego, dawnej obory w zespole dworsko-folwarcznym w Siedlcu. Parafia Rzymskokatolicka pw. Wniebowzięcia NMP w Hebdowie uzyskała dotację w wysokości 500 000 zł na pełną konserwację techniczną i estetyczną polichromii ścian i sklepień nawy bocznej oraz usunięcie osłabionych tynków – przygotowanie podłoża pod założenie tynków renowacyjnych w nawie głównej, nawie bocznej oraz w przedsionku. W 2011 roku wspartych dofinansowaniem więcej było mniej kosztownych zadań, m.in.: Parafia Rzymskokatolicka pw. Niepokalanego Serca NMP w Kowalowej podjęła prace konserwatorskie drewnianej rzeźby *Chrystusa Ukrzyżowanego* z łuku tęczy (dotacja 13 000 zł), w kościele pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Płazie realizowano I etap konserwacji ołtarza głównego (dotacja 30 000 zł).

⁸⁰ Dane z Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Krakowie.

Zgodnie z zapisami regulaminu Małopolski Wojewódzki Konserwator Zabytków udzielał dotacji celowych tylko podmiotom niezaliczanym do sektora finansów publicznych (wykluczał jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne), nie przekazywał wsparcia na zadania finansowane z innych publicznych środków (czyli np. z budżetu Województwa Małopolskiego i Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego) oraz na zadania podejmowane przy zabytkach położonych na terenie administracyjnego obszaru miasta Krakowa, z powodu możliwości finansowania opieki nad tymi zabytkami głównie z Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa.

Wysokość dofinansowania z budżetu Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków – według podziału na powiaty

Wysokość dofinansowania z budżetu Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, według podziału na powiaty, w latach 2010-2011 (w zł)

powiaty	2010	2011
bocheński	404 951,16	348 000,00
brzeski	47 000,00	158 800,00
chrzanowski	-	50 000,00
dąbrowski	68 000,00	60 000,00
gorlicki	133 000,00	166 450,00
krakowski	1 183 000,00	1 290 763,08
limanowski	-	-
miechowski	-	35 000,00
myślenicki	200 000,00	368 300,00
nowosądecki	501 368,26	452 594,47
nowotarski	1 040 000,00	308 745,00
olkuski	400 000,00	248 801,48
oświęcimski	120 000,00	163 000,00
proszowicki	980 000,00	537 750,00
suski	-	200 000,00
tarnowski	283 500,00	218 000,00
tatrzański	320 000,00	519 890,00
wadowicki	40 000,00	-
wielicki	-	320 158,65
ogółem	5 720 819,42	5 446 252,68

Więcej patrz: **Załącznik nr 11** – Wykaz zadań, które otrzymały dofinansowanie budżetu Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w latach 2010-2011

Wskaźnik 2.2.5: Liczba projektów i wartość udzielonych dotacji z funduszy unijnych na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane zabytków położonych na terenie województwa małopolskiego

Poza funduszami pochodzącymi z krajowych (państwowych i samorządowych) źródeł finansowania prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych zabytków, właściciele i użytkownicy zabytków położonych na terenie województwa, także w okresie poddanym sprawozdawczości, mieli możliwość pozyskania dotacji z funduszy unijnych, głównie z programów: Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013, Programu Rozwoju Obszaru Wiejskich, Europejskiej Wspólnoty Terytorialnej, Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego. Dotacje unijne umożliwiły realizację poważnych i kosztownych inwestycji, modernizację i remonty dużych obiektów i cennych zespołów obiektów zabytkowych. W porównaniu do środków krajowych beneficjenci programów unijnych uzyskiwali dużo większe kwoty dotacji, realizowana była jednak mniejsza liczba zadań.

Głównym źródłem współfinansowania projektów w obszarze kultury, w tym ochrony dziedzictwa kulturowego w Małopolsce, był Małopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007-2013, który jest instrumentem realizacji strategii rozwoju województwa i stanowi precyzyjnie dobrany katalog interwencji o największym znaczeniu dla regionu. Na 688 projektów zakontraktowanych w 2010 roku w Małopolsce przy wsparciu środków z programu regionalnego 187 (27,18%) to były projekty w obszarze kultury i ochrony dziedzictwa. Ich łączna wartość wyniosła prawie 1,7 mld zł, a kwota dofinansowania ze środków pochodzących z Unii Europejskiej – prawie 821,5 mln zł⁸¹. W kolejnym roku poddanym sprawozdawczości na 720 projektów zakontraktowanych przy wsparciu środków z programu regionalnego 32 (4,4%) to były projekty w obszarze kultury i ochrony dziedzictwa. Ich łączna wartość wyniosła 140,1 mln zł, a kwota dofinansowania – 71,3 mln zł. W ramach jednego tylko Działania 3.2 Schemat A – *Dziedzictwo kulturowe i rewaloryzacja układów przestrzennych* – będącego typowym obszarem inwestowania w opiekę nad regionalnym dziedzictwem – w pierwszym roku sprawozdawczości zawarto 15 umów na ogólną kwotę dofinansowania z europejskiego funduszu 75 912 178,24 zł (ogólna wartość projektów: 114 922 267,95 zł), w kolejnym roku zawarto 13 umów na ogólną kwotę dofinansowania 34 440 746,22 zł (ogólna wartość projektów: 74 012 728,65 zł)⁸². Dzięki takiemu dofinansowaniu podjęte zostały m.in. następujące zadania: *Rozwój produktu dziedzictwa kulturowego poprzez udostępnienie komór Lill Górna i Kazanów w Kopalni Soli Wieliczka* (dotacja 1 703 922 zł), *Rewaloryzacja i modernizacja siedziby Muzeum Okręgowego w Tarnowie* (dotacja 3 999 999 zł), *Utworzenie centrum konferencyjno-wystawienniczego im. Tadeusza Kościuszki w zabytkowej kurtynie I-V południowej w Forcie nr 2 „Kościuszko”* (dotacja 4 000 000 zł), *Przebudowa zabytkowego spichlerza w zespole klasztornym SS. Norbertanek w Imbramowicach na cele kulturowe wraz z rewitalizacją klasztornego dziedzińca* (dotacja 3 999 368 zł), *Rewaloryzacja i zabezpieczenie obiektów w zespole architektoniczno-przyrodniczo-kulturowym UNESCO Klasztoru OO. Bernardynów w Kalwarii Zebrzydowskiej* (dotacja 7 702 930,40 zł) oraz *Kwartal św. Wawrzyńca – budowa centrum kulturowego na krakowskim Kazimierzu* (dotacja 11 862 281,46 zł). Średnia wartość dotacji udzielonych w ramach Działania 3.2 Schemat A – wyniosła prawie 4 mln zł.

W 2010 roku przyznano także dofinansowanie w ramach konkursu Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013 dla Schematu 3.1 D – *Inwestycje w poprawę bazy noclegowej oraz przystosowanie obiektów zabytkowych do celów turystycznych*. Uchwałą Zarządu Województwa Małopolskiego przyznano 43 dotacji w ogólnej kwocie dofinansowania 54,32 mln zł. Wśród tych zadań było 8 projektów planowanych do wykonania w obiektach zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków – wartość dofinansowania to prawie 12,6 mln zł. W tym roku sprawozdawczości udzielono także dotacji w ramach konkursu dla Schematu 3.1 B – *Inwestycje w obiekty i infrastrukturę uzdrowiskową*. Przyznano 12 dotacji w ogólnej kwocie dofinansowania 42,8 mln zł. W ramach Schematów 3.1 D i 3.1 B realizowane były m.in. następujące przedsięwzięcia: wzmocnienie publicznej infrastruktury uzdrowiskowej Gminy Sękowa (dofinansowanie 4 200 375 zł), II etap kompleksowej

⁸¹ *Raport Małopolska 2011*, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, s. 81.

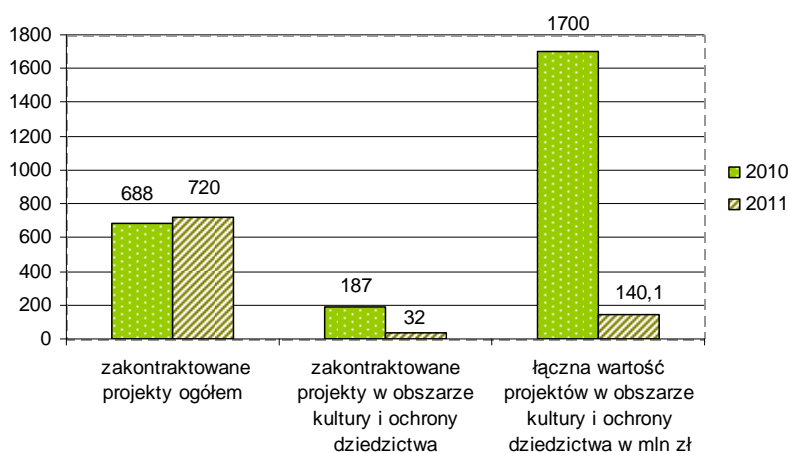
⁸² Opracowano na podstawie danych z Departamentu Funduszy Europejskich Urzędu Marszałkowego Województwa Małopolskiego.

konserwacji i przystosowania do nowych funkcji gotycko-barokowego ponorbertańskiego założenia klasztorne w Hebdowie (dofinansowanie 1 513 519 zł) oraz przystosowanie unikalnego w skali kraju obiektu zabytkowego na cele hotelarskie – adaptacja korpusu głównego Zespołu Pałacowego Goetzów w Brzesku (dofinansowanie 2 000 000 zł)⁸³.

Projekty w obszarze ochrony dziedzictwa współfinansowane także były w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. W 2011 roku w ramach Osi 3. *Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej*, Działanie *Odnowa i rozwój wsi* – zakontraktowano 41 projektów w zakresie kultury i dziedzictwa kulturowego, o łącznej wartości 14,9 mln zł i wysokości dofinansowania unijnego 7,5 mln zł; w ramach Osi 4. *Leader* – zakontraktowano 35 projektów w zakresie kultury i dziedzictwa kulturowego, o łącznej wartości 21,3 mln zł i wysokości dofinansowania unijnego 11,1 mln zł⁸⁴.

Innymi źródłami funduszy strukturalnych, w ramach których zapewniono możliwość wsparcia projektów w obszarze ochrony dziedzictwa kulturowego były: Program Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013, Priorytet XI – *Kultura i dziedzictwo kulturowe*, Program Operacyjny Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska – Republika Słowacka na lata 2007-2013 (EWT PL-SK), Działanie 2.1 – *Rozwój współpracy transgranicznej w zakresie turystyki* oraz Działanie 2.2 – *Ochrona dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego*, Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013, Priorytet 11 – *Kultura i dziedzictwo kulturowe*, Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka na lata 2007-2013 oraz Norweski Mechanizm Finansowy Priorytet – *Konserwacja i rewitalizacja dziedzictwa kulturowego*. Wśród poważnych przedsięwzięć realizowanych w regionie w okresie poddanym sprawozdawczości, finansowanych z tych programów, były m.in. zadania: prace konserwatorskie i budowlane obiektów dawnego KL Auschwitz (wartość prac – 22,5 mln zł, dofinansowanie – prawie 19 mln zł), udostępnienie podziemi Rynku Głównego w Krakowie (wartość prac – prawie 38 mln zł, dofinansowanie – 16 mln zł), renowacja dziedzińca zewnętrznego, adaptacja budynku na centrum promocji i informacji na Wawelu (wartość prac – prawie 19 mln zł, dofinansowanie – 13 mln zł) oraz remont i modernizacja Muzeum Książąt Czartoryskich (wartość prac – ok. 25 mln zł, dofinansowanie – 16,5 mln zł).

Statystyka Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego w latach 2010-2011

Więcej patrz: **Załącznik nr 12** – Lista projektów wybranych przez Zarząd Województwa Małopolskiego do dofinansowania w ramach konkursów dla Schematów: 3.1 D, 3.1 B i 3.2 A MRPO w latach 2010-2011

Wskaźnik 2.2.6: Liczba uchwalonych Lokalnych Programów Rewitalizacji, w tym liczba programów rewitalizacji układów urbanistycznych i ruralistycznych

Polityka miejska znajduje się w centrum zainteresowania zarówno polityki przestrzennej kraju, która została określona w *Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju*, oraz polityki regionalnej, która zdefiniowana została zarówno w *Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony*,

⁸³ Opracowano na podstawie danych z Departamentu Funduszy Europejskich Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego.

⁸⁴ *Raport Małopolska 2012*, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego.

Miasta, Obszary wiejskie, jak i w aktualnej *Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020*. Od 2010 roku do jednych z najważniejszych zagadnień należało wsparcie kompleksowych programów rewitalizacyjnych. W ramach II celu *Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego na lata 2010-2020 – Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych*, uwzględniono działanie: *Restrukturyzacja i rewitalizacja miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze*. Rewitalizacja jest istotnym czynnikiem rozwoju na poziomie lokalnym, w tym w szczególności miast, i oddziałuje na atrakcyjność społeczno-gospodarczą regionów. Ponieważ działania rewitalizacyjne stanowią połączenie przekształceń przestrzennych, społecznych, gospodarczych i ekologicznych, pozytywne efekty przynosi wprowadzenie do odnowionych przestrzeni funkcji kulturalnych oraz powstawanie i działalność firm z sektora kreatywnego.

Do końca 2010 roku ponad 40% gmin z obszaru województwa opracowało plan lub program rewaloryzacji i rewitalizacji układów urbanistycznych, ruralistycznych i zespołów zabytkowych. Większość programów powstała po 2005 roku, co świadczyło o rosnącym zainteresowaniu problematyką ochrony dziedzictwa kulturowego⁸⁵ oraz możliwościami uzyskania dofinansowania zadań realizowanych w tym obszarze z funduszy Unii Europejskiej. Opracowanie programów rewitalizacji było wymogiem warunkującym uzyskanie dofinansowania ze środków Małopolskiego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013. Do końca 2011 roku w ramach Działania 6.1. *Rozwój Miast*, Schemat A – *Projekty realizowane wyłącznie w ramach programów rewitalizacji*, dofinansowano 49 zadań na łączną kwotę wsparcia w wysokości 278 439 148,35 zł. Niestety podczas opracowywania lokalnych programów rewitalizacji, część lokalnych samorządów skupiała się na przygotowaniu przedsięwzięć, które miałyby być dofinansowane ze środków Unii Europejskiej, a nie na planowaniu rzeczywistych projektów rewitalizacyjnych, obejmujących działania łączące przekształcenia przestrzenne ze społecznymi, gospodarczymi i ekologicznymi. Prowadziło to niekiedy do sytuacji, w której możliwość pozyskania dotacji (często możliwość czysto hipotetyczna) stała się istotniejsza od dążenia do osiągnięcia trwałych efektów społecznych i ekonomicznych. W efekcie projekty mogące w rzeczywisty sposób doprowadzić do ożywienia zdegradowanych obszarów często niestety ustępowały miejsca typowym remontom zaniedbanej infrastruktury, których faktycznymi beneficjentami była wąska grupa użytkowników.

Liczba programów rewitalizacji zabytkowych układów urbanistycznych, realizowanych na terenie naszego województwa, w ramach Lokalnych Programów Rewitalizacji, została ustalona na podstawie odpowiedzi udzielonych przez jednostki samorządu terytorialnego w ankietach monitorujących stan ochrony dziedzictwa kulturowego. Z danych przekazanych przez gminne samorzady w regionie wynika, że do końca okresu poddanego sprawozdawczości opracowano i w części rozpoczęto realizację 28 zadań związanych z rewitalizacją obiektów lub zespołów zabytkowych, w tym tylko nielicznych stanowiących układy ruralistyczne.

Lokalne Programy Rewitalizacji, w których zawarte zostały zadania związane z rewitalizacją obiektów zabytkowych⁸⁶

lp.	nazwa gminy	nazwa powiatu	programy rewitalizacji
1.	Alwernia	chrzanowski	Rewitalizacja obszarów miejskich w Alwerni
2.	Biecz	gorlicki	Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Biecz na lata 2009-2023
3.	Brzesko	brzeski	Program Rewitalizacji Obszaru Miejskiego na lata 2008-2015
4.	Brzeszcze	oświęcimski	Program rewitalizacji obejmujący obiekty zabytkowe (dawna łaźnia obozowa, dawne osiedla górnicze tzw. „familoki”)
5.	Chełmek	oświęcimski	Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Chełmek, w którym zawarte są zadania związane z rewitalizacją obiektów znajdujących się pod opieką konserwatorską; Zadanie IV.2 <i>Odnowienie osiedla „Stara Kolonia”</i> Zadanie VIII.1 <i>Modernizacja willi Gabesama w Chełmku</i>
6.	Chrzanów	chrzanowski	Program Rewitalizacji Centrum Chrzanowa na lata 2008-2014
7.	Dąbrowa Tarnowska	dąbrowski	Lokalny Program Rewitalizacji dla Miasta Dąbrowa Tarnowska obszar II – Park Miejski oraz obszar wzdłuż ulicy Kościuszki
8.	Dobczyce	myślenicki	Lokalny Program Rewitalizacji dla Miasta Dobczyce na lata 2008-2015, w tym zadania: <i>Zachowanie reliktów średniowiecznych murów miejskich</i>

⁸⁵ *Wojewódzki program opieki nad zabytkami w Małopolsce na lata 2010-2013*, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kraków, 2010, s. 5.

⁸⁶ Na podstawie danych z ankiet pozyskanych od powiatów z województwa małopolskiego.

			<i>oraz ich konserwacja na lata 2011-2015, Remont schodów do Starego Miasta – II etap, Zamek w Dobczycach – aranżacja ruin z częściową odbudową skrzydeł wschodniego i południowego, Przekształcenie Rynku z tranzytowej ulicy w plac publiczny – etap I – przygotowanie analiz i projektów</i>
9.	Jordanów miasto	suski	Rewitalizacja centrum Miasta
10.	Kraków	Miasto Kraków	Miejski Program Rewitalizacji Lokalny Program Rewitalizacji „starej” Nowej Huty Lokalny Program Rewitalizacji Starego Miasta Lokalny Program Rewitalizacji Zabłocia
11.	Krzeszowice	krakowski	1. Program Rewitalizacji Obszarów Miejskich Krzeszowic, w zakresie obszarów zabytkowych: <i>Rewitalizacja centrum Krzeszowic z przywróceniem funkcji obsługi turystyki uzdrowiskowej i kulturowej, Wykreowanie nowego wizerunku obiektów zabytkowych</i> (odnowa zabytkowego Pałacu Vauxhall – Krzeszowickiego Ośrodka Kultury, adaptacja historycznych obiektów na cele kulturalne – w tym XIX w. bożnic przy ul. Wąskiej 1 i 4 – efektywne oświetlenie ciekawych obiektów /Vauxhall, kościół, park/, <i>Rewitalizacja Parku Bogackiego wraz z otoczeniem obiektów zabytkowych w centrum Krzeszowic</i> 2. Zagospodarowanie centrum wsi Nowa Góra
12.	Limanowa miasto	limanowski	Lokalny Program Rewitalizacji Miasta
13.	Lipnica Murowana	bocheński	Projekt rewitalizacji centrum Lipnicy Murowanej
14.	Moszczonice	gorlicki	Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Moszczonice
15.	Mszana Dolna miasto	limanowski	Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Mszana Dolna
16.	Myślenice	myślenicki	Lokalny Program Rewitalizacji
17.	Nowy Targ miasto	nowotarski	Rewitalizacja Centrum Nowego Targu
18.	Nowy Wiśnicz	bocheński	Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Nowy Wiśnicz na lata 2010-2020
19.	Olkusz	olkuski	Lokalny Program Rewitalizacji Olkusza na lata 2008-2016 Program Odnowy Zabytkowego Centrum Olkusza
20.	Oświęcim	oświęcimski	Program rewitalizacji dla centrum Miasta Oświęcim na lata 2007-2013
21.	Proszowice	proszowicki	Program Rewitalizacji Miasta Proszowice 2008-2015
22.	Skawina	krakowski	Przebudowa Rynku w Skawinie Remont Budyńku Biblioteki Miejskiej w Skawinie
23.	Stary Sącz	nowosądecki	Lokalny Program Rewitalizacji Starego Sącza na lata 2008-2023
24.	Świątniki Górne	krakowski	Lokalny program rewitalizacji Miasta Świątniki Górne na lata 2007-2013
25.	Trzebinia	chrzanowski	Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Trzebinia na lata 2007-2013
26.	Wojnicz	tarnowski	Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Wojnicz
27.	Wolbrom	olkuski	Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Wolbrom na lata 2008-2013
28.	Zakopane	tatrzański	Lokalny Program Rewitalizacji Miasta

Wskaźnik 2.2.7: Wartość przeprowadzonych rewitalizacji układów urbanistycznych i ruralistycznych

Ze środków Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013, Działanie 6.1. *Rozwój Miast*, w ramach 45 programów rewitalizacji dofinansowano 49 projektów, na łączną kwotę wsparcia w wysokości 278 439 148,35 zł. W ramach tej kwoty uwzględniono również nakłady finansowe przeznaczone na realizację zadań związanych z rewitalizacją obiektów zabytkowych w ramach programów rewitalizacji. Przykładowo: Miasto i Gmina Piwniczna-Zdrój otrzymała dofinansowanie na realizację zadania pn. *Rewaloryzacja obszaru zdrojowo-uzdrowiskowego Piwnicznej Zdrój, zagospodarowanie bulwarów nad Popradem i terenów w otoczeniu Pijalni Wód Mineralnych* (całkowita wartość projektu: 7 692 890 zł, kwota dofinansowania – 5 385 023,00 zł); Gmina Biecz otrzymała dotację na zadanie pn. *Rewitalizacja układu staromiejskiego miasta Biecz dla rozwoju produktu turystycznego – część I* (wartość projektu 11 230 537 zł, kwota dofinansowania – 5 929 623,00 zł); Gmina Wadowice realizowała zadanie pn. *Rewitalizacja przestrzeni publicznej wadowickiego rynku i ulic sąsiednich wraz z infrastrukturą komunalną i drogową* (wartość projektu

11 954 860,80 zł, kwota dofinansowania – 8 368 402,56 zł), Gmina Miejska Gorlice otrzymała wsparcie finansowe na zadanie pn. *Rewitalizacja starówki – przebudowa ulic i placów w obrębie Starówki Gorlic* (wartość projektu 20 798 412,08 zł, kwota dofinansowania – 13 547 483,76 zł). Najbardziej kosztowne zadanie pn. *Budowa kładki pieszko-rowerowej przez Wisłę „Kazimierz-Podgórze” na odcinku pomiędzy mostami Piłsudskiego i Powstańców Śląskich* realizowała Gmina Miejska Kraków, ogólna wartość prac wyniosła 38 153 358 zł, natomiast wysokość dotacji – 15 000 000 zł.

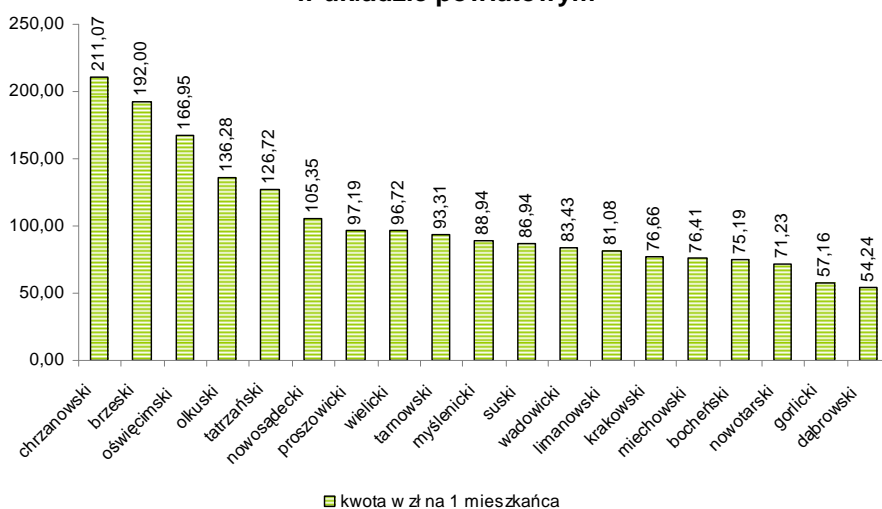
Więcej patrz: **Załącznik nr 13** – Lista projektów wybranych przez Zarząd Województwa Małopolskiego do dofinansowania w ramach konkursu dla Schematu 6.1 A MRPO w lata 2010-2011

Wskaźnik 2.2.8: Wysokość środków finansowych z budżetów jednostek samorządu terytorialnego przeznaczonych na kulturę i ochronę dziedzictwa kulturowego

W 2011 roku z budżetów wszystkich jednostek samorządu terytorialnego z terenu województwa małopolskiego wydatki na kulturę i ochronę dziedzictwa kulturowego wyniosły 545,4 mln zł, co stanowiło spadek o 9,2% w stosunku do roku poprzedzającego, w którym łącznie zagwarantowano na ten cel w budżetach kwotę 600,6 mln zł. W przypadku samorządów gminnych, powiatowych oraz miast na prawach powiatu wydatki te w porównaniu do roku 2010 zmniejszono o 13,2% (w przypadku samorządów gminnych oraz miast na prawach powiatu spadek wyniósł 65,5 mln zł, w przypadku samorządów powiatowych – 1,1 mln)⁸⁷.

W 2010 roku wydatki gmin na kulturę i ochronę dziedzictwa kulturowego w przeliczeniu na osobę najwięcej wyniosły w powiatach: chrzanowskim – 211,07 zł; brzeskim – 192 zł, oświęcimskim – 166,95 zł; najmniej w powiatach: nowotarskim – 71,23 zł; gorlickim – 57,16 zł oraz dąbrowskim – 54,24 zł. W kolejnym roku największe wydatki w przeliczeniu na osobę zrealizowano w powiatach: dąbrowskim – 159,44 zł, oświęcimskim – 157,96 zł oraz brzeskim – 148,26 zł, najmniejsze w powiecie limanowskim – 55,95 zł. Wydatki miast na prawach powiatów w 2011 roku kształtowały się następująco: Kraków – 245,30 zł; Tarnów – 151,60 zł; Nowy Sącz – 62,44 zł⁸⁸. O poziomie wydatków z budżetu jednostek samorządu terytorialnego przeznaczanych na kulturę – w przeliczeniu na jednego mieszkańca – decydowała ogólna liczba mieszkańców (im była ona mniejsza, tym wyższa była średnia kwota wydatków) oraz także aktywność w pozyskiwaniu środków zewnętrznych, które wliczane były w przychody i wydatki gmin. Na przykład wysoki poziom wydatków Gminy Chrzanów w pierwszym roku poddany sprawozdawczości spowodowany był pozyskaniem dużych środków z funduszy europejskich – i zagwarantowaniem wkładu własnego – na budowę Miejskiej Biblioteki Publicznej w Chrzanowie.

Wydatki gmin na kulturę i ochronę dziedzictwa kulturowego w 2010 roku per capita – w układzie powiatowym⁸⁹

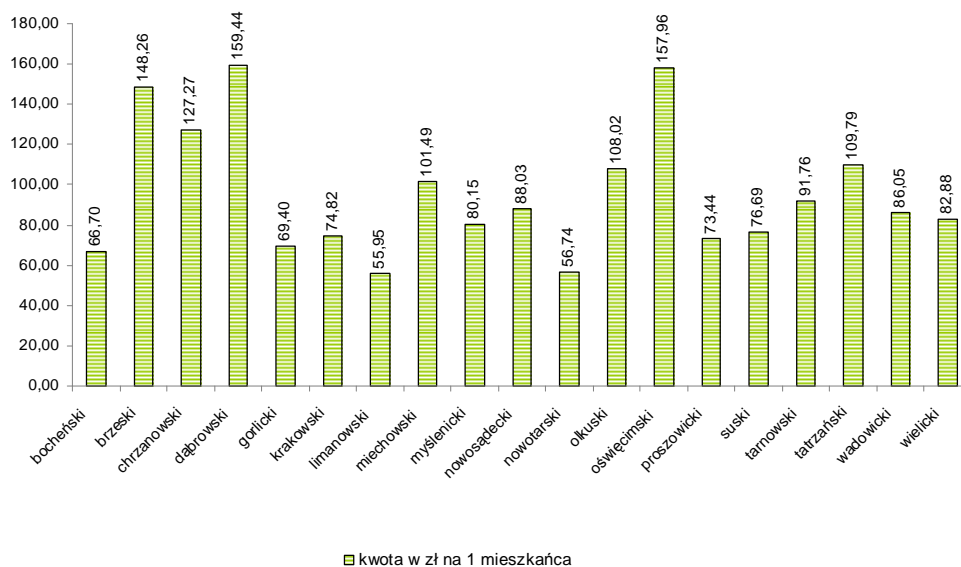

⁸⁷ Raport Województwo Małopolskie 2011, Małopolskie Studia Regionalne.

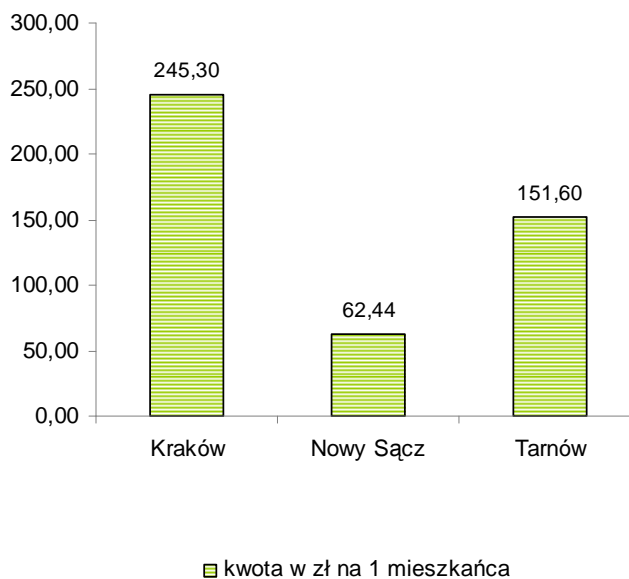
⁸⁸ Dane: Regionalna Izba Obrachunkowa w Krakowie – Biuletyn Informacji Publicznej.

⁸⁹ Dane: Regionalna Izba Obrachunkowa w Krakowie – Biuletyn Informacji Publicznej.

Wydatki gmin na kulturę i ochronę dziedzictwa kulturowego w 2011 roku per capita – w układzie powiatowym⁹⁰

Wydatki miast na prawach powiatu na kulturę i ochronę dziedzictwa kulturowego w 2011 roku per capita⁹¹

Wydatki gmin na kulturę i ochronę dziedzictwa kulturowego w latach 2010-2011 – w zestawieniu powiatowym					
lp.	powiat	2010	2011		
		kwota (w zł) na 1 mieszkańca	kwota (w zł) ogólna	liczba mieszkańców (osób)	kwota (w zł) na 1 mieszkańca
1.	bocheński	75,19	6 843 129	102 592	66,70
2.	brzeski	192,00	13 587 113	91 643	148,26
3.	chrzanowski	211,07	16 232 405	127 540	127,27
4.	dąbrowski	54,24	9 347 993	58 631	159,44

⁹⁰ Dane: Regionalna Izba Obrachunkowa w Krakowie – Biuletyn Informacji Publicznej.

⁹¹ Dane: Regionalna Izba Obrachunkowa w Krakowie – Biuletyn Informacji Publicznej.

5.	gorlicki	57,16	7 436 055	107 148	69,40
6.	krakowski	76,66	19 173 600	256 260	74,82
7.	limanowski	81,08	6 999 816	125 108	55,95
8.	miechowski	76,41	5 072 145	49 977	101,49
9.	myślenicki	88,94	9 690 625	120 903	80,15
10.	nowosądecki	105,35	17 965 362	204 092	88,03
11.	nowotarski	71,23	10 548 731	185 917	56,74
12.	olkuski	136,28	12 293 255	113 810	108,02
12.	oświęcimski	166,95	24 279 529	153 705	157,96
14.	proszowicki	97,19	3 187 822	43 406	73,44
15.	suski	86,94	6 365 839	83 006	76,69
16.	tarnowski	93,31	18 059 305	196 810	91,76
17.	tatrzański	126,72	7 195 598	65 542	109,79
18.	wadowicki	83,43	13 466 145	156 488	86,05
19.	wielicki	96,72	9 296 095	112 161	82,88

Wydatki samorządu województwa na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w 2011 roku zmniejszyły się o ponad 21,6 mln zł (18,65%) w porównaniu do roku 2010 (jedną z przyczyn – obok kryzysu finansowego – był spadek nakładów inwestycyjnych wynikający z zakończenia w 2010 roku kilku ważnych, dużych projektów inwestycyjnych współfinansowanych ze środków europejskich). W 2010 roku w budżecie Województwa zagwarantowano prawie 115 923 tys. zł. W porównaniu do lat wcześniejszych w okresie poddanym sprawozdawczości z budżetu samorządu województwa w sumie w okresie dwóch lat wydatkowano ponad 210 229 tys. zł, mniej niż w latach 2008-2009, w których zapewniono nieosiągalną już później wartość finansową ponad 269 421 tys. zł, ale więcej niż w latach 2006-2007, w których wydatki na kulturę i ochronę dziedzictwa osiągnęły w sumie wartość ponad 195 431 tys. zł.

Udział wydatków Województwa Małopolskiego na kulturę w stosunku do wydatków ogółem w latach 2003-2011 (w zł)⁹²

rok	budżet ogółem	w tym na kulturę ogółem	z tego m.in.: kultura - wydatki inwestycyjne	z tego m.in.: dotacja podmiotowa dla instytucji kultury	% udziału kultury w całości budżetu
2003	382 772 822	57 549 113	10 029 566	41 238 766	15,0
2004	423 666 508	73 744 400	23 112 495	41 680 646	17,4
2005	534 257 051	70 598 500	14 924 643	46 926 837	13,2
2006	680 364 323	96 582 061	36 396 535	50 225 682	14,2
2007	744 987 677	98 849 588	37 646 268	61 666 420	13,3
2008	923 339 421	135 646 318	48 685 790	72 642 182	14,7
2009	1 945 420 710	133 775 222	34 639 829	84 014 282	6,9
2010	1 198 798 328	115 922 567	15 095 449	84 047 538	9,7
2011	1 368 730 121	94 306 788	15 667 657	77 016 300	6,9

Wskaźnik 2.2.9: Wysokość środków finansowych z budżetów jednostek samorządu terytorialnego przeznaczonych na muzea

W budżetach jednostek samorządu terytorialnego, w ogólnych wydatkach na kulturę i ochronę dziedzictwa kulturowego, zawierają się kwoty przeznaczane na utrzymanie muzeów, dla których

⁹² Dane z Departamentu Budżetu i Finansów Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego.

funkcję organizatora sprawują samorządy. Suma ogólnych wydatków wszystkich samorządów w regionie na kulturę i ochronę dziedzictwa kulturowego w latach 2010-2011 wyniosła 1 146 mln zł. W 2010 roku gminy wraz z miastami na prawach powiatu w województwie małopolskim na same tylko muzea – w dziale 921 – *Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego*, rozdział 92118 *Muzea* – przeznaczyły 69 337 799,75 zł. W 2011 roku nastąpiło obniżenie tych kosztów o prawie 30%. Gminy wydatkowały na ten cel 49 221 269,88 zł. W latach wcześniejszych wydatki gmin w tym zakresie kształtowały się następująco: w 2008 roku – 32 867 295,13 zł, a w 2009 roku – 44 732 729,44 zł⁹³.

W regionie jest 115 muzeów, w tym 39 jednostek będących oddziałami muzealnymi. Spośród wszystkich muzeów w regionie 80,9% stanowiły muzea należące do sektora publicznego, a 19,1% jednostki sektora prywatnego⁹⁴. System finansowania kultury w Polsce daje samorządom – mającym pod opieką 4/5 istniejących w regionie placówek muzealnych – dużo swobody w zakresie wyboru instytucji, do których kierowane jest wsparcie. Selekcja może dotyczyć zarówno przedsięwzięć realizowanych przez nie (na poziomie dotacji celowych), jak również możliwości regulowania wysokości wsparcia przyznawanego poszczególnym jednostkom. To, że samorządy dysponują wiedzą o regionalnym rynku kultury i mogą skuteczniej dopasować wsparcie do potrzeb mieszkańców, pozwala częściowo zniwelować problemy wynikające z niskich nakładów ogółem.

Wskaźnik 2.2.10: Wysokość środków finansowych z budżetu Województwa Małopolskiego przeznaczanych na muzea

Województwo Małopolskie w okresie poddanym sprawozdawczości było organizatorem 23 instytucji kultury, z czego 4 współprowadzone były z innymi jednostkami samorządu terytorialnego oraz 1 współprowadzona była z Ministrem Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Archidiecezją Krakowską oraz Gminą Wadowice. Wśród tych 23 instytucji było 11 muzeów.

W budżecie samorządu województwa małopolskiego zabezpieczane były wydatki na kulturę i ochronę dziedzictwa, a w tym zakresie część środków przeznaczana była na utrzymanie regionalnych muzeów, dla których Województwo było organizatorem lub współorganizatorem. W 2010 roku ogólny budżet Województwa zamknął się kwotą 1 198 798 328 zł, w tym na kulturę ogółem 115 922 567 zł (czyli 9,7% ogólnego budżetu), w roku następnym wartości te kształtowały się następująco: ogólny budżet – 1 368 730 121 zł, w tym na kulturę 94 306 788 zł (6,9%). W okresie poddanym sprawozdawczości wysokość środków finansowych przeznaczanych na utrzymanie regionalnych muzeów wynosiła: w 2010 roku – 20 529 596 zł (17,7% wydatków na kulturę i ochronę dziedzictwa), a w 2011 roku – 21 322 364 zł (22,60% wydatków na kulturę).

Wysokość dotacji podmiotowej dla muzeów, dla których organizatorem lub współorganizatorem było Województwo Małopolskie w 2010 roku (w zł)⁹⁵

lp.	nazwa instytucji	z budżetu WM (plan na 1.1.2010)	zwiększenia w trakcie roku z budżetu WM	z budżetu WM (wykonanie na 31.12.2010)	dotacja z budżetu państwa oraz innych j.s.t
1.	Muzeum Archeologiczne w Krakowie	2 800 000	30 000	2 830 000	84 000
2.	Muzeum Etnograficzne w Krakowie	3 048 000	200 000	3 248 000	0
3.	Muzeum Okręgowe w Tarnowie	3 061 100	125 000	3 186 100	141 072
4.	Muzeum Okręgowe w Nowym Sączu	4 519 000	90 000	4 609 000	25 000
5.	Muzeum Tatrzańskie w Zakopanem	1 750 200	25 000	1 775 200	39 658
6.	Muzeum Lotnictwa Polskiego w Krakowie	1 765 000	90 000	1 855 000	0
7.	Muzeum Orawski Park Etnograficzny w Zubrzycy Górnej	585 300	5 000	590 300	0
8.	Muzeum Nadwiślański Park Etnograficzny w Wygiełzowie i Zamek Lipowiec	953 100	12 000	965 100	10 000

⁹³ Dane z Banku Danych Lokalnych, GUS.

⁹⁴ *Informacja sygnalna Nr 8*, Urząd Statystyczny w Krakowie, lipiec 2011.

⁹⁵ Wskazano tylko wsparcie z budżetu Województwa Małopolskiego, poza środkami innych współorganizatorów instytucji.

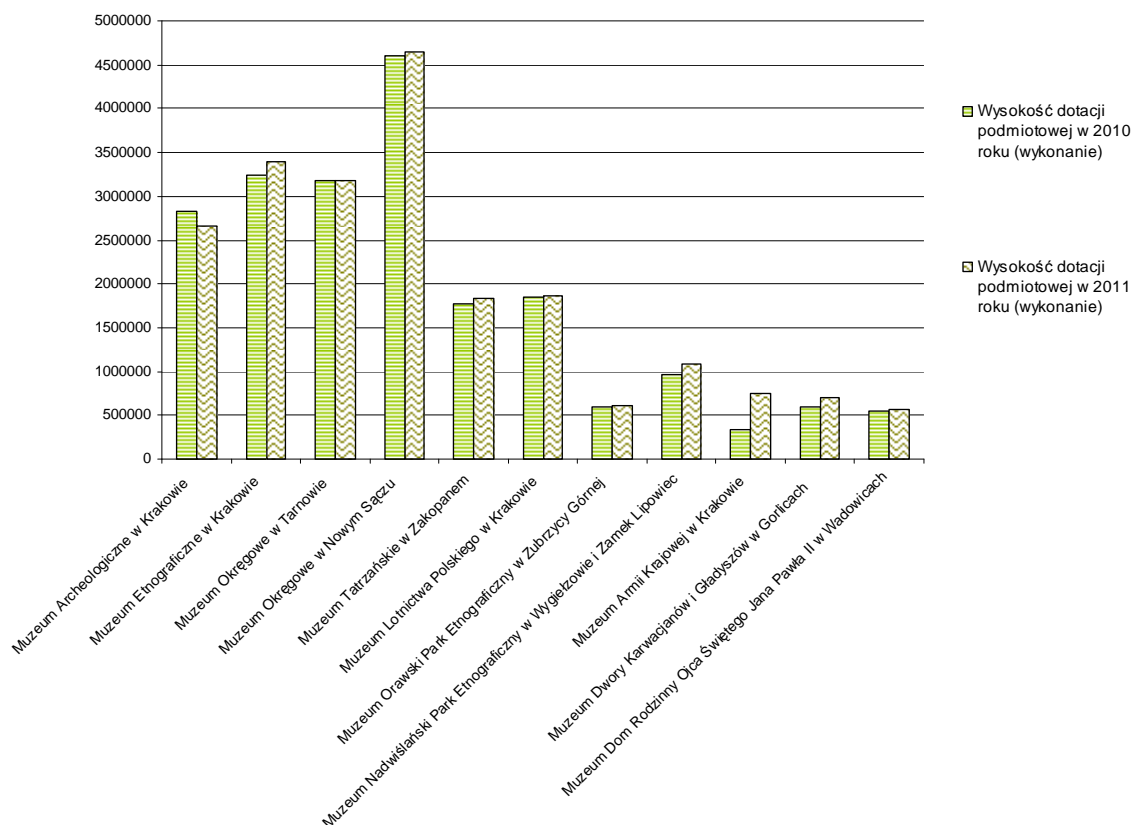
9.	Muzeum Armii Krajowej w Krakowie	330 700	0	330 700	0
10.	Muzeum Dwory Karwacjanów i Gładyszów w Gorlicach	393 600	196 400	590 000	0
11.	Muzeum Dom Rodzinny Ojca Świętego Jana Pawła II w Wadowicach	0	550 196	550 196	0
ogółem		19 206 000	1 323 596	20 529 596	299 730

Dotacja podstawowa dla instytucji kultury Województwa Małopolskiego w 2011 roku została zaplanowana na poziomie 77 016 300 zł, w tym: z budżetu Województwa Małopolskiego – 74 043 328 zł, z Fundacji Centrum im. Jana Pawła II „Nie lękajcie się” – 200 000 zł (dla Instytutu Dialogu Międzykulturowego im. Jana Pawła II w Krakowie), z budżetów innych jednostek samorządu terytorialnego w sumie – 2 772 972 zł (w tym m.in.: Gmina Miejska Kraków – 1 521 900 zł na działalność bieżącą dla Krakowskiego Teatru Scena STU – 521.900 zł i dla Instytutu Dialogu Międzykulturowego im. Jana Pawła II – 1 000 000 zł; Gmina Chrzanów – 439 072 zł na działalność dla Muzeum Nadwiślański Park Etnograficzny w Wygiełzowie i Zamek Lipowiec; Gmina Raba Wyżna – 2 000 zł na działalność dla Muzeum Orawski Park Etnograficzny w Zubrzycy Górnej; Gmina Jabłonka – 10 000 zł na działalność dla Muzeum Orawski Park Etnograficzny w Zubrzycy Górnej). W ciągu roku budżetowego instytucje kultury otrzymały zwiększenie dotacji podstawowej na realizację zadań statutowych w łącznej kwocie 5 749 769 zł, pochodzących z następujących źródeł: z budżetu Województwa Małopolskiego 3 549 000 zł, z budżetu Gminy Miejskiej Kraków – 420 100 zł, z budżetu Gminy Jabłonka – 506 zł, z budżetu Gminy Lipnica Wielka – 11 113 zł, z budżetu państwa – 1 732 050 zł, z innych jednostek samorządu terytorialnego – 37 000 zł. Na koniec 2011 roku dotacja podstawowa dla instytucji kultury wyniosła łącznie 82 766 069 zł, w tym na muzea, z samego tylko budżetu samorządu województwa – 21 322 364 zł. Poza tym na realizację zakupów inwestycyjnych, instytucje kultury otrzymały w 2011 roku dotacje z budżetu Województwa w łącznej wysokości 457 000 zł oraz z Gminy Ropa 8 000 zł.

Wysokość dotacji podmiotowej dla muzeów, dla których organizatorem lub współorganizatorem było Województwo Małopolskie w 2011 roku (w zł)⁹⁶					
lp.	nazwa instytucji	z budżetu WM (plan na 1.1.2011)	zwiększenia w trakcie roku z budżetu WM	z budżetu WM (wykonanie na 31.12.2011)	dotacja z budżetu państwa oraz innych j.s.t
1.	Muzeum Archeologiczne w Krakowie	2 660 000	0	2 660 000	
2.	Muzeum Etnograficzne w Krakowie	2 895 600	500 000	3 395 600	
3.	Muzeum Okręgowe w Tarnowie	2 980 815	200 000	3 180 815	60 050
4.	Muzeum Okręgowe w Nowym Sączu	4 643 050	0	4 643 050	25 000
5.	Muzeum Tatrzańskie w Zakopanem	1 798 710	40 000	1 838 710	
6.	Muzeum Lotnictwa Polskiego w Krakowie	1 866 750	0	1 866 750	
7.	Muzeum Orawski Park Etnograficzny w Zubrzycy Górnej	534 865	82 619	617 484	
8.	Muzeum Nadwiślański Park Etnograficzny w Wygiełzowie i Zamek Lipowiec	958 255	130 000	1 088 255	
9.	Muzeum Armii Krajowej w Krakowie	461 700	290 000	751 700	
10.	Muzeum Dwory Karwacjanów i Gładyszów w Gorlicach	589 000	121 000	710 000	
11.	Muzeum Dom Rodzinny Ojca Świętego Jana Pawła II w Wadowicach	450 000	120 000	570 000	1 672 000
ogółem		19 838 745	1 483 619	21 322 364	1 757 050

⁹⁶ Wskazano tylko wsparcie z budżetu Województwa Małopolskiego, poza środkami innych współorganizatorów instytucji.

Wysokość dotacji podmiotowej dla muzeów, dla których organizatorem lub współorganizatorem było Województwo Małopolskie w latach 2010-2011

Wskaźnik 2.2.11: Wysokość środków finansowych przeznaczanych na rozwój turystyki

Gminy wraz z miastami na prawach powiatu w województwie małopolskim w 2010 roku wydatkowały ze swoich budżetów w dziale 630 – *Turystyka* środki w łącznej wysokości 28 982 038,55 zł. W 2011 roku nakłady finansowe w tym dziale zostały znacznie obniżone w stosunku do roku poprzedzającego, o niemal 50%, i wyniosły 14 839 716,40 zł. Utrzymały się one jednak na poziomie wyższym w stosunku do środków finansowych przeznaczanych przez gminy na turystykę w latach 2007-2009, w których wydatkowały na ten cel odpowiednio: w 2007 roku – 3 308 045,79 zł, w 2008 roku – 4 937 673,42 zł, a w 2009 roku – 9 663 435,71 zł. W pierwszym roku poddanym sprawozdawczości największe kwoty na rozwój turystyki wydatkowały gminy z powiatu nowosądeckiego, w następnym roku były to gminy z powiatu limanowskiego. Gminy z powiatu proszowickiego w okresie sprawozdawczości nie wydatkowały na ten cel żadnych środków⁹⁷.

Wydatki gmin z miastami na prawach powiatów w dziale 630 – *Turystyka* – w podziale na powiaty, w latach 2010-2011 (w zł)⁹⁸

lp.	nazwa powiatu	2010	2011
1.	powiat bocheński	106 878,97	328 643,67
2.	powiat brzeski	61 460,70	5 900,00
3.	powiat chrzanowski	363 258,27	186 562,50
4.	powiat dąbrowski	1 971,00	98 840,81
5.	powiat gorlicki	680 648,56	2 212 555,38
6.	powiat krakowski	5 310 472,59	1 801 797,41

⁹⁷ Dane z Banku Danych Lokalnych, GUS.

⁹⁸ Dane z Banku Danych Lokalnych, GUS.

7.	powiat limanowski	336 928,19	2 834 291,37
8.	powiat m. Kraków	91 578,47	212 827,29
9.	powiat m. Nowy Sącz	256 330,32	441 553,17
10.	powiat m. Tarnów	9 994 608,09	959 299,52
11.	powiat miechowski	854,00	91 796,46
12.	powiat myślenicki	435 343,32	161 671,98
13.	powiat nowosądecki	10 223 139,63	2 882 237,62
14.	powiat nowotarski	560 907,08	1 621 508,87
15.	powiat olkuski	33 955,90	112 566,54
16.	powiat oświęcimski	153 425,14	244 318,40
17.	powiat proszowski	0,00	0,00
18.	powiat suski	107 762,07	79 063,02
19.	powiat tarnowski	232 794,97	70 911,62
20.	powiat tatrzański	11 414,00	296 806,82
21.	powiat wadowicki	15 049,00	175 189,77
22.	powiat wielicki	3 258,28	21 374,18
ogółem		28 982 038,55	14 839 716,40

Stymulowanie rozwoju turystyki poprzez wybór i wsparcie najlepszych projektów turystycznych, budujących markę Małopolski – jako regionu o najlepszej ofercie turystycznej w kraju – oraz wspomaganie aktywności mieszkańców Małopolski w realizacji własnych, nowatorskich pomysłów jest celem ogłaszanego przez Województwo Małopolskie konkursu ofert z dziedziny turystyki pn. *Małopolska gościnna*. W ramach tego konkursu w 2010 roku z budżetu samorządu województwa udzielono wsparcia na realizację 59 zadań publicznych w łącznej kwocie dofinansowania 2 050 000 zł, w podziale na projekty ujęte w ramach przedsięwzięć: *Otwarty Szlak Architektury Drewnianej* – ogółem 450 000 zł, *Agroturystyka w Małopolsce* – 120 000 zł, *Budowa, rozwój i promocja markowych produktów turystycznych Małopolski* – 1 330 000 zł, *Rozwój, renowacja i aktywizacja szlaków turystycznych w regionie* – 150 000 zł. W 2011 roku środki finansowe przeznaczone na ten cel zostały znacznie obniżone, aż o ponad 85%. W drugim roku poddanym sprawozdawczości na realizację 24 zadań wybranych w ramach otwartego konkursu Zarząd Województwa Małopolskiego przeznaczył wsparcie w ogólnej kwocie 300 000 zł. Dotację otrzymały wyróżniające się projekty, realizujące założenia programu pn. *Kierunki rozwoju turystyki dla województwa małopolskiego na lata 2008-2013*, które wpisały się w następujące priorytety: *Rozwój produktu markowego – w szczególności turystyki miejskiej, kulturowej oraz religijnej*, *Rozwój produktu markowego – turystyka na terenach wiejskich*, *Rozwój produktu markowego – turystyka rekreacyjna, aktywna i specjalistyczna*. W latach poddanych sprawozdawczości w ramach konkursu *Małopolska gościnna* przeprowadzono m.in. renowację Wielokulturowego i Karpackiego Szlaku Rowerowego, akcję pn. *Nie siedź w domu – idź na wycieczkę* oraz *Dziecięcy Małopolski Festiwal Wód Lecznicych*⁹⁹.

Więcej patrz: **Załącznik nr 14** – Wykaz dotacji udzielonych z budżetu Województwa Małopolskiego w konkursie ofert w dziedzinie turystyki pn. *Małopolska gościnna* w latach 2010-2011

Ogólne wydatki z budżetu samorządu województwa w latach 2010-2011, w dziale 630 – *Turystyka*, wynosiły odpowiednio 6 245 766,92 zł i 14 394 554,03 zł¹⁰⁰. W kwotach tych zawarte były środki przeznaczane na konkurs pn. *Małopolska gościnna*. Poza budżetem Województwa rozwój turystyki wspierały fundusze unijne przekazywane podmiotom w ramach Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013. W latach poddanych sprawozdawczości udzielono dotacji m.in. w następujących obszarach: Działanie 3.1 Schemat B – *Inwestycje w obiekty i infrastrukturę uzdrowiskową*, Działanie 3.1 Schemat C – *Rozwój produktów oferty turystycznej regionu*, Działanie

⁹⁹ Dane z Departamentu Turystyki, Sportu i Promocji Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego

¹⁰⁰ Dane z Departamentu Budżetu i Finansów Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego.

3.1 Schemat D – *Inwestycje w poprawę bazy noclegowej oraz przystosowanie obiektów zabytkowych do celów turystycznych* (więcej o funduszach unijnych podano we wskaźniku 2.2.5). Ważnym wsparciem rozwoju turystyki w regionie było stworzenie i uruchomienie, także przy wykorzystaniu środków europejskich, *Małopolskiego Systemu Informacji Turystycznej* – nowoczesnego systemu zintegrowanych w warstwie analogowej i cyfrowej 34 jednostek Informacji Turystycznej, punktów obsługi turysty, przygotowanych także z myślą o osobach niepełnosprawnych. Aby podnieść jakość obsługi ruchu turystycznego w województwie i zbliżyć go do standardów europejskich, w 2010 roku została utworzona *Małopolska Szkoła Gościnności* im. Tytusa Chałubińskiego w Myślenicach, o charakterze ponadregionalnym. To centrum nauczania, w skład którego wchodzi 3 jednostki: Liceum Ogólnokształcące, Technikum oraz Studium, które kształcą specjalistów w dziedzinie turystyki i hotelarstwa.

Wskaźnik 2.2.12: Liczba projektów i wartość udzielonych dotacji przez Województwo Małopolskie dla organizacji pozarządowych na realizację zadań w dziedzinie kultury

Organizacje społeczeństwa obywatelskiego są uznawane za najlepsze podłoże rozwoju współczesnej demokracji. Stanowią one nie tylko wzmocnienie i urzeczywistnienie prawa obywateli do uczestnictwa w życiu publicznym, ale również umożliwiają właściwe wypełnianie ról społecznych oraz samorealizację we wszystkich sferach życia. Jedną z bardziej aktywnych sfer życia organizacji pozarządowych jest kultura i sztuka.

Konkursy ofert na realizację zadań w dziedzinie kultury mają na celu przede wszystkim: integrację środowisk na poziomie regionalnym i lokalnym, poprawę spójności wewnątrzregionalnej, edukację kulturalną, kreowanie i inicjowanie współpracy twórców i operatorów kultury z organizacjami pozarządowymi, umożliwienie rozwoju kultury i sztuki, prezentację zjawisk twórczych oraz wydarzeń artystycznych o charakterze nowatorskim i eksperymentalnym, łączących w sobie tradycje i innowację, realizowanie markowych regionalnych projektów kulturalnych o randze ponadlokalnej.

Z budżetu Województwa Małopolskiego udzielane były dotacje na realizację zadań publicznych w dziedzinie kultury, w ramach otwartych konkursów ofert pn. *Mecenat Małopolski*, organizowanych zgodnie z przepisami ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Z budżetu samorządu województwa w 2010 roku w ramach konkursu ofert (były wówczas dwie edycje konkursu) udzielono 260 dotacji w ogólnej kwocie 3 950 000 zł. W 2011 roku – 82 dotacje w ogólnej kwocie 2 100 000 zł. Średnie kwoty dotacji wyniosły odpowiednio: w 2010 roku – 15 192 zł, w 2011 roku – 25 609 zł. W drugim roku poddanym sprawozdawczości środki przeznaczone na wsparcie organizacji realizujących zadania w dziedzinie kultury zmalały o 46,84% w stosunku do roku wcześniejszego. Zmalała też – o 68,46% – liczba dofinansowanych przedsięwzięć. Wzrosła jednak średnia kwota udzielonej dotacji – o 68,57%. Porównując środki przekazane z budżetu województwa na konkurs *Mecenat Małopolski* w latach wcześniejszych, ogólna kwota udzielonych dotacji w 2010 roku była identyczna jak w 2008 roku, natomiast w 2009 roku odnotowano największą wartość – 6 047 000 zł, niemal trzykrotnie większą, niż w 2011 roku, ogólną kwotę dofinansowania. Środki z budżetu samorządu nie zapewniały jednak takiego stopnia realizacji potrzeb, jak oczekiwali tego wnioskodawcy. W 2010 roku w konkursie złożono aż 844 wnioski, z ogólną kwotą oczekiwaną z budżetu – ponad 36,6 mln zł, w 2011 roku – 210 wniosków, z ogólną kwotą oczekiwaną z budżetu – ponad 12,5 mln zł. W stosunku do oczekiwań dofinansowanie z budżetu Województwa stanowiło: w 2010 roku – 10,78%, w 2011 roku – 16,69%.

Statystyka konkursu *Mecenat Małopolski* w latach 2010-2011¹⁰¹

lata	liczba złożonych ofert	liczba dotacji	oczekiwana kwota z budżetu Województwa Małopolskiego	kwota dotacji przekazana z budżetu Województwa Małopolskiego	stopień realizacji potrzeb	
					procent kwoty przekazanej w stosunku do oczekiwanej	procent wniosków dofinansowanych w stosunku do złożonych
2010	844	260	36 657 504	3 950 000	10,78%	30,80%
2011	210	82	12 584 178,42	2 100 000	16,69%	39,05%

¹⁰¹ Dane z Zespołu ds. Propozycji Kulturalnych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego.

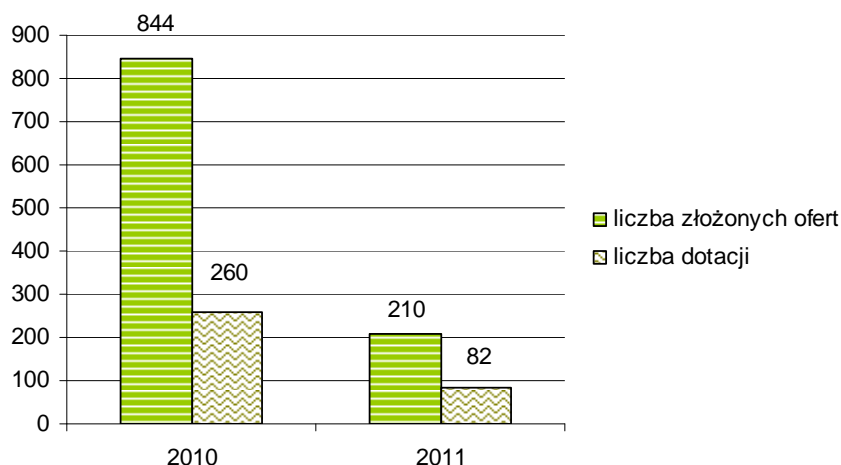
Dzięki wsparciu realizowane były m.in. takie zadania: *V Summer Music Festival – Wieliczka 2011* (dotacja w kwocie 30 000 zł, całkowity koszt zadania – 111 000 zł), cykl wydarzeń kulturalno-turystycznych pn. *Górska kultura – skarb regionu Małopolski* (dotacja w kwocie 30 000 zł, całkowity koszt zadania – 70 270 zł), *VI Międzynarodowy Plener Malarski – Sympozjum Kultur Lokalnych* (dotacja w kwocie 10 000 zł, całkowity koszt zadania – 23 440 zł), *Wojewódzki konkurs na najpiękniejszy bukiet Cudowna Moc Bukietów* (dotacja w kwocie 15 000 zł, całkowity koszt zadania – 85 987 zł).

W 2011 roku wysokość dotacji na realizację zadań w dziedzinie kultury ogółem we wszystkich województwach wyniosła 19 916 200 złotych i ze względu na trudną sytuację gospodarczą w państwie obniżyła się w stosunku do lat ubiegłych. Pomimo faktu, iż Małopolska w 2011 roku po raz kolejny obniżyła poziom dofinansowywania projektów w formie konkursu ofert, w porównaniu z 2009 rokiem, w skali kraju w wielkości udzielonego dofinansowania dla sektora pozarządowego w ciągu 5 lat (2007-2011) stała na pierwszym miejscu. Ponad 19 milionów złotych w skali całego kraju to dużo więcej niż budżet 7 innych województw łącznie: lubelskiego, lubuskiego, opolskiego, podkarpackiego, świętokrzyskiego, warmińsko-mazurskiego i zachodniopomorskiego. Prawie 2 miliony złotych mniej na realizację projektów w zakresie kultury realizowanych przez organizacje pozarządowe przekazało w tym czasie województwo śląskie (ponad 17 mln złotych), na dalszych miejscach znajdowały się Wielkopolska (ponad 13,8 mln złotych), Mazowsze (11,2 mln złotych) i Dolny Śląsk (prawie 9,7 mln złotych). W pozostałych województwach poziom dotacji był niższy.

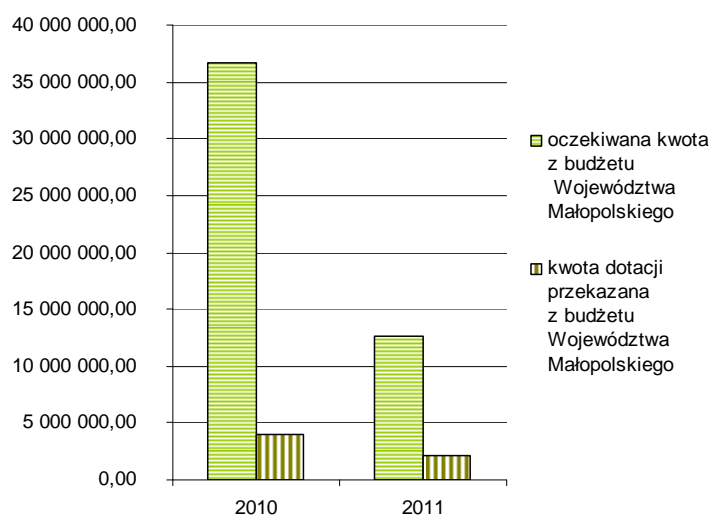
Dotacje z budżetów samorządów województw na realizację zadań w dziedzinie kultury w latach 2007-2011¹⁰²						
województwo	2007	2008	2009	2010	2011	łącznie
dolnośląskie	2 200 000	2 185 000	1 500 000	2 000 000	1 800 000	9 685 000
kujawsko-pomorskie	800 000	1 500 000	1 200 000	1 200 000	1 030 000	5 730 000
lubelskie	703 450	783 395	900 000	800 000	700 000	3 886 845
lubuskie	145 794	112 809	129 000	373 000	327 000	1 087 603
łódzkie	500 000	1 000 000	500 000	1 550 000	2 074 000	5 624 000
małopolskie	3 001 000	3 950 000	6 047 000	3 950 000	2 100 000	19 048 000
mazowieckie	3 300 000	4 600 000	2 000 000	--	1 300 000	11 200 000
opolskie	445 000	561 000	341 473	486 000	200 000	2 033 473
podkarpackie	245 000	350 000	760 000	1 075 000	740 000	3 170 000
podlaskie	1 023 802	1 163 099	1 709 706	1 909 875	1 209 000	7 015 482
pomorskie	1 200 000	1 300 000	1 500 000	1 300 000	1 300 000	6 600 000
śląskie	4 128 087	4 200 000	3 400 000	3 000 000	2 340 200	17 068 287
świętokrzyskie	163 000	220 000	500 000	460 000	451 000	1 794 000
warmińsko-mazurskie	300 000	320 000	450 000	600 000	450 000	2 120 000
wielkopolskie	2 000 000	3 000 000	2 656 000	2 656 000	3 495 000	13 807 000
zachodniopomorskie	172 000	431 000	501 900	795 000	400 000	2 299 900
ogółem	20 327 133	25 676 303	24 095 079	22 154 875	19 916 200	112 169 590

¹⁰² Dane z Zespołu ds. Propozycji Kulturalnych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego.

Statystyka konkursu *Mecenat Małopolski* w latach 2010-2011

Statystyka konkursu *Mecenat Małopolski* w latach 2010-2011

Wskaźnik 2.2.13: Liczba przeprowadzonych szkoleń specjalistycznych na temat nowoczesnego zarządzania przestrzenią kulturową

W regionie, w okresie poddanym sprawozdawczości, odbywały się specjalistyczne szkolenia z dziedziny nowoczesnego zarządzania przestrzenią kulturową, pozwalające na poszerzenie wiedzy na temat realizacji projektów, które mogą podejmować zarządcy instytucji kultury, oraz elementów nowoczesnego zarządzania kulturą i dziedzictwem kulturowym. Realizowane projekty wskazywały na wartości wynikające z łączenia działalności o charakterze badawczym z aktywnym uczestnictwem w życiu artystycznym. Instytucje działające w sektorze kultury – poprzez realizację licznych szkoleń – udzielały merytorycznego wsparcia pracownikom sektora kultury, organizacjom pozarządowym oraz wolontariuszom, animatorom i kuratorom.

Od 2001 roku w regionie funkcjonują studia podyplomowe pn. *Akademia Dziedzictwa*, powołane przez Międzynarodowe Centrum Kultury i Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, które podlegały wielu modyfikacjom organizacyjnym i programowym w ciągu minionych dziesięciu lat. Innowacyjnym elementem programu *Akademii* było połączenie wiedzy z zakresu współczesnej teorii dziedzictwa i historii kultury z blokiem zajęć prezentujących regulacje prawno-administracyjne związane z opieką nad zabytkami i ich ochroną, marketingiem obiektów dziedzictwa kulturowego, komunikacją społeczną oraz zarządzaniem projektami na rzecz ochrony dziedzictwa. Od 2001 roku w studiach uczestniczyły 122 osoby, spośród których 61 osób złożyło egzaminy dyplomowe. Wspomnieć także warto o działalności Stowarzyszenia Absolwentów Akademii Dziedzictwa, które powstało w październiku 2005 roku i podejmowało inicjatywy związane z ochroną dziedzictwa poprzez organizowanie seminariów

oraz konferencji poświęconych propagowaniu nowoczesnych metod zarządzania obiektami zabytkowymi.

Międzynarodowe Centrum Kultury w latach 2010-2011, poza prowadzeniem zajęć odbywających się w ramach *Akademii Dziedzictwa*, zorganizowało również międzynarodowe sesje pn. *Management of UNESCO World Heritage Cultural Sites in Visegrad Countries*, adresowane do pracowników służb ochrony zabytków w krajach Grupy Wyszehradzkiej, a w szczególności osób, które koncentrują swoje wysiłki na zarządzaniu obiektami zabytkowymi wpisanymi na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO. Program objęty został patronatem ministrów kultury krajów Grupy Wyszehradzkiej, a jego celem była wymiana dobrych praktyk w zakresie zarządzania miejscami wpisanymi na Listę UNESCO. W 2009 roku przedmiotem studiów terenowych były obiekty z polskiej Listy Światowego Dziedzictwa UNESCO, w roku 2010 obiekty z Listy Światowego Dziedzictwa UNESCO w Czechach, natomiast w roku 2011 obiekty z Listy słowackiej.

Kolejną instytucją, która realizowała szkolenia i warsztaty w dziedzinie nowoczesnego zarządzania przestrzenią kulturową, w okresie poddanym sprawozdawczości, był Małopolski Instytut Kultury – instytucja, dla której funkcję organizatora pełni Województwo Małopolskie. Szkolenia i warsztaty, prowadzone przez pracowników i współpracowników Instytutu, wykorzystywały zarówno doświadczenia instytucji w dziedzinie realizowania projektów kulturalnych, jak i działań edukacyjnych oraz konsultacyjnych na terenie Małopolski i całego kraju.

Środki Unii Europejskiej pozwoliły na udzielenie wsparcia projektowi kompleksowemu, składającym się z wielu możliwych form wymiany doświadczeń (obejmujących organizację konferencji, wyjazdów studyjnych, warsztatów i innych). Przykładem szkolenia specjalistycznego, dofinansowanego z budżetu Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013, w ramach działania 8.2 – *Budowanie pozycji Małopolski w europejskich sieciach współpracy*, był projekt Teatru Łąźnia Nowa z Krakowa pn. *Opracowanie i wdrożenie programu szkoleń wolontariuszy z zakresu zarządzania kulturą na podstawie wymiany doświadczeń członków sieci TransEuropeHalle*. Realizacja zadania rozpoczęta została w 2011 roku, a jego zakończenie zaplanowano w 2013 roku. Przedmiotem projektu jest współpraca z partnerami z Małopolski oraz wybranymi instytucjami kultury działającymi w sieci TransEuropeHalle, która zrzesza ponad 60 stowarzyszeń kulturalnych z całej Europy. Projekt obejmuje m.in.: przeprowadzenie warsztatów z zarządzania kulturą prowadzonych przez międzynarodowy zespół trenerów; wymianę wybranych wolontariuszy (wizyty studyjne); sympozjum szkoleniowo-konferencyjne na temat wolontariatu w instytucjach kultury. Wybrana podczas rekrutacji 10-osobowa grupa wolontariuszy będzie miała możliwość udziału w całym projekcie, co pozwoli im na zdobycie doświadczenia we współpracy z instytucjami kultury w Małopolsce i Europie. Projekt współfinansowany jest przez Unię Europejską; całkowita wartość – 842 tys. zł, wysokość dofinansowania – 715 tys. zł.

6.5 Realizacja celu 2: Zarządzanie regionalną przestrzenią kulturową

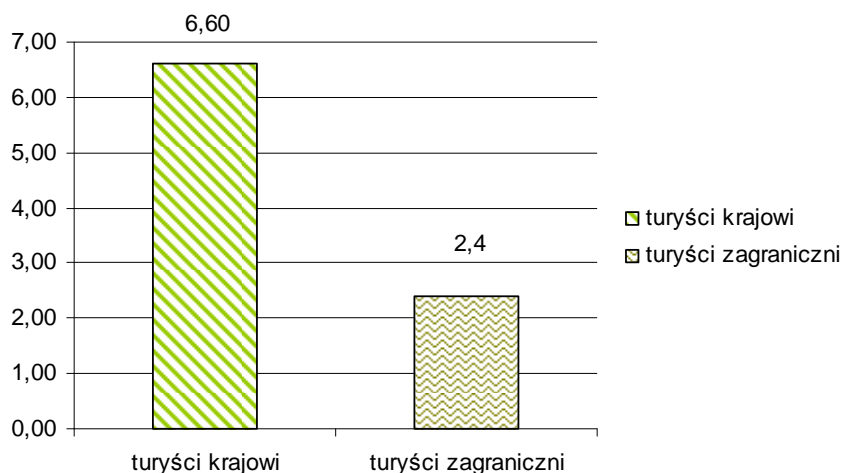
Priorytet 3 – Ekonomiczne zorientowanie regionalnego dziedzictwa kulturowego – przemysł kultury i czasu wolnego

Wskaźnik 2.3.1: Liczba turystów odwiedzających region

Ruch turystyczny na obszarze Małopolski od 2008 roku wciąż utrzymuje stałą, niewielką tendencję wzrostową. Według badań Instytutu Turystyki w 2011 roku Małopolskę odwiedziło prawie 9 mln turystów (czyli osób, które skorzystały przynajmniej z 1 noclegu), w tym 2,4 mln turystów zagranicznych. Ogółem gości odwiedzających region (w tym także turystów) było prawie 12 mln, z czego 2,6 mln z zagranicy. Lotnisko Balice przyjęło w 2011 roku ponad 3 mln pasażerów¹⁰³.

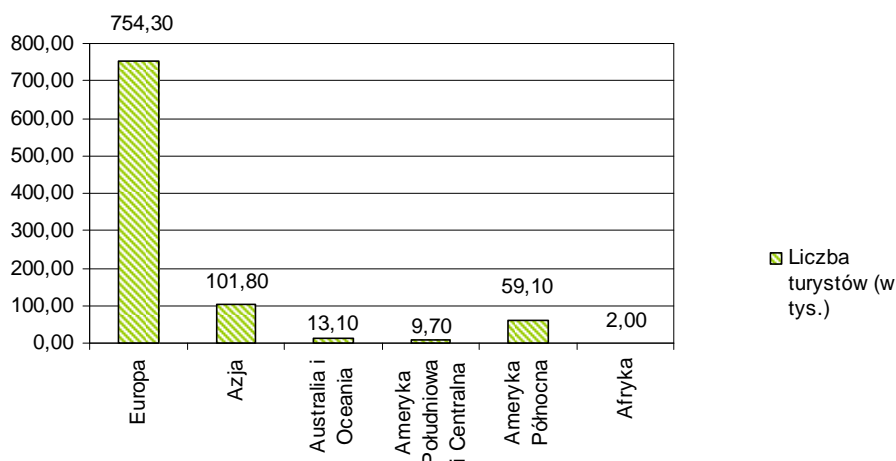
¹⁰³ Program Strategiczny Dziedzictwo i przemysł czasu wolnego (projekt), operator – Departament Kultury i Dziedzictwa Narodowego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego, 2012, s.14.

Liczba turystów ogółem w Małopolsce w 2011 roku (w mln)

Atrakcyjność Małopolski dla turystów potwierdziły dane o rozmiarach ruchu turystycznego w kraju w przekroju wojewódzkim. W 2011 roku małopolskie było 2 województwem w Polsce (po województwie mazowieckim) pod względem liczby turystów korzystających z turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania. Również 2 lokatę zajmowało (po województwie zachodniopomorskim) pod względem liczby udzielonych noclegów. Odsetek turystów zagranicznych wśród osób korzystających z noclegów w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania był w Małopolsce najwyższy. Ponad 1/5 turystów zagranicznych w Polsce korzystała z bazy turystycznej w województwie małopolskim. Równie wysoki był udział noclegów udzielonych turystom zagranicznym. Województwo małopolskie zajmowało pod względem turystycznego ruchu zagranicznego 2 miejsce w kraju (po województwie mazowieckim – odnośnie osób korzystających, a po zachodniopomorskim — w przypadku liczby udzielonych noclegów). Wzrost liczby osób korzystających z noclegów w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania w 2011 roku w porównaniu z rokiem poprzedzającym — wynoszący w Małopolsce 9,2% — był najwyższy spośród uzyskanych w innych województwach i wyższy o 4,2 punkty procentowe niż średni w kraju. Wzrost liczby udzielonych noclegów (o 5,3%) był o 2,9 punkty procentowe wyższy od przeciętnej krajowej¹⁰⁴.

Liczba turystów zagranicznych w Małopolsce w 2011 roku (w tys.)

Wśród osób korzystających w regionie z noclegów w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania było 2 192,1 tys. turystów krajowych oraz 943,3 tys. turystów zagranicznych. W stosunku do 2010 roku wzrosła zarówno liczba turystów krajowych (o 215,7 tys.), jak i zagranicznych (o 47,2 tys.). Odsetek turystów krajowych ukształtował się na poziomie wyższym niż w 2010 roku (o 1,1 punktu procentowego i wyniósł 69,9% ogólnej liczby turystów nocujących w turystycznych

¹⁰⁴ Turystyka w województwie Małopolskim w 2011 roku, Urząd Statystyczny w Krakowie, 2012, s. 16.

obiektach zbiorowego zakwaterowania¹⁰⁵. Wśród turystów zagranicznych, którzy zatrzymali się w Małopolsce w 2011 roku, było 754,3 tys. mieszkańców Europy – o 39,3 tys. (o 5,5%) więcej niż w roku poprzednim. Liczba turystów z Azji wyniosła 101,8 tys. i była wyższa o 8,4 tys. (czyli 8,9%), z Australii i Oceanii – 13,1 tys. (wzrost o 1,6 tys., tj. o 13,7%), z Ameryki Południowej i Centralnej – 9,7 tys. (wzrost o 1,9 tys., tj. o 24,3%), a z Afryki – 2,0 tys. (o 0,3 tys., tj. o 15,1% więcej). Z kolei zmniejszyła się o 3,3 tys. (o 5,2%) liczba turystów z Ameryki Północnej i wyniosła 59,1 tys. Turyści, dla których nie ustalono miejsca stałego zamieszkania, stanowili grupę 3,3 tys. osób¹⁰⁶.

Wśród form aktywności turystycznej w regionie w okresie poddanym sprawozdawczości wyróżniano turystykę miejską, uzdrowską, biznesową, pielgrzymkową i sportową. Czołowym centrum turystyki miejskiej kulturowej był Kraków, który stał się jednym z liderów turystyki miejskiej w Europie. Obok stolicy Małopolski, najchętniej odwiedzanymi miejscami były: Muzeum Auschwitz-Birkenau – 1 405 tys. odwiedzających oraz Kopalnia Soli w Wieliczce – 1 061 tys. odwiedzających (dane z 2011 roku). Ważnym centrum turystyki miejskiej było także Zakopane, które przyciągało turystów bogatą infrastrukturą gastronomiczną, handlową, jak również ofertą rozrywkową. Istotny potencjał rozwoju w tym obszarze posiadały także takie miasta, jak Tarnów, Nowy i Stary Sącz, Bochnia, Krynica-Zdrój, Kalwaria Zebrzydowska, Lipnica Murowana oraz Ojcowski Park Narodowy. Turystyka uzdrowska rozwijała się głównie w tych miejscowościach, które posiadają wieloletnie tradycje: Krynica-Zdrój, Szczawnica-Zdrój oraz Rabka-Zdrój. Centrami turystyki biznesowej, związanymi z przyjazdami motywacyjnymi, integracyjnymi, udziałami w konferencjach, szkoleniach czy kongresach były w okresie poddanym sprawozdawczości miasta Kraków, Krynica-Zdrój oraz Zakopane. Natomiast ruch pielgrzymkowy odnotowały sanktuaria w Kalwarii Zebrzydowskiej i w Krakowie-Łagiewnikach oraz Wadowicach – rodzinnej miejscowości Karola Wojtyły, które z roku na rok przyciągają coraz więcej turystów oraz odwiedzających z Polski i zagranicy.

Wskaźnik 2.3.2: Liczba imprez zorganizowanych w obiektach zabytkowych pełniących funkcje turystyczne, kulturalne, edukacyjne lub społeczne

W 2010 roku w całym województwie odbyło się prawie 190 tys. imprez kulturalnych, część z nich została zorganizowana w obiektach zabytkowych pełniących funkcje turystyczne, kulturalne, edukacyjne lub społeczne. W zabytkowych przestrzeniach, w latach 2010-2011, przeprowadzonych zostało wiele projektów. Trudno jednak określić ich dokładną liczbę. W okresie poddanym sprawozdawczości odbyły się m.in. dwie edycje (XII i XIII) *Małopolskich Dni Dziedzictwa Kulturowego*, podczas których udostępniono publiczności niedostępne na co dzień zabytki, np. dwór w Goszycach, dwór w Ryczowie, cerkiew pw. św. Jakuba Młodszeego w Powroźniku, kościół pw. św. Marcina w Krakowie, klasztor SS. Klarysek w Starym Sączu, kościół pw. św. Elżbiety Węgierskiej w Trybszu oraz dwór obronny w Jakubowicach.

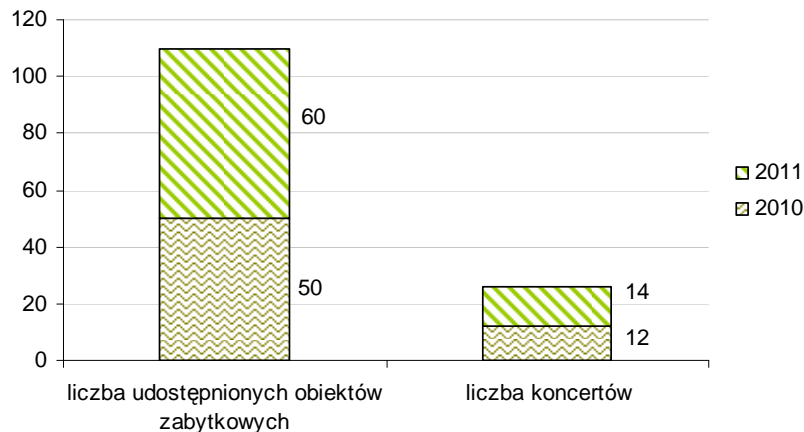
Małopolska Organizacja Turystyczna – w celu upowszechnia wiedzy o wartości i znaczeniu dziedzictwa kulturowego regionu, po raz kolejny zrealizowała projekt pn. *Otwarty Szlak Architektury Drewnianej*, w ramach którego udostępniła w okresie sezonu turystycznego zwiedzającym i odwiedzającym nasze województwo w 2010 roku – 50, a w 2011 roku – 60 wybranych, zabytkowych drewnianych obiektów sakralnych. Dodatkowo w trzech zabytkowych przestrzeniach: w łemkowskiej wsi Bartne, dworku „Zacisze” w Miechowie oraz dworze w Laskowej zorganizowano cykl wydarzeń pn. *Dni Otwarte*. Ponadto, w latach poddanych sprawozdawczości, w obiektach zabytkowych objętych Szlakiem Architektury Drewnianej zrealizowano – w ramach cyklu koncertów pn. *Muzyka zakłeta w drewnie* – 26 wydarzeń muzycznych: w 2010 roku – 12, a w 2011 roku – 14, w tym dwa koncerty w ramach projektu *Kolędy zakłete w drewnie*.

Na terenie województwa na koniec 2011 roku odnotowano istnienie prawie 300 obiektów oferujących usługi konferencyjne z dobrze przygotowanym zapleczem do ich organizacji, w tym prawie 70 obiektów zabytkowych pełniących takie funkcje. W tak przystosowanych zabytkowych wnętrzach odbyło się wiele spotkań, wykładów, seminariów, koncertów i warsztatów.

¹⁰⁵ *Turystyka w województwie Małopolskim w 2011 roku*, Urząd Statystyczny w Krakowie, 2012, s. 21.

¹⁰⁶ *Turystyka w województwie Małopolskim w 2011 roku*, Urząd Statystyczny w Krakowie, 2012, s. 25-26.

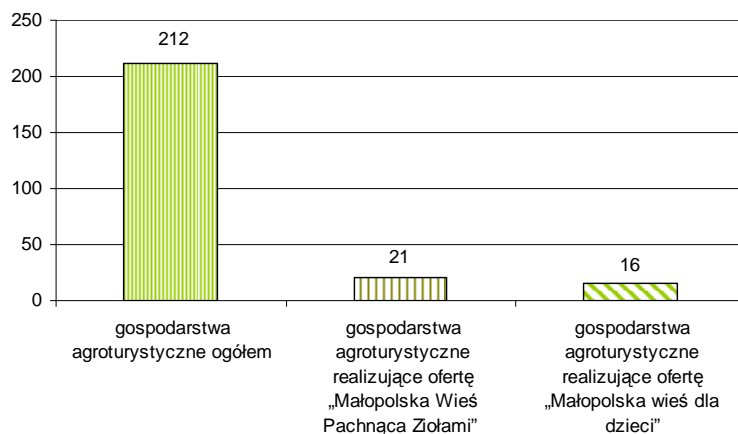
Liczba imprez zorganizowanych w obiektach zabytkowych przez Małopolską Organizację Turystyczną w latach 2010-2011

Wskaźnik 2.3.3: Liczba gospodarstw agroturystycznych posiadających ofertę turystyczną wykorzystującą elementy kultury ludowej

Na terenach wiejskich w regionie coraz większą popularność zyskuje oferta gospodarstw agroturystycznych. Małopolska jest krajowym liderem pod względem liczby skategoryzowanych gospodarstw agroturystycznych. Na koniec 2009 roku na terenie województwa było 200 obiektów skategoryzowanych według zasad Polskiej Federacji Turystyki Wiejskiej *Gospodarstwa Gościnne*, co stawiało Małopolskę na pierwszej pozycji w kraju. W latach poddanych sprawozdawczości przybyło 12 takich obiektów (w 2010 roku – 1, w 2011 roku – 11). Wśród 212 gospodarstw 21 posiadało wyspecjalizowaną ofertę pn. *Małopolska Wieś Pachnąca Ziołami*, natomiast 16 z nich ofertę *Małopolska wieś dla dzieci*.¹⁰⁷

Specyfika i liczba małopolskich gospodarstw agroturystycznych

Szlak o wdzięcznej nazwie *Małopolska Wieś Pachnąca Ziołami* tworzą 22 atrakcyjnie położone obiekty agroturystyczne z Małopolski, specjalizujące się w uprawie i szerokim wykorzystaniu ziół. Właściciele obiektów posiadają wszechstronną wiedzę na temat uprawy ziół w przydomowych ogródkach, znają ich właściwości, sposoby suszenia, układania bukietów, przygotowywania kąpieli ziołowych, a także wykorzystania ich w kuchni regionalnej i medycynie niekonwencjonalnej. W ziołowych ogrodach kwitną m.in. lubczyk, estragon, mięta, oregano, tymianek, rozmaryn, szalwia, majeranek, melisa. Gospodarze takich obiektów zajmują się prowadzeniem zdrowej, regionalnej kuchni z wykorzystaniem ziół oraz wartościowej żywności z własnych upraw. Wiele z tych gospodarstw posiada także bogatą ofertę zabiegów odnowy biologicznej (kąpiele ziołowe, masaże, aromaterapia), większość z nich posiada atesty ekologiczne.

¹⁰⁷ Dane z Departamentu Turystyki, Sportu i Promocji Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego.

Szlak pod nazwą *Małopolska wieś dla dzieci* tworzy 16 gospodarstw agroturystycznych, które dysponują infrastrukturą umożliwiającą aktywne, urozmaicone, a przede wszystkim bezpieczne spędzanie czasu dzieciom w różnym wieku, jak również ich rodzicom. Każdy obiekt posiada bezpieczny ogrodzony teren z placem zabaw, a część gospodarstw ma także dodatkowe atrakcje, takie jak park linowy czy basen. Właściciele gospodarstw zajmują się hodowlą zwierząt gospodarskich i domowych oraz prowadzą regionalną kuchnię z wykorzystaniem produktów z upraw ekologicznych. Mali goście, poprzez czas spędzony w gospodarstwie oraz zabawę, poznają tradycje i obyczaje wiejskie, małopolską przyrodę, a także legendy i opowieści związane z regionem. Właściciele gospodarstw dysponują różnorodną ofertą warsztatów edukacyjno-artystycznych, konkursów oraz wycieczek. Wszystkie zajęcia dla dzieci prowadzone są przez osoby posiadające wykształcenie i doświadczenie pedagogiczne.

Tereny wiejskie naszego regionu posiadają duży potencjał turystyczny dzięki m.in. bogatej i różnorodnej kulturze lokalnej, wytwarzanym na miejscu produktom tradycyjnym (rękodzieło, kulinaria) oraz walorom przyrodniczym i krajobrazowym bezpośredniego otoczenia. Bariery rozwoju jest stosunkowo słabo rozwinięty system dystrybucji ofert oraz niedostatecznie wypromowana forma wypoczynku na wsi. Ta forma turystyki rozwija się głównie w subregionach podhalańskim i sądeckim, a także na terenie Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego.

Wskaźnik 2.3.4: Liczba lokalnych i ponadlokalnych produktów kulturowych realizowanych przez więcej niż jeden ośrodek

W latach 2010-2011 zostały utworzone dwa produkty kulturowe realizowane przez więcej niż jeden ośrodek: *Szlak Frontu Wschodniego I Wojny Światowej* oraz *Południowo-Zachodni Szlak Cysterski*.

W 2009 roku 8 województw przystąpiło do realizacji wspólnego projektu pn. *Szlak Frontu Wschodniego I Wojny Światowej*, mającego na celu wykreowanie i promocję nowej atrakcji turystycznej o znaczeniu ogólnopolskim oraz wykorzystanie do celów turystycznych zachowanych miejsc walki, obiektów i materialnych śladów I wojny światowej na ziemiach polskich. W szerszym kontekście projekt miał również przyczynić się do przywrócenia właściwej rangi działaniom wojennym i wydarzeniom, jakie rozegrały się na froncie wschodnim podczas Wielkiej Wojny, których znaczenie dla Europy było równorzędne wydarzeniom rozgrywającym się na froncie zachodnim. Powstanie szlaku miało być również formą przygotowań do zbliżającej się 100. rocznicy wybuchu I wojny światowej. W Małopolsce projekt od 2010 roku – na zlecenie Województwa Małopolskiego w ramach konkursu ofert pn. *Małopolska gościnna* – realizował PTTK Oddział Ziemi Tarnowskiej we współpracy z Powiatem Tarnowskim i Powiatem Gorlickim. W 2010 roku – w celu wytypowania obiektów do wpisania na szlak – powołany został zespół ekspertów składający się z przedstawicieli samorządów, organizacji turystycznych, historyków i znawców zagadnień I wojny światowej. Przeprowadzona została inwentaryzacja obiektów w terenie, wraz z pozycjonowaniem GPS, opracowano koncepcję przebiegu szlaku oraz jego wizualizację. W 2011 roku trwały prace nad oznakowaniem obiektów ujętych na szlaku tablicami informacyjnymi oraz miały miejsce działania promujące szlak za granicą, w szczególności na terytorium Austrii, Niemiec, Węgier, Czech i Rosji.

Obiekty na Szlaku Frontu Wschodniego I Wojny Światowej w Małopolsce

1.	Tarnów – pierwsze miasto niepodległe: Pomnik Nieznanego Żołnierza siedziba garnizonu austriackiego siedziba garnizonu rosyjskiego koszary szpital wojskowy szlak cmentarzy I wojny światowej	15.	Muchówka – Leszczyna – cmentarz nr 308
2.	Zakliczyn – cmentarz wojenny nr 293	16.	Wieliczka – kwatera wojskowa nr 381 na cmentarzu komunalnym
3.	Lubinka-Dąbrówka Szczepanowska: kompleks trzech cmentarzy wojennych nr 191, 192 i 193	17.	Kraków: Wzgórze Kaim – obelisk Twierdza Kraków – Fort Prokocim Twierdza Kraków – Fort Kosocice – OST Twierdza Kraków – Fort Rajsko Muzeum Lotnictwa Polskiego w Krakowie Szlak Twierdzy Kraków – odcinek południowy
4.	Łowczówek – cmentarz wojenny legionistów nr 171		Szlak Twierdzy Kraków – odcinek północny
5.	Bogoniowice – cmentarz wojenny nr 138		Twierdza Kraków – Fort Grębałów
6.	Staszkówka – cmentarz wojenny nr 118		Twierdza Kraków – Fort Krzesławice

7.	Łużna – wzgórze Pustki: cmentarze wojenne nr 123 i 122		Muzeum <i>Otwarta Twierdza</i> – Fort nr 44 Tonie
8.	Gorlice: Góra Cmentarna – cmentarz wojenny nr 91 Muzeum PTTK, ul. Wąska 7		ul. Oleandry – miejsce wymarszu I Kompanii Kadrowej
9.	Małastów – cmentarz wojenny nr 60 na Przełęczy Małastowskiej	18.	Michałowice-Komora – obelisk ustawiony na granicy zaboru austriackiego i rosyjskiego, na pamiątkę obalenia słupów granicznych w 1914 r.
10.	Nowy Sącz: cmentarz komunalny – kwatera wojskowa cmentarz nr 350 cmentarz komunalny – kwatera legionistów Dąb Wolności – planty – posadzony w 1918 r. jako symbol odzyskania wolności	19.	Rzeplin – dwa cmentarze wojenne
11.	Marcinkowice: cmentarz wojenny nr 352 dwór, w którym w 1914 r. przebywał J. Piłsudski	20.	Skąła: kwatera wojenna na cmentarzu komunalnym pomnik
12.	Limanowa: Wzgórze Jabłoniec, cmentarz nr 368 kwatera na cmentarzu komunalnym – cmentarz nr 366 dom, gdzie mieszkał Piłsudski, ul. MB. Bolesnej	21.	Jangrot-Cieplice – cmentarz wojenny
13.	Przełęcz Rydza-Śmigłego (Chyszówki)	22.	Krzywopłaty-Bydlin – miejsce bitwy z udziałem legionistów
14.	Kamionka Mała – cmentarz nr 357	23.	Ogonów – cmentarz wojenny <i>Kaliś</i>
		24.	Miechów: pomnik kwatera wojskowa na cmentarzu komunalnym
		25.	Książ Wielki: pałac kwatera wojskowa na cmentarzu

Miejscowości ujęte na Szlaku Frontu Wschodniego I Wojny Światowej¹⁰⁸

¹⁰⁸ Mapa z www.malopolskie.pl

Inny produkt kulturowy – *Południowo-Zachodni Szlak Cysterski* – powstał w okresie poddany sprawozdawczości, opierając się na dziedzictwie i dorobku cystersów – w ramach Działania 6.4 – *Inwestycje w produkty turystyczne o znaczeniu ponadregionalnym* Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007-2013, w efekcie połączonych sił i partnerstwa czterech województw: dolnośląskiego, małopolskiego, opolskiego i śląskiego, dwunastu gmin z terenów tych województw oraz czterech regionalnych organizacji turystycznych. Szlak łączy obiekty cysterskie i pocysterskie, w większości obiekty najwyższej klasy – perły architektury, głównie barokowej. Realizacja projektu wyniosła blisko 37 mln zł, z czego 85% pokryły fundusze unijne. W ramach projektu powstała infrastruktura turystyczna, tworząc tym samym jedną, spójnie oznakowaną, biegnącą przez kilka województw trasę turystyczną. Wykonano oznakowanie drogowe szlaku, oznakowano obiekty i elementy infrastruktury turystycznej. Wybudowano parkingi przy obiektach, punkty obsługi turystów oraz zaplecze sanitarne, jak również stworzono system informacyjno-promocyjny (infokioski, punkty informacji turystycznej). Całość szlaku została objęta zintegrowaną kampanią promocyjną. W województwie małopolskim oznakowano 8 obiektów cysterskich i pocysterskich.

Małopolskie obiekty ujęte na Południowo-Zachodnim Szlaku Cysterskim	
lp.	obiekt
1.	Opactwo Cystersów Kraków-Mogiła – bazylika mniejsza pw. MB Wniebowziętej i św. Stanisława BM – sanktuarium Chrystusa Ukrzyżowanego
2.	Opactwo OO. Cystersów w Szczyrzycu – kościół pw. NMP Wniebowziętej i św. Stanisława BM
3.	Czarna Góra – kościół pw. Przemienienia Pańskiego
4.	Jodłownik – dwa kościoły (stary drewniany i nowy murowany) pw. Narodzenia NMP
5.	Kraków, os. Szklane Domy – kościół pw. MB Częstochowskiej i bł. Wincentego Kadłubka
6.	Trybsz – dwa kościoły (stary drewniany i nowy murowany) pw. św. Elżbiety Węgierskiej
7.	Ludźmierz – bazylika mniejsza pw. Wniebowzięcia NMP – sanktuarium MB Królowej Podhala
8.	Prandocin – kościół pw. św. Jana Chrzyciela

Miejscowości ujęte na Południowo-Zachodnim Szlaku Cysterskim¹⁰⁹

¹⁰⁹ Mapa z www.malopolskie.pl

Wskaźnik 2.3.5: Liczba opracowanych szlaków kulturowych i turystycznych

Małopolska, obok województwa pomorskiego, jest najbardziej popularnym regionem turystycznym Polski, a także najwyżej ocenianym w badaniach atrakcyjności turystycznej. O potencjale turystycznym regionu decydują walory kulturowe i przyrodnicze, dobrze przygotowana infrastruktura turystyczna, dostępność komunikacyjna oraz rosnące zainteresowanie ofertą turystyczną ze strony odbiorców rynku krajowego i zagranicznego.

W regionie podejmowane były działania mające na celu stworzenie i promocję nowych produktów turystycznych, opartych na walorach i tradycji miejsca, przez to autentycznych i jedynek w swoim rodzaju (np. podróże kulinarne, przyrodnicze, warsztaty rękodzieła ludowego). W Małopolsce w okresie poddanym sprawozdawczości istniało wiele tras tematycznych (szlaków turystyczno-kulturowych i turystycznych tras miejskich), które prezentowały różne aspekty dziedzictwa kulturowego (materialnego i niematerialnego). Od kilku lat zaobserwowano wzrost zainteresowania tą formą promocji dziedzictwa kulturowego, zarówno ze strony odbiorców, jak i organizatorów, którzy w odpowiedzi na społeczne zapotrzebowanie inicjowali tworzenie nowych tras tematycznych. Na koniec 2011 roku przez region przebiegało około 100 szlaków turystyczno-kulturowych, zróżnicowanych tematycznie, o różnym stopniu rozwoju, animacji i organizacji oraz różnym zasięgu (lokalnym, regionalnym i ogólnopolskim), w tym:

- 10 szlaków międzynarodowych (przebiegających przez terytorium Polski i innego państwa, w szczególności Ukrainy, Czech i Słowacji),
- 3 szlaki ponadregionalne (przebiegające przez tereny innych województw: świętokrzyskiego, śląskiego, podkarpackiego),
- Prawie 40 szlaków regionalnych (obejmujących obiekty zlokalizowane na terenie całego województwa),
- ponad 7 szlaków lokalnych (obejmujących obiekty znajdujące się w niewielkiej odległości od siebie, najczęściej zlokalizowane w obrębie powiatu lub gminy),
- blisko 40 turystycznych tras miejskich (prezentujących zabytki jednej miejscowości, często bez wiodącego tematu, np. zabytki miasta, dziedzictwo kulturowe miejscowości).

W ramach konkursu *Małopolska gościnnie*, w latach 2010-2011 dofinansowano z budżetu Województwa Małopolskiego projekty mające na celu utworzenie nowych szlaków i tras turystycznych oraz rozbudowę, renowację i promocję szlaków już istniejących. Najważniejsze spośród nowo utworzonych w latach 2010-2011 szlaków, dofinansowanych z budżetu samorządu województwa, które równocześnie spełniły kryteria ponadlokalnych produktów kulturowych, to: *Szlak Schronów II Wojny Światowej „Stellung – Proszowice” – Stowarzyszenie „Gniazdo – Ziemia Proszowicka”*, *Małopolska Miodowa Kraina* oraz *Małopolska dla dzieci*. Konkurs *Małopolska gościnnie* stworzył także możliwości rozwoju różnorodnych projektów z dziedziny turystyki kulturowej. W okresie poddanym sprawozdawczości dofinansowano m.in. projekty pn.: *Ścieżka przyrodniczo-historyczna Bartne – Roztoka – Świerżowa – Krzyż Papieski*, *Szlakiem Doliny Dłubni V*; *Szlak Czarnych Stóp*, *Wytyczenie i oznakowanie przyrodniczej ścieżki spacerowej nad jeziorem w Klimówce*, *Szlakiem przydrożnych kapliczek i krzyży Ziemi Miechowskiej*.

Szlaki kulturowe wspierają zachowanie i restaurację dziedzictwa kulturowego, budowanie lokalnej tożsamości oraz rozwój turystyki kulturowej. Pojedyncze walory turystyczne zyskują na wartości, kiedy zostaną połączone w ramach tematycznej oferty pozwalającej łączyć obiekty i miejscowości w logiczną całość, która staje się bazą do kreowania nowego produktu turystycznego. Trasy szlaków w wielu miejscach przecinają się i pokrywają ze sobą, pozwalając zarówno na koncentrowanie się na temacie wiodącym, jak i jednoczesne zwiedzanie obiektów o zróżnicowanej tematyce. Małopolski Instytut Kultury stworzył platformę informacyjno-promocyjną dotyczącą turystyki kulturowej, ze szczególnym uwzględnieniem szlaków kulturowych, kierowaną zarówno do turystów, jak i do operatorów szlaków kulturowych. Serwis *Szlaki Małopolski* – <http://szlakimalopolski.mik.krakow.pl/> – w sposób przystępny i ciekawy prezentuje trasy regionu, jednocześnie zachęcając turystów do wspólnego aktualizowania bazy wciąż powstających tras tematycznych.

Szlaki kulturowe i trasy tematyczne w Małopolsce¹¹⁰

lp.	nazwa szlaku	lp.	nazwa szlaku
1.	Barani Szlak	32.	Szlak Janosikowy
2.	Karpacki Szlak Kolejowy	33.	Szlak Jaskiniowców
3.	Karpacki Szlak Rowerowy	34.	Szlak Maryjny Częstochowa–Mariazell
4.	Karpacko-Galicyjski Szlak Naftowy	35.	Szlak Młodopolska Małopolska
5.	Małopolska Droga św. Jakuba	36.	Szlak Młyny Doliny Szreniawy
6.	Małopolska dla dzieci	37.	Szlak Naftowy
7.	Małopolska Miodowa Kraina	38.	Szlak Orlich Gniazd
8.	Małopolska Wieś Pachnąca Ziołami	39.	Szlak Oscypkowy
9.	Małopolski Szlak Bożogrobców	40.	Szlak Pierścień Jurajski
10.	Małopolski Szlak Geoturystyczny	41.	Szlak Renesansu
11.	Małopolski Szlak Literacki	42.	Szlak Romański
12.	Małopolski Szlak Owocowy	43.	Szlak Schronów II Wojny Światowej „Stellung – Proszowice” – Stowarzyszenie „Gniazdo – Ziemia Proszowicka”
13.	Małopolski Szlak Papieski im. Jana Pawła II	44.	Szlak Subregionu Południowej Małopolski
14.	Małopolski Szlak Wód Mineralnych	45.	Szlak Szarlotek Tatrzańskich
15.	Małopolskie Szlaki Techniki	46.	Szlak Śladami Żydów Małopolskich
16.	Małopolska Trasa Smakoszy	47.	Szlak Średniowiecznych Miasteczek Małopolski
17.	Orawski Szlak Solny na Węgry	48.	Szlak Średniowiecznych Rynków
18.	Solny Szlak	49.	Śliwkowy Szlak
19.	Szlak Architektury Drewnianej	50.	Szlak Tradycyjnego Rzemiosła Małopolski
20.	Szlak Architektury Gotyckiej	51.	Szlak Twierdz Nadwiślańskich
21.	Szlak Bursztynowy Greenways	52.	Szlak Via-Regia
22.	Szlak Cerkwi Łemkowskich	53.	Szlak Warowni Jurajskich
23.	Szlak Cmentarzy Wojskowych z I Wojny Światowej	54.	Szlak Winny w Małopolsce
24.	Szlak Cysterski – pętla małopolska	55.	Transgraniczny Trakt Tradycji
25.	Szlak Dziedzictwa Kulturowego Podtatrza	56.	Trakt Krakowsko-Wileński
26.	Szlak Europejskich Cmentarzy	57.	Trakt Maziarski
27.	Szlak Frontu Wschodniego I Wojny Światowej	58.	Turystyczny Szlak Kolejowy przez Karpaty
28.	Szlak Gniazd Rodowych Lubomirskich	59.	Wiślana Trasa Rowerowa
29.	Szlak Gotycki	60.	Zbójnicki Szlak
30.	Szlak Greenways Kraków–Morawy–Wiedeń	61.	Żywe Zamki
31.	Szlak Jagielloński		

Turystyczne trasy miejskie w Małopolsce w 2011 roku¹¹¹

lp.	miejsowość	nazwa trasy	lp.	miejsowość	nazwa trasy
1.	Biecz	Szlak św. Jadwigi Królowej w Bieczu	20.	Kraków	Trasa Historii Podgórze
2.	Bochnia	NaCl – Bocheński Szlak Solny „Na świecie” im. Świętej Kingi	21.	Kraków	Nowa Huta
3.	Bochnia	Spacer Żydowską Trasą Pamięci	22.	Kraków	Trasą zabytków żydowskich, „Spacerownik – Żydowski Kazimierz” oraz Szlak Kultury Żydowskiej
4.	Bochnia	Szlakiem patronów górników	23.	Kraków	Węgierskie ślady w Krakowie

¹¹⁰ Dane z Małopolskiego Instytutu Kultury.

¹¹¹ Dane z Małopolskiego Instytutu Kultury.

5.	Bochnia	Szlakiem NaCl	24.	Krościenko nad Dunajcem	Szlakiem krościeńskich kapliczek wotywnych
6.	Bochnia	Skarby bocheńskiej architektury	25.	Krościenko nad Dunajcem	Szlakiem górskim
7.	Dębno	Śladami świętych	26.	Krościenko nad Dunajcem	Szlakiem krościeńskiego zdrojowiska
8.	Dębno	Szlakiem przodków	27.	Krynica	Architektura u wód. Krynica w latach 30. XX w.
9.	Dębno	Szlakiem dębińskiej architektury	28.	Nowy Sącz	Spacer po południowej części miasta
10.	Dubie	Spacer Doliną Raclawki	29.	Stary Sącz	Średniowieczna perła Beskidów
11.	Kalwaria Zebrzydowska	Kalwaryjski szlak Wojciecha Weissa	30.	Stary Sącz	Starosądecka ikonografia św. Kingi
12.	Kraków	Nowoczesny Kraków sprzed pół wieku	31.	Szczawnica	Szlak Godeł Szalayowskich
13.	Kraków	Krakowski Szlak Techniki	32.	Tarnów	Szlak Jana Szczepanika
14.	Kraków	Węgierskie Ślady w Krakowie	33.	Tarnów	Szlak Renesansu
15.	Kraków	Szlak Twierdzy Kraków	34.	Tarnów	Szlak Tarnowskich Żydów
16.	Kraków	Krakowski Szlak Świętych	35.	Tarnów	Szlak gen. Józefa Bema
17.	Kraków	Trasa św. Stanisława	36.	Tarnów	Szlak Renesansu
18.	Kraków	Via Regia, czyli Droga Królewska	37.	Wieliczka	Szlak ikonografii świętych
19.	Kraków	Trasa Uniwersytecka			

Wskaźnik 2.3.6: Liczba nowo utworzonych etatów w sektorze kultury i dziedzictwa kulturowego

W 2010 roku w sektorze kultury i dziedzictwa narodowego w województwie małopolskim było zatrudnionych w sumie blisko 6,5 tys. osób, nie uwzględniając pracujących w specjalistycznych bibliotekach oraz domach i ośrodkach kultury. Po przeliczeniu osób niepełnozatrudnionych na pełne etaty, suma przeciętnej liczby etatów wyniosła 6 tys. Biblioteki publiczne, które stanowiły zdecydowanie największą część analizowanego sektora kultury – 73,3%, generowały w sumie 25,5% etatów. Najwięcej etatów występowało w muzeach i instytucjach paramuzealnych (43,2%), które stanowiły stosunkowo niewiele, bo tylko 12,1% omawianego sektora. Dalej w kolejności znalazły się teatry i instytucje muzyczne, na które przypadało relatywnie dużo etatów (23,5%) w stosunku do ich nielicznej zbiorowości – stanowiącej zaledwie 3,6% całego sektora kultury. Najmniej natomiast etatów generowały kina (4,6%) oraz galerie i salony sztuki (3,3%), które stanowiły odpowiednio 4,6% i 6,4% analizowanego sektora¹¹².

W 2010 roku średnia liczba etatów dla klasycznie rozumianego małopolskiego sektora kultury to 5,9 etatów w jednej instytucji kultury, przy czym przeciętna liczba etatów w teatrach i instytucjach muzycznych wyniosła aż 82,6 etatów, w muzeach i instytucjach paramuzealnych 20,4 etatów, w kinach 5,8 etatów, w galeriach i salonach sztuki 2,9 etatów, a w bibliotekach publicznych tylko 2 etaty. Spośród wszystkich etatów generowanych przez instytucje kultury, w którym zatrudnionych było ponad 6 tys. osób, największa część przynależała do sektora publicznego – 93,3%. Do sektora prywatnego należało zaledwie 4,2% etatów, a do pozarządowego tylko 2,5%. Suma liczby etatów wyniosła w pierwszym sektorze niespełna 5,6 tys., w sektorze prywatnym blisko 0,3 tys. a pozarządowym prawie 0,2 tys.¹¹³.

Konsekwencją inwestycji w kulturę była nie tylko jakościowa zmiana przestrzeni publicznej, ale także impuls do zmiany programowej w instytucjach oraz wzrost zatrudnienia. O skali zmian mogą świadczyć dane z 12 inwestycji zrealizowanych w latach 2008-2011 przez instytucje kultury, dla których organizatorem jest Województwo Małopolskie. W wyniku tych inwestycji utworzono 68 nowych, stałych miejsc pracy. Przy czym w samych muzeach, dla których funkcję organizatora pełni

¹¹² *Potencjał małopolskich przemysłów kreatywnych*, Urząd Statystyczny w Krakowie, Kraków 2012, s. 22.

¹¹³ *Potencjał małopolskich przemysłów kreatywnych*, Urząd Statystyczny w Krakowie, Kraków 2012, s. 23.

Województwo Małopolskie w okresie poddanym sprawozdawczości utworzono łącznie 47,58 nowych etatów – w 2010 roku utworzono ich 19,43, a w 2011 roku – 28,15¹¹⁴.

Wzrost zatrudnienia w regionalnych muzeach w latach 2010-2011			
lp.	muzeum, dla którego funkcję organizatora pełni Województwo Małopolskie	nowe etaty	
		2010	2011
1.	Muzeum Dom Rodzinny Ojca Świętego Jana Pawła II w Wadowicach	4,5	7,0
2.	Muzeum Lotnictwa Polskiego w Krakowie	4,6	3,0
3.	Muzeum Etnograficzne im. S. Udzieli w Krakowie	0,0	1,5
4.	Muzeum Okręgowe w Nowym Sączu	3,0	4,0
5.	Muzeum Tatrzańskie im. dra Tytusa Chałubińskiego w Zakopanem	0,0	3,0
6.	Muzeum – Dwory Karwacjanów i Gładyszów	1,25	2,5
7.	Muzeum Armii Krajowej im. Gen. Emila Fieldorfa „Nila” w Krakowie	3,25	3,3
8.	Muzeum Okręgowe w Tarnowie	1,83	2,0
9.	Muzeum Archeologiczne w Krakowie	0,0	1,0
10.	Muzeum – Nadwiślański Park Etnograficzny w Wygiełzowie i Zamek Lipowiec	0,0	0,0
11.	Muzeum – Orawski Park Etnograficzny w Zubrzycy Górnej	1,0	0,85
ogółem		19,43	28,15

Program *Konserwator* jest projektem aktywizacji zawodowej osób pozostających bez zatrudnienia realizowanym – w różnych formułach – od 2004 roku przez Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie. W 2010 roku ujęty został w Planie Działania dla Priorytetu VI Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki jako projekt przewidziany do realizacji w trybie systemowym w ramach Poddziałania 6.1.1 – *Wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy*. Aktywizacja zawodowa uczestników projektu miała miejsce w podmiotach realizujących zadania w jednym z najważniejszych obszarów rozwoju strategicznego Małopolski – zachowania i rewitalizacji substancji zabytkowej oraz ochrony krajobrazu kulturowego regionu. Organizatorami form wsparcia, którzy złożyli wnioski w konkursie były samorządowe instytucje kultury, gminy, organizacje pozarządowe zajmujące się statutowo problematyką ochrony kultury i dziedzictwa narodowego oraz kościelne osoby prawne zarządzające obiektami sakralnymi z terenu województwa małopolskiego.

W 2011 roku w ramach projektu zatrudniono 174 osoby, w tym na zatrudnienie subsydiowane, w ramach tzw. prac interwencyjnych lub robót publicznych – 134 osoby, na staż – 40 osób. 60% uczestników stanowiły kobiety (104 osoby), ponad 67% mieszkańcy terenów wiejskich (117 osób), ponad 9% niepełnosprawni (16 osób). Projekt zaspokoił ponad 25% zgłoszonego zapotrzebowania w zakresie miejsc zatrudnienia subsydiowanego (instytucje złożyły oferty pracy na łączną liczbę 528 osób). W przypadku miejsc stażowych projekt zaspokoił ponad 30% zgłoszonego zapotrzebowania (złożono oferty staży dla 132 osób). Projekt *Konserwator* cieszył się dużym zainteresowaniem ze strony osób pozostających bez zatrudnienia: złożono 778 poprawnie wypełnionych formularzy zgłoszeniowych, co oznacza, że na jedno miejsce pracy (stażu) przypadają średnio 4-5 osób zainteresowanych¹¹⁵.

W instytucjach kultury, dla których funkcję organizatora pełni Województwo Małopolskie po okresie subsydiowanym utrzymano 23 etaty spośród 46 miejsc pracy utworzonych na potrzeby projektu. W przypadku gminnych i powiatowych instytucji kultury utrzymano 12 etatów na 23 stworzone miejsca pracy. Na obszarach gmin województwa małopolskiego utrzymano 18 etatów na 56 miejsc pracy, a organizacje pozarządowe utrzymały 30 etatów na 48 miejsc pracy.

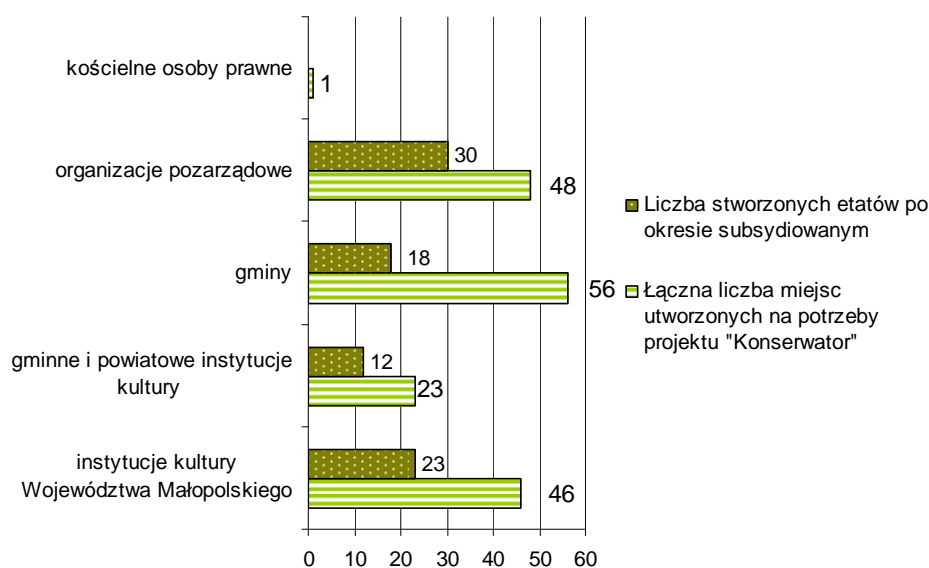
¹¹⁴ Dane pozyskane z muzeów będących regionalnymi instytucjami kultury.

¹¹⁵ Dane z Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie.

Program *Konserwator* – charakterystyka organizatorów form wsparcia w 2011 roku¹¹⁶

organizatorzy form wsparcia	liczba instytucji	liczba miejsc zatrudnienia subsydiowanego	liczba staży zawodowych	łączna liczba zatrudnionych
samorządowe instytucje kultury, w tym:	21	44	25	69
• wojewódzkie instytucje kultury	9	28	18	46
• gminne / powiatowe instytucje kultury	12	16	7	23
gminy w zakresie zadań związanych z ochroną dziedzictwa kulturowego	23	51	5	56
organizacje pozarządowe, w tym:	3	38	10	48
• Małopolska Organizacja Turystyczna	-	33	8	41
• inne	3	5	2	7
kościelne osoby prawne	1	1	0	1
ogółem	48	134	40	174

Wykaz form zatrudnienia w ramach projektu *Konserwator* w instytucjach kultury Województwa Małopolskiego w 2011 roku

Charakterystyka uczestników programu *Konserwator* w 2011 roku

liczba uczestników	174 osoby
płeć	104 kobiety (60% uczestników), 70 mężczyzn
miejsce zamieszkania	117 osób z terenów wiejskich (ponad 67% uczestników)
wiek	21 osób powyżej 55 roku życia (12% uczestników), 27 osób poniżej 24 roku życia (15,5% uczestników), reszta – 126 osób pomiędzy 24 a 55 rokiem życia (prawie 72,5% uczestników)
status na rynku pracy	149 osób bezrobotnych, w tym 92 osoby długotrwale bezrobotne; 25 osób nieaktywnych zawodowo
niepełnosprawność	16 osób (ponad 9% uczestników)

¹¹⁶ Dane z Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie.

uwagi	większość osób posiadała doświadczenie zawodowe, historia ich zatrudnienia często była niezgodna z posiadanymi kwalifikacjami zawodowymi, powodem była: sytuacja na rynku pracy (brak odpowiednich ofert pracy, ewentualnie niedostosowanie zawodowe aplikujących na oczekiwania pracodawców) lub sytuacja osobista – konieczność zapewnienia zabezpieczenia finansowego (np. praca za granicą poniżej posiadanych kwalifikacji zawodowych)
-------	---

Środki finansowe przeznaczone na realizację form wsparcia w programie *Konserwator* w 2011 roku (w zł)¹¹⁷

przeznaczenie środków	zatrudnienie subsydiowane	staże
wysokość środków na wynagrodzenia / stypendia stażowe uczestników projektu	1 627 638,51	238 071,66
wysokość środków na refundację kosztów dojazdu	21 040,80	6 356,65
wysokość środków na badania lekarskie uczestników projektu	4 919,00	1 850,00
ogółem	1 653 598,31	246 278,31

Zatrudnienie w ramach programu *Konserwator* w regionalnych instytucjach kultury¹¹⁸

lp.	organizatorzy form wsparcia	utworzone stanowiska pracy / miejsca stażu zawodowego	liczba miejsc zatrudnienia subsydiowanego	liczba miejsc staży zawodowych	łącznie liczba miejsc	liczba utworzonych etatów po okresie subsydiowanym
1.	Małopolskie Centrum Kultury „Sokół” w Nowym Sączu	opiekun ekspozycji w Galerii Sztuki Współczesnej BWA „Sokół”, referent ds. promocji i marketingu, referent ds. organizacji imprez w Dziale Sztuki Profesjonalnej, akustyk, oświetleniowiec, montażysta dekoracji	0	9	9	2
2.	Muzeum Etnograficzne w Krakowie	opiekun ekspozycji muzealnych	2	0	2	1
3.	Muzeum Lotnictwa Polskiego w Krakowie	młodszy renowator, opiekun ekspozycji, referent ds. księgowości	6	1	7	3
4.	Muzeum Nadwiślański Park Etnograficzny i Zamek Lipowiec	przewodnik po skansenie	2	0	2	2
5.	Muzeum Okręgowe w Nowym Sączu	przewodnik po <i>Skansenie</i> i <i>Miasteczku Galicyjskim</i> , kwalifikowany opiekun ekspozycji, sprzątaczką, referent ds. koordynacji projektów, referent ds. organizacji imprez edukacyjno-kulturalnych	11	0	11	7
6.	Muzeum Okręgowe w Tarnowie	rzemieślnik (Gmach Główny, Muzeum Etnograficzne, Dwór w Dołędze, Zamek w Dębnie), asystent muzealny (Gmach Główny, Ratusz, Dwór w Dołędze), kwalifikowany opiekun ekspozycji	5	5	10	5
7.	Muzeum Orawski Park Etnograficzny	dokumentalista	1	0	1	1
8.	Muzeum Tatrzańskie im. dra Tytusa Chałubińskiego	samodzielny referent ds. działalności podstawowej (Galeria Sztuki XX wieku w willi „Oksza”)	1	0	1	1

¹¹⁷ Rozpatrzone wnioski – stan na dzień 21.11.2011, dane z Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie.

¹¹⁸ Dane z Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie.

9.	Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Krakowie	pomocnik biblioteczny, rzemieślnik	0	3	3	1
ogółem			28	18	46	23

Wskaźnik 2.3.7: Liczba podmiotów działających w sektorze kreatywnym

Istotny dla ekonomicznego zorientowania kultury i regionalnego dziedzictwa kulturowego jest rozwój przemysłów kultury i czasu wolnego oraz działalność podmiotów zaliczanych do sektora kreatywnego. Według szacunków w 2011 roku rzeczywisty udział sektora kreatywnego wśród wszystkich aktywnie działających podmiotów gospodarczych w Małopolsce był na poziomie 6,8%. Na terenie województwa aktywnie funkcjonowało w sumie 17 713 kreatywnych przedsiębiorstw, instytucji i podmiotów należących do tzw. trzeciego sektora. Różnice wartości szacunkowych, w stosunku do danych z REGON, powodowane są w głównej mierze brakiem w rejestrze informacji o aktywności ekonomicznej podmiotów gospodarczych, które pozyskiwane są z innych źródeł statystycznych. Przeważająca część sektora kreatywnego w 2011 roku była skoncentrowana w stolicy województwa. W Krakowie i powiecie krakowskim łącznie siedzibę miało 61,2% małopolskich podmiotów przemysłów kreatywnych¹¹⁹.

Największymi branżami małopolskiego sektora kreatywnego w 2011 roku pod względem liczby działających podmiotów gospodarczych były branże: reklamowa – 21,5%, wydawnicza – 20,8% i programistyczna – 17,1%. Najmniej liczną branżą kreatywną było rękodzieło artystyczne – 1,2% (ponieważ wielu rękodzielników sprzedających swoje wyroby nie rejestruje działalności gospodarczej w ogóle lub w odpowiedniej klasie działalności, w związku z czym podana wartość jest niedoszacowana)¹²⁰.

Przykładem działań realizowanych w latach poddanych sprawozdawczości przez podmiot należący do sektora kreatywnego było zaangażowanie krakowskiej firmy Advert Sp. z o.o. w przygotowanie promocji Małopolski, która miała miejsce w trakcie trwania polskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej w 2011 roku. Na zlecenie Województwa Małopolskiego i Gminy Miejskiej Kraków zostały zaprojektowane i wydane angielskojęzyczne wydawnictwa (indywidualny layout, specjalne logo projektu), w tym m.in. folder *UNESCO Route* promujący dziedzictwo małopolskie.

7. Podsumowanie – wnioski wynikające z monitoringu wojewódzkiego programu opieki nad zabytkami

Realizacja zapisów *Wojewódzkiego programu opieki nad zabytkami w Małopolsce na lata 2010-2013* i skuteczna ochrona dziedzictwa to wielkie wyzwanie, szczególnie w sytuacji gospodarki rynkowej i kryzysu finansów publicznych. Obszarami, które poddane zostały sprawozdawczości w pierwszych dwóch latach obowiązywania zapisów wojewódzkiego programu były (odpowiadający celowi strategicznemu 1) poziom ochrony i (odpowiadający celowi strategicznemu 2) zarządzania dziedzictwem kulturowym w regionie. Z zebranych w tym opracowaniu danych, opisujących i charakteryzujących każdy z wybranych wskaźników, można wyciągać wnioski oraz dokonywać diagnozy stanu realizacji wojewódzkiego programu opieki nad zabytkami w regionie – w okresie poddanym sprawozdawczości – i oceniać rzeczywisty poziom ochrony i zarządzania regionalnym dziedzictwem kulturowym.

7.1 Ocena realizacji celu strategicznego 1 – ochrony regionalnej przestrzeni kulturowej, priorytetu 1 – historyczna ciągłość regionalnego dziedzictwa

Ochrona dziedzictwa kulturowego – zgodnie z zapisami ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami – polega na podejmowaniu przez organy administracji publicznej działań mających na celu, przede wszystkim, zapewnienie warunków prawnych i organizacyjnych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie. Poziom zabezpieczenia dziedzictwa Małopolski wyznaczała liczba obiektów ujętych ochroną prawną: wpisanych do wojewódzkiego

¹¹⁹ *Potencjał małopolskich przemysłów kreatywnych*, Urząd Statystyczny w Krakowie, Kraków 2012, s. 39.

¹²⁰ *Potencjał małopolskich przemysłów kreatywnych*, Urząd Statystyczny w Krakowie, Kraków 2012, s. 41.

rejestrze zabytków oraz do wojewódzkiej i gminnych ewidencji zabytków, uznanych za pomnik historii lub park kulturowy oraz ujętych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Wojewódzka ewidencja zabytków na koniec 2011 roku liczyła ok. 47 000 obiektów, w tym ujętych w wojewódzkim rejestrze zabytków nieruchomości 4 730 obiektów oraz w wojewódzkim rejestrze zabytków ruchomych 30 656 obiektów. Zauważalna jest tendencja (poziom określony w 2008 i 2009 roku) stałego i cyklicznego powiększania wojewódzkiego rejestru zabytków i ujmowania w nim kolejnych wartościowych obiektów nieruchomości i ruchomych, które obejmuje ochrona ustawowa, prawna. Poza liczbą wpisów, w latach poddanych sprawozdawczości, zdecydowanie zmieniła się (zwiększyła) liczba obiektów skreślanych z wojewódzkiego rejestru zabytków nieruchomości oraz z wojewódzkiej ewidencji zabytków. Wynikało to z porządkowania rejestru i ewidencji oraz weryfikacji stanu zachowania obiektów w terenie – z rejestru skreślono kilkanaście zabytków, z ewidencji skreślono aż ok. 3 000 obiektów już nieistniejących, zdewastowanych albo trwale pozbawionych cech i wartości będących niegdyś podstawą do wpisu do rejestru lub ewidencji. Weryfikacja stanu zabytków w terenie i aktualizacja rejestru jest podstawą wiedzy o faktycznej liczbie i poziomie zachowania zasobów dziedzictwa w regionie, które poza ustawową ochroną prawną, przede wszystkim podlega codziennej opiece sprawowanej przez właścicieli zabytków, których postawa często decyduje o utrzymywaniu kondycji zabytkowych własności lub zagrożeniu ich istnienia przez zaniedbania, bierność albo nawet celowe, niewłaściwe działania przyczyniające się do zniszczenia tego, co zostało ujęte opieką prawną. Skreślenia z wojewódzkiego rejestru zabytków i wojewódzkiej ewidencji zabytków świadczą o niedostatecznej ochronie wynikającej z przepisów prawa oraz o konieczności współpracy władzy państwowej i samorządowej, głównie na poziomie lokalnym, z właścicielami, opiekunami i użytkownikami zabytków w celu ich aktywizacji i podnoszenia poziomu wiedzy o wartościach i potencjale, które zawierają w sobie ich własności stanowiące dziedzictwo kulturowe regionu.

Ochrona prawna umożliwia ochronę zabytkowych obiektów i terenów poprzez utworzenie parku kulturowego, uznanie z pomnik historii albo ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. W regionie, po utworzeniu decyzją Rady Miasta Krakowa w 2010 roku *Parku Kulturowego Stare Miasto* – istnieją tylko dwa parki kulturowe (mimo propozycji ujętej w *Planie zagospodarowania przestrzennego Województwa Małopolskiego* utworzenia aż 224 parków). Ochrona obszarowa jest ochroną problemową, dotyczy wielu obiektów, właścicieli i dziedzin życia. Jak dotąd w kilku wypadkach nie sprawdziła się taka forma ochrony w skali kraju – np. dawnych wpisów układów ruralistycznych (po zabudowie łemkowskiej w Bartnem w Małopolsce nie ma niemal śladu – a wpis nadal obowiązuje, służby konserwatorskie muszą opiniować nowe zabudowy i modernizacje, a ochrona zabytkowych, historycznych pozostałości nadal zależy jedynie od często niechętnych zabytkom – starym, drewnianym chyłom – właścicieli). W okresie poddanych sprawozdawczości nie ujęto żadnych nowych terenów i zespołów obiektów ochroną prawną w formie uznania za pomnik historii. Zmiany ustawy branżowej umożliwiają ochronę zabytków i wyznaczonych stref określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego nie jest obowiązkowe, ale sprzyja porządkowaniu przestrzeni w gminach, wydawaniu właściwych decyzji administracyjnych i ochronie krajobrazu kulturowego. W Małopolsce ciągle wzrasta liczba sporządzonych planów zagospodarowania przestrzennego, nadal region przoduje w kraju w zestawieniach pokrycia planistycznego obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Na koniec 2011 roku w regionie obowiązywało 1 981 planów obejmujących 63,23% powierzchni województwa (średnia dla kraju wynosiła tylko 28,08%). Wielkość obszarów chronionych w miejscowych planach w regionie określona została jedynie szacunkowo – na blisko 9% powierzchni województwa ogółem. To dobra, zauważalna tendencja – im więcej będzie planów, im większe będzie pokrycie planistyczne, im więcej będzie obszarów chronionych – tym lepsza i skuteczniejsza będzie systemowa ochrona prawną zagospodarowania przestrzennego regionu, lokalnych typów i rodzajów zabudowy, tradycji ruralistycznych i urbanistycznych, historycznych materiałów, ochrona krajobrazu i wartościowych obiektów – zabytkowych i dóbr sztuki współczesnej.

Nowelizacja ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami doprowadziła do zmiany charakteru prawnego i wzrostu znaczenia gminnej ewidencji zabytków. Wszystkie gminy w kraju do końca 2012 roku powinny opracować gminne ewidencje zabytków, ujmujące zabytki nieruchome wpisane do rejestru, zabytki nieruchome znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz inne zabytki nieruchome wyznaczone w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków. Na koniec 2011 roku szacunkowo tylko ponad 60% gmin w Małopolsce miało opracowane ewidencje zabytków, w których ujęte było niewiele ponad 50% ogólnej liczby obiektów wpisanych do wojewódzkiej ewidencji zabytków. Świadczy to o istniejących jeszcze sporych brakach w systemowej ochronie zabytków na poziomie lokalnym. Ewidencje gminne w województwie powinny ujmować wszystkie obiekty ujęte w

wojewódzkiej ewidencji zabytków, ważne dla zachowania tożsamości lokalnej, zatem ogólna liczba zabytków ujętych w ewidencjach gminnych w województwie powinna wynosić ok. 47 000 (a na koniec okresu poddanego sprawozdawczości – w sporządzonych ewidencjach lokalnych ujętych zostało tylko ok. 25 000 obiektów). Podobna sytuacja jest z gminnymi i powiatowymi programami opieki nad zabytkami. Na koniec 2011 roku obowiązywał wojewódzki program, tylko 3 powiatowe (z 22) oraz tylko 20 programów gminnych (z 182). W okresie poddanym sprawozdawczości powstała większość obowiązujących wówczas dokumentów, ale tendencja wzrostowa w powstawaniu nowych programów opieki nad zabytkami nie zapewniała ochrony strategicznej, programowej dziedzictwa regionalnego na zdecydowanej większości obszarów w województwie. Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami nałożyła na samorządy obowiązek sporządzania programów opieki nad zabytkami także na poziomie lokalnym. Mimo obowiązku ustawowego, do końca 2011 roku, niemal 90% gmin i ponad 85% powiatów w województwie nie opracowało i nie przyjęło dokumentów sprzyjających ochronie krajobrazu kulturowego i lokalnego dziedzictwa, pomimo istnienia wytycznych programowych ustalonych dla regionu w *Wojewódzkim Programie Opieki nad zabytkami w Małopolsce na lata 2010-2013*, a wcześniej w *Wojewódzkim Programie Ochrony Dziedzictwa i Krajobrazu Kulturowego Małopolski*, opracowanym na lata 2005-2009. Samorząd wojewódzki, na który spada obowiązek planowania regionalnej ochrony dziedzictwa kulturowego, opracowując ogólne wytyczne dla województwa, nie ma w większości przypadków partnerów w samorządach gminnych, które powinny przejąć obowiązek dbania o dziedzictwo – często także o swoje zabytkowe własności – i wesprzeć ochronę regionalnego dziedzictwa na poziomie lokalnym. W kolejnych latach – dla poprawy systemowej ochrony zabytków w regionie – konieczne będzie wzmocnienie współpracy i faktyczne przejście części odpowiedzialności za dziedzictwo kulturowe przez gminy – podstawowe jednostki zarządzania samorządowego.

Liczba wydanych pozwoleń i postanowień konserwatorskich oraz zaleceń i opinii konserwatorskich w latach poddanych sprawozdawczości utrzymywała się na podobnym poziomie – rocznie w sumie wydano ponad 2 tys. pozwoleń i postanowień oraz ok. 11 tys. zaleceń i opinii. Świadczy to o dużej aktywności właścicieli i użytkowników zabytków w celu uzyskiwania dokumentów będących podstawą podejmowania koniecznych do przeprowadzenia prac przy zabytkach, głównie zabezpieczających i konserwatorskich, oraz o stosowaniu się przez nich do wymogów ustawowych – konieczności zaakceptowania przez służby konserwatorskie programu prac konserwatorskich lub robót budowlanych zabytków i uzyskania administracyjnej zgody na prowadzenie działań. W latach 2010-2011 Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Krakowie wydał 4 421 pozwoleń i postanowień konserwatorskich. Za górną granicę liczby przeprowadzonych działań na zabytkach wpisanych do rejestru zabytków uznano zatem liczbę wydanych decyzji, które są podstawą podjęcia prac.

7.2 Ocena realizacji celu strategicznego 1 – ochrony regionalnej przestrzeni kulturowej, priorytetu 2 – tożsamość regionalna i lokalna oraz wielokulturowe bogactwo

Małopolskę wyróżnia bardzo wysoka aktywność twórcza mieszkańców oraz wielość i różnorodność amatorskich grup artystycznych i folklorystycznych. W 2011 roku odnotowano istnienie 244 zespołów regionalnych, to prawie 30% wszystkich działających wówczas takich grup w Polsce. W regionie działało także ponad 440 kół gospodyń wiejskich oraz około 1000 artystów ludowych. To wielkie bogactwo, wsparcie i żywe pielęgnowanie tradycji regionalnej kultury niematerialnej, która charakteryzuje się dużą różnorodnością i wielokulturowym zasobem. W Małopolsce funkcjonowało także wiele organizacji i stowarzyszeń podtrzymujących miejscowy folklor, w tym ponad 160 podmiotów, które realizowały działalność na rzecz mniejszości narodowych, etnicznych oraz języka regionalnego. Działaniami wspierającymi tożsamość regionalną i lokalną były organizowane w okresie poddanym sprawozdawczości liczne imprezy folklorystyczne, festiwale i przeglądy zespołów. W latach 2010-2011 w ramach otwartego konkursu ofert pn. *Mecenat Małopolski* na realizację zadań publicznych w dziedzinie kultury z budżetu Województwa Małopolskiego przekazano na rozwój i wyposażenie zespołów regionalnych ponad 5% ogólnej kwoty przeznaczonej na konkurs, natomiast na przedsięwzięcia przyczyniające się do podtrzymywania tradycji regionalnego folkloru – ponad 13% ogólnej kwoty.

W regionie podejmowane były cenne inicjatywy i realizowane były projekty, które wspierały ginące zawody i tradycyjne rzemiosło artystyczne. Uruchomione zostało przedsięwzięcie pn. *Szlak Tradycyjnego Rzemiosła* służący upowszechnieniu i szerokiej promocji dawnych rzemiosł, a tym samym wsparciu samych twórców. Przedstawicielom tzw. ginących zawodów przyznane zostały preferencje w ubieganiu się o środki z Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013 w ramach Działania 2.1, Schemat A – *Bezpośrednie wsparcie inwestycji w małe i średnie*

przedsiębiorstwa. Niestety w latach poddanych sprawozdawczości żaden z projektów z tego zakresu nie otrzymał dofinansowania.

Małopolska ma dobrze rozwiniętą ofertę produktów opartych na tradycyjnych recepturach. W skali kraju ma najwięcej produktów regionalnych (9 z 29) zarejestrowanych przez Komisję Europejską – w *Rejestrze Chronionych Nazw Pochodzenia i Chronionych Oznaczeń Geograficznych* lub *Rejestrze Gwarantowanych Tradycyjnych Specjalności*. W okresie poddanych sprawozdawczości nasiliła się aktywność w tym zakresie, podobnie jak w rejestracji produktów tradycyjnych. W latach 2010-2011 na ministerialną listę wpisano 24 wyroby (w ciągu kilku wcześniejszych lat – 26). Świadczy to o zaangażowaniu producentów i wytwórców żywności w działania wspierające lokalne i tradycyjne metody produkcji.

Ochrona zasobów kultury materialnej i niematerialnej województwa realizowana była przez rozwijający się proces digitalizacji zbiorów. Wiele podmiotów pozyskało środki na uruchomienie pracowni digitalizacyjnych i realizację projektów, które w kolejnych latach zaowocują dostępem do wielu wirtualnych kolekcji, a także spowodują utrwalenie w zapisie cyfrowym części zasobów: bibliotecznych, muzealnych, archiwalnych oraz zbiorów fonograficznych i materiałów audiowizualnych. Wśród wyróżniających się działań w tym zakresie warto wymienić przedsięwzięcia: *Wirtualne Muzea Małopolski* (liderem projektu jest Województwo Małopolskie, planowane jest udostępnienie min. 500 obiektów w 3D), *Cyfrowe Dziedzictwo Kulturowe – stworzenie platformy digitalizacji zbiorów muzealnych w regionie Małopolski* (liderem projektu jest Muzeum Narodowe w Krakowie), *Małopolska Biblioteka Cyfrowa* (liderem projektu jest Województwo Małopolskie). W okresie poddanych sprawozdawczości znaczna część nakładów finansowych przeznaczana była na prace przygotowawcze – m.in. opracowanie projektów, adaptację pomieszczeń, zakup sprzętu, szkolenia pracowników – w niewielkim tylko stopniu na digitalizację konkretnych jednostek zabytkowych.

7.3 Ocena realizacji celu strategicznego 2 – zarządzania regionalną przestrzenią kulturową, priorytetu 1 – aktywność społeczna i emocjonalne zaangażowanie w opiekę nad regionalnym dziedzictwem kulturowym

W regionie ustanowiono – do końca 2011 roku – tylko 55 społecznych opiekunów zabytków, aż 38 z nich działało w powiecie oświęcimski, w wielu powiatach nikt nie pełnił takiej funkcji. Na terenie województwa działało jednak wielu pasjonatów, którzy wspierali działania podejmowane w celu ochrony i opieki nad małopolskim dziedzictwem. Odnotowano też istnienie organizacji pozarządowych działających w obszarze ochrony zabytków i miejsc pamięci narodowej oraz podtrzymywania tradycji narodowych. Głównie w dziedzinie kultury i sztuki działało ponad 1 tys. podmiotów pozarządowych.

Małopolska była liderem wśród województw pod względem liczby placówek muzealnych (115), poziomu ich merytorycznej działalności oraz znaczenia zbiorów. Tutaj działały najchętniej odwiedzane w kraju placówki: Zamek Królewski na Wawelu, zabytkowa Kopalnia Soli w Wieliczce oraz Muzeum Auschwitz-Birkenau. Wizyty w muzeach były najbardziej typową formą uczestnictwa w kulturze w regionie. W 2011 roku liczba zwiedzających zbiory przekroczyła 8 mln osób. Związane to było z otwarciem nowych przestrzeni i udostępnieniem atrakcyjnych propozycji wystawienniczych, często wykorzystujących nowoczesne technologie prezentacji (podziemia Rynku, ekspozycja w dawnej fabryce Schindlera). W okresie poddanych sprawozdawczości oddano do użytkowania aż 9 nowych przestrzeni instytucji kultury, dla których organizatorem jest samorząd województwa, m.in. gmach główny Muzeum Lotnictwa Polskiego. Pod względem liczby instytucji kultury województwo małopolskie także znajdowało się w ścisłej krajowej czołówce. Na koniec 2011 roku funkcjonowało 1 643 instytucji kultury, w tym wiele bibliotek, domów i ośrodków kultury, klubów i świetlic, galerii, kin, teatrów. Obiekty działalności wystawienniczej w drugim roku poddanych sprawozdawczości zorganizowały mniej wystaw czasowych niż w roku poprzedzającym, ale część realizowanych przedsięwzięć wyróżniała się skalą i jakością (były to głównie projekty dofinansowane ze funduszy unijnych). Duża była aktywność podmiotów w organizacji imprez kulturalnych, większość z nich zorganizowana została przez sektor prywatny, ale najwięcej uczestników przyciągały imprezy zorganizowane przez instytucje publiczne. Realizowane były projekty i działania edukacyjne na rzecz dziedzictwa kulturowego, znaczna część z nich odbywała się w muzeach – w 2011 roku odnotowano: 11 033 lekcji i zajęć muzealnych, 2 463 warsztatów, 153 seminaria naukowe i sympozja. Wzrastała także – chociaż w niewystarczającym stopniu – liczba utworzonych elektronicznych baz informacji o zabytkach. Niewystarczający był jednak system informacji o wydarzeniach kulturalnych w regionie. W celu ułatwienia pozyskania wiedzy o ofercie kulturalnej regionu uruchomiono projekt *Małopolski System Informacji Turystycznej* obejmujący 34 jednostki informacji turystycznej.

7.4 Ocena realizacji celu strategicznego 2 – zarządzania małopolską przestrzenią kulturową, priorytetu 2 – funkcjonalne zarządzanie regionalnym dziedzictwem kulturowym

O jakości zarządzania władz państwowych i samorządowych zasobami regionalnego dziedzictwa kulturowego w regionie świadczył przede wszystkim sposób sprawowanej opieki nad posiadanym dziedzictwem (własnymi zabytkowymi zasobami) oraz poziom i jakość systemowego wsparcia ochrony pozostałych dóbr, będących w posiadaniu innych właścicieli i użytkowników zabytków. Jak mówią zapisy ustawy branżowej, na organach administracji publicznej spoczywa obowiązek m.in. zapewnienia warunków finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków. W okresie poddanym sprawozdawczości rocznie średnio tylko 39% małopolskich gmin wraz z miastami na prawach powiatu zagwarantowało środki w swoich budżetach w dziale 921 – *Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego*. Zdecydowana większość gmin nie wydatkowała na ochronę małopolskiej przestrzeni kulturowej w tym okresie żadnych środków, tym samym nie udzielała wsparcia właścicielom zabytków położonych na terenie danej gminy oraz nie remontowała swoich zabytkowych własności. Spośród gmin, które wydatkowały środki w dziale 921 największe kwoty zagwarantowała Gmina Miejska Kraków – aż 47 mln w 2010 roku (to prawie 80% łącznego wówczas budżetu wszystkich gmin i miast na prawach powiatu), znaczne kwoty uwzględniały też budżety Brzeska, Tarnowa, Krzeszowic i Stryszawy (w powiecie suskim). Jednak wydatki wielu gmin w tym zakresie były na niskim poziomie – kilkunastu, kilkudziesięciu tysięcy złotych. W okresie poddanym sprawozdawczości 77 gmin (42,3% wszystkich gmin w regionie) miało przyjęte w formie uchwały zasady udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane zabytków, ale nie wszystkie z nich wydatkowały w tej formie środki z budżetu (dotacji w 2011 roku udzieliło 66% gmin mających określone zasady udzielania dotacji). Samorządy powiatów wydatkowały na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w sumie w 2010 roku – prawie 10 mln zł, w roku kolejnym – 8,6 mln zł, najwięcej powiaty: gorlicki, nowotarski i tarnowski, najmniej: proszowicki i wadowicki. 8 spośród 19 powiatów miało podjęte uchwały o zasadach udzielania dotacji.

Samorząd województwa w latach poddanych sprawozdawczości, tak jak i we wcześniejszych latach, wspierał aktywnych właścicieli zabytków i przeznaczał środki ze swojego budżetu na prace konserwatorskie i roboty budowlane zabytków. W latach 2010-2011, w porównaniu z rokiem poprzedzającym, znacznie jednak zmalały (o ponad 5 mln zł i prawie 7 mln zł) środki wydatkowane na ten cel w konkursie pn. *Ochrona zabytków Małopolski*. Przekazane dotacje – 5 mln zł i 3,55 mln zł – stanowiły zaledwie łącznie tylko 16,8% i 22,2% kwot oczekiwanego wsparcia. W porównaniu z wcześniejszymi edycjami konkursu zmalały średnie kwoty udzielonych dotacji, co – głównie w przypadku podejmowania obszernych zadań inwestycyjnych – skutkowało kłopotliwym podziałem wielu podjętych projektów na etapy rozłożone w czasie realizacji na kilka lat. Pozytywnym działaniem samorządu i przykładem cennych inicjatyw były realizowane w 2010 roku: konkurs pn. *Kapliczka* – systemowe udzielanie dotacji na obiekty małej architektury, które nie musiały być wpisane do rejestru zabytków – oraz opieka nad własnymi kapliczkami, lokowanymi w pasach przydrogowych dróg wojewódzkich. Dzięki tym działaniom w jednym tylko roku, dzięki wydatkom z budżetu województwa, zabezpieczono 37 przydrożnych kapliczek i krzyży, często jedynych i ważnych dla małych, lokalnych społeczności zabytków przeszłości. W pierwszym roku poddanym sprawozdawczości udzielono także wsparcia – w celu zapobieżenia skutkom katastrofy naturalnej, którą były obfite opady deszczu i powódź – właścicielom cennych, drewnianych kościółków w Binarowej i Łapanowie. Z powodu konieczności wydatkowania środków z budżetu samorządu województwa na usuwanie skutków powodzi nierozstrzygnięta została (i nie przyznane zostały dotacje) II edycja konkursu pn. *Ochrona zabytków Małopolski*. W kolejnym, 2011 roku została udzielona – w trybie interwencyjnym – dotacja (w kwocie 500 000 zł) dla klasztoru OO. Bernardynów w Alwerni na prace zabezpieczające i osuszające zabytkowe zabudowania po wielkim pożarze.

Małopolska w skali kraju nadal była jedynym regionem wyróżnionym specjalnym finansowym wsparciem przeznaczanym bezpośrednio z budżetu Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na ochronę dziedzictwa kulturowego stolicy regionu – Krakowa. To uprzywilejowana sytuacja w stosunku do innych województw, która, także w latach poddanych sprawozdawczości, ułatwiała planowanie podziału środków – głównie z budżetu Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz samorządu województwa – i przeznaczanie ich w całości na wsparcie zadań realizowanych w dziedzinie ochrony zabytków w regionie, poza jego stolicą. W obliczu kryzysu finansów publicznych była to komfortowa sytuacja dla władz odpowiedzialnych za sprawowanie opieki nad regionalnym dziedzictwem. Kraków, w ramach Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa, w latach 2010-2011 otrzymał w sumie ponad 84 mln zł. To ogromne wsparcie udzielane właścicielom zabytków położonych na terenie administracyjnym miasta Krakowa i wysokie średnie kwoty dotacji udzielanych przez Społeczny Komitet Odnowy Zabytków Krakowa (334 tys. zł i 231 tys. zł). Z budżetu Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków wydatkowano w tym samym

okresie dwóch lat na region łącznie tylko ponad 11 mln zł, z budżetu samorządu województwa ponad 8,5 mln zł, a z budżetu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego (na samą Małopolskę) ponad 6 mln zł. Dużym wsparciem dla regionu były też fundusze unijne. Wartość zawartych umów na dofinansowanie w okresie poddanym sprawozdawczości – w samym tylko Działaniu 3.2 Schemat A – *Dziedzictwo kulturowe i rewaloryzacja układów przestrzennych* Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2010-2011 – wyniosła ponad 110 mln zł. Prace konserwatorskie, modernizacyjne i adaptacyjne małopolskich zabytków prowadzone były także przez prywatnych inwestorów, ale były to nadal jednak szlachetne wyjątki od reguły, w której mobilizacją do podjęcia działań było pozyskanie funduszy publicznych.

Ważną formą ochrony wspierającą zachowanie regionalnego dziedzictwa były realizowane działania i podejmowane projekty związane z rewitalizacją obszarów zdegradowanych i zaniedbanych. W naszym województwie opracowano do końca okresu poddanego sprawozdawczości około 30 Lokalnych Programów Rewitalizacji, natomiast w ramach Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013 Działania 6.1. *Rozwój Miast* Schemat A – *Projekty realizowane wyłącznie w ramach programów rewitalizacji*, dofinansowano 49 zadań na łączną kwotę wsparcia w wysokości ponad 278 mln zł. Niestety wiele realizowanych zadań, podejmowanych w tym zakresie, ograniczało się jedynie do modernizacji i remontów obiektów i infrastruktury, nie przynosząc żadnych trwałych efektów w wymiarze społecznym i ekonomicznym. Zauważalnym problemem w skali regionu – związanym z inwestycjami i realizacją poważnych przekształceń obszarowych centrów miast, miasteczek i wsi – było wprowadzanie typowych projektów małej architektury, współczesnych materiałów i form, często niemających odniesienia w historii danych przestrzeni, oraz związana z tym postępująca, niepożądana unifikacja krajobrazu kulturowego regionu.

Standardy w administracyjnym zarządzaniu kulturą i ochronie dziedzictwa kulturowego w województwie wyznaczały i kształtowały w dużej mierze środki przeznaczone na ten cel. Ogółem z budżetów jednostek samorządu terytorialnego w regionie w okresie poddanym sprawozdawczości wydatkowano 1 146 mln zł, w tym z budżetu samorządu województwa 210 mln zł. Największe wydatki na kulturę w przeliczeniu na osobę wyniosły w powiatach: mieście Kraków – 245,30 zł, chrzanowskim – 211,07 zł, brzeskim – 192 zł, oświęcimskim – 166,95 zł, najmniejsze były w powiecie dąbrowskim – 54,24 zł. Zauważalne było znaczne zróżnicowanie w poziomie finansowania sektora kultury w różnych powiatach i gminach. Od lat zmniejszał się też finansowy i procentowy udział środków przeznaczanych na kulturę z ogólnego budżetu Województwa Małopolskiego (w 2003 roku – ponad 15%, 2011 roku – już tylko niecałe 7%). W ogólnych wydatkach na kulturę i ochronę dziedzictwa ujęte były koszty utrzymania muzeów, dla których funkcję organizatora sprawowały samorządy. Łącznie administracja regionalna (województwa, powiatów i gmin) w latach poddanych sprawozdawczości wydatkowała w dziale 921 – *Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego*, rozdział 92118 – *Muzea* – ponad 160 mln zł. Pośród regionalnych muzeów największe wsparcie uzyskiwały: Muzeum Okręgowe w Nowym Sączu (ponad 9,2 mln zł), Muzeum Etnograficzne w Krakowie (ponad 6,6 mln zł), Muzeum Okręgowe w Tarnowie (ponad 6,3 mln zł). W środkach przeznaczanych na kulturę zawarte były także kwoty wydatkowane na wsparcie zadań realizowanych przez organizacje pozarządowe. Odnotowano spadek poziomu finansowania tego typu przedsięwzięć oraz roszczeniową postawę wielu organizacji, których działalność w wielu wypadkach została uzależniona od pozyskanych grantów.

Ważnym obszarem wsparcia i inwestycji – dla funkcjonalnego zarządzania regionalnym dziedzictwem kulturowym – była turystyka. Gminy wraz z miastami na prawach powiatu w województwie małopolskim w 2010 roku wydatkowały ze swoich budżetów – w dziale 630 – *Turystyka* – środki w łącznej wysokości ponad 28 mln zł. Największe kwoty na rozwój turystyki wydatkowały gminy z powiatu nowosądeckiego, natomiast gminy z powiatu proszowickiego w okresie poddanym sprawozdawczości nie wydatkowały na ten cel żadnych środków. Z budżetu samorządu województwa małopolskiego wydatkowano w sumie ponad 20 mln zł. Poza tymi budżetami rozwój turystyki w regionie wspierały środki unijne przekazywane na następujące obszary wsparcia: inwestycje w obiekty i infrastrukturę uzdrowiskową, rozwój produktów oferty turystycznej regionu i inwestycje w poprawę bazy noclegowej oraz przystosowanie obiektów zabytkowych do celów turystycznych. Pomimo podejmowanych inicjatyw i działań wspierających rozwój sektora turystyki zaobserwowano stosunkowo powolny, jak na potencjał i możliwości turystyczne regionu, rozwój infrastruktury specjalistycznej, w tym infrastruktury sportów zimowych, turystyki wodnej, rodzinnej, pielgrzymkowej, a także infrastruktury uzdrowiskowej. Słabością infrastruktury turystycznej regionu był także brak infrastruktury dla rowerzystów – brak wydzielonych (od dróg) bezpiecznych ścieżek rowerowych, np. biegnących od Krakowa w stronę Ojcowskiego Parku Narodowego.

Ważne dla skutecznego zarządzania dziedzictwem kulturowym regionu były także szkolenia wykwalifikowanych kadr. Usługi w tym zakresie w okresie poddanym sprawozdawczości świadczyły

m.in. Międzynarodowe Centrum Kultury – prowadzące podyplomowe studium pn. *Akademia Dziedzictwa* i realizujące projekt pn. *Management of UNESCO World Heritage Cultural Sites in Visegrad Countries* oraz Małopolski Instytut Kultury – realizujący szkolenia i warsztaty w dziedzinie nowoczesnego zarządzania przestrzenią kulturową i dziedzictwem oraz jakości i atrakcyjności projektów i ekspozycji muzealnych.

7.5 Ocena realizacji celu strategicznego 2 – zarządzania regionalną przestrzenią kulturową, priorytetu 3 – ekonomiczne zorientowanie regionalnego dziedzictwa kulturowego – przemysł kultury i czasu wolnego

Zarządzanie przestrzenią kulturową nie może być prowadzone w oderwaniu od gospodarki rynkowej, musi być powiązane z ekonomicznym zorientowaniem dziedzictwa kulturowego i zaangażowaniem w wykorzystanie istniejącego potencjału regionu, tzw. przemysłów kultury i czasu wolnego oraz sektora kreatywnego. Mieszkańcy, którzy aktywnie uczestniczą w kulturze, kreują ją, równocześnie zwiększają konkurencyjność gospodarczą regionu, tworzą mocną tożsamość kulturową miejsca, społeczność świadomą jego tradycji, historii, jak i potencjału dla współczesności, pod warunkiem że potrafią ten potencjał dostrzec i we właściwy sposób go wykorzystać.

Małopolska wyróżniała się – w porównaniu z innymi województwami w kraju – pod względem liczby turystów odwiedzających region oraz liczby udzielonych noclegów. Nasze województwo należało do regionów o największym potencjale całorocznej bazy noclegowej, skupionym wokół wiodących centrów turystycznych regionu – Krakowa i Zakopanego. Na koniec 2011 roku odnotowano istnienie 435 obiektów hotelarskich. Zaobserwowano dynamiczne i elastyczne dostosowywanie infrastruktury noclegowej i gastronomicznej do potrzeb rynku. Wysoka konkurencja wśród gestorów obiektów bazy noclegowej i gastronomicznej wpływała na stosunkowo atrakcyjny poziom cen oraz różnicowanie standardu. Ponad 1/5 turystów zagranicznych odwiedzających Polskę skorzystała z bazy turystycznej w województwie małopolskim. Najchętniej odwiedzanymi miejscami w regionie, w okresie poddanym sprawozdawczości, były Muzeum Auschwitz-Birkenau oraz Kopalnia Soli Wieliczka.

Wiele obiektów zabytkowych było zagospodarowanych i wykorzystywanych do pełnienia funkcji turystycznych, kulturalnych, edukacyjnych lub społecznych. Wiele przestrzeni zabytkowych stanowiło także miejsce spotkań i wydarzeń kulturalnych, koncertów, warsztatów i szkoleń. Małopolska Organizacja Turystyczna w ramach realizacji projektu pn. *Otwarty Szlak Architektury Drewnianej* udostępniła w okresie sezonu turystycznego zwiedzającym i odwiedzającym nasze województwo ogółem w latach 2010-2011 aż 110 zabytków ujętych na *Szlaku Architektury Drewnianej*. Na koniec okresu poddanego sprawozdawczości odnotowano istnienie 70 obiektów zabytkowych (to jest ok. 23% wszystkich obiektów) oferujących usługi konferencyjne z dobrze przygotowanym zapleczem do ich organizacji.

Małopolska była krajowym liderem pod względem liczby skategoryzowanych gospodarstw agroturystycznych. W okresie sprawozdawczości funkcjonowało 212 obiektów (w tym 12 nowych) skategoryzowanych według zasad Polskiej Federacji Turystyki Wiejskiej *Gospodarstwa Gościnne*, wśród nich 21 posiadało wyspecjalizowaną ofertę pn. *Małopolska Wieś Pachnąca Ziołami*, natomiast 16 z nich ofertę pn. *Małopolska wieś dla dzieci*. Tereny wiejskie naszego regionu posiadały duży potencjał turystyczny, zauważono jednak słabą promocję formy wypoczynku na wsi oraz niedoskonałość systemu dystrybucji ofert w tym zakresie.

W latach 2010-2011 roku utworzone zostały dwa nowe produkty kulturowe realizowane przez więcej niż jeden ośrodek: w organizację *Szlaku Frontu Wschodniego I Wojny Światowej* zaangażowanych zostało 8 województw, natomiast w *Południowo-Zachodniego Szlaku Cysterskiego* 4 regiony. Małopolskę można było zwiedzać, korzystając w okresie poddanym sprawozdawczości z około 100 szlaków turystyczno-kulturowych i turystycznych tras miejskich. Aktywizacja szlaków kulturowych sprzyjała zachowaniu dziedzictwa kulturowego, budowaniu lokalnej tożsamości oraz wspierała rozwój turystyki kulturowej. Oceniając poziom wykorzystania tak bogatego zestawu produktów kulturowych, należy zauważyć, że zarówno wśród mieszkańców regionu, jak i przyjezdnych turystów, była jednak mała wiedza o istniejącej ofercie spędzania czasu wolnego i możliwości wyboru „tematu” oraz zachęty do podróżowania. Najbardziej aktywną trasą i najczęściej odwiedzanymi miejscami były zabytki położone na *Szlaku Architektury Drewnianej*. W dużej mierze był to spowodowane znacznym finansowaniem tego obszaru z budżetu samorządu województwa.

W okresie poddanym sprawozdawczości w sektorze kultury i dziedzictwa narodowego w województwie małopolskim było zatrudnionych blisko 6,5 tys. osób, w branży kreatywnej funkcjonowało 17 713 przedsiębiorstw, instytucji i podmiotów należących do tzw. „trzeciego sektora”. W 2011 roku największą podmiotów działało w: reklamie – 21,5% i wydawnictwach – 20,8%, najmniej zajmowało się rękodziełem artystycznym – 1,2%. Inwestycje w kulturę przyczyniły się do wzrostu poziomu

zatrudnienia osób w placówkach kultury. W samych tylko 12 instytucjach kultury, dla których organizatorem było Województwo Małopolski, w wyniku inwestycji utworzono 68 nowych, stałych miejsc pracy, w tym w samych muzeach ponad 47 miejsc, najwięcej – 11,5 etatów – w nowo powstałym Muzeum Dom Rodziny Ojca Świętego Jana Pawła II w Wadowicach. W regionie ciekawym projektem wspierającym działalność na rzecz kultury i dziedzictwa jest realizowany od 2004 roku przez Wojewódzki Urząd Pracy, program aktywizacji zawodowej osób pozostających bez zatrudnienia pn. *Konserwator*. W samym tylko 2011 roku w ramach tego przedsięwzięcia – finansowanego z pieniędzy unijnych – zatrudniono 174 osoby w sektorze kultury, w tym na zatrudnienie subsydiowane, w ramach tzw. prac interwencyjnych lub robót publicznych – 134 osoby, na staż – 40 osób, w tym 117 osób zamieszkałych na terenach wiejskich.

8. Zalecenia wynikające z oceny realizacji wojewódzkiego programu opieki nad zabytkami

8.1 Zalecenia wynikające z oceny realizacji celu strategicznego 1 – ochrona regionalnej przestrzeni kulturowej:

- Dalsza weryfikacja wojewódzkiego rejestru zabytków (skreślanie obiektów zdewastowanych lub już nieistniejących), wpisywanie do rejestru nieujętych w nim jeszcze obiektów ruchomych i nieruchomych, warty ochrony prawnej.
- Aktywizacja właścicieli zabytków do uporządkowania spraw własności obiektów.
- Dążenie do dalszego wzrostu pokrycia planistycznego województwa miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego oraz do ustalania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego stref ochrony konserwatorskiej oraz ochrony – wyznaczonych w obowiązującym wojewódzkim programie opieki nad zabytkami – dóbr kultury współczesnej.
- Aktywizacja gmin do sporządzenia gminnych ewidencji zabytków oraz opracowania i przyjęcia gminnych (oraz powiatowych) programów opieki nad zabytkami. Wzmocnienie współpracy pomiędzy samorządem wojewódzkim i samorządami gminnymi w regionie w zakresie ochrony regionalnego dziedzictwa.
- Większe wsparcie i wykorzystanie (np. w promocji subregionów) istniejącego wielokulturowego bogactwa dziedzictwa niematerialnego – istniejących zespołów regionalnych, kół gospodyń wiejskich, imprez wspierających folklor i pielęgnujących tradycje oraz tzw. ginących zawodów i wytwórstwa produktów regionalnych.
- Wykorzystanie urządzonych pracowni digitalizacyjnych i zakupionego sprzętu, głównie dzięki unijnemu wsparciu, w celu regularnej i postępującej digitalizacji jednostek zabytkowych dziedzictwa niematerialnego i materialnego regionu oraz aktywizacja do działania w tym względzie takich placówek muzealnych, które nie podjęły się dotychczas cyfryzacji zasobów. Celem jest utrwalenie dziedzictwa oraz jego szerokie udostępnienie.

8.2 Zalecenia wynikające z oceny realizacji celu strategicznego 2 – zarządzanie regionalną przestrzenią kulturową:

- Zadbanie o większą aktywność społeczną i faktyczne emocjonalne zaangażowanie w opiekę nad regionalnym dziedzictwem kulturowym, szczególnie na poziomie lokalnym. Konieczne jest prowadzenie akcji promocyjnych i uświadamiających wartość dziedzictwa oraz szkoleń dla kadr zarządzających dziedzictwem w regionie.
- Kształtowanie kompetencji i nawyków uczestnictwa w życiu kulturalnym, rozwijanie tych potrzeb i stwarzanie warunków do ich zaspokojenia.
- Dbanie o dobrą i atrakcyjną ofertę placówek muzealnych i innych instytucji kultury, które przyciągają wielu odwiedzających (z regionu, kraju i zagranicy). Rozbudowa ciekawej, przystępnej i różnorodnej oferty, zarówno jeśli chodzi o treść, jak i formę, dobra „obsługa”, dopasowanie godzin funkcjonowania instytucji do współczesnego stylu życia, stopniowe zastępowanie klasycznych, statycznych ekspozycji, formami aktywnymi (chętnie z użyciem nowych technologii), zacierania granic pomiędzy uczestnictwem w wydarzeniach kulturalnych a innymi formami spędzania czasu wolnego (zwłaszcza w wypadku parków etnograficznych).
- Usprawnienie i poszerzenie systemu informacji o dziedzictwie i ofertach kulturalnych. Likwidacja barier w dostępie do kultury, szczególnie poprzez wykorzystanie nowych technologii.

- Aktywizacja gmin i powiatów do zabezpieczania środków we własnych budżetach w działach 921, rozdział 92120 – *Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami* oraz do podejmowania uchwał określających zasady udzielania dotacji na opiekę nad zabytkami. Właściwa (skutecznie sprawowana) opieka nad zabytkowymi własnościami jednostek samorządu terytorialnego.
- Starania o podjęcie dalszych działań służących zabezpieczeniu obiektów małej architektury, głównie kapliczek.
- Ujednoczenie systemu udzielania dotacji (formularzy, wymogów, dokumentacji, terminów naboru) na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane zabytków z różnych źródeł finansowania.
- Przyznawanie większych kwot dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach i zapobieganie podejmowaniu zadań dzielonych na wiele etapów i planowaniu długich terminów realizacji.
- Wsparcie projektów rzeczywistych rewitalizacji obszarów i terenów zdegradowanych (nie tylko remontów i modernizacji, ale działań skutkujących ożywieniem społecznym i gospodarczym) oraz skuteczna ochrona lokalnych tradycji i specyfik kształtowania przestrzennego. Konieczna jest walka z postępującą unifikacją przestrzeni.
- Dbanie o stosunkowo wysoki udział procentowy i finansowy środków przeznaczanych z ogólnych budżetów samorządów na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego oraz na turystykę.
- Wsparcie rozwoju infrastruktury turystycznej, w tym infrastruktury sportów zimowych, turystyki wodnej, rowerowej, pielgrzymkowej i uzdrowiskowej, a zwłaszcza kulturowej.
- Wzmocnienie systemu promocji i dystrybucji ofert wypoczynku (także na wsi) oraz marketingu wiodących, markowych produktów turystycznych (szlaków i tras kulturowych).
- Zaangażowanie sektora kreatywnego i innych podmiotów gospodarczych do wykorzystania potencjału dziedzictwa kulturowego regionu w rozwoju własnej działalności i wsparcie tym samym gospodarki województwa.

Analiza SWOT ochrony dziedzictwa kulturowego w regionie – przeprowadzona na etapie sporządzenia *Wojewódzkiego programu opieki nad zabytkami w Małopolsce na lata 2010-2013* – wykazała, że głównymi czynnikami powodującymi postępujący proces degradacji zasobów dziedzictwa jest słaby poziom ich ochrony, niezadowalające systemowe działania w zakresie opieki nad zabytkami oraz niski poziom koordynacji i współpracy w tym zakresie, a także brak mechanizmów wykorzystujących potencjał dziedzictwa kulturowego oraz długofalowych strategicznych planów ochrony i promocji walorów kulturowych, decydujących o odrębności i atrakcyjności Małopolski. Przeprowadzona analiza wskazała na potrzebę stworzenia i wdrożenia mechanizmów włączających dziedzictwo kulturowe w obieg gospodarczy – przy jednoczesnym zachowaniu priorytetu dziedzictwa – oraz na potrzebę przemiany świadomości społeczeństwa w kwestii kulturowego i ekonomicznego znaczenia szeroko pojętej przestrzeni kulturowej oraz umiejętnej jej wykorzystania. Po upływie przeszło dwóch lat, od czasu obowiązywania zapisów wojewódzkiego programu opieki nad zabytkami, wszystkie problemy i zalecenia działań w sprawie ochrony i zarządzania regionalnym dziedzictwem wskazane w dokumencie programowym pozostają nadal aktualne.

Ogólny wniosek: Realizacja zapisów programu opieki nad zabytkami w regionie, który jest zobowiązany opracować samorząd województwa, nie jest możliwa bez aktywnej współpracy wszystkich podmiotów: regionalnej administracji samorządowej, państwowych służb konserwatorskich, instytucji kultury, właścicieli i opiekunów zabytków oraz podmiotów gospodarczych. Jedynie współdziałanie, chęci i zaangażowanie w działania w wspólnym interesie mogą przełożyć się na skuteczną i faktyczną realizację celów określonych w dokumencie programowym.

Spis załączników:

Załącznik nr 1 – Plan *Parku Kulturowego Stare Miasto*

Załącznik nr 2 – Wykaz dotacji udzielonych z budżetów gmin (w rozdziale 92120 i 71035) na zadania związane z ochroną zabytków i opieką nad zabytkami w latach 2010-2011

Załącznik nr 3 – Wykaz dotacji udzielonych z budżetu Gminy Miejskiej Kraków na zadania związane z ochroną zabytków i opieką nad zabytkami w latach 2010-2011

Załącznik nr 4 – Wydatki Gminy Miejskiej Kraków na realizację własnych zadań związanych z ochroną zabytków i opieką nad zabytkami w latach 2010-2011

Załącznik nr 5 – Wykaz dotacji udzielonych z budżetów powiatów na zadania związane z ochroną zabytków i opieką nad zabytkami w latach 2010-2011

Załącznik nr 6 – Wykaz dotacji udzielonych z budżetu Województwa Małopolskiego w konkursie pn. *Ochrona zabytków Małopolski* w latach 2010-2011

Załącznik nr 7 – Wykaz dotacji udzielonych z budżetu Województwa Małopolskiego w konkursie pn. *Kapliczka* w 2010 roku

Załącznik nr 8 – Wykaz dotacji udzielonych z budżetu Województwa Małopolskiego służących ochronie dziedzictwa kulturowego Małopolski w 2010 roku

Załącznik nr 9 – Wykaz dotacji udzielonych ze środków Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa w latach 2010-2011

Załącznik nr 10 – Wykaz zadań realizowanych na terenie Małopolski, które otrzymały dofinansowanie w ramach Programu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pn. *Ochrona zabytków* w latach 2010-2011

Załącznik nr 11 – Wykaz zadań, które otrzymały dofinansowanie budżetu Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w latach 2010-2011

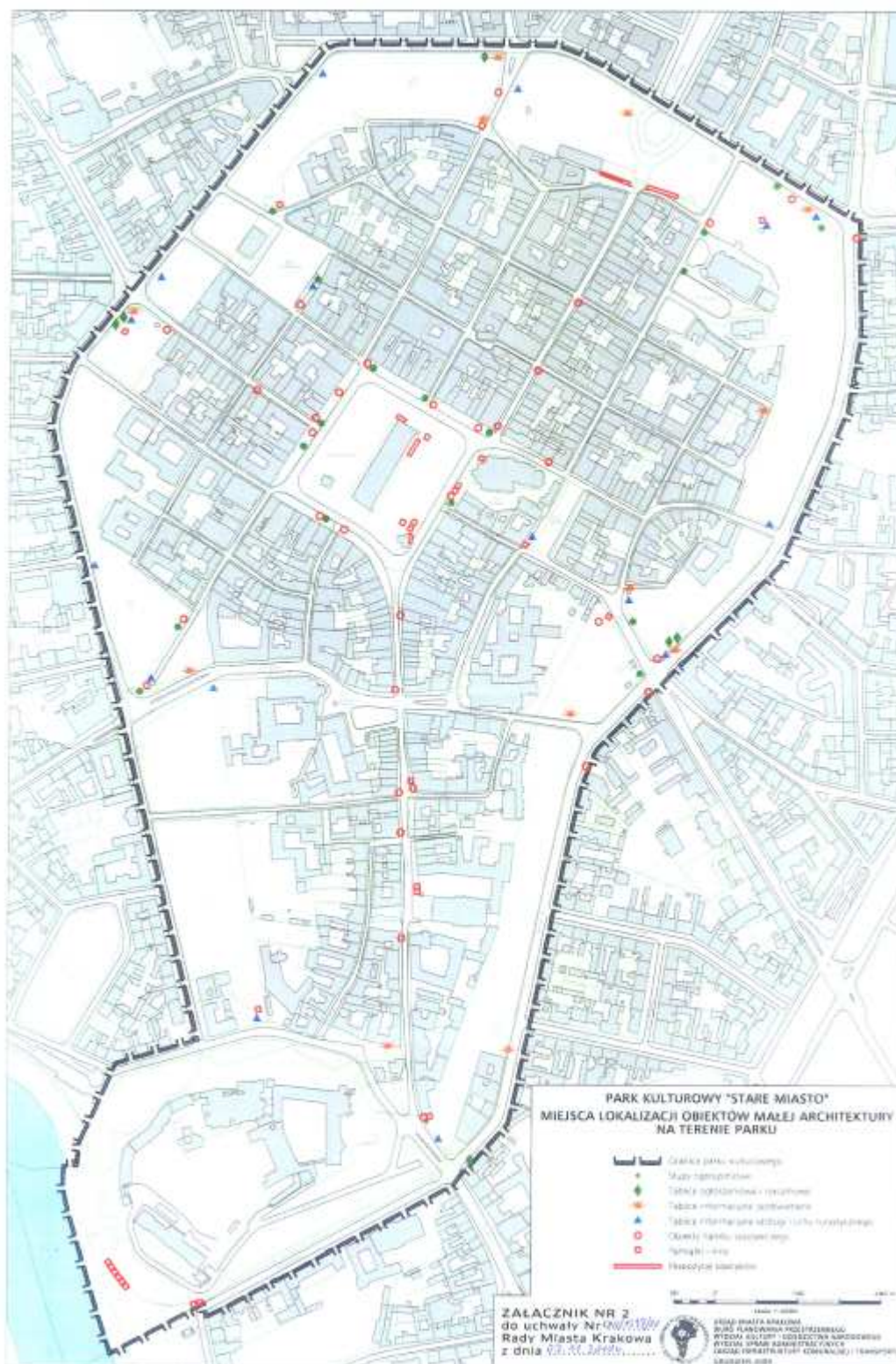
Załącznik nr 12 – Lista projektów wybranych przez Zarząd Województwa Małopolskiego do dofinansowania w ramach konkursów dla Schematów: 3.1 D, 3.1 B i 3.2 A MRPO w latach 2010-2011

Załącznik nr 13 – Lista projektów wybranych przez Zarząd Województwa Małopolskiego do dofinansowania w ramach konkursu dla Schematu 6.1 A MRPO w lata 2010-2011

Załącznik nr 14 – Wykaz dotacji udzielonych z budżetu Województwa Małopolskiego w konkursie ofert w dziedzinie turystyki pn. *Małopolska Gościnna* w latach 2010-2011

Załącznik nr 15 – Wybrane dane z ankiet monitorujących stan ochrony dziedzictwa kulturowego w gminach

Załącznik nr 1 – Plan *Parku Kulturowego Stare Miasto*¹²¹

¹²¹ Plan jest załącznikiem do uchwały Nr CXV/1547/10 Rady Miasta Krakowa z dnia 3 listopada 2010 r.

Załącznik nr 2 – Wykaz dotacji udzielonych z budżetów gmin (w rozdziale 92120 i 71035) na zadania związane z ochroną zabytków i opieką nad zabytkami w latach 2010-2011¹²²

Wykaz dotacji udzielonych z budżetów gmin (w rozdziałach: 92120 i 71035) na zadania związane z ochroną zabytków i opieką nad zabytkami w latach 2010-2011 (w zł)					
lp.	gmina	kwota w 2010	nazwa zadania	kwota w 2011	nazwa zadania
1.	Alwernia	26 900,00	1. Remont kapliczki w miejscowości Kwaczała	127 500,00 (ogólna wartość jest większa niż wartość zadań)	1. Odnowienie elewacji kościoła św. Marcina w miejscowości Poręba Żegoty – 10 000 zł
2.	Biecz	120 000,00	2. Wykonanie więźby wraz z pokryciem dachu blachą miedzianą w budynku Szpitala Ubogich w Bieczu – 60 000 zł	100 000,00	2. Prace konserwatorskie przy klasztorze OO. Bernardynów w Alwerni – 117 000 zł
			3. Wykonanie konserwacji retabulum i krucyfiksu ołtarza głównego w kościele pw. św. Anny w Bieczu – 60 000 zł		3. Wykonanie i montaż stolarki okiennej i drzwiowej w budynku Szpitala Ubogich w Bieczu – 40 000 zł
3.	Biskupice	140 000,00	4. Sporządzenie dokumentacji projektowej prac remontowo-budowlanych przy zabytkowym kościele parafialnym w Łazanach – 61 488 zł	60 000,00	4. Wykonanie w kościele pw. św. Anny w Bieczu przy ołtarzu głównym konserwacji architektury i detalu snycerskiego cokołu, bramek z obrazami i intarsjowanego antepedium – 60 000 zł
			5. Wzmocnienie konstrukcji wieży kościoła w Łazanach poprzez wykonanie iniekcji ciśnieniowych oraz kotwienia – 78 512 zł		5. Remont sygnaturki na kościele, polegający na odtworzeniu więźby wieżowej z drewna, odtworzeniu pokrycia z blachy miedzianej wraz z wymianą gzymsów ozdobnych, renowacją krzyża i kuli na kościele Parafii Rzymskokatolickiej pw. św. Marcina w Biskupicach
4.	Bochnia gmina	20 000,00	6. Odbudowa zabytkowej dzwonnicy przy kościele w Łapczycy	10 000,00	6. Remont kościoła pw. św. Jana Chrzyciela w Chełmie
5.	Bochnia miasto	0,00		17 530,00	7. Remont kapliczki św. Biskupa przy ul. Sądeckiej w Bochni
6.	Bolesław k/Olkusza	0,00		21 777,82	zadania z zakresu opieki nad zabytkami
7.	Brzesko	0,00		65 000,00	8. Remont elewacji kościoła pw. św. Jakuba w Brzesku
8.	Brzeźnica	0,00		1 615,00	zadania z zakresu opieki nad zabytkami
9.	Bukowina Tatrzańska	0,00		380 000,00	9. Wymiana pokrycia na budynku Domu Ludowego zlokalizowanego przy ul. Kościuszki 87 w Bukowinie Tatrzańskiej
10.	Bukowno	8 000,00	7. Remont kapliczki domkowej przy ul. Olkuskiej w Bukownie	0,00	
11.	Chełmiec	12 000,00	8. Gospodarka drzewostanem otaczającym zabytkowy kościół parafialny w Wielogłowach	20 000,00	10. Remont kaplicy podworskiej w Marcinkowicach
12.	Chrzanów	0,00		10 000,00	11. Pomoc finansowa dla Gminy Alwernia na pokrycie kosztów związanych z odbudową zabytkowego Klasztoru OO. Bernardynów w Alwerni
13.	Czarny Dunajec	31 125,84	9. Renowacja kapliczki pw. św. Jadwigi w Czarnym Dunajcu i kapliczki pw. św. Trójcy w Czarnym Dunajcu	0,00	
14.	Czchów	75 000,00	10. Dokończenie konserwacji ołtarza bocznego z II poł. XVII wieku pw. sw. Rodziny w kościele parafialnym pw. sw. Mikołaja w Iymowej –	60 000,00	12. Prace renowacyjne i konserwatorskie gotyckiej polichromii w kościele parafialnym pw. Narodzenia NMP

¹²² Zestawienie opracowano na podstawie danych z ankiet pozyskanych od gmin z województwa małopolskiego.

			15 000 zł		w Czchowie – 15 000 zł
			11. Wymiana rynien i rur spustowych przy kościele pw. Przemienienia Pańskiego w Jurkowie – 15 000 zł		13. Prace konserwatorskie i roboty budowlane związane z przebudową zabytkowego ogrodzenia wokół kościoła parafialnego pw. Nawiedzenia NMP w Domostawicach – 10 000 zł
			12. Wykonanie prac związanych z wycinką i pielęgnacją drzew na placu przykościelnym oraz wykonanie dokumentacji konserwatorsko-budowlanej potrzebnej do remontu zabytkowego ogrodzenia wokół kościoła parafialnego pw. Nawiedzenia NMP w Domostawicach – 15 000 zł		14. Prace konserwatorskie i roboty budowlane związane z remontem zabytkowego ogrodzenia wokół drewnianego kościoła pw. św. Michała w Złotej – 25 000 zł
			13. Wykonanie prac związanych z wycinką i pielęgnacją drzew na placu przykościelnym, kontynuacja prac konserwatorskich i renowacyjnych gotyckiej chrzcielnicy, prace konserwatorskie i restauratorskie gotyckich fresków w kościele parafialnym pw. Narodzenia NMP w Czchowie – 30 000 zł		15. Dokończenie prac konserwatorskich ołtarza św. Rodziny i konserwacja późnobarokowego obrazu św. Łukasza w kościele parafialnym pw. św. Mikołaja w Tymowej – 10 000 zł
15.	Czernichów	0,00		22 589,00	16. Sporządzenie gminnej ewidencji zabytków – 17 589 zł 17. Przygotowanie dokumentacji aplikacyjnej dla zadania pn. <i>Adaptacja Kaplicy Różańcowej w Czernichowie na Gminną Galerię Sztuki</i> – 5 000 zł
16.	Dobczyce	747 535,09	14. Zachowanie reliktów średniowiecznych murów miejskich w Dobzyczach oraz ich konserwacja 15. Wykonanie Gminnej Ewidencji Zabytków – 18 300 zł	12 723,00	18. Remont i konserwacja instalacji elektrycznej na zamku w Dobzyczach
17.	Dobra	15 644,28	16. Kompleksowa renowacja kapliczki w miejscowości Porąbka osiedle Piechówki	0,00	
18.	Drwinia	0,00		2 200,00	19. Wykonanie kosztorysów inwestorski remont mogił wojennych
19.	Gorlice	0,00		11 405,00	20. Remont Pomnika Juliusza Słowackiego w Gorlicach
20.	Gorlice gmina	6 000,00	17. Cmentarze wojenne	6 000,00	21. Cmentarze wojenne
21.	Gromnik	20 000,00	18. Wykonanie prac konserwatorskich barokowego ołtarza pw. MB Różańcowej w kościele pw. św. Marcina w Gromniku	0,00	
22.	Grybów	0,00		12 000,00	22. Konserwacja techniczna i estetyczna obrazu <i>Matki Boskiej z Dzieciątkiem tzw. Przedziwnej</i> przy kościele parafialnym pw. św. Katarzyny w Grybowie
23.	Iwkowa	10 000,00	19. Konserwacja gotyckiego stropu (XV w.) z malowidłami ściennymi z 1629 r. w prezbiterium drewnianego kościoła pw. Nawiedzenia NMP w Iwkowej	10 953,00	23. Kontynuacja konserwacji estetycznej malowideł ściennych z 1629 r. na gotyckim stropie i ścianie tęczy (XV w.) w prezbiterium i kontynuacja konserwacji ołtarza głównego drewnianego kościoła pw. Nawiedzenia NMP w Iwkowej
24.	Jordanów miasto	45 539,83	20. Roboty budowlane, remont i konserwacja elewacji wraz z wymianą stolarki okiennej budynku ratusza w Jordanowie ul. Rynek 1	0,00	
25.	Kalwaria Zebrzydowska	131 466,00	21. Dofinansowanie prac konserwatorskich związanych z restauracją i renowacją zabytkowego kościoła Parafii Rzymskokatolickiej pw. św. św. Piotra i Pawła w Leńczach – 10 000 zł 22. Prace konserwatorskie związane z rekonstrukcją i naprawą wiatrownic w organach zabytkowych kościoła parafialnego pw. św. Erazma Biskupa i Męczennika w Barwałdzie Dolnym – 20 000 zł	107 775,89	24. Konserwacja polichromii ściennej Kaplicy Niepokalanego Poczęcia NMP w Bazylice OO. Bernardynów w Kalwarii Zebrzydowskiej – 50 000 zł 25. Konserwacja kamiennej kapliczki przydrożnej z krzyżem w Barwałdzie Średnim obok posesji 67 – 7 462,00 zł

			23. Prace konserwatorskie związane z restauracją i renowacją zabytkowego kościoła Parafii Rzymskokatolickiej pw. Wniebowzięcia NMP w Brodach – 10 000 zł		26. Wykonanie prac zabezpieczających Pustelni św. Rozalii w Barwałdzie Górnym – 4 998,89 zł
			24. Prace konserwatorskie związane z restauracją i renowacją zabytkowych budowli i ich wnętrz parafii rzymskokatolickiej pw. św. Józefa w Kalwarii Zebrzydowskiej – obiekt na terenie układu urbanistycznego wpisanego do rejestru zabytków – 10 000 zł		27. Remont budowlany, konserwatorski i wymiana dachu Pustelni św. Heleny – 20 000 zł
			25. Prace konserwatorskie związane z restauracją i renowacją zabytkowych budowli i ich wnętrz Wyższego Seminarium Duchownego OO. Bernardynów w Kalwarii Zebrzydowskiej – 10 000 zł		28. Pełna konserwacja techniczna i estetyczna kamiennej kapliczki przydrożnej z polichromowaną figurą NMP usytuowanej na działce nr 1693/6 w Brodach – 15 315 zł
			26. Prace konserwatorskie związane z restauracją i renowacją zabytkowych budowli i ich wnętrz klasztoru OO. Bernardynów w Kalwarii Zebrzydowskiej – 50 000 zł		29. Uzupełnianie tynku na kościele w Leńczach oraz izolowanie zacieków i częściowe malowanie kościoła, czyszczenie i uzupełnianie tynku w kaplicy i malowanie kaplicy – 10 000 zł
			27. Prace konserwatorskie związane z restauracją i renowacją zabytkowego kościoła Konwentu OO. Bonifratów pw. św. Floriana w Zebrzydowicach – 10 000 zł		
			28. Wykonanie konserwacji kamiennej kapliczki przydrożnej z figurką Chrystusa Nazareńskiego z 1872 r. w Brodach – 11 466 zł		
26.	Kłaj	31 421,00	29. Remont zabytkowej kapliczki zlokalizowanej na działce nr 59/1 w Kłaju, wpisanej do Gminnej Ewidencji Zabytków pod numerem karty 150/874	120,00	30. Kontynuacja remontu kapliczki zlokalizowanej na działce nr 59/1 w Kłaju, wpisanej do Gminnej Ewidencji Zabytków pod numerem karty 150/874
27.	Kraków	1 494 488,00	30-45. 16 zadań – według wykazu	2 535 382,00	31-50. 20 zadań – według wykazu
		12 360 451,39	46-56. 11 zadań, remonty gminnych obiektów zabytkowych – według wykazu	1 445 754,52	51-72. 22 zadania, remonty gminnych obiektów zabytkowych – według wykazu
		1 639 963,38	57-83. 27 zadań Zarządu Budynków Komunalnych – remonty według wykazu	977 755,25	73-169. 97 zadań Zarząd Budynków Komunalnych – według wykazu
28.	Krościenko n/Dunajcem	0,00		10 000,00 rozdział 900950	170. Remont kapliczki zabytkowej w Grywałdzie
29.	Krzeszowice	746 974,38	84. Opracowanie zakresu rzeczowego oraz kosztorysu inwestorskiego najpilniejszych prac budowlanych i konserwatorskich w celu zabezpieczenia ruin zamku Teczyn w Rudnie – 2 500 zł	677 500,00	171. Rudno, zamek Tenczyński (XIV w.) prace konserwatorskie i roboty budowlane – etap II – 50 027,93 zł (zadanie dofinansowane przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego w wys. 296 889,54 zł)
			85. Prace zabezpieczające Zamek Teczyn w Rudnie – 622 983,88 zł (zadanie dofinansowane przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego w wys. 596 815, 78 zł)		172. Poprawa infrastruktury kulturalno-sportowej na obszarach wiejskich Gminy Krzeszowice – Odbudowa Bramy Zwierzynieckiej w Tenczynku – 126 773 zł (zadanie dofinansowane w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich w wys. – 190 207 zł)
			86. Roboty renowacyjno-konserwatorskie elewacji zabytkowego pałacu VAUXHALL w celu zabezpieczenia budynku przed zniszczeniem – etap I – 111 700 zł		
			87. Usunięcie 21 szt. drzew stwarzających zagrożenie w parku pałacowym w Krzeszowicach – 9 790,50 zł		
30.	Laskowa	25 000,00	88. Wykonanie instalacji sygnalizacji pożarowej i sygnalizacji antywłamaniowej w kościele pw. św. Michała Archanioła w Ujanowicach	0,00	
31.	Libiąż	0,00		10 001,00	173. Gminna ewidencja zabytków
32.	Lipnica Murowana	0,00		10 000,00	174. Rewitalizacja kościoła w Lipnicy Murowanej – odnowienie elewacji zewnętrznej zabytkowego kościoła pw. św. Andrzeja Apostoła

33.	Lisia Góra	50 000,00	89. Remont pokrycia dachowego i elewacji na zabytkowym kościele w Nowej Jastrzębce	0,00	
34.	Łapanów	10 000,00	90. Dofinansowanie renowacji kapliczki położonej w miejscowości Grabie	10 000,00	175. Modernizacja otoczenia kościoła pw. Nawiedzenia NMP w Tarnawie – remont cokołów, drenaż wokół kościoła, droga procesyjna
35.	Muszyna	0,00		51 794,00	
36.	Myślenice	64 753,86	91. Rewaloryzacja, konserwacja figury św. Nepomucena w Trzemeśni w kwocie 49 240 zł, (dotacja dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych) 92. Wynagrodzenie z tytułu zawartej umowy zlecenia na prace konserwatorskie przy figurze św. Wawrzyńca w Myślenicach – 15 513,86 zł	116 268,00	176. Konserwacja kapliczki kamiennej z figurą MB Bolesnej w Polance – 14 600 zł (środki przekazano w formie dotacji celowej dla jednostek spoza sektora finansów publicznych) 177. Konserwacja kapliczki św. Floriana w Krzyszkowicach – 28 852 zł (środki przekazano w formie dotacji celowej dla jednostek spoza sektora finansów publicznych) 178. Prace konserwatorskie przy Zdroju Ulicznym „Tereska” w Myślenicach-Rynek – 49 568 zł 179. Konserwacja kapliczki św. Nepomucena w Krzyszkowicach – 23 248 zł
37.	Niepołomice	26 200,00	93. Renowacja kapliczki z 1819 roku w Niepołomicach	9 643,00	180. Renowacja zabytkowych kapliczek na terenie sołectw Gminy Niepołomice
38.	Nowy Sącz	50 919,74	94. Roboty budowlane i prace konserwatorskie w zespole zamkowym w Nowym Sączu (obiekt stanowi własność Gminy Nowy Sącz)	45 407,25	181. Prace projektowe i prace zabezpieczające w zespole zamkowym w Nowym Sączu
39.	Nowy Targ	38 734, 21	95. Remont zabytkowej kapliczki w m. Szlembark	20 000,00	182. Prace konserwatorskie kościołka w Dębnie
40.	Olkusz	0,00	Gmina Olkusz zaplanowała w budżecie na udzielenie dotacji kwotę w wysokości 100 000 zł. Ponieważ wpłynął 1 wniosek, odrzucony ze względów formalnych, powyższa kwota została zwolniona	50 000,00	183. Remont budynku PTTK w Olkuszu. Roboty związane z wykonaniem izolacji poziomej i pionowej ścian piwnic
41.	Oświęcim	36 770,00	96. Wykonanie konserwacji kamiennego nagrobka rodziny Saganów na cmentarzu rzymskokatolickim parafii pw. Wniebowzięcia NMP w Oświęcimiu, przy ul. Dąbrowskiego	0,00	brak wniosków spełniających wymogi
42.	Piwniczna Zdrój	0,00		5 000,00	184. Prace remontowo-budowlane na Starym Cmentarzu
43.	Podegrodzie	37 808,44	97. Zabezpieczenia bocznego, prawego przyściennego XVII-wiecznego ołtarza św. Józefa w kościele parafialnym pw. św. Jakuba Starszego w Podegrodziu – 20 000 zł 98. Remont kapliczki św. Sebastiana w Podegrodziu – 17 798, 44 zł	21 500,00	185. Zabezpieczenia bocznego, lewego przyściennego XVII-wiecznego ołtarza św. Józefa w kościele parafialnym pw. św. Jakuba Starszego w Podegrodziu – 20 000 zł 186. Konserwacja nagrobków na cmentarzu w Podegrodziu – 1 500 zł
44.	Ropa	5 574,30	99. Renowacja kapliczki figuralnej św. Włodzimierza w Klimkówce	0,00	
45.	Ryglice	105 162, 71	100. Prace konserwatorskie przy kapliczce w Ryglicach – 11 500 zł 101. Renowacja i rekompozycja spichlerza dworskiego w Ryglicach – 93 662, 71 zł	321 207,00 (ogólna wartość jest większa niż wartość zadania)	187. Modernizacja przestrzeni publicznej poprzez renowację podworskiego spichlerza w Ryglicach – 230 892, 77 zł
46.	Rytró	20 000,00	102. Prace archeologiczno-konserwatorskie na terenie ruin zamku w Rytrze	20 000,00	188. Prace archeologiczno-konserwatorskie na terenie ruin zamku w Rytrze
47.	Sękowa	8 000,00	103. Remont kapliczki	0,00	
48.	Skawina	0,00		50 000,00	189. Przeprowadzenie remontu budowlano-konserwatorskiego wieży wraz z wymianą konstrukcji więźby, pokrycia oraz remontem elewacji kościoła w Radziszowie

49.	Skrzyszów	15 000,00	104. Prace konserwatorskie w kościele parafialnym pw. św. Stanisława Biskupa w Skrzyszowie – konserwacja techniczna i estetyczna fragmentu drewnianego ołtarza głównego z drugiej połowy XVIII wieku – etap I	15 000,00	190. Prace konserwatorskie w kościele parafialnym pw. św. Stanisława Biskupa w Skrzyszowie – konserwacja techniczna estetyczna fragmentu drewnianego ołtarza głównego z drugiej połowy XVIII wieku – etap II
50.	Spytkowice (wadowickie)	0,00		30 000,00	191. Rewitalizacja i remont wczesnobarokowego kościoła parafialnego pw. św. Katarzyny w Spytkowicach
51.	Stary Sącz	19 500,00	105. Konserwacja ołtarza św. Antoniego (z kościoła po Franciszkanach) – Dom św. Kingi w Klasztorze SS. Klarysek w Starym Sączu	80 000,00	192. Mur obwodowy terenu uprawnego – remont części muru od „Domu św. Kingi” (...) w klasztorze SS. Klarysek w Starym Sączu – 40 000 zł 193. Prace konserwatorskie przy drzwiach wejściowych z kruchty do kościoła klasztorowego pw. św. Trójcy w Zespole Klasztornym SS. Klarysek w Starym Sączu – 40 000 zł
52.	Stryszawa	1 117 325,00	106. Dofinansowanie remontu systemu odgromienia na zabytkowym kościele pw. św. św. Apostołów Piotra i Pawła w Lachowicach – 20 000 zł 107. Wykonanie prac konserwatorskich w budynku zabytkowej leśniczówki w Stryszawie przeznaczonej na <i>Beskidzkie Centrum Zabawki Drewnianej</i> – wartość zrealizowanych prac 1 097 325 zł	20 000,00	194. Remont wieży kościelnej zabytkowego kościoła pw. św. św. Apostołów Piotra i Pawła w Lachowicach – 20 000 zł
53.	Szaflary	25 991,00	108. Prace restauratorskie i budowlane przy kapliczce z figurą św. Jana Nepomucena w Szaflarach	0,00	195. Zabytkowy mur w Szaflarach – nie wykonano, brak opinii WUOZ
54.	Szerzyny	27 191,47	109. Modernizacja instalacji elektrycznej w zabytkowym kościele pw. św. Marcina w Czermnej	26 780,44	196. Montaż instalacji przeciwpożarowej i odgromowej w zabytkowym kościele pw. św. Marcina w Czermnej – 21 152,86 zł 197. Dokończenie prac konserwatorskich przy zabytkowym cmentarzu wojskowym nr 31 w Szerzynie – 5 627,58 zł
55.	Tarnów gmina	30 500,00	110. Kosztorys prac renowacyjnych kapliczki św. Nepomucena w Koszycach Wielkich – 500 zł 111. Dotacja na prace konserwatorskie w kościele parafialnym w Zbylitowskiej Górze – 30 000 zł	55 726,00	198. Konserwacja figury w Porębie Radlnej – 5 726 zł 199. Prace konserwatorskie przy kamiennych elementach gzymsu okopowego oraz cokołu w kościele parafialnym w Porębie Radlnej – 20 000 zł 200. Renowacja i rekonstrukcja elementów użytkowych zabudowy prezbiterium w kościele parafialnym w Zbylitowskiej Górze – 30 000 zł
56.	Trzebinia	29 901,00	112. Remont i renowacja kapliczki domkowej wraz z otoczeniem przy ul. Chrzanowskiej w Trzebini	0,00	
57.	Tymbark	1 965,82 (rozdział 71035–4270)	113. Cmentarze wojenne	2 499,99 (rozdział 71035–4270)	201. Cmentarze wojenne
58.	Uście Gorlickie	35 000,00	114. Wykonanie prac konserwatorskich przy polichromii w nawie cerkwi pw. Opieki Najświętszej Bogurodzicy w Zdyni – 20 000 zł 115. Wykonanie remontu bramki, stanowiącej integralną część kamiennego ogrodzenia przy dawnej cerkwi, obecnie kościele pw. św. Łukasza w Izbach (parafia pw. św. św. Kosmy i Damiana w Banicy) – 15 000 zł	15 000,00	202. Przeprowadzenie remontu wieży głównej cerkwi pw. św. św. Kosmy i Damiana w Banicy – 7 500 zł 203. Wykonanie prac konserwatorskich przy polichromii w nawie cerkwi pw. Opieki Najświętszej Bogurodzicy w Zdyni – 7 500 zł

59.	Wadowice	23 000,00	116. Dofinansowanie prac konserwatorskich związanych z rekonstrukcją i naprawą wiatrownic w organach zabytkowego kościoła parafialnego pw. Erazma Biskupa i Męczennika w Barwałdzie Dolnym	10 000,00	204. Prace konserwatorskie związane z wykonaniem konserwacji trzech kropielnic, rekonstrukcją brakującej kropielnicy w kamieniu i dwóch miedzianych mis w kościele parafialnym pw. św. Erazma Biskupa i Męczennika w Barwałdzie Dolnym
60.	Wieprz	30 000,00	117. II etap konserwacji ołtarza głównego, wykonanie projektu instalacji elektrycznej, zabezpieczenie pokrycia dachowego, wzmocnienie konstrukcji zabytkowego drewnianego kościoła pw. św. św. Apostołów Szymona i Judy Tadeusza w Nidku	20 000,00	205. Remont pokrycia dachowego kościoła pw. św. św. Apostołów Szymona i Judy Tadeusza w Nidku
61.	Zabierzów	39 207,00	118. Remont zabytkowej kapliczki w Kobyłanach; drobne remonty krzyża na skale w Nielepicach i pomnika żołnierzy AK w Zabierzowie oraz Erazma Skarżyńskiego na cmentarzu Morawickim	73 798,00	206. Remont zabytkowej kapliczki w Kobyłanach – 29 358 zł 207. II etap konserwacji muru stajni dworskiej w Bolechowicach – 10 000 zł 208. Opracowanie projektu remontu konserwatorskiego zabytkowej willi w Kochanowie – 34 440 zł
62.	Zakopane	58 400,00	119. willa Koszysta, ul. Piłsudskiego 69 – 50 000 zł 120. Muzeum Jana Kasprowicza na Harendzie – 8 400 zł – dotacja została w całości zwrócona, ze względu na niedopełnienie warunków umowy	15 942,00	209. Dom pod Jedłami, ul. Droga na Koziniec 1
63.	Żabno	40 000,00	121. Renowacja portali oraz epitafiów barokowych w kościele Parafii Rzymskokatolickiej pw. Ducha Świętego w Żabnie – 10 000 zł 122. Remont Kościoła Parafii pw. św. Apostołów. Piotra i Pawła w Otfinowie wraz z rozbudową i odbudową kanalizacji – 30 000 zł.	30 000,00	210. Konserwacja części elewacji frontowej kościoła pw. Ducha Świętego w Żabnie – 20 000 zł 211. Wykonanie izolacji, tynków i malowania ścian kościoła Parafii Rzymskokatolickiej pw. św. Apostołów. Piotra i Pawła w Otfinowie – 10 000 zł
ogółem		19 654 413,74	ogółem	7 841 147,16	

Załącznik nr 3 – Wykaz dotacji udzielonych z budżetu Gminy Miejskiej Kraków na zadania związane z ochroną zabytków i opieką nad zabytkami w latach 2010-2011¹²³

Wykaz dotacji udzielonych z budżetu Gminy Miejskiej Kraków na zadania związane z ochroną zabytków i opieką nad zabytkami w latach 2010-2011 (w zł)			
2010			
lp.	obiekt	zakres rzeczowy	dotacja
1.	Kamienica, Rynek Główny 45	remont elewacji frontowej	40 000
2.	Kamienica, ul. Grodzka 31	remont elewacji frontowej	35 000
3.	Kamienica, ul. Krupnicza 5	remont elewacji frontowej	50 000
4.	Kamienica, ul. Wenecja 1/ ul. Garncarska 23	remont jednej elewacji frontowej	120 000
5.	Kamienica, ul. Karmelicka 11	remont elewacji frontowej	55 000
6.	Kamienica, ul. Mikołajska 3	remont elewacji frontowej	75 000
7.	Kamienica, Rynek Główny 40	remont elewacji frontowej, Rynek Główny 40	64 488
8.	Kamienica, ul. M. Curie-Skłodowskiej 7	remont elewacji frontowej (z wyłączeniem parteru i balkonu)	150 000
9.	Budynek klasztoru Zakonu Kanoników Regularnych Laterańskich, ul. Bożego Ciała 26	remont pokrycia dachowego klasztoru (II etap)	150 000
10.	Kościół „Na Skałce”, ul. Skałeczna 15	remont pokrycia dachu kościoła	150 000
11.	Mur ogrodzeniowy zespołu klasztornego OO. Dominikanów, ul. Stolarska 12	prace remontowo-konserwatorskie muru ogrodzeniowego	150 000
12.	Kamienica, ul. Floriańska 17/ ul. św. Tomasza	naprawa fundamentów (zabezpieczenie konstrukcyjne)	100 000
13.	Ołtarz pw. „Ukrzyżowanie” w kościele OO. Bernardynów, ul. Bernardyńska 2	konserwacja 2 obrazów z ołtarza	70 000
14.	Obrazy z kolekcji Zgromadzenia Zakonnicy Nawiedzenia NMP SS. Wizytki, ul. Krowoderska 16	konserwacja 2 obrazów	25 000
15.	Obrazy z kolekcji Zgromadzenia Sióstr Kanoniczek Ducha Św., ul. Szpitalna 12	konserwacja 2 obrazów	25 000
16.	Kościół pw. św. Józefa Sióstr Bernardynek, ul. Poselska 21	konserwacja polichromii w kruchcie, elementów metalowych w kruchcie i epitafiów w kruchcie	235 000
ogółem			1 494 488
2011			
lp.	obiekt	zakres rzeczowy	dotacja
1.	Kamienica przy Rynku Głównym 39	remont elewacji frontowej kamienicy	50 000
2.	Kamienica przy ul. Westerplatte 5	remont 2 elewacji frontowych kamienicy od ul. Westerplatte 5 / ul. Zamenhofa 2	60 000
3.	Kamienica przy placu Szczepańskim 2	remont elewacji frontowej kamienicy	250 000
4.	Kaplica – Sanktuarium w Łagiewnikach, ul. św. Faustyny 3	remont elewacji frontowej kaplicy	107 821
5.	Kamienica przy ul. Grodzkiej 13	remont elewacji frontowej kamienicy	87 310
6.	Kamienica przy ul. Szpitalnej 18	remont elewacji frontowej kamienicy	100 000
7.	Kamienica przy ul. św. Katarzyny 4	remont elewacji frontowych kamienicy od ul. św. Katarzyny 4 / ul. Augustiańskiej	65 000
8.	Kamienica „Pod Gruszką” przy ul. Szczepańskiej 1	remont elewacji frontowych kamienicy	129 829
9.	Kamienica przy ul. Grodzkiej 4	remont elewacji frontowej kamienicy	140 422
10.	Zabudowania klasztorne OO. Franciszkanów	remont elewacji zabudowań klasztornych od ul. Franciszkańskiej	100 000
11.	Kamienica przy ul. M. Skłodowskiej-Curie 7	remont elewacji frontowej w strefie parteru oraz remont balkonu	50 000
12.	Muzeum – Pałac Czartoryskich, ul. św. Jana 19	remont elewacji frontowych budynku muzeum oraz elewacji od strony podwórca	750 000
13.	Kamienica przy ul. Starowiśnej 10	remont elewacji kamienicy	60 000
14.	Klasztor – biblioteka Zakonu Kanoników Regularnych Laterańskich, ul. Bożego Ciała 26	remont dachu nad biblioteką klasztorną	240 000
15.	Kościół „Na Skałce”, ul. Skałeczna 15	remont dachu kościoła „Na Skałce”	100 000
16.	Kaplica w kościele pw. św. Józefa, ul. Poselska 21	konserwacja ołtarza św. Judy Tadeusza	50 000

¹²³ Uchwała Nr XCVI/1295/10 Rady Miasta Krakowa z dnia 31 marca 2010 r. w sprawie udzielenia dotacji z budżetu Gminy Miejskiej Kraków z przeznaczeniem na realizowane w 2010 r. prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, położonych na obszarze Gminy Miejskiej Kraków, nie stanowiących jej wyłącznej własności. Uchwała Nr XIII/145/11 Rady Miasta Krakowa z dnia 27 kwietnia 2011 r. w sprawie udzielenia dotacji celowej z budżetu Gminy Miejskiej Kraków z przeznaczeniem na realizowane w 2011 r. prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, położonych na obszarze Gminy Miejskiej Kraków, nie stanowiących jej wyłącznej własności (dane dotyczące zadań i kwot podano na podstawie uchwał, a nie zawartych umów).

17.	Obrazy z kolekcji Klasztoru Sióstr Wizytek, ul. Krowoderska 16	konserwacja dwóch obrazów	45 000
18.	Kamienica przy ul. św. Tomasza 18	remont sklepień nad piwnicami	70 000
19.	Mur przy klasztorze OO. Dominikanów ul. Stolarska 12	remont muru ogrodzeniowego od strony Plant	70 000
20.	Kuźnia w zespole Opactwa Benedyktynów w Tyńcu, ul. Benedyktyńska 37	remont zabezpieczający dachu dawnej kuźni	10 000
ogółem			2 535 382

Załącznik nr 4 – Wydatki Gminy Miejskiej Kraków na realizację własnych zadań związanych z ochroną zabytków i opieką nad zabytkami w latach 2010-2011¹²⁴

Wykaz remontów budynków – wpisanych do rejestru zabytków oraz budynków, które zlokalizowane są w tzw. układach urbanistycznych wpisanych w rejestr zabytków – zrealizowanych w latach 2010-2011 (w zł)

2010			
remonty gminnych obiektów zabytkowych			
lp.	obiekt	zakres rzeczowy	dotacja
1.	Sukiennice	zmodernizowanie Sukiennic (bez Muzeum Narodowego) w tym: wymiana instalacji elektrycznej, wodno-kanalizacyjnej, centralnego ogrzewania. Wykonanie renowacji posadzek, wykonanie konserwacji 41 kramów. Wykonanie pełnej konserwacji elewacji Sukiennic. Należyte zabezpieczenie ppoż. obiektu, zainstalowanie wszystkich niezbędnych urządzeń i instalacji zabezpieczających obiekt	11 902 601,69
2.	Dawny Zajazd, ul. Powstańców Wielkopolskich 1 / ul. Wielicka 2	adaptacja budynków na cele wystawiennicze – dokończenie projektu wykonawczego i wykonanie programu konserwatorskiego elewacji, kompleksowa modernizacja dachu wraz z kominami i całym wyposażeniem, wykonanie wzmocnienia konstrukcji stropu poddasza	69 175,00
3.	Adaptacja Fortu 49 Krzyszewice na MDK	kontynuacja prac konserwatorsko-budowlanych związanych z przebudową nawierzchni i odwodnieniem placu przed koszarami szyjnymi, awaryjne zabezpieczenie skarpy w związku z uszkodzeniami powstałymi na skutek intensywnych opadów deszczu	109 699,94
4.	Zagospodarowanie Fortu Nr 52a Łapianka na Muzeum Ruchu Harcerskiego	przywrócenie stanu pierwotnego przez rozbiórkę obiektu wtórnie nadbudowanego na bloku koszarowo-bojowym fortu pancernego, wykonanie inwentaryzacji fortu pancernego oraz ekspertyza konstrukcyjna bloku koszarowo-bojowego, wykonanie projektu zabezpieczenia stropu fortu oraz projekt rozbiórki budynków w rejonie fortu pancernego, wykonanie inwentaryzacji i projektu gospodarki zielenią	39 748,79
5.	ul. Długa 38	remont konserwatorski elewacji od strony ul. Długiej z narożnikiem oraz od strony pl. Słowiańskiego	124 873,85
6.	ul. Dwernickiego 2	wymiana stolarki okiennej	4 203,17
7.	ul. Sobieskiego 16A	wymiana stolarki okiennej	1 212,95
8.	ul. Stolarska 7	wykonanie ekspertyzy przeciwpożarowej piwnic, wykonanie projektu aranżacji wnętrza i konserwacji piwnic w budynku, wykonanie ekspertyzy technicznej klatki schodowej	69 791,12
9.	ul. Grodzka 36	wykonanie programu postępowania konserwatorskiego oraz wymiana bramy podwórzowej, a także wykonanie i montaż kraty drzwiowej wewnętrznej	21 080,00
10.	ul. Grodzka 27	wykonanie programu konserwatorskiego i projektu wymiany dwóch okien; wykonanie programu konserwatorskiego oraz wymiana stolarki okiennej w lokalu usługowym „Izba na zadzi”	14 385,48
11.	ul. Krakowska 13	awaryjne roboty dekarские	3 679,40
razem			12 360 451,39
Remonty w budynkach, które zlokalizowane są w tzw. układach urbanistycznych wpisanych w rejestr zabytków			
lp.	obiekt	zakres rzeczowy	dotacja
12.	os. Na skarpie 15	wykonanie ocieplenia i malowania budynków z powtórzeniem wszystkich elementów wystroju elewacji: gzymsów, okapów, poziomej ciągłej wnęki pod okapem	201 699,02
13.	os. Na Skarpie 16		173 952,35
14.	os. Na Skarpie 17		258 439,23
15.	os. Na Skarpie 61		176 120,77
16.	ul. Augustańska 18	wymiana stolarki okiennej w budynkach uznanych za pomnik historii „Kraków – historyczny zespół miasta”	1 706,60
17.	ul. Chmielowskiego 2		8 590,39
18.	ul. Garbarska 7		1 525,29
19.	ul. Krakusa 30		5 133,65
20.	ul. Krupnicza 32		4 351,80
21.	ul. Librowszczyzna 8		3 184,86

¹²⁴ Dane z Zarządu Budynków Komunalnych w Krakowie.

22.	ul. Radosna 7-9		16 920,96	
23.	ul. Rejtana 10		7 616,52	
24.	ul. Rękawka 33		2 233,31	
25.	ul. Szlak 13		5 887,55	
26.	ul. Szlak 51		22 920,25	
27.	ul. Św. Teresy 12		4 546,75	
28.	ul. Topolowa 34		9 944,66	
29.	ul. Klasztorna 6		4 561,19	
30.	ul. Wawrzyńca 5		1 352,98	
31.	os. Krakowiaków 43	dostawa oraz montaż dźwigu osobowego	113 990,81	
32.	ul. Lenartowicza 14	remont konserwatorski elewacji	518 744,33	
33.	os. Krakowiaków 43	wymiana głównych drzwi wejściowych i drzwi wiatrołapu	12 083,57	
34.	os. Sikorskiego 6A	projekt remontu elewacji	10 162,34	
35.	ul. Dunajewskiego 5	projekt wymiany stropu podstrychowego na strop WPS oraz projekt naprawy i zabezpieczenia spękanych biegów schodowych klatki schodowej „C” – oficyna budynku	38 608,20	
36.	ul. Bocheńska 6	wykonanie projektów wykonawczych i budowlanych zabezpieczenia budynku	20 130,00	
37.	Rynek Główny 29, oficyna tylna	wykonanie ekspertyzy konstrukcyjno-budowlanej oficyny tylnej	11 956,00	
38.	ul. Bogusławskiego 6	wykonanie programu konserwatorskiego na wymianę stolarki okiennej	3 600,00	
			razem	1 639 963,38
			ogółem	14 000 414,77

2011

remonty gminnych obiektów zabytkowych

lp.	obiekt	zakres rzeczowy	dotacja	
1.	Dawny Zajazd, ul. Powstańców Wielkopolskich 1	adaptacja budynków na potrzeby wystawiennicze-finansowanie robót wykonanych w 2010 roku, wykonanie robót dodatkowych w zakresie modernizacji dachu	217 189,36	
2.	Sukiennice	naprawa instalacji odgromowej, zabezpieczenie kolcowe przeciw gołębiom w podcieniach Sukiennic	10 380,06	
3.	Wieża Hejnałowa	wymiana urządzeń instalacji ppoż. po wyładowaniu atmosferycznym	6 595,01	
4.	Pałac Mycielskich, Łucznanowice, ul. Mycielskiego 11	remont instalacji zasilania ogrzewania, wykonanie programu konserwatorskiego na wymianę stolarki okiennej i drzwiowej	25 652,03	
5.	św. Wawrzyńca 11	wymiana pokrycia dachowego	112 397,31	
6.	Fort nr 49 ½a Mogiła ul. Igołomska	wykonanie dokumentacji projektowej fortu wraz z otoczeniem i rozpoczęcie realizacji	8 339,68	
7.	Fort nr 2 Kościuszko	kontynuacja prac archeologicznych bastionów I i II wraz z kurtynami I-II i II-III i odsłonięciem zewnętrznego zarysu murów	24 785,15	
8.	ul. Długa 38	konserwacja i odtworzenie polichromii na elewacji frontowej kamienicy od strony ul. Długiej (finansowanie zakresu robót z 2010 roku), wykonanie projektu remontu konserwatorskiego sieni wejściowej z likwidacją barier architektonicznych, wykonanie ekspertyzy stanu technicznego dźwigu osobowego, naprawa rolki przewodnicy kabiny oraz naprawa układu hydraulicznego w dźwigu osobowym	844 098,84	
9.	pl. św. Ducha 3	remont konserwatorski elewacji wraz z murem ogrodzeniowym (finansowanie zakresu robót z 2010 roku), zamontowanie drzwi zewnętrznych od strony ogrodu, wymiana stycznika sterowania w dźwigu osobowym	153 778,19	
10.	ul. św. Krzyża 1/9	wymiana stolarki okiennej w lokalu wraz z wydaniem pozwolenia na wymianę	1 388,45	
11.	ul. Limanowskiego 4/28		1 972,30	
12.	ul. Limanowskiego 4/6		1 630,65	
13.	ul. Limanowskiego 4/34		5 571,48	
14.	ul. Limanowskiego 4/31		1 570,69	
15.	ul. Limanowskiego 4/4a		4 886,65	
16.	ul. Limanowskiego 4/5	opracowanie programu konserwatorskiego wraz z wymianą stolarki okiennej	1 759,03	
17.	ul. Limanowskiego 4/9		4 754,61	
18.	ul. Limanowskiego 4/29		3 299,57	
19.	ul. Limanowskiego 4/15		3 310,98	
20.	ul. Limanowskiego 4/17		3 517,77	
21.	ul. Dietla 29/7		4 006,99	
22.	ul. Józefa 16/2		4 869,72	
			razem	1 445 754,52

Remonty w budynkach, które zlokalizowane są w tzw. układach urbanistycznych wpisanych w rejestr zabytków

lp.	obiekt	zakres rzeczowy	dotacja
-----	--------	-----------------	---------

23.	ul. Lenartowicza 14	remont konserwatorski elewacji (finansowanie zakresu robót z 2010 roku)	256 219,55
24.	pl. Serkowskiego 10	remont elewacji (finansowanie zakresu robót z 2010 roku), wymiana stolarki okiennej i montaż krat stalowych, wykonanie cokołu zewnętrznego na fasadzie frontowej budynku, montaż przewodów odprowadzających instalację odgromową	126 874,91
25.	os. Stalowe 12	budowa pochylni dla osób niepełnosprawnych przy wejściu do Nowohuckiej Biblioteki Publicznej	29 418,68
26.	ul. Smolki 9	wymiana stolarki drzwiowej (finansowanie zakresu robót z 2010 roku)	5 737,00
27.	os. Centrum B11	wymiana wiatrołapu (finansowanie zakresu robót z 2010 roku)	21 300,00
28.	ul. Piekarska 3	wykonanie projektu oświetlenia dróg ewakuacyjnych	4 048,78
29.	os. Uroczę 2	wykonanie aktualizacji projektu technologii instalacji elektrycznej węzła cieplnego, naprawa murku oporowego i schodów	9 160,09
30.	ul. Dunajewskiego 5	naprawa zniszczonej bramy wejściowej	1 500,00
31.	os. Na Skarpie 6		998,88
32.	os. Na Skarpie 27	likwidacja napisów (graffiti) na elewacji budynków	4 595,26
33.	os. Kolorowe 21		1 369,14
34.	os. Kolorowe 21	przebudowa daszku nad wejściem bocznym, naprawa instalacji odgromowej	4 278,60
35.	os. Krakowiaków 43	wymiana podokienników zewnętrznych	1 127,77
36.	ul. Kutrzeby 4	przebudowa schodów wejściowych	20 008,81
37.	os. Na Skarpie 6	naprawa dźwigów osobowych – skrócenie lin nośnych kabiny, wymiana szyb i ramki szyb w drzwiach, wymiana kasety sterowania, naprawa dźwigu	4 080,60
38.	os. Kolorowe 21	naprawa dźwigów osobowych – wymiana wyłącznika dźwigu, wymiana oleju w dźwigu hydraulicznym, naprawa dźwigu po zalaniu, wymiana ogranicznika prędkości	10 350,92
39.	os. Krakowiaków 43	naprawa dźwigów osobowych – wymiana przycisku stacyjki w kasecie	1 240,37
40.	ul. Kutrzeby 4	naprawa dźwigów osobowych – wymiana amortyzatora drzwi	1 419,66
41.	pl. Serkowskiego 10	naprawa dźwigów osobowych – wymiana chwytaczy kabiny dźwigowej	4 945,40
42.	ul. Dunajewskiego 5	naprawa dźwigu osobowego	1 983,38
43.	os. Na Skarpie 32 / Cerchów 5	naprawa pokrycia dachowego	14 237,43
44.	os. Krakowiaków 43	wymiana obróbek blacharskich z częściową naprawą pokrycia dachowego, wymiana pokrycia dachowego daszku wejściowego (finansowanie zakresu robót z 2010 roku)	26 736,59
45.	pl. Sikorskiego 6a	naprawa rynien i obróbek blacharskich	1 107,19
46.	os. Na Skarpie 27	wymiana instalacji centralnego ogrzewania	90 173,25
47.	ul. Czarnieckiego 10/17	remont odgrzybieniu lokalu wraz z wymianą stolarki okiennej	6 157,31
48.	ul. Nadwiślańska 4B	przebudowa przyłącza kanalizacji sanitarnej i deszczowej	19 554,95
49.	ul. Topolowa 21	wymiana stolarki okiennej na klatce schodowej	5 398,86
50.	ul. Zygmunta Augusta 3	projekt budowlano-wykonawczy remontu i modernizacji przewodów wentylacyjnych i spalinowych	9 151,20
51.	ul. Krakusa 30/5	wymiana stolarki okiennej w budynkach uznanych za pomnik historii	1 265,14
52.	ul. Kraszewskiego 22/2	„Kraków – historyczny zespół miasta”	2 114,11
53.	ul. Prusa 21/1		1 710,00
54.	ul. Syrokomli 5/1		5 018,03
55.	ul. Syrokomli 5/11		7 913,27
56.	ul. Berka Joselewicza 3/19		3 401,29
57.	ul. Brzozowa 6/4		6 007,44
58.	ul. Czysta 15/2		2 220,00
59.	ul. Praska 51/12c		3 562,92
60.	ul. Praska 56/18b		2 991,61
61.	ul. Wańkowicza 17/1		5 346,48
62.	ul. Józefińska 24a/12		2 130,02
63.	ul. Józefińska 24a/13		2 360,25
64.	ul. Józefińska 24a/5		2 358,60
65.	ul. Józefińska 24a/9		2 973,08
66.	ul. Czysta 19/3		1 070,71
67.	ul. św. Wawrzyńca 20/21		1 675,60
68.	ul. Lwowska 4/2		5 156,84
69.	ul. Węgierska 10/17		1 642,80
70.	ul. Zamoyskiego 23/14		4 315,94
71.	ul. Zamoyskiego 23/11		8 192,92
72.	ul. Zamoyskiego 23/12		1 500,83
73.	ul. Zamoyskiego 23/3		1 375,75

74.	ul. Zamoyskiego 23/4	3 703,57
75.	ul. Zamoyskiego 23/6	4 254,71
76.	ul. św. Wawrzyńca 7/4	4 843,63
77.	ul. św. Wawrzyńca 5/8	4 435,27
78.	ul. Rakowicka 14/14	1 507,08
79.	ul. Rakowicka 14/5	4 126,93
80.	ul. Teresy 12/8a	2 186,84
81.	ul. Topolowa 21/18	3 172,20
82.	ul. Węgierska 3/9	1 243,38
83.	ul. Zamoyskiego 34/1	1 214,22
84.	ul. Miodowa 14/3	7 188,17
85.	ul. Miodowa 14/6	4 306,37
86.	ul. Sereno Fenn'a 7/13	5 289,84
87.	ul. Bonerowska 10/1	6 110,53
88.	ul. Bogusławskiego 6/11	7 422,14
89.	ul. Krakowska 34/3	2 947,15
90.	ul. Starowiślna 87/8	8 539,12
91.	ul. Starowiślna 87/3	2 352,16
92.	ul. Starowiślna 87/5	1 890,80
93.	ul. Starowiślna 87/4	3 195,33
94.	ul. Kołetek 6/11	6 775,32
95.	ul. Dietla 53/4	4 278,33
96.	ul. Dietla 53/6	6 949,84
97.	ul. Dietla 53/7	1 362,99
98.	ul. Dietla 53/5a	4 214,96
99.	ul. Dietla 27/7	2 689,20
100.	ul. Dietla 27/12	1 552,18
101.	ul. Dietla 27/2a	3 501,36
102.	ul. Dietla 27/6a	2 836,40
103.	ul. Rzeszowska 6/9	6 969,26
104.	ul. Sarego 14/2	15 050,01
105.	ul. Sarego 14/12	2 675,38
106.	ul. Dietla 83/11	6 942,56
107.	ul. Berka Joselewicza 7/19	1 636,96
108.	pl. Bohaterów Getta 5/9	4 034,25
109.	ul. Brzozowa 7/11	8 843,19
110.	ul. Brzozowa 7/12	9 663,22
111.	ul. Brzozowa 7/9	10 461,11
112.	ul. Jakuba 29-31/22	5 386,82
113.	ul. Józefa 18/10	3 404,32
114.	ul. Józefa 5/21	2 515,64
115.	ul. Kalwaryjska 6/12a	3 500,00
116.	pl. Kossaka 3/10a	2 842,56
117.	ul. Straszewskiego 24/1	3 805,92
118.	ul. Wincentego Pola 6/12	5 998,18
119.	ul. Straszewskiego 26/3	10 457,64
razem		977 755,25
ogółem		2 423 509,77

Załącznik nr 5 – Wykaz dotacji udzielonych z budżetów powiatów na zadania związane z ochroną zabytków i opieką nad zabytkami w latach 2010-2011¹²⁵

Wykaz dotacji udzielonych z budżetów powiatów na zadania związane z ochroną zabytków i opieką nad zabytkami w latach 2010-2011 (w zł)					
lp.	powiat	kwota w 2010	nazwa zadania	kwota w 2011	nazwa zadania
1.	bocheński	100 000,00	1. Remont konserwatorski ogrodzenia, remont i przebudowa obejścia oraz schodów wejściowych kościoła parafialnego pw. Nawiedzenia NMP w Tarnawie – 10 000 zł	90 000,00	1. Konserwacja i restauracja zabytkowych polichromii ścian w kościele pw. św. Wojciecha Biskupa i Męczennika w Starym Wiśniczu (I etap – prezbiterium) – 20 000 zł
			2. Wykonanie prac remontowo-budowlanych przy kościele parafialnym pw. Ducha św. w Chronowie w tym remont dzwonnicy – 20 000 zł,		2. Konserwacja ołtarza bocznego przy tęczycy, barokowo-klasycystycznego pw. „Matki Bożej Różańcowej” (w. XVIII i poł. XIX) z kościoła parafialnego pw. Trójcy Przenajświętszej i św. Leopolda w Rzezawie – 15 000 zł
			3. Wykonanie pełnej konserwacji barokowego ołtarza bocznego pw. Serca Pana Jezusa z 1778 roku – etap I, kościół pw. św. Stanisława B.M w Brzeźnicy – 20 000 zł		3. Konserwacja techniczna i estetyczna ambony (XVIII w.) z kościoła parafialnego pw. św. Stanisława w Brzeźnicy – 15 000 zł
			4. XVII-wieczny ołtarz główny w kościele pw. św. Wojciecha w Starym Wiśniczu, drugi etap pełnej konserwacji techniczno-zachowawczej i restauracji – ruchome elementy polichromowane i złożone ołtarza, rzeźby wolnostojące – 20 000 zł		4. Renowacja wnętrza kościoła św. Stanisława Kostki w Bochni, ul. Bernardyńska 12– działka 5846 – 20 000 zł
			5. Remont wnętrza kościoła pw. Narodzenia św. Jana Chrzciciela w Chełmie – 10 000 zł		5. Odnowa neogotyckiego ołtarza bocznego pw. Matki Bożej Różańcowej w kościele w Grobli – 20 000 zł
			6. Konserwacja elewacji gotyckiego kościoła z 1340 r. pw. Narodzenia NMP w Łapczycy – etap I. Konserwacja elewacji prezbiterium, nawy wschodniej, wieży schodowej – 20 000 zł		
			7. III etap prac konserwatorskich przy zespole 39 rzeźb kamiennych usytuowanych na filarach ogrodzenia placu przykościelnego – kościół parafialny pw. św. Bartłomieja Ap. w Szczurowej – 40 000 zł		
2.	brzeski	98 800,00	8. Kontynuacja konserwacji wyposażenia wnętrza kościoła parafialnego pw. św. Mikołaja Biskupa w Tymowej – 25 000 zł	0,00	
			9. Prace konserwatorskie przy gotyckiej kamiennej chrzcielnicy oraz kamiennej kropielnicy z kościoła parafialnego pw. św. Urszuli w Gosprzydowej – 6 800 zł		
			10. Rekonstrukcja i wymiana pokrycia deskowego ścian wieży kościoła wraz z ociepleniem oraz uzupełnienie i konserwacja posadzki kamiennej pod wieżą etap pierwszy – kościół parafialny pw. św. Mateusza w Biesiadkach – 15 000 zł		
			11. Odtworzenie bramy i furtek wejściowych od strony zachodniej kościoła i konserwacja drewnianej, polichromowanej rzeźby <i>Ecce Homo</i> z kościoła parafialnego pw. Nawrócenia św. Pawła w Uściu Solnym – 12 000 zł		
3.	dąbrowski	10 000,00	12. Wykonanie radiowego systemu sygnalizacji włamania oraz systemu sygnalizacji pożaru w kościele pw. św. Józefa Oblubieńca NMP w Luszowicach – 5 000 zł	30 000,00	6. Zakup stolarki okiennej w kościele pw. Wszystkich Świętych w Dąbrowie Tarnowskiej – 20 000 zł

¹²⁵ Dane pozyskane z powiatów województwa małopolskiego.

			13. Wykonanie prac konserwatorskich kamiennego zwieńczenia bramki wejściowej ogrodzenia kościoła pw. Wniebowzięcia NMP w Gręboszowie – 5 000 zł		7. Wykonanie konserwacji polichromii chóru organowego w kościele pw. św. Kazimierza w Radgoszczy – 10 000 zł
4.	miechowski	352 500,00	14. Odnova średniowiecznego dokumentu (<i>Miechovia sive promtuarium antiquitatum Monasterii Miechoviensis</i>) z 1634 r. Samuela Nakielskiego – 2 500 zł 15. Remont „Domu Generała” położonego w kompleksie Bazyliki Grobu Bożego w Miechowie przy ul. Warszawskiej 1, z przeznaczeniem na Muzeum Ziemi Miechowskiej – 350 000 zł	129 784,10	8. Prace konserwatorskie i budowlane przy Zespole Pałacowo-Parkowym w Książu Wielkim
5.	nowosądecki	70 000,00	16. Prace archeologiczno-konserwatorskie na terenie ruin zamku w Rytrze (Urząd Gminy w Rytrze) – 10 000 zł 17. Konserwacja techniczno-estetyczna obrazu MB z Dzieciątkiem w ołtarzu bocznym kościoła św. Marcina w Mogilnie – 10 000 zł 18. Konserwacja prawego ołtarza bocznego św. Józefa w kościele pw. św. Jakuba Starszego Ap. w Podegrodziu – 15 000 zł 19. Remont dachu nad wejściem, schody, stolarka w kościele Niepokalanego Serca NMP w Marcinkowicach – 10 000 zł 20. Konserwacja obrazu Trójcy Świętej (etap I) w parafii pw. Narodzenia NMP w Krużłowej Wyżnej – 5 000 zł 21. Konserwacja polichromii ściennych w kościele w Królowej Górnej – 10 000 zł 22. Odkrycie i konserwacja techniczna malowideł ściennych w nawie i chórze kościoła – 10 000 zł	60 000,00	9. Konserwacja feretronu z barokowym obrazem przedstawiającym rodzinę Marii w kościele pw. Narodzenia NMP w Krużłowej Wyżnej – 5 000 zł 10. Prace archeologiczno-konserwatorskie na terenie ruin zamku w Rytrze – 11 500 zł 11. Konserwacja ołtarza bocznego św. Józefa (XVIII w.) w kościele pw. św. Marcina w Mogilnie – 7 000 zł 12. Zakup i montaż instalacji przeciwwłamaniowej w kościele pw. Narodzenia NMP w Nawojowej – 5 000 zł 13. Konserwacja ołtarza bocznego w kościele pw. NMP w Królowej Górnej – 5 000 zł 14. Wykonanie izolacji przeciwwilgociowej poziomej i posadzki w Kaplicy Dworskiej w kościele pw. Niepokalanego Serca NMP w Marcinkowicach – 5 000 zł 15. Konserwacja lewego ołtarza bocznego św. Anny Samotrzeć (XVII/XVIII w.) w kościele pw. św. Jakuba Starszego Apostoła w Podegrodziu – 11 500 zł 16. Remont konserwatorski kapliczki przy ul. Piłsudskiego w Muszynie – 5 000 zł 17. Prace zabezpieczające i utrwalające polichromie ścienne z I poł. XVII w. w kościele pw. św. Bartłomieja w Zbyszycach – 5 000 zł
6.	suski	5 000,00	23. Na podstawie porozumienia zawartego z gminą Bystra-Sidzina dotacja celowa na zadanie: „Skansen w Sidzinie – Muzeum Kultury Ludowej”	5 000,00	18. Na podstawie porozumienia zawartego z gminą Bystra-Sidzina dotacja celowa na zadanie: „Skansen w Sidzinie – Muzeum Kultury Ludowej”
	ogółem	636 300,00		314 784,10	

Załącznik nr 6 – Wykaz dotacji udzielonych z budżetu Województwa Małopolskiego w konkursie pn. *Ochrona zabytków Małopolski* w latach 2010-2011¹²⁶

Wykaz dotacji udzielonych z budżetu Województwa Małopolskiego w konkursie <i>Ochrona zabytków Małopolski</i> w 2010 roku (w zł)			
lp.	nazwa zadania	wnioskodawca	dotacja
1.	Konserwacja ścian kościoła pw. św. Mikołaja i św. Marii Magdaleny w Dziekanowicach	Parafia Rzymskokatolicka pw. Macierzyństwa NMP w Dziekanowicach	70 000
2.	XIV-wieczne polichromie w kościele parafialnym pw. Narodzenia NMP w Czchowie – ściana północna	Parafia Rzymskokatolicka pw. Narodzenia NMP w Czchowie	60 000
3.	Odkrycie i konserwacja techniczna malowideł ściennych w nawie kościoła pw. św. Bartłomieja (1 poł. XV w.) w Zbyszczach. Ściany nad chórem muzycznym – kontynuacja	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Bartłomieja w Zbyszczach	45 000
4.	Prace przy odsłanianiu i konserwacji XVII-wiecznej polichromii w prezbiterium gotyckiego kościoła w Luborzycy	Parafia Rzymskokatolicka pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Luborzycy	65 000
5.	Konserwacja techniczna i estetyczna chrzcielnicy (1554 r.) i zaplecka z obrazem <i>Chrzest Chrystusa</i> w kościele parafialnym pw. św. Katarzyny w Ryglicach	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Katarzyny w Ryglicach	25 000
6.	Przydonica – kompleksowe prace konserwatorskie średnio-wiecznego, drewnianego (1527 r.) kościoła pw. MB Różańcowej i św. Jana Kantego – program ratunkowy, etap I	Parafia Rzymskokatolicka pw. MB Różańcowej w Przydonicy	50 000
7.	Konserwacja dwóch renesansowo-barokowych ołtarzy w kościele filialnym pw. św. Heleny w Nowym Sączu	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Heleny w Nowym Sączu	30 000
8.	Prace konserwatorskie przy XVI i XVII-wiecznych nawarstwieniach malarskich stropu prezbiterium oraz ścian i stropu nawy kościoła pw. św. Andrzeja Apostoła w Łukowicy	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Andrzeja Apostoła w Łukowicy	80 000
9.	Prace konserwatorskie przy gotyckiej kamiennej chrzcielnicy oraz kamiennej kropielnicy z kościoła parafialnego w Gosprzydowej	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Urszuli z Towarzyszkami w Gosprzydowej	7 500
10.	Konserwacja techniczna i estetyczna epitafium Marcina Łapki z Łapanowa i epitafium Andrzeja Werbskiego	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Bartłomieja Apostoła w Łapanowie	15 000
11.	Konserwacja gotyckiego stropu (XV w.) z malowidłami ściennymi z 1629 r. w prezbiterium drewnianego kościoła pw. Nawiedzenia NMP w Iwkowej	Parafia Rzymskokatolicka pw. Podwyższenia św. Krzyża w Iwkowej	50 000
12.	Konserwacja malowideł ściennych na ścianie południowej nawy w kościele pw. św. Michała Archanioła w Binarowej – scena męczeństwa św. Jana Chrzciciela, przedstawienie śmierci jako kościotrupa w koronie oraz polichromia drzwi do kruchty południowej	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Michała Archanioła w Binarowej	25 000
13.	Konserwacja techniczna i estetyczna malowideł stropu i fryzu podstropowego (XVII w.). Dwór w Laskowej – kontynuacja	Piotr Michałowski, Laskowa	37 000
14.	Ołtarz główny z 2. połowy XVIII w. w kościele parafialnym pw. św. Stanisława BM w Skrzyszowie	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Stanisława BM w Skrzyszowie	30 000
15.	Stary Wiśnicz, XVII-wieczny ołtarz główny w kościele pw. św. Wojciecha, drugi etap pełnej konserwacji techniczno-zachowawczej i restauracji: ruchome elementy polichromowane i złożone ołtarza, rzeźby wolnostojące i obraz olejny <i>Adoracja Matki Bożej z Dzieciątkiem</i>	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Wojciecha BM w Starym Wiśniczu	80 000
16.	Konserwacja techniczna i estetyczna ołtarza głównego z 1. poł. XVII w. w kościele pw. św. Marcina Bpa w Zawadzie	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Marcina Bpa w Zawadzie	35 000
17.	Konserwacja techniczna i estetyczna ołtarza głównego z 1. poł. XVII w. z kościoła pw. MB Szkaplerznej w Moszczenicy koło Gorlic	Parafia Rzymskokatolicka pw. Matki Bożej Szkaplerznej w Moszczenicy	50 000
18.	Konserwacja polichromii sklepienia prezbiterium kościoła pw. Nawiedzenia NMP w Lipnicy Wielkiej (1. poł. XVII w.) – etap II	Parafia Rzymskokatolicka pw. Nawiedzenia NMP w Lipnicy Wielkiej	40 000
19.	Konserwacja drewnianej ambony, (przełom XVII i XVIII w.) z kościoła parafialnego pw. św. Zygmunta w Żelichowie	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Zygmunta w Żelichowie	25 000
20.	Zakończenie konserwacji technicznej i pełna konserwacja estetyczna ołtarza głównego pw. MB Różańcowej z kościoła pw. Wszystkich Świętych w Krościenku nad Dunajcem	Parafia Rzymskokatolicka pw. Wszystkich Świętych w Krościenku nad Dunajcem	20 000

¹²⁶ Uchwała Nr XLI/660/10 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 22 lutego 2010 r. w sprawie udzielenia dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, położonych na obszarze województwa małopolskiego oraz uchwała Nr VII/111/11 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 28 marca 2011 r. w sprawie udzielenia dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, położonych na obszarze województwa małopolskiego (dane dotyczące zadań i kwot podano na podstawie uchwał, a nie zawartych umów)

21.	Konserwacja ołtarza głównego (2. poł. XVIII w.) z cudownym obrazem MB z Dzieciątkiem (XVI w.) z kościoła parafialnego w Chomranicach pw. Imienia NMP	Parafia Rzymskokatolicka pw. Imienia NMP w Chomranicach	50 000
22.	Renowacja zabytków sakralnych w Gminie Żabno – etap II – renowacja portali: wejściowego i wewnętrznego oraz epitafiów barokowych w kościele parafialnym w Żabnie	Parafia Rzymskokatolicka pw. Ducha Świętego w Żabnie	20 000
23.	Konserwacja XVII, XVIII-wiecznego prawego ołtarza bocznego św. Józefa w kościele parafialnym pw. św. Jakuba Starszego Apostoła w Podegrodziu	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Jakuba Starszego Apostoła w Podegrodziu	50 000
24.	Konserwacja ołtarza głównego (2. ćw. XVIII w.) w kościele pw. św. Anny przy klasztorze OO. Franciszkanów-Reformatów w Bieczu – architektura oraz detal snycerski retabulum, bramek, cokołu i tabernakulum (kontynuacja prac)	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Anny OO. Franciszkanów w Bieczu	20 000
25.	Konserwacja chrzcielnicy z kościoła pw. św. św. Pustelników Andrzeja Świerada i Benedykta w Tropiu	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. św. Pustelników Andrzeja Świerada i Benedykta w Tropiu	25 000
26.	Konserwacja XVIII-wiecznej polichromii ściennej w kościele pw. Narodzenia NMP w Jodłowniku	Parafia Rzymskokatolicka pw. Narodzenia NMP w Jodłowniku	30 000
27.	Zakończenie konserwacji technicznej oraz konserwacja estetyczna ołtarza pw. MB Różańcowej z kościoła św. Mikołaja w Tylmanowej	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Mikołaja w Tylmanowej	25 000
28.	III etap prac konserwatorskich przy XVIII-wiecznych ołtarzach bocznych w kościele filialnym pw. Nawiedzenia NMP w Łosicach, dawnej cerkwi pw. św. Michała Archanioła	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. MB Anielskiej w Nowej Wsi	30 000
29.	Konserwacja techniczna i estetyczna ikonostasu (kontynuacja) z cerkwi katolickiej obrządku greckokatolickiego pw. św. Parascewy w Uściu Gorlickim	Parafia Katolicka Obrządku Greckokatolickiego pw. św. Parascewy w Uściu Gorlickim	30 000
30.	Kontynuacja konserwacji wyposażenia wnętrza kościoła parafialnego pw. św. Mikołaja Biskupa w Tymowej	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Mikołaja Biskupa w Tymowej	30 000
31.	Renowacja ikonostasu z 2 poł. XVIII w. w cerkwi greckokatolickiej pw. św. Parascewy w Nowicy – etap I	Parafia Katolicka Obrządku Greckokatolickiego pw. św. Parascewy w Nowicy	19 000
32.	Konserwacja lewego ołtarza bocznego z obrazem św. <i>Antoni Padewski</i> , pocz. XVIII w., z kościoła pw. Narodzenia NMP w Rachwałowicach, II etap	Parafia Rzymskokatolicka pw. Narodzenia NMP w Rachwałowicach	15 000
33.	Odstąpienie i konserwacja polichromii oraz wyposażenia zakrystii 1 i 2 kościoła parafialnego pw. św. Jakuba Ap. w Więclawicach Starych oraz renowacja drzwi pierwotnych i rzeźby Chrystusa Ukrzyżowanego	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Jakuba Apostoła w Więclawicach	20 000
34.	Konserwacja tynków i rekonstrukcja polichromii w kościele parafialnym w Lanckoronie	Parafia Rzymskokatolicka pw. Narodzenia św. Jana Chrzciciela w Lanckoronie	50 000
35.	Konserwacja ikonostasu z cerkwi greckokatolickiej pw. św. Archanioła Michała w Przysłupiu	Parafia Katolicka Obrządku Greckokatolickiego pw. św. Archanioła Michała w Przysłupiu	30 000
36.	Prace konserwatorskie dotyczące wystroju i elementów wyposażenia kaplicy Matki Boskiej Bolesnej w kościele pw. św. Jana Chrzciciela w Orawce, 34-480 Orawka nr 65	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Jana Chrzciciela w Orawce	88 000
37.	Prace konserwatorskie dotyczące drewnianego łuku tęczy (1500 r.) wraz z rzeźbami grupy Ukrzyżowania w gotyckim kościele pw. św. Szymona i Judy w Pogwizdowie	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. św. Szymona i Judy w Pogwizdowie	30 000
38.	Prace konserwatorskie przy ambonie z kościoła pw. Niepokalanego Serca NMP w Kowalowej	Parafia Rzymskokatolicka pw. Niepokalanego Serca NMP w Kowalowej	15 000
39.	Konserwacja techniczna i estetyczna ołtarza bocznego z rzeźbą MB Niepokalanie Poczętej, obrazami: MB Nieustającej Pomocy, św. Dominik i św. Stanisław Kostka (XVIII/XIX w.) z kościoła pw. św. Katarzyny w Kamionce Małej	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Katarzyny w Kamionce Małej	30 000
40.	Renowacja barokowo-klasycystycznego ikonostasu z przełomu XVIII/XIX w. w cerkwi greckokatolickiej pw. Narodzenia NMP w Łosiu – etap I	Parafia Katolicka Obrządku Greckokatolickiego pw. Narodzenia NMP w Łosiu	30 000
41.	Konserwacja ołtarza głównego pw. św. Sebastiana w Strzelcach Wielkich	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Sebastiana w Strzelcach Wielkich	55 000
42.	Konserwacja techniczna i estetyczna drewnianej rzeźby (XIX w.) <i>Matka Boska z Dzieciątkiem</i> z kapliczki w Zdyni – kontynuacja	Roman Urda, Zdynia	13 000
43.	Konserwacja techniczna i estetyczna ikonostasu w kościele parafialnym pw. NMP Wniebowziętej w Maciejowej	Parafia Rzymskokatolicka pw. NMP Wniebowziętej w Maciejowej	20 000
44.	Konserwacja kamiennej figury przydrożnej zwieńczonej krzyżem na tak zwanej „Popówce”	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Michała Archanioła w Wierchomli Wielkiej	10 000
45.	Renowacja i odnowa ołtarza bocznego pw. MB Różańcowej w kościele parafialnym pw. św. Aleksego w Ponikwi	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Aleksego w Ponikwi	35 000

46.	Konserwacja polichromowanych drzwi głównych i wejściowych na chór oraz dębowych przeszkłonych drzwi przedsonka i wejścia do zakrystii w kościele parafialnym pw. św. Wawrzyńca w Regulicach	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Wawrzyńca w Regulicach	15 000
47.	Konserwacja ruchomego wyposażenia z kościoła w Izbach pw. św. Łukasza Ewangelisty, parafia św. św. Kosmy i Damiana w Banicy. Obraz zakonfesyjny <i>Zdjęcie z krzyża</i> w ramie, II etap	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. św. Kosmy i Damiana w Banicy	10 000
48.	Renowacja zabytkowej sali balowej – Auli w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Radłowie – etap I	Starostwo Powiatowe w Tarnowie	45 000
49.	Drewniany ołtarz główny z 1817 r. w kościele parafialnym pw. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Okulicach – I etap	Parafia Rzymskokatolicka pw. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Okulicach	35 000
50.	Rekonstrukcja trzech bocznych ołtarzy w kościele pw. Trójcy Przenajświętszej w Okocimiu	Parafia Rzymskokatolicka pw. Trójcy Przenajświętszej w Okocimiu	35 000
51.	Rewaloryzacja parku dworskiego w Kamienicy – etap I	Przedsiębiorstwo Handlowo-Uługowe „Kaminex” SP. J. B. Matłęga, S. Pięta, Kamienica	30 000
52.	Konserwacja XVIII-wiecznych nawarstwień malarskich oraz polichromii figuralno-ornamentalnej autorstwa Adolfa Gucawy na ścianach II przęsła (zachodniego) nawy głównej i chórze kościoła parafialnego pw. św. Mikołaja w Tabaszowej	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Mikołaja w Tabaszowej	60 000
53.	Konserwacja malowideł ściennych ścian stropu i prezbiterium oraz stropu babińca w cerkwi prawosławnej pw. Opieki Matki Bożej w Hańczowej (kontynuacja)	Parafia Prawosławna pw. Opieki Matki Bożej w Hańczowej	50 000
54.	Konserwacja malowideł ściennych w kościele pw. św. Parascewy, dawnej cerkwi greckokatolickiej w Kwiatoniu – chór i ściana zachodnia babińca	Parafia Rzymskokatolicka pw. MB Nieustającej Pomocy w Uściu Gorlickim	41 000
55.	Konserwacja malowideł ściennych na podłożu drewnianym w prezbiterium kościoła pw. św. Marcina w Jawiszowicach	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Marcina Biskupa w Jawiszowicach	35 000
56.	Prace konserwatorskie polichromii nawy cerkwi pw. Opieki Najświętszej Bogurodzicy w Zdyni (z 1924 r.)	Parafia Prawosławna pw. Opieki Najświętszej Bogurodzicy w Zdyni	65 000
57.	Prace konserwatorskie przy zabytkowym stropie kasetonowym oraz balkoniku z kościoła parafialnego w Szczepanowie – etap II, ostatni zakres konserwacji technicznej oraz konserwacja estetyczna	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Marii Magdaleny i św. Stanisława Biskupa w Szczepanowie	75 000
58.	Prace konserwatorskie przy ołtarzu Serca Pana Jezusa w kościele pw. św. Ducha w Nowym Sączu	Towarzystwo Jezusowe Dom Zakonny Kolegium OO. Jezuitów w Nowym Sączu	40 000
59.	Prace konserwatorskie przy polichromii ściennej części środkowej transeptu oraz kaplicy północnej kościoła Parafialnego pw. św. Michała Archanioła w Mszanie Dolnej	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Michała Archanioła w Mszanie Dolnej	50 000
60.	Prace konserwatorskie, adaptacyjne, rekonstrukcyjne przeszkleń osłonowych w witrażach transeptu i prezbiterium (4 szt.)	Parafia Rzymskokatolicka pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Nowym Sączu	25 000
61.	Konserwacja polichromii ścian i sufitu prezbiterium kościoła parafialnego pw. Narodzenia NMP w Królowej Górnej	Parafia Rzymskokatolicka pw. Narodzenia NMP w Królowej Górnej	40 000
62.	Konserwacja stolarki wieży zachodniej i okien nawy głównej na elewacji zachodniej, balustrady elewacji południowej oraz witraży na elewacji zachodniej kościoła pw. św. Marcina w Krzeszowicach – kontynuacja prac z 2008 r. dotowanych przez Województwo Małopolskie	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Marcina w Krzeszowicach	70 000
63.	Konserwacja trzech drewnianych, złożonych ołtarzy, balustrady chóru i prospektu organowego w kościele parafialnym w Bukowinie Tatrzańskiej	Parafia Rzymskokatolicka pw. NSPJ w Bukowinie Tatrzańskiej	20 000
64.	Konserwacja malowideł na stropie nawy oraz desek stropowych od strony strychu w kościele pw. św. Michała Archanioła w Smerekowcu	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Michała Archanioła w Smerekowcu	55 000
65.	Naprawa zabytkowego zegara wieżowego Bazyliki pw. Matki Boskiej Bolesnej w Limanowej	Parafia Rzymskokatolicka pw. Matki Boskiej Bolesnej w Limanowej	14 000
66.	Zakończenie prac konserwatorskich przy ołtarzu bocznym z kościoła filialnego pw. św. Jana Chrzciciela w Jaworkach: ołtarz z obrazem <i>Ostatnia Wieczerza</i>	Parafia Rzymskokatolicka pw. MB Pośredniczki Łask w Szlachtowej k. Szczawnicy	6 000
67.	Prace konserwatorskie przy nagrobkach na cmentarzu żydowskim w Tarnowie	Komitet Opieki nad Zabytkami Kultury Żydowskiej w Tarnowie	10 000
68.	Konserwacja prezbiterium (polichromia, portal, tablica epitafijna) w kościele pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Płazie – XVI w.	Parafia Rzymskokatolicka pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Płazie	50 000
69.	Częściowa odbudowa skrzydła wschodniego ruin zamku w Dobczycach z bramą i wjazdem. Etap II	Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze Oddział Dobczyce	70 000
70.	Konserwacja elewacji gotyckiego kościoła z 1340 r. pw. Narodzenia NMP w Łapczycy – etap I, konserwacja elewacji prezbiterium, zakrystii oraz wieży schodowej	Parafia Rzymskokatolicka pw. Narodzenia NMP w Łapczycy	100 000

71.	Konserwacja wątków kamiennych i ceglanych elewacji oraz renowacja istniejących okien wraz z montażem dodatkowego szklenia kościoła pw. św. św. Wojciecha i Jerzego w Zatorze	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. św. Wojciecha i Jerzego w Zatorze	60 000
72.	Prewencja konserwatorska – okresowa impregnacja ścian i dachów drewnianego, XV-wiecznego kościoła pw. Narodzenia NMP w Harklowej	Parafia Rzymskokatolicka pw. Narodzenia NMP w Harklowej	30 000
73.	Prewencja konserwatorska – okresowa impregnacja poszycia gontowego XV-wiecznego, drewnianego kościoła pw. św. Marcina w Grywałdzie	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Marcina Biskupa w Grywałdzie	20 000
74.	Renowacja i konserwacja zabytkowego kościoła parafialnego pw. św. Małgorzaty w Dębnie – etap I: izolacja przeciwwilgociowa ścian	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Małgorzaty w Dębnie	70 000
75.	Rekonstrukcja zabytkowego muru okalającego teren przy kościele parafialnym w miejscowości Czaple Wielkie – etap III-IV	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Bartłomieja w Czaplach Wielkich	30 000
76.	Konserwacja elewacji zewnętrznej obejmująca zabiegi techniczne i konserwację estetyczną XV-wiecznego kościoła pw. św. Zygmunta i św. Marii Magdaleny w Wawrzeńcycach	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Zygmunta i św. Marii Magdaleny w Wawrzeńcycach	60 000
77.	Ekspertyza konstrukcyjna, projekt wzmocnienia oraz przeprowadzenia wzmocnienia konstrukcji XVII-wiecznego kościoła pw. Znalezienia Krzyża Świętego w Łazanach	Parafia Rzymskokatolicka pw. Znalezienia Krzyża Świętego w Łazanach	55 000
78.	Renowacja konstrukcji ścian i szalunków drewnianego zabytkowego kościoła pw. św. Marcina Bpa w Czermej – etap II	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Marcina i MB Pocieszenia w Czermej	40 000
79.	IV etap, remont i konserwacja zespołu zabytkowego kościoła pw. św. Antoniego Opata w Męcinie	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Antoniego Opata w Męcinie	50 000
80.	Wymiana pokrycia dachowego dzwonnicy kościoła parafialnego pw. św. Mikołaja w Dłużcu	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Mikołaja w Dłużcu	25 000
81.	Remont elewacji zabytkowego kościoła pw. Nawiedzenia Najświętszej Marii Panny w Tuchowie	Zgromadzenie Najświętszego Odkupiciela Dom Zakonny w Tuchowie	50 000
82.	Kontynuacja remontu dachu w kościele parafialnym pw. św. Jakuba w Paęcznicy – remont więźby wraz z pokryciem blachą miedzianą części południowej	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Jakuba Apostoła w Paęcznicy	100 000
83.	Prace konserwatorsko-budowlane przy zabytkowym „starym” kościele pw. Michała Archanioła w Sieprawiu	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Michała Archanioła w Sieprawiu	60 000
84.	Wykonanie instalacji drenażowej oraz zabezpieczenia izolacyjnego zewnętrznych ścian fundamentowych – część od podwórca – zabytkowego kościoła rzymskokatolickiej parafii pw. św. Stanisława Biskupa Męczennika w Rabie Wyżnej	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Stanisława Biskupa Męczennika w Rabie Wyżnej	80 000
85.	Prace konserwatorskie elewacji południowej i zachodniej kościoła pw. św. Benedykta Opata w Imbramowicach – etap II	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Benedykta Opata w Imbramowicach	80 000
86.	Izolacja zewnętrzna ścian fundamentowych budynku gospodarczego zespołu dworsko – folwarcznego w Siedlcu	Zgromadzenie Sióstr Najświętszej Duszy Chrystusa Pana w Krakowie	60 000
87.	Prace konserwatorskie przy konstrukcji ścian oraz elewacji kościoła parafialnego w Grabiau (etap II)	Parafia Rzymskokatolicka pw. Wniebowzięcia NMP w Grabiu	35 000
88.	I etap remontu wieży cerkwi pw. Opieki Przenajświętszej Bogurodzicy w Wołowcu	Parafia Prawosławna pw. św. św. Kosmy i Damiana w Bartnem	40 000
89.	Remont elewacji wraz z wymianą skrzydeł okiennych zewnętrznych, renowacją drzwi zewnętrznych oraz wykonanie okładzin z kamienia dworu w Świdniku	Maria i Krzysztof Twardowscy, Świdnik	65 000
90.	Remont zabytkowego kościoła w Lipinkach. Etap III: renowacja murów kamiennych wewnątrz wieży barokowego kościoła wraz z ich konserwacją	Parafia Rzymskokatolicka pw. Wniebowzięcia NMP Lipinkach	25 000
91.	Remont konserwatorski budynku plebanii – Domu Parafialnego (dawny dwór Stadnickich) w Wielkiej Wsi: wykonanie remontu odwodnienia (drenażu) izolacji fundamentu, ścian piwnic oraz wymiana stolarki okiennej.	Parafia Rzymskokatolicka pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Wielkiej Wsi	75 000
92.	Wykonanie prac konserwatorskich i remontowych przy kościele pw. św. Marcina w Porębie Dzierżnej – remont elewacji w części murowanej i ocieplenie stropu – kontynuacja	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Marcina w Porębie Dzierżnej	25 000
93.	Klasztor Sióstr Norbertanek w Imbramowicach – remont dachu klasztoru – kontynuacja skrzydła zachodnio-północnego i część skrzydła wschodniego	Klasztor Sióstr Norbertanek w Imbramowicach	100 000
94.	Odbudowa zabytkowego kościoła drewnianego pw. św. Andrzeja Apostoła w Rożnowicach – dach nawy głównej wraz podbiem fundamentów	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Andrzeja Apostoła w Rożnowicach	90 000
95.	Przebudowa fragmentu muru ceglano od ul. Franciszkańskiej przy zespole klasztornym OO. Bernardynów w Tarnowie	Klasztor OO. Bernardynów w Tarnowie	35 000
96.	Stryśzów, kościół parafialny z XVIII i XIX w.: kontynuacja prac – remont elewacji wieży, wymiana więźby dachowej i pokrycia wieży	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Jana Kantego w Stryśzowie	70 000

97.	Zespół dworski w Ropie – zahamowanie procesu degradacji oficyny wschodniej – etap I remont dachu	„Bacówka Biały Jeleń” Szot Janusz Iwkowa	50 000
98.	Modernizacja sygnalizacji pożaru oraz włamania i napadu jak również wykonanie systemu telewizji przemysłowej wokół kościoła parafialnego pw. św. Michała Archanioła w Wierchomli Wielkiej	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Michała Archanioła w Wierchomli Wielkiej	50 000
99.	Roboty remontowo-konserwacyjne polegające na wymianie podłogi drewnianej z wykonaniem izolacji i ocieplenia w zabytkowej cerkwi pw. św. Łukasza w Kunkowej	Parafia Prawosławna pw. św. Łukasza w Kunkowej	50 000
100.	Prace konserwatorskie przy kościele pw. św. Andrzeja Apostoła w Szaflarach	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Andrzeja Apostoła w Szaflarach	80 000
101.	Remont dachu kościoła parafialnego pw. św. Mikołaja w Żegocinie	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Mikołaja w Żegocinie	70 000
102.	Remont stropu kaplicy Domu Zakonnego Zgromadzenia Sióstr Niepokalanego Poczęcia NMP w Nowym Sączu	Zgromadzenie Sióstr Niepokalanego Poczęcia NMP, Dom Zakonny w Nowym Sączu	35 000
103.	Przebudowa zabytkowego budynku nr 119 na rynku w Lanckoronie	Gmina Lanckorona	29 500
104.	Pokrycie budynku gontem drewnianym – Chochołów 226	Jan Zięder, Chochołów	6 000
105.	Pokrycie budynku gontem drewnianym – Chochołów	Janina Kołtaś, Chochołów	9 000
106.	Roboty remontowo – konserwacyjne polegające na wymianie podłogi drewnianej z wykonaniem izolacji i ocieplenia w zabytkowej cerkwi pw. św. Łukasza w Leszczynach	Parafia Prawosławna pw. św. Łukasza w Leszczynach	45 000
107.	Prace zabezpieczające i konserwatorskie w zabytkowej willi „Słoneczna”, Ojców, Żłota Góra 8 a, gmina Skąła (kontynuacja)	Antoni Wawarczyk, Kraków	55 000
108.	Remont zabytkowej kaplicy dworskiej – etap II	Parafia Rzymskokatolicka w Marcinkowicach	30 000
109.	II etap remontu dachu – remont dachu nad nawą cerkwi prawosławnej pw. św. św. Kosmy i Damiana w Bartnem	Parafia Prawosławna pw. św. św. Kosmy i Damiana w Bartnem	45 000
110.	Dokończenie szalowania wewnętrznego i naprawa chóru cerkwi prawosławnej pw. św. Dymitra w Bodakach	Parafia Prawosławna pw. św. św. Kosmy i Damiana w Bartnem	5 000
111.	Remont zabytkowego kościoła parafialnego wraz z rozbudową kanalizacji opadowej i budową drenażu opaskowego – I etap	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. św. Ap. Piotra i Pawła w Otfinowie	80 000
112.	Dokończenie remontu fundamentów wraz z drenażem opaskowym kościoła pod wezwaniem św. Michała Archanioła w Piotrkowicach – etap II	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Michała Archanioła w Piotrkowicach	80 000
113.	Wymiana i uzupełnienie nawierzchni trasy Drogi Krzyżowej w zabytkowym zespole dworsko – parkowym wokół kościoła parafialnego pw. NMP Królowej Polski w Raciborsku	Parafia Rzymskokatolicka pw. NMP Królowej Polski w Raciborsku	40 000
114.	Wykonanie więźby wraz z pokryciem dachu blachą miedzianą w budynku Szpitala Ubogich w Bieczu powiat gorlicki – kontynuacja	Fundacja na rzecz Szpitala Ubogich w Bieczu im. św. Jadwigi Królowej	75 000
115.	Prace archeologiczno-konserwatorskie na terenie ruin zamku w Rytrze	Gmina Rytró	20 000
116.	Muszyna, ruiny zamku biskupów krakowskich z XIV w. badania archeologiczne – IV etap	Miasto i Gmina Uzdrowskowa Muszyna	20 000
117.	Remont otoczenia gotyckiego kościoła pw. św. Małgorzaty Dziewicy i Męczennicy w Raciborowicach	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Małgorzaty Dziewicy i Męczennicy w Raciborowicach	40 000
ogółem			5 000 000

W 2010 r. 1 beneficjent, któremu Sejmik WM przyznał dotację, nie podpisał umowy i nie wykorzystał przyznanych środków (Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Andrzeja Apostoła w Rożnowicach)

Wykaz dotacji udzielonych z budżetu Województwa Małopolskiego w konkursie *Ochrona zabytków Małopolski* w 2011 roku (w zł)

lp.	nazwa zadania	wnioskodawca	dotacja
1.	XIV-wieczne polichromie w kościele parafialnym pw. Narodzenia NMP w Czchowie, ściana północna – kontynuacja	Parafia Rzymskokatolicka pw. Narodzenia NMP w Czchowie	42 000
2.	Trybsz – kompleksowe prace konserwatorskie XVI-wiecznego drewnianego kościoła pw. św. Elżbiety Węgierskiej – etap II	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Elżbiety Węgierskiej w Trybszu	40 000
3.	Prace konserwatorskie przy XVI-, XVII-wiecznych nawarstwieniach malarskich ściany północnej i stropu nawy kościoła pw. św. Andrzeja Apostoła w Łukowicy	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Andrzeja Apostoła w Łukowicy	45 000
4.	Konserwacja dwóch renesansowo-barokowych ołtarzy w kościele filialnym pw. św. Heleny w Nowym Sączu, etap II	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Heleny w Nowym Sączu	15 000
5.	Stary Wiśnicz, konserwacja i restauracja zabytkowych polichromii ścian i sklepienia oraz sztukaterii w kościele pw. św. Wojciecha Biskupa i Męczennika (I etap – prezbiterium)	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Wojciecha BM w Starym Wiśniczu	30 000

6.	Prace konserwatorskie przy ściennych nawarstwieniach malarskich oraz wyposażeniu wnętrza kościoła pw. Ducha Świętego w Chronowie	Parafia Rzymskokatolicka pw. Ducha Świętego w Chronowie	50 000
7.	Wykonanie prac konserwatorskich przy barokowym ołtarzu bocznym kościoła parafialnego pw. św. Wojciecha BM w Krzeczowie	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Wojciecha BM w Krzeczowie	15 000
8.	Ołtarz boczny z początku XVII w. pw. św. Rodziny w kościele parafialnym w Gwoźdźcu	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Katarzyny Męczennicy w Gwoźdźcu	15 000
9.	Konserwacja XVII-, XVIII-wiecznego lewego ołtarza bocznego św. Anny Samotrzeć w kościele parafialnym św. Jakuba Starszego Apostoła w Podegrodziu	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Jakuba Starszego w Podegrodziu	30 000
10.	Drewniany ołtarz główny z 2. połowy XVIII w. w kościele parafialnym pw. św. Stanisława BM w Skrzyszowie – kontynuacja prac: etap drugi	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Stanisława BM w Skrzyszowie	30 000
11.	Konserwacja ołtarza bocznego z obrazem św. Anny Samotrzeć z kościoła pw. Matki Boskiej Częstochowskiej w Mętkanie, gdzie w latach 1948-49 posługę kapłańską pełnił Karol Wojtyła	Parafia Rzymskokatolicka pw. Matki Boskiej Częstochowskiej w Mętkanie	30 000
12.	Konserwacja ołtarza głównego pw. św. Sebastiana w Strzelcach Wielkich – drugi etap, kontynuacja prac z 2010 r.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Sebastiana w Strzelcach Wielkich	20 000
13.	Kontynuacja konserwacji wyposażenia wnętrza kościoła parafialnego pw. św. Mikołaja Biskupa w Tymowej	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Mikołaja Biskupa w Tymowej	15 000
14.	II etap konserwacji XVIII-wiecznego ołtarza głównego z kościoła parafialnego pw. św. Mikołaja w Tabaszowej	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Mikołaja w Tabaszowej	20 000
15.	Konserwacja witraży nawy głównej na elewacji zachodniej i prezbiterium oraz stolarki okien kościoła pw. św. Marcina w Krzeszowicach	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Marcina w Krzeszowicach	20 000
16.	Drewniany ołtarz główny z 1817 r. w kościele parafialnym pw. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Okulicach – II etap	Parafia Rzymskokatolicka pw. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Okulicach	20 000
17.	IV etap prac konserwatorskich przy zespole 39 rzeźb kamiennych, usytuowanych na filarach ogrodzenia placu przykościelnego w Szczurowej (rej. zab. A-257), gm. Szczurowa, pow. Brzesko, woj. małopolskie	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Bartłomieja Apostoła w Szczurowej	40 000
18.	Konserwacja kamiennych nagrobków profesorów Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcącego im. M. Wadowity w Wadowicach na Cmentarzu Parafialnym w Wadowicach	Stowarzyszenie Absolwentów Liceum Ogólnokształcącego im. Marcina Wadowity w Wadowicach	30 000
19.	Prace konserwatorskie polichromii sklepienia wschodniego przęsła nawy głównej kościoła pw. św. Łukasza Ewangelisty w Lipnicy Wielkiej	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Łukasza w Lipnicy Wielkiej	30 000
20.	Konserwacja ołtarza bocznego pw. św. Anny w kościele parafialnym pw. św. Antoniego Padewskiego w Cikowicach, 32-700 Bochnia	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Antoniego Padewskiego w Cikowicach	20 000
21.	Konserwacja techniczna i estetyczna ikonostasu z kościoła parafialnego pw. św. św. Kosmy i Damiana w Męcinie Wielkiej, etap 1 (Rząd III) Apostołowie, Rząd IV – Prorocy	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. św. Kosmy i Damiana w Męcinie Wielkiej	20 000
22.	Konserwacja grobu rodziny Żuk-Skarszewskich na cmentarzu w Przyszowej	Mariola Żuk-Skarszewska, Przyszowa	20 000
23.	Konserwacja polichromii prezbiterium kościoła parafialnego pw. św. Kazimierza w Radgoszczy	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Kazimierza w Radgoszczy	30 000
24.	Odkrycie i konserwacja techniczna malowideł ściennych w nawie kościoła pw. św. Bartłomieja (1 poł. XV w.) w Zbyszycach – ściana południowa (kontynuacja)	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Bartłomieja Apostoła w Zbyszycach	20 000
25.	Kontynuacja konserwacji ścian kościoła pw. św. Mikołaja i Marii Magdaleny w Dziekanowicach	Parafia Rzymskokatolicka pw. Macierzyństwa NMP w Dziekanowicach	50 000
26.	Konserwacja ołtarza bocznego oraz renesansowego nagrobka Stanisława Trzecieckiego z kościoła pw. Nawiedzenia NMP w Lipnicy Wielkiej	Parafia Rzymskokatolicka pw. Nawiedzenia NMP w Lipnicy Wielkiej	40 000
27.	Konserwacja estetyczna malowideł ściennych z 1629 r. na gotyckim stropie i ścianie tęczowej (XV w.) w prezbiterium drewnianego kościoła pw. Nawiedzenia NMP w Iwkowej (kontynuacja)	Parafia Rzymskokatolicka pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Iwkowej	34 000
28.	Konserwacja malowideł ściennych na ścianie południowej nawy w kościele pw. św. Michała Archanioła w Binarowej – sceny męczeństwa św. Pawła i św. Jana Chrzcziciela, przedstawienie śmierci jako kościotrupa w koronie oraz polichromia drzwi do krużganku południowej	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Michała Archanioła w Binarowej	30 000
29.	Konserwacja techniczna i estetyczna ołtarza głównego z 1. poł. XVII w. z kościoła pw. MB Szkaplerznej w Moszczenicy koło Gorlic (II etap)	Parafia Rzymskokatolicka pw. Matki Bożej Szkaplerznej w Moszczenicy	25 000
30.	Konserwacja techniczna i estetyczna ołtarza głównego z 1. poł. XVII w. w kościele pw. św. Marcina Bpa w Zawadzie. Kontynuacja	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Marcina Bpa w Zawadzie	40 000

31.	Konserwacja grupy rzeźbiarskiej <i>Ukrzyżowanie</i> oraz ścian przedsiönka drewnianego kościoła pw. św. Marii Magdaleny w Kasinie Wielkiej	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Marii Magdaleny w Kasinie Wielkiej	20 000
32.	Konserwacja drewnianej ambony, przełom XVII i XVIII w. z kościoła parafialnego pw. św. Zygmunta w Żelichowie, II etap prac – konserwacja estetyczna	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Zygmunta w Żelichowie	15 000
33.	Prace konserwatorskie dotyczące antepedium i obrazów malowanych na deskach, będących bramkami z ołtarza głównego w kościele pw. św. Jana Chrzciciela w Orawce, 34-480 Orawka, nr 65	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Jana Chrzciciela w Orawce	20 000
34.	Konserwacja XVIII w. polichromii ściennej w kościele pw. Narodzenia NMP w Jodłowniku, woj. małopolskie (kontynuacja – zakończenie)	Parafia Rzymskokatolicka pw. Narodzenia NMP w Jodłowniku	20 000
35.	Pełna konserwacja techniczna i estetyczna XVIII-wiecznej ambony z kościoła pw. MB Pośredniczki Łask w Szlachtowej k. Szczawnicy	Parafia Rzymskokatolicka pw. MB Pośredniczki Łask w Szlachtowej k. Szczawnicy	15 000
36.	Konserwacja ołtarza głównego (2. ćw. XVIII w.) w kościele pw. św. Anny przy klasztorze OO. Franciszkanów-Reformatów w Bieczu – architektura z detalem snycerskim cokołu, drzwi bramek z obrazami <i>Dawid i Mojżesz</i> oraz intarsjowane antepedium (kontynuacja prac)	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Anny OO. Franciszkanów w Bieczu	30 000
37.	Konserwacja ikonostasu z cerkwi greckokatolickiej pw. Opieki NMP w Bielance	Parafia Greckokatolicka pw. Opieki NMP w Bielance	20 000
38.	Konserwacja ołtarza bocznego św. Józefa z przywróceniem pierwotnego wystroju ikonograficznego w kościele parafialnym pw. MB Niepokalanej w Mystkowie	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Filipa i Jakuba Młodszego w Mystkowie	20 000
39.	Konserwacja polichromii na ścianach prezbiterium i nawy drewnianego kościoła parafialnego w Grabiu	Parafia Rzymskokatolicka pw. Wniebowzięcia NMP w Grabiu	50 000
40.	Zakończenie konserwacji technicznej oraz konserwacja estetyczna ołtarza pw. Matki Bożej Różańcowej z kościoła pw. św. Mikołaja w Tylmanowej – II etap	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Mikołaja w Tylmanowej	9 000
41.	Konserwacja estetyczna XVIII-wiecznego ołtarza bocznego (lewego) Matki Boskiej z Dzieciątkiem z kościoła pw. św. Marcina Biskupa w Mogilnie	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Marcina Biskupa w Mogilnie	10 000
42.	Konserwacja XVIII-wiecznego ołtarza bocznego św. Józefa z kościoła parafialnego pw. św. Marcina Bpa w Mogilnie	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Marcina Bpa w Mogilnie	20 000
43.	Konserwacja elementów wystroju kościoła parafialnego pw. św. Bartłomieja Apostoła w Morawicy: ołtarz główny, ołtarze boczne, empora chórowa, chrzcielnica, ambona, ławy kolatorskie – etap I	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Bartłomieja Apostoła w Morawicy	40 000
44.	Konserwacja techniczna i estetyczna ikonostasu z cerkwi greckokatolickiej pw. św. Paraskewy w Uściu Gorlickim – kontynuacja	Parafia Greckokatolicka pw. św. Paraskewy w Uściu Gorlickim	35 000
45.	Renowacja ikonostasu z 2. poł. XVIII w. w cerkwi greckokatolickiej pw. św. Paraskewy w Nowicy – etap II, kontynuacja zadania	Parafia Greckokatolicka pw. św. Paraskewy w Nowicy	15 000
46.	Elementy wyposażenia XV-wiecznego kościoła pw. Narodzenia NMP w Harkłowej	Parafia Rzymskokatolicka pw. Narodzenia NMP w Harkłowej	40 000
47.	Konserwacja ikonostasu z cerkwi greckokatolickiej św. Archanioła Michała w Przysłupiu – kontynuacja zadania	Parafia Greckokatolicka pw. św. Michała Archanioła w Przysłupiu	25 000
48.	Konserwacja ruchomego wyposażenia z dawnej cerkwi w Szczawniku pw. św. Demetriusza	Parafia Rzymskokatolicka pw. Narodzenia NMP w Złockiem	25 000
49.	Renowacja barokowo-klasycystycznego ikonostasu z przełomu XVIII/XIX w. w cerkwi greckokatolickiej pw. Narodzenia NMP w Łosiu, etap II, kontynuacja zadania	Parafia Greckokatolicka pw. Narodzenia NMP w Łosiu	20 000
50.	Konserwacja techniczna i estetyczna ikonostasu w kościele parafialnym pw. NMP Wniebowziętej w Maciejowej (d. cerkiew greckokatolicka) – kontynuacja	Parafia Rzymskokatolicka pw. NMP Wniebowziętej w Maciejowej	15 000
51.	Konserwacja techniczna i estetyczna ambony z kościoła parafialnego pw. Nawiedzenia NMP w Domosławicach	Parafia Rzymskokatolicka pw. Nawiedzenia NMP w Domosławicach	20 000
52.	Kontynuacja konserwacji polichromii ścian prezbiterium kościoła parafialnego pw. Narodzenia NMP w Królowej Górnej	Parafia Rzymskokatolicka pw. Narodzenia NMP w Królowej Górnej	30 000
53.	Konserwacja techniczna i estetyczna ikonostasu oraz ołtarza głównego (priestoł) z kościoła pw. św. Łukasza Ewangelisty (d. cerkiew greckokatolicka) w Izbach	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. św. Kosmy i Damiana w Banicy	30 000
54.	Konserwacja kamiennych figur Apostołów na postumentach wokół drewnianego kościoła pw. Narodzenia NMP w Rajbrocie	Parafia Rzymskokatolicka pw. Narodzenia NMP w Rajbrocie	30 000
55.	Konserwacja techniczna i estetyczna malowideł ściennych w prezbiterium: ściana południowa i malowideł stropu w cerkwi prawosławnej pw. Opieki Matki Bożej w Hańczowej (kontynuacja)	Parafia Prawosławna pw. Opieki Matki Bożej w Hańczowej	30 000

56.	Konserwacja malowideł ściennych w przedsionku kościoła MB Królowej, dawniej cerkwi greckokatolickiej pw. św. Parascewy w Kwiatoniu – kontynuacja	Parafia Rzymskokatolicka pw. MB Nieustającej Pomocy w Uściu Gorlickim	25 000
57.	Konserwacja techniczna i estetyczna malowideł ściennych w cerkwi greckokatolickiej pw. św. Dymitra w Śnietnicy	Parafia Greckokatolicka pw. św. Dymitra w Śnietnicy	30 000
58.	Konserwacja techniczna i estetyczna ikonostasu z kościoła pw. św. Dymitra w Bodakach, gmina Sękowa – etap I (rząd III <i>Apostołowie</i> , rząd IV <i>Prorocy</i>)	Parafia Rzymskokatolicka pw. NMP Wniebowziętej w Małastowie	20 000
59.	Prace konserwatorskie (II etap) przy polichromii nawy w cerkwi pw. Opieki Najświętszej Bogurodzicy w Zdyni z 1924 r.	Parafia Prawosławna pw. Opieki Najświętszej Bogurodzicy w Zdyni	40 000
60.	Prace konserwatorskie przy zabytkowym stropie kasetonowym oraz balkoniku z kościoła parafialnego w Szczepanowie – zakończenie etapu II – ostatni zakres konserwacji technicznej oraz konserwacja estetyczna	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Marii Magdaleny i św. Stanisława Biskupa w Szczepanowie	30 000
61.	Konserwacja malowideł na stropie nawy oraz desek stropowych od strony strychu w kościele pw. św. Michała Archanioła w Smerekowcu, woj. małopolskie (kontynuacja)	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Michała Archanioła w Smerekowcu	40 000
62.	Prace konserwatorskie w obrębie pomieszczenia westiarni wraz z kompletem obrazów	Klasztor Sióstr Norbertanek w Imbramowicach	55 000
63.	Kapliczka kamienna z figurą MB Bolesnej – <i>Pieta</i> w Polance	Justyna Jaromin Myślenice	15 000
64.	Konserwacja wątków kamiennych i ceglanych elewacji kościoła pw. św. św. Wojciecha i Jerzego w Zatorze	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. św. Wojciecha i Jerzego w Zatorze	50 000
65.	Renowacja i osuszenie tynków wewnętrznych oraz malowanie w dolnych partiach ścian nawy w kościele parafialnym w Lanckoronie	Parafia Rzymskokatolicka pw. Narodzenia św. Jana Chrzciciela w Lanckoronie	20 000
66.	Kontynuacja remontu dachu w kościele parafialnym pw. św. Jakuba w Pałecznicy – remont wieży wraz z pokryciem blachą miedzianą	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Jakuba Apostoła w Pałecznicy	50 000
67.	Wykonanie i montaż stolarki okiennej i drzwiowej w budynku Szpitala Ubogich w Bieczu powiat gorlicki – kontynuacja	Fundacja na rzecz Szpitala Ubogich w Bieczu im. św. Jadwigi Królowej	25 000
68.	Renowacja zabytkowego kościoła pomocniczego pw. św. Mikołaja w Siedliskach, gmina Bobowa – etap III	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Apostołów Piotra i Pawła w Siedliskach	30 000
69.	Izolacja przeciwwilgociowa fundamentów, drenaż opaskowy obejścia kościoła parafialnego w Gosprzydowej	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Urszuli z Towarzyszkami w Gosprzydowej	20 000
70.	Remont wnętrza kościoła w Chełmie	Parafia Rzymskokatolicka pw. Narodzenia św. Jana Chrzciciela w Chełmie	50 000
71.	Prace konserwatorskie elewacji północnej kościoła pw. św. Benedykta Opata w Imbramowicach – etap 3	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Benedykta Opata w Imbramowicach	30 000
72.	Remont dachu XVIII-wiecznego kościoła parafialnego pw. św. Jakuba Apostoła w Raciechowicach	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Jakuba Apostoła w Raciechowicach	50 000
73.	Remont systemu drenażowego wokół budynku dworu w Świdniku	Maria i Krzysztof Twardowscy Świdnik	20 000
74.	Odbudowa zabytkowego kościoła drewnianego pw. św. Andrzeja Apostoła w Rożnowicach – dach nawy głównej wraz podbiciem fundamentów	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Andrzeja Apostoła w Rożnowicach	50 000
75.	Plaza, XVIII-wieczny pałac Starzeńskich: renowacja elewacji (kontynuacja) dawnego Pałacu Starzeńskich, obecnie Domu Pomocy Społecznej w Płazie	Dom Pomocy Społecznej w Płazie	50 000
76.	Renowacja XVIII-wiecznego kościoła pw. Wszystkich Świętych w Dąbrowie Tarnowskiej, perełki na Szlaku Architektury Drewnianej	Parafia Rzymskokatolicka pw. NMP Szkaplerznej w Dąbrowie Tarnowskiej	30 000
77.	Remont kamiennego ogrodzenia otaczającego zabytkowy drewniany, XVI-wieczny kościół pw. Narodzenia NMP w Kruźlowej	Parafia Rzymskokatolicka pw. Narodzenia NMP w Kruźlowej	25 000
78.	Wymiana okien jednoramowych systemu euroline-I, z drewna sosnowego klejonego warstwowo	Klasztor – Zgromadzenie Sióstr Niepokalanego Poczęcia NMP w Nowym Sączu	20 000
79.	Remont zabytkowego kościoła parafialnego pw. św. św. Piotra i Pawła w Otfinowie w zakresie izolacji poziomej ścian (iniekcja) – II etap	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. św. Apostołów Piotra i Pawła w Otfinowie	30 000
80.	Prace zabezpieczające i konserwatorskie w zabytkowej willi „Słoneczna”, Ojców, Złota Góra 8 a, gmina Skała (kontynuacja i zakończenie)	Antoni Wawszczyk, Kraków	30 000
81.	Remont sufitów i szalowania wewnętrznego nawy i prezbiterium cerkwi prawosławnej pw. św. św. Kosmy i Damiana w Bartnem	Parafia Prawosławna pw. św. św. Kosmy i Damiana w Bartnem	25 000
82.	Dalszy remont fundamentów wraz z drenażem opaskowym oraz renowacja tynków wewnątrz kościoła pw. św. Michała Archanioła w Piotrkowicach – etap III	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Michała Archanioła w Piotrkowicach	30 000
83.	Wymiana pokrycia na zabytkowym kościele pw. Niepokalanego Poczęcia NMP w Krzywej	Parafia Rzymskokatolicka pw. Narodzenia św. Jana Chrzciciela w Gładyszowie	50 000

84.	Konserwacja elewacji gotyckiego kościoła z 1340 r. pw. Narodzenia NMP w Łapczycy – etap II. Konserwacja elewacji nawy południowej oraz kaplicy. Wykonanie badań historycznych średniowiecznego wyposażenia kościoła.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Anny w Łapczycy	40 000
85.	Prewencja konserwatorska – okresowa impregnacja poszycia ścian i dachów XV-wiecznego drewnianego kościoła pw. św. Michała Archanioła w Dębnie na Podhalu	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Michała Archanioła w Dębnie na Podhalu	30 000
86.	Prewencja konserwatorska – okresowa impregnacja poszycia ścian i dachów XVI-wiecznego drewnianego kościoła pw. św. Katarzyny w Sromowcach Niżnych, woj. małopolskie	Parafia Rzymskokatolicka pw. Narodzenia NMP w Sromowcach Niżnych	25 000
87.	Wymiana stolarki okiennej – dwór w Laskowej	Piotr Michałowski, Laskowa	25 000
88.	Modernizacja instalacji elektrycznej i ogromowej cerkwi zabytkowej w Rozdzielu	Parafia Prawosławna Narodzenia NMP w Rozdzielu	10 000
89.	Wymiana stolarki okiennej i drzwiowej w zespole dworsko-folwarcznym w Siedlcu	Zgromadzenie Sióstr Najświętszej Duszy Chrystusa Pana w Krakowie	40 000
90.	Remont głównej wieży zabytkowego kościoła drewnianego: kopuła, latarnia, makowiczka w Banicy	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. św. Kosmy i Damiana w Banicy	70 000
91.	Roboty remontowo-konserwacyjne polegające na wymianie podłogi drewnianej z wykonaniem izolacji i ocieplenia (kontynuacja) oraz wymianie stolarki okiennej i drzwi w zabytkowej cerkwi pw. św. Łukasza w Kunkowej	Parafia Prawosławna pw. św. Łukasza w Kunkowej	20 000
92.	Roboty remontowo-konserwacyjne polegające na wymianie podłogi drewnianej z wykonaniem izolacji i ocieplenia (kontynuacja) oraz wymianie stolarki okiennej i drzwi w zabytkowej cerkwi pw. św. Łukasza w Leszczynach	Parafia Prawosławna pw. św. Łukasza w Leszczynach	20 000
93.	Remont z częściową wymianą posadzki we wnętrzu kościoła – I etap	Parafia Rzymskokatolicka pw. Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Jurkowie	30 000
94.	Muszyna, ruiny zamku biskupów krakowskich z XIV w., badania archeologiczne – V etap	Miasto i Gmina Uzdrawiskowa Muszyna	15 000
95.	Zabezpieczenie ruin zamku w Melsztynie – etap II (mur arkadowy)	Gmina Zakliczyn	30 000
96.	Częściowa odbudowa skrzydła wschodniego ruin zamku w Dobczycach z bramą i wjazdem – etap III	PTTK oddział w Dobczycach	40 000
97.	Prace archeologiczno-konserwatorskie twierdzy w Rożnowie	Gmina Gródek nad Dunajcem	20 000
98.	Prace archeologiczno-konserwatorskie na terenie ruin zamku w Ryttrze	Gmina Rytro	20 000
99.	Prace konserwatorskie przy dwóch bocznych ołtarzach w kościele pw. Trójcy Przenajświętszej w Okocimiu – kontynuacja	Parafia Rzymskokatolicka pw. Trójcy Przenajświętszej w Okocimiu	20 000
100.	Wzmocnienie posadowienia XVI-wiecznego kościoła pw. Znalezienia Krzyża św. w Łazanach	Parafia Rzymskokatolicka pw. Znalezienia Krzyża Świętego w Łazanach	30 000
101.	Konserwacja techniczna i estetyczna elewacji kościoła pw. Narodzenia NMP w Borzęcinie – etap I (ściana frontowa i dwie boczne kaplice)	Parafia Rzymskokatolicka pw. Narodzenia NMP w Borzęcinie	15 000
102.	Renowacja murów kamiennych wewnątrz wieży barokowego kościoła w Lipinkach z 1780 roku wraz z ich konserwacją oraz renowacja starych posadzek i schodów wraz z uzupełnieniem nowych posadzek – etap III	Parafia Rzymskokatolicka pw. Wniebowzięcia NMP w Lipinkach	20 000
103.	Remont polegający na odtworzeniu posadzki w zabytkowym kościele pw. Matki Bożej Pocieszenia w Wierzchosławicach	Parafia Rzymskokatolicka pw. Matki Bożej Pocieszenia w Wierzchosławicach	30 000
104.	Remont elewacji zabytkowej kaplicy na cmentarzu z okresu I wojny światowej nr 171 Legionistów w Łowczówku	Gmina Pleśna	20 000
105.	Renowacja zabytkowej sali balowej – Auli w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Radłowie – II etap	Starostwo Powiatowe w Tarnowie	20 000
106.	I etap prac przy odbudowie spalonego dachu klasztoru i kościoła OO. Bernardynów w Alwerni	Klasztor OO. Bernardynów w Alwerni	500 000
107.	Prace remontowo-konserwatorskie schodów zewnętrznych zabytkowego kościoła pw. św. Mikołaja w Dłużcu	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Mikołaja w Dłużcu	30 000
108.	Remont konserwatorski posadzki – w zabytkowym kościele pw. św. Bartłomieja w Łapanowie – zniszczonej przez powódź	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Bartłomieja Apostoła w Łapanowie	20 000
ogółem			3 550 000

W 2011 r. 3 beneficjentów, którym Sejmik WM przyznał dotacje, nie podpisał umowy i nie wykorzystało przyznanych środków (Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Elżbiety Węgierskiej w Trybszu, Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Andrzeja Apostoła w Rożnowicach, Gmina Gródek nad Dunajcem), 1 beneficjent rozwiązał umowę (Miasto i Gmina Uzdrawiskowa Muszyna).

Załącznik nr 7 – Wykaz dotacji udzielonych z budżetu Województwa Małopolskiego w konkursie pn. Kapliczka w 2010 roku¹²⁷

Wykaz dotacji udzielonych z budżetu Województwa Małopolskiego w konkursie Kapliczka w 2010 roku (w zł)			
lp.	nazwa zadania	wnioskodawca	dotacja
1.	Renowacja kapliczki Matki Bożej Gidelskiej w miejscowości Kwaczała – Gmina Alwernia	Gmina Alwernia	8 000
2.	Remont kapliczki św. Wawrzyńca w Bobowej	Gmina Bobowa	4 000
3.	Remont kapliczki domkowej wraz z zagospodarowaniem przyległego do niej terenu położonego przy ul. Olkuskiej w Bukownie	Gmina Bukowno	8 000
4.	Konserwacja i restauracja kapliczki pod wezwaniem Matki Bożej Królowej Korony Polskiej ufundowanej w 500-lecie bitwy pod Grunwaldem zlokalizowanej w Czarnym Dunajcu	Gmina Czarny Dunajec	8 000
5.	Kompleksowa renowacja kapliczki w miejscowości Porąbka, osiedle „Piechówki”, gmina Dobra	Gmina Dobra	9 000
6.	Uporządkowanie i zabezpieczenie neogotyckiego Krzyża w Krzeszowicach	Gmina Krzeszowice	8 000
7.	Odnowienie i konserwacja kapliczki przydrożnej w miejscowości Stara Wieś (os. „Gaik”) – Gmina Limanowa	Gmina Limanowa	8 000
8.	Wykonanie prac restauratorskich i robót budowlanych służących odnowieniu kapliczki słupowej na Roli Wilczakowej w Tenczynie	Gmina Lubień	5 000
9.	Renowacja kapliczki położonej w miejscowości Grabie	Gmina Łapanów	8 000
10.	Remont kapliczki św. Tekli w Kiczni	Gmina Łącko	8 000
11.	Remont zabytkowej kapliczki pw. św. Floriana w Muszynie	Gmina Muszyna	8 000
12.	Remont zabytkowej kapliczki z 1819 r. w miejscowości Niepołomice	Gmina Niepołomice	6 000
13.	Konserwacja i restauracja kapliczki kubaturowej pw. Wniebowzięcia NMP (pochodzącej z 4. ćw. XIX w. wraz z wyposażeniem z XVIII w.) zlokalizowanej w Szlembarku oraz zabezpieczenie jej przed zawilgoceniem i dalszym pękaniem pod wpływem napierającej ziemi i rosnącego drzewa	Gmina Nowy Targ	8 000
14.	Prace restauratorskie, konserwatorskie oraz roboty budowlane przy kapliczce Najświętszej Maryi z Dzieciątkiem, miejscowość Królówka	Gmina Nowy Wiśnicz	6 000
15.	Remont kapliczki św. Sebastiana w Podegrodziu	Gmina Podegrodzie	7 000
16.	Renowacja kapliczki figuralnej Świętego Włodzimierza w miejscowości Klimkówka – Gmina Ropa	Gmina Ropa	7 000
17.	Prace konserwatorskie przy przydrożnej kapliczce św. Jana Chrzciciela w Ryglicach wraz z zagospodarowaniem terenu	Gmina Ryglice	7 000
18.	Prace renowacyjne kapliczki przydrożnej w miejscowości Krzczów, gmina Rzezawa – II etap	Gmina Rzezawa	5 000
19.	Remont kapliczki w Siarach na działce nr 503/1	Gmina Sękowa	8 000
20.	Konserwacja kamiennej kapliczki przydrożnej z figurą Matki Boskiej z Dzieciątkiem Jezus w Spytkowicach, pow. nowotarski	Gmina Spytkowice	7 000
21.	Prace budowlano-konserwatorskie przydrożnej kapliczki zabytkowej w Przysietnicy na działce nr 533, Gmina Stary Sącz	Gmina Stary Sącz	6 000
22.	Prace restauratorskie i budowlane przy kapliczce z figurą św. Jana Nepomucena w Szaflarach	Gmina Szaflary	8 000
23.	Prace konserwatorskie przy XIX-wiecznej kapliczce	Gmina Szczucin	8 000
24.	Rewaloryzacja zabytkowej kapliczki przy ulicy Chrzanowskiej w Trzebini – etap I – wykonanie izolacji fundamentu oraz odwodnienia terenu wraz z uporządkowaniem i zagospodarowaniem terenu wokół kapliczki	Gmina Trzebinia	7 000
25.	Prace konserwatorskie przy kamiennej figurze św. Floriana przy ratuszu w Tuchowie	Gmina Tuchów	6 000
26.	Krzyż przydrożny w Koniecznej	Gmina Uście Gorlickie	2 000
27.	Matka Boża z Dzieciątkiem w Zdyni	Gmina Uście Gorlickie	4 000
28.	Kapliczka murowana w Zdyni	Gmina Uście Gorlickie	7 000
29.	Renowacja figury Najświętszej Marii Panny Wniebowziętej wraz ze starym, żelaznym ogrodzeniem w Łękach	Powiat Brzeski	9 000
ogółem			200 000

¹²⁷ Uchwała Nr XLV/722/10 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 31 maja 2010 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla jednostek samorządu terytorialnego podejmujących prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkowych kapliczkach w ramach konkursu pod nazwą *Kapliczka* (dane dotyczące zadań i kwot podano na podstawie uchwał, a nie zawartych umów).

Załącznik nr 8 – Wykaz dotacji udzielonych z budżetu Województwa Małopolskiego służących ochronie dziedzictwa kulturowego Małopolski w 2010 roku¹²⁸

Dotacje z budżetu Województwa Małopolskiego służące ochronie dziedzictwa kulturowego Małopolski w 2010 roku (w zł)			
lp.	nazwa zadanie	podmiot	dotacja
1.	Interwencyjny, popowodziowy program prac konserwatorskich w kościele pw. św. Bartłomieja w Łapanowie	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Bartłomieja Apostoła w Łapanowie	70 000
2.	Prace zabezpieczające konstrukcję kościoła pw. św. Michała Archanioła w Binarowej (etap wstępny)	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Michała Archanioła w Binarowej	70 000
ogółem			140 000

Załącznik nr 9 – Wykaz dotacji udzielonych ze środków Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa w latach 2010-2011¹²⁹

Wykaz dotacji udzielonych ze środków Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa w 2010 roku (w zł)				
lp.	obiekt	własność administracyjna	dotacja	zakres prac
1.	Sukiennice	Gmina Kraków	1 900 000	remont konserwatorski części gminnej: przyziemie, kramy, piwnice – efekt
		Skarb Państwa / Muzeum Narodowe / Gmina Kraków	1 210 000	zakończenie remontu konserwatorskiego elewacji – efekt
2.	Zespół Budowli Wzgórza Wawelskiego	Skarb Państwa	1 800 000	rewaloryzacja ogrodów królewskich – II etap, zabezpieczenie muru „cegielkowego” i muru obwodowego
3.	Archikatedra na Wawelu	kościelna	1 200 000	wymiana pokrycia kopuły kaplicy Wazów, kontynuacja konserwacji kaplicy Wazów, remont konserwatorski elewacji południowej z zadaszeniami kaplic
4.	Collegium Maius UJ, ul. Jagiellońska 15	Skarb Państwa / Uniwersytet Jagielloński	1 000 000	I etap rewaloryzacji strychów – remont konstrukcyjny stropów poddasza
5.	Pałac „Pod Krzysztoforą” Rynek Główny 35 / ul. Jagiellońska 4	Gmina Kraków	1 000 000	kontynuacja remontu kapitalnego obiektu
6.	Kościół Trójcy Świętej w zespole klasztornym Dominikanów, ul. Stolarska 12	kościelna	989 000	zakończenie prac przy kopule kaplicy Myszkowskich – efekt
7.	d. klasztor Karmelitów, Muzeum Archeologiczne, ul. Senacka 3	Województwo Małopolskie	800 000	kontynuacja remontu dachów, badania posadowienia budynku i wzmocnienie konstrukcji
8.	d. klasztor Karmelitów, Klinika Dermatologii, ul. Kopernika 19	Szpital Uniwersytecki	700 000	kontynuacja remontu konserwatorskiego elewacji
9.	d. Pałac Prymasowski, Urząd Skarbowy Kraków-Stare Miasto, ul. Grodzka 65	Skarb Państwa	700 000	kontynuacja remontu dachów i wzmocnienie stropów
10.	Kościół św. Bernardyna ze Sieny w zespole klasztornym Bernardynów, ul. Bernardyńska 2	kościelna	700 000	kontynuacja konserwacji wnętrza kościoła
11.	Dom Pomocy Społecznej im. Helclów, ul. Helclów 2	Gmina Kraków	700 000	kontynuacja konserwacji elewacji
12.	Kościół Bożego Ciała w zespole klasztornym Kanoników Regularnych Laterańskich ul. Bożego Ciała 26	kościelna	650 000	zakończenie ekspertyzy konserwatorskiej wnętrza bazyliki – efekt, rozpoczęcie konserwacji wnętrza bazyliki
13.	Kościół św. św. Piotra i Pawła, ul. Grodzka 52a	kościelna	650 000	kontynuacja konserwacji zakrystii, konserwacja barokowych figur 12 apostołów

¹²⁸ Uchwała Nr 820/10 Zarządu Województwa Małopolskiego z dnia 13 lipca 2010 r. sprawie zlecenia realizacji zadań publicznych Województwa Małopolskiego służących ochronie dziedzictwa kulturowego Małopolski w 2010 r.

¹²⁹ Opracowano na podstawie *Planu rzeczowo-finansowego odnowy zabytków Krakowa ze środków Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa na 2010 i 2011 rok* oraz *Sprawozdania z realizacji planu rzeczowo-finansowego odnowy zabytków Krakowa za rok 2011 ze środków Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa*.

14.	d. Szkoła Przemysłowa, Centrum Kształcenia Praktycznego, ul. Krupnicza 44 / ul. Wenecja 14	Gmina Kraków	600 000	remont dachu
15.	Synagoga Remuh, ul. Szeroka 40	Gmina Wyznaniowa Żydowska	600 000	kontynuacja prac konserwatorskich i konstrukcyjnych, konserwacja polichromii babińca
16.	Kościół św. Józefa, ul. Zamoyskiego 2	kościelna	600 000	kontynuacja remontu i konserwacji dzwonnicy
17.	Zespół klasztorny Dominikanek, na Gródku, ul. Mikołajska 21	kościelna	600 000	kontynuacja konserwacji elewacji klasztoru – efekt, rozpoczęcie konserwacji wnętrza kościoła Matki Boskiej Śnieżnej
18.	Zespół klasztorny Pijarów, ul. Pijarska 2–4	kościelna	600 000	kontynuacja konserwacji elewacji klasztoru, kontynuacja prac przy izolacji i osuszeniu ścian klasztoru
19.	Bazylika Karmelitów „Na Piasku”, ul. Karmelicka 19	kościelna	500 000	konserwacja elewacji bazyliki od strony ul. Garbarskiej – efekt
20.	d. Spichlerz, Muzeum Narodowe w Krakowie, pl. Sikorskiego 6	Skarb Państwa	500 000	kontynuacja remontu obiektu
21.	d. Pałace Kapitulne, Muzeum Archidiecezjalne, ul. Kanonicza 19–21	kościelna	500 000	remont konserwatorski dziedzińca budynku przy ul. Kanoniczej 19 oraz muru strzelniczego
22.	Kościół św. Jana Chrzciciela, w zespole klasztornym Prezentek, ul. św. Jana 7	kościelna	500 000	rozpoczęcie konserwacji polichromii we wnętrzu kościoła
23.	Zespół klasztorny Kamedułów, al. Konarowa 1	kościelna	500 000	kontynuacja prac remontowo-konserwatorskich furty, remont i konserwacja studni, prace badawcze i dokumentacyjne babińca, prokuratorki i refektarza
24.	d. Szkoła Przemysłowa ASP, ul. Humberta 3, Zespół Szkół Mechanicznych Nr 1, al. Mickiewicza 5	Skarb Państwa / ASP / Gmina Kraków	500 000	konserwacja elewacji wraz ze stolarką okienną
25.	Akademia Sztuk Pięknych, pl. Matejki 13	Skarb Państwa / ASP	500 000	rozpoczęcie remontu dachu
26.	d. Szkoła Miejska obecnie Szkoła Podstawowa Nr 16, ul. Dietla 70	Gmina Kraków	490 350	kontynuacja konserwacji elewacji
27.	Zespół Klinik Neurologicznych, ul. Botaniczna 3	Szpital Uniwersytecki	450 000	kontynuacja remontu dachów
28.	Kamienica Parafii Mariackiej, pl. Mariacki 2	kościelna	430 000	kontynuacja prac konserwatorskich we wnętrzu
29.	Wojewódzki Specjalistyczny Szpital Dziecięcy, ul. Strzelecka 2	Województwo Małopolskie	407 000	kontynuacja konserwacji elewacji
30.	Zespół klasztorny Wizytek, ul. Krowoderska 16	kościelna	400 000	kontynuacja konserwacji elewacji klasztoru
31.	Collegium Śniadeckiego UJ, ul. Kopernika 27	Uniwersytet Jagielloński	400 000	kontynuacja remontu kordegard
32.	Zespół klasztorny Reformatów, ul. Reformacka 4	kościelna	400 000	kontynuacja prac przy izolacji i osuszeniu ścian zespołu klasztornego
33.	Kościół św. św. Katarzyny i Małgorzaty w zespole klasztornym Augustianów, ul. Augustiańska 7	kościelna	400 000	rozpoczęcie konserwacji ołtarza głównego, konserwacja mensy w kaplicy św. Doroty
34.	Zespół szpitalno-parkowy, ul. Babińskiego 29	Województwo Małopolskie	400 000	remont dachu i stropu w budynku nr 9
35.	Narodowy Stary Teatr, ul. Jagiellońska 1	Skarb Państwa	400 000	rozpoczęcie restauracji Sali Wielkiej
36.	Kamienica, pl. Św. Ducha 3	Gmina Kraków	400 000	konserwacja elewacji frontowych
37.	Bazylika Mariacka, Rynek Główny 3	kościelna	390 000	remont konserwatorski krypt przeznaczonych na przeniesienie pochówków z Rynku Głównego, konserwacja kaplicy MB Częstochowskiej
38.	Zespół Klinik Ginekologii i Położnictwa, ul. Kopernika 23	Skarb Państwa / Szpital Uniwersytecki	390 000	kontynuacja osuszenia i izolacji budynku zespołu klinik, remont pokrycia kopuły nad salą wykładową
39.	d. VII Państwowe Gimnazjum Realne, obecnie VI Liceum Ogólnokształcące i Gimnazjum Nr 3, ul. Wąska 5-7	Gmina Kraków	372 833	kontynuacja konserwacji elewacji
40.	Kaplica św. Jana Chrzciciela, ul. Dobrego Pasterza 117	kościelna	350 000	kontynuacja remontu konserwatorskiego kaplicy

41.	Kasyno Oficerskie, ul. Zybkiewiczza 1 / ul. Westerplatte 17	Skarb Państwa	350 000	rozpoczęcie konserwacji elewacji
42.	Biblioteka Jagiellońska, al. Mickiewicza 22	Uniwersytet Jagielloński	346 000	kontynuacja konserwacji wnętrza
43.	Kościół św. Józefa i klasztor Bernardynek, ul. Poselska 21	kościelna	328 000	zakończenie konserwacji 2 ołtarzy i ambony – efekt, konserwacja polichromii w rozmównicach
44.	Zespół Szkół Ekonomicznych Nr 1, ul. Kapucyńska 2	Gmina Kraków	325 000	zakończenie remontu konserwatorskiego elewacji dziedzińca – efekt, kontynuacja konserwacji westybulu i klatki schodowej
45.	Pałac Jerzmanowskich, ul. Górników 27	kościelna	300 000	remont konserwatorski baszty, rozpoczęcie remontu i konserwacji sali kominkowej na I piętrze
46.	Theatrum Anatomicum, ul. Kopernika 12	Collegium Medicum UJ	300 000	kontynuacja konserwacji elewacji tylnej
47.	Kościół św. Andrzeja w zespole klasztorным Klarysek, ul. Grodzka 54	kościelna	300 000	konserwacja wnętrza zakrystii i drzwi na chór
48.	Collegium Wróblewskiego UJ, ul. Olszewskiego 2	Uniwersytet Jagielloński	300 000	zakończenie konserwacji elewacji – efekt
49.	Kościół Niepokalanego Poczęcia NMP, Zespół szpitalny św. Łazarza, ul. Kopernika 19	Skarb Państwa / Szpital Uniwersytecki	300 000	kontynuacja konserwacji wnętrza kościoła
50.	Cmentarz Rakowicki	Gmina Kraków	300 000	zakończenie remontu i konserwacji zabytkowego muru południowego – efekt, konserwacja grobowców wg typowań
51.	Kościół św. Wojciecha, Rynek Główny	kościelna	300 000	kontynuacja konserwacji wnętrza
52.	d. Pałac Sanguszków, Uniwersytet Papieski Jana Pawła II, ul. Franciszkańska 1 / ul. Bracka 17	kościelna	300 000	rozpoczęcie konserwacji elewacji dziedzińca
53.	Kościół św. Anny, ul. św. Anny 11	kościelna	300 000	rozpoczęcie konserwacji ławek i konfesjonatów
54.	d. Zajazd, ul. Powstańców Wielkopolskich 1 / ul. Wielicka 2	Gmina Kraków	300 000	rozpoczęcie remontu kapitalnego – I etap: remont dachu
55.	Kościół Niepokalanego Poczęcia NMP w zespole klasztorным Karmelitów Bosych, ul. Rakowicka 18	kościelna	300 000	rozpoczęcie konserwacji wnętrza kościoła – I etap: prezbiterium
56.	Collegium Kołłątaja UJ, ul. św. Anny 6 / ul. Gołębia 9	Uniwersytet Jagielloński	300 000	remont dachów i elewacji dziedzińców
57.	Collegium Godlewskiego, Uniwersytet Rolniczy, al. Mickiewicza 21	Skarb Państwa / Uniwersytet Rolniczy	300 000	remont konserwatorski zabytkowej szklarni
58.	Polskie Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół”, ul. Piłsudskiego 27	stowarzyszenie	300 000	ekspertyza konstrukcyjna i projekt techniczny remontu, rekonstrukcja stolarki okiennej
59.	Kamienica, ul. Długa 38 / pl. Słowiański	Gmina Kraków	300 000	remont konserwatorski elewacji
60.	Plebania Parafii św. Krzyża, ul. św. Krzyża 23	kościelna	283 000	zakończenie remontu i konserwacji muru przy plebani – efekt
61.	Collegium Iuridicum UJ, ul. Grodzka 53	Uniwersytet Jagielloński	260 000	zakończenie prac konserwatorskich w dziedzińcu wraz z badaniami archeologicznymi – efekt
62.	Cmentarz Żydowski, ul. Miodowa 55	Gmina Wyznaniowa Żydowska	250 000	konserwacja macew wg typowań
63.	Zespół Opactwa Benedyktynów w Tyńcu, ul. Benedyktyńska 37	kościelna	250 000	zakończenie remontu i konserwacji muru wzdłuż podjazdu – efekt, projekt budowlany udostępnienia romańskich relikwów podziemnych
64.	Kościół św. Teresy od Jezusa i św. Jana od Krzyża w zespole klasztorным Karmelitanek Bosych, ul. Kopernika 44	kościelna	230 000	zakończenie konserwacji ołtarzy bocznych – efekt
65.	Synagoga Stara, Muzeum Historyczne Miasta Krakowa, ul. Szeroka 24	Gmina Wyznaniowa Żydowska	200 000	konserwacja wnętrza synagogi
66.	Dom Jana Matejki, Muzeum Narodowe w Krakowie, ul. Floriańska 41	Skarb Państwa	200 000	remont dziedzińca wraz z konserwacją elewacji

67.	Kaplica św. Marii Magdaleny, ul. Dożynkowa 35	kościelna	200 000	kontynuacja prac remontowo-konserwatorskich
68.	Zespół klasztorny Franciszkanów, pl. Wszystkich Świętych 5	kościelna	200 000	konserwacja elewacji od ogrodu i Plant
69.	Szpital Bonifratrów, ul. Trynitaraska 11	kościelna	200 000	kontynuacja konserwacji elewacji
70.	Dom Arcybractwa Miłosierdzia, ul. Sienna 5 / ul. Stolarska 1	kościelna	200 000	remont konserwatorski klatki schodowej w oficynie
71.	Collegium Witkowskiego UJ, ul. Gołębia 13	Uniwersytet Jagielloński	200 000	zakończenie konserwacji klatek schodowych – efekt
72.	d. I Wyższa Szkoła Realna, obecnie V LO im. A. Witkowskiego, ul. Studencka 12	Gmina Kraków	200 000	kontynuacja remontu konserwatorskiego elewacji od dziedzińca
73.	Kamienica „Pod Kruki”, MCK, Rynek Główny 25	Gmina Kraków	200 000	remont dachu i konserwacja fasady
74.	Pałac Biskupa Erazma Ciołka, MNK, ul. Kanoniczna 17	Skarb Państwa	200 000	osuszenie ścian parteru
75.	Kościół św. Michała Archanioła i św. Stanisława Biskupa w zespole klasztornym Paulinów na Skałce, ul. Skałeczna 15	kościelna	200 000	remont dachu kościoła
76.	Collegium Philologicum UJ, ul. Gołębia 20	Uniwersytet Jagielloński	200 000	remont konserwatorski piwnic budynku
77.	Klinika Okulistyki, ul. Kopernika 38	Skarb Państwa / Szpital Uniwersytecki	200 000	remont dachu kliniki
78.	Zespół budynków Straży Pożarnej, ul. Westerplatte 19	Skarb Państwa	200 000	konserwacja elewacji bocznych budynku głównego
79.	Collegium Nowodworskiego UJ, ul. Św. Anny 12	Collegium Medicum UJ	200 000	konserwacja schodów i fontanny w dziedzińcu
80.	Zespół klasztorny Urszulanek, ul. Starowiślna 3/5	kościelna	200 000	remont konserwatorski elewacji
81.	Wieża Ratuszowa, Rynek Główny	Gmina Kraków	200 000	kontynuacja konserwacji wnętrza
82.	Kamienica, ul. Podzamcze 1	Gmina Kraków	200 000	odwodnienie, osuszenie i izolacja budynku
83.	Gmach Urzędu Wojewódzkiego, ul. Basztowa 22	Skarb Państwa / Województwo Małopolskie	200 000	konserwacja klatki schodowej i foyer
84.	d. budynek AGH, obecnie IV Liceum Ogólnokształcące, ul. Krzemionki 11	Gmina Kraków	200 000	kontynuacja rekonstrukcji stolarki okiennej
85.	Archiwum i Biblioteka Krakowskiej Kapituły Katedralnej, Wawel 3	kościelna	200 000	remont stolarki okiennej, projekt remontu konserwatorskiego wnętrza
86.	Kościół Matki Boskiej Zwycięskiej, ul. Zakopiańska 86	kościelna	200 000	remont konstrukcji rozety witraża w elewacji zachodniej
87.	Kamienica, ul. Floriańska 17 / ul. św. Tomasza 18	prywatna	200 000	prace konstrukcyjne przy wzmocnieniu fundamentów
88.	d. Pałac Potulickich, Wyższe Seminarium Duchowne, ul. Piłsudskiego 4	kościelna	200 000	konserwacja elewacji od strony dziedzińca
89.	Kamienica Kromerowska, Rynek Główny 45	Wspólnota Mieszkańców: J. i K. i R. Biały, K. i M. Lankosz, L. Lejkowski, J. Matuszewski, J. Przyborowski	200 000	konserwacja elewacji frontowej
90.	Kamienica, ul. Wenecja 1	Prywatna, K. R. Goryczko, M. M. Miłosz	200 000	remont dachu
91.	Pałac Sztuki, pl. Szczepański 4	TPSP w Krakowie	200 000	projekt i realizacja konserwacji elewacji od strony pl. Szczepańskiego
92.	Kościół Niepokalanego Serca NMP w zespole klasztornym Felicjanek, ul. Smoleńsk 6	kościelna	195 000	konserwacja elewacji kościoła – efekt
93.	Zespół klasztorny Karmelitanek Bosych, ul. Łobzowska 40	kościelna	190 000	kontynuacja remontu dachów
94.	Fort 2 „Kościszko”, al. Waszyngtona 1	Gmina Kraków / Komitet Kopca Kościszki	168 000	zakończenie opracowania projektu budowlanego kurtyny
95.	I Klinika Chirurgii, ul. Kopernika 40	Szpital Uniwersytecki	165 000	zakończenie remontu dachu i poddasza pawilonu – efekt
96.	Willa Decjusza, ul. 28 lipca 1943 r.	Gmina Kraków	160 000	osuszenie i izolacje piwnic pałacu
97.	Kościół św. Bartłomieja w Mogile, ul. Klasztorna 4	kościelna	150 000	konserwacja wieży bramnej

98.	Kamienica „Pod Kościuszką”, ul. Rakowicka 12	prywatna, J. Zalewski	150 000	konserwacja klatki schodowej – efekt, remont dachu
99.	Instytut Pielęgniarstwa i Położnictwa Collegium Medicum UJ, ul. Kopernika 25	Collegium Medicum UJ	131 000	kontynuacja konserwacji elewacji
100.	Kościół św. Grzegorza w Ruszczy, ul. Jeziorko 40	kościelna	120 000	osuszenie i izolacja kościoła
101.	Zespół klasztorny Cystersów w Mogile, ul. Klasztorna 11	kościelna	100 000	kontynuacja konserwacji elewacji klasztoru
102.	Kościół św. Marka, ul. św. Marka 10 / ul. Stawkowska 24	kościelna	100 000	remont dachu kościoła
103.	Kościół św. Mikołaja, ul. Kopernika 9	kościelna	100 000	projekt techniczny zabezpieczeń konstrukcyjnych
104.	Fort 49 „Krzesławice” Młodzieżowy Dom Kultury, ul. Architektów	Gmina Kraków	100 000	kontynuacja prac remontowo- konserwatorskich przy przedbramiu
105.	Fort 49 1/4 „Grębatów”, Ognisko Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej „Przyjaciel Konika”, ul. Geodetów	Ognisko TKKF „Przyjaciel Konika”	100 000	remont konserwatorski wnętrza tradytora
106.	Fort 52a „Łapianka”, ul. Forteczna 25	Gmina Kraków	100 000	zabezpieczenie i remont stropu bloku fortu
107.	Collegium Novum UJ, ul. Gołębia 24	Uniwersytet Jagielloński	100 000	wzmocnienie stropów w salach II piętra
108.	Dom Kolegiaty Wszystkich Świętych, ul. Kanonicza 11	kościelna	100 000	remont konserwatorski elewacji północnej przewiązki i oficyny
109.	Barbakan	Gmina Kraków	100 000	konserwacja dolnej kondygnacji
110.	Dom Cechu Rzeźników i Masarzy „Na Kotłowym”, ul. Westerplatte 18	Cech Rzemiosł Spożywczych	100 000	konserwacja wyposażenia wnętrza sali cechowej wraz z rekonstrukcją pieca
111.	Klinika Endokrynologii i Kardiologii, ul. Kopernika 17	Szpital Uniwersytecki	100 000	remont wnętrza Kliniki Endokrynologii
112.	d. Karczma z Pasieki, Plebania parafii MB Królowej Polski, ul. Panieńskich Skał 18	kościelna	100 000	izolacja i osuszenie fundamentów, remont dachu
113.	Kościół św. Wincentego a Paulo w zespole klasztorным Misjonarzy, ul. św. Filipa 19	kościelna	100 000	remont dachu kościoła
114.	d. Pałac Pusłowskich, Instytut Muzykologii UJ, ul. Westerplatte 10	Uniwersytet Jagielloński	100 000	remont i konserwacja ogrodzenia od strony ul. Westerplatte
115.	Stary Cmentarz Podgórski, ul. Wielicka / al. Powstańców Śląskich	Gmina Kraków	100 000	konserwacja grobowców wg typowań
116.	d. Szkoła Wydziałowa św. Floriana obecnie XX Liceum Ogólnokształcące, ul. Szlak 5/7	Gmina Kraków	100 000	konserwacja i rekonstrukcja kartuszy herbowych – efekt
117.	Instytut Ekspertyz Sądowych, ul. Westerplatte 9	Skarb Państwa	90 000	konserwacja klatki schodowej i holu – efekt
118.	Kamienica Hipolitów, Muzeum Historyczne Miasta Krakowa, pl. Mariacki 3	Gmina Kraków	86 000	osuszanie i konserwacja piwnic i sieni – efekt
119.	Kamienica, ul. Grodzka 31	prywatna, Antoni Filipkiewicz	85 000	konserwacja stropu w oficynie – efekt
120.	Kościół Serca Jezusowego w zespole klasztorным Sercanek, ul. Garncarska 24–26	kościelna	82 000	zakończenie konserwacji elewacji bocznych kościółka – efekt
121.	Fort 12 „Luneta Warszawska”, ul. Kamienna 16	prywatna Dolnośląska Grupa Kapitałowa Sp. z o.o.	80 000	konserwacja napisów wykonanych przez więźniów – efekt
122.	Kaplica Szpitala im. Jana Pawła II, ul. Prądnicka 80	samorząd wojewódzki	56 000	remont konserwatorski kaplicy
123.	d. Szkoła Miejska, obecnie Gimnazjum nr 2, ul. Studencka 13	Gmina Kraków	50 000	konserwacja portalu głównego wraz z bramą – efekt
124.	Kamienica, ul. Ariańska 18	prywatna, J.Kuszlik, I. Prokopowicz, S.Dziadecka	50 000	zakończenie konserwacji elewacji – efekt
125.	Dom Macierzysty Albertynek, ul. Krakowska 47	kościelna	40 000	remont furty z rekonstrukcją bramy – efekt

126.	Kamienica, dom własny architekta, Jana Sas-Zubrzyckiego, al. Słowackiego 7	prywatna, R.Sas-Zubrzycka	20 000	konserwacja zabytkowego stropu w oficynie – efekt
127.	Dwór „Rydłówka”, Muzeum Młodej Polski, ul. Tetmajera 28	prywatna, M. Rydel	20 000	konserwacja ganków i podcieni – efekt
ogółem			42 900 000	

**Wykaz dotacji udzielonych ze środków
Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa w 2011 roku (w zł)**

lp.	obiekt	nazwa beneficjenta	dotacja	zakres prac
1.	Zespół Budowli Wzgórza Wawelskiego	Zamek Królewski na Wawelu – Państwowe Zbiory Sztuki	1 764 551,95	Remont konserwatorski elewacji północnej zamku z Wieżą Sobieskiego
2.	Zespół Budowli Wzgórza Wawelskiego	Zamek Królewski na Wawelu – Państwowe Zbiory Sztuki	240 971,57	Zabezpieczenie uszkodzonego odcinka muru „cegiełkowego” i muru obwodowego
3.	Archikatedra na Wawelu	Parafia Archikatedralna św. Stanisława BM i św. Wacława	658 385,50	Zakończenie konserwacji kaplicy Wazów
4.	Archikatedra na Wawelu	Parafia Archikatedralna św. Stanisława BM i św. Wacława	1 830 251,00	Prace remontowo-konserwatorskie przy elewacji południowej z renowacją okien i wymianą pokrycia kopuły kaplicy Potockich – I etap
5.	Wawel – Archiwum i Biblioteka Krakowskiej Kapituły Katedralnej	Kapituła Metropolitalna Krakowska	300 000,00	Remont budowlano-konserwatorski pomieszczeń archiwum i biblioteki – I etap
6.	Bazylika Mariacka	Parafia Rzymskokatolicka pw. Wniebowzięcia NMP w Krakowie	230 000,00	Kontynuacja remontu konserwatorskiego i renowacji krypt nr 14, 16, 18, 19 wraz z pracami dodatkowymi
7.	Kościół św. Wojciecha	Rzymskokatolicki Kościół pw. św. Wojciecha w Krakowie	226 146,60	Kontynuacja konserwacji wnętrza kościoła – nawa i prezbiterium
8.	Wieża Ratuszowa	Muzeum Historyczne Miasta Krakowa	294 380,22	Prace konserwatorskie we wnętrzach – zakończenie na poziomie parteru i kontynuacja na wyższych kondygnacjach
9.	Pałac „Pod Krzysztoforą”	Muzeum Historyczne Miasta Krakowa	1 000 000,00	Kontynuacja prac modernizacyjnych w zespole pałacu – prace w skrzydle zachodnim i budynku przy ul. Jagiellońskiej 4
10.	Kamienica „Pod Kruki” MCK	Międzynarodowe Centrum Kultury w Krakowie	20 000,00	Konserwacja stropu drewnianego dawnej „Izby na zadzi”
11.	Kamienica „Pod Kruki” MCK	Międzynarodowe Centrum Kultury w Krakowie	60 000,00	Remont konserwatorski ściany tylnej (południowej) oficyny wraz z wykonaniem izolacji
12.	Kamienica Montelupich	R. Starzycki, M. Łapińska	118 650,00	Konserwacja elewacji tylnej wraz z portalem wewnętrznym i rzeźbą św. Floriana
13.	Szara Kamienica	Fundacja Grey House – Szara Kamienica	395 941,00	Remont konserwatorski elewacji ceglanej od strony ul. Siennej
14.	Zespół klasztorny Franciszkanów Konwentalnych	Klasztor Franciszkanów, pl. Wszystkich Świętych 5	300 000,00	Konserwacja i renowacja wystroju i wyposażenia tzw. "nowej zakrystii" bazyliki – I etap
15.	Kościół Dominikanów pw. Trójcy Świętej	Klasztor Ojców Dominikanów	502 430,81	Remont placu przed wejściem do kościoła – I etap
16.	Kościół pw. św. św. Piotra i Pawła	Parafia Rzymskokatolicka Wszystkich Świętych	309 442,00	Zakończenie konserwacji wystroju i wyposażenia zakrystii
17.	Kościół pw. św. św. Piotra i Pawła	Fundacja Panteon Narodowy	548 888,53	Panteon Narodowy – prace badawcze i remontowo-konserwatorskie krypty pód. wsch. kościoła
18.	Kościół św. Andrzeja	Klasztor Sióstr Klarysek	312 720,35	Likwidacja zawilgocenia i zagrzybienia ścian oraz podłogi w zakrystii kościoła
19.	Kościół św. Andrzeja	Klasztor Sióstr Klarysek	14 020,00	Kontynuacja remontu konserwatorskiego zakrystii z wyłączeniem prac przy podłodze
20.	Kościół św. Andrzeja	Klasztor Sióstr Klarysek	100 000,00	Konserwacja wyposażenia wnętrza barokowego chóru na emporze kościoła – I etap

21.	Kościół pw. Matki Bożej Śnieżnej w zespole klasztornym Dominikanek „Na Gródku”	Klasztor Sióstr Dominikanek „Na Gródku” w Krakowie	498 950,00	Odstłonięcie i konserwacja polichromii ścian nawy kościoła wraz z konserwacją wystroju sztukatorskiego i detali kamiennych – I etap
22.	Kościół św. Krzyża	Parafia Świętego Krzyża w Krakowie	420 338,30	Remont dachu nad nawą
23.	Kościół św. Marka	Uniwersytet Papieski Jana Pawła II	154 423,47	Zabezpieczenie przed zawilgoceniem ścian zewnętrznych oraz likwidacja skutków zawilgocenia środka kościoła
24.	Kościół św. Jana Chrzciciela i św. Jana Ewangelisty	Zgromadzenie Panien Ofiarowania NMP (Prezentki)	300 000,00	Konserwacja ołtarza głównego
25.	Zespół klasztorny Reformatów	Klasztor Franciszkanów ul. Reformacka 4	396 056,47	Kontynuacja izolacji przeciwwilgociowej zespołu klasztornego
26.	Klasztor Pijarów	Kolegium Zakonu Pijarów w Krakowie	450 000,00	Zakończenie remontu konserwatorskiego elewacji klasztoru od strony ul. Sławkowskiej
27.	Cerkiew Greckokatolicka pw. Podwyższenia Krzyża Świętego	Parafia Katolicka Obrządku Greckokatolickiego (Bizantyjsko-Ukraińskiego) pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Krakowie	287 500,00	Remont konserwatorski elewacji zespołu klasztornego od ul. Wiślniej
28.	Barbakan	Gmina Miejska Kraków reprezentowana przez Zarząd Infrastruktury Komunalnej i Transportu	85 608,00	Wykonanie ekspertyzy i projektu konstrukcyjnego zabezpieczenia murów oporowych fosy wraz z programem konserwatorskim i projektem aranżacji na cele trasy turystycznej
29.	Muzeum Archeologiczne w Krakowie	Muzeum Archeologiczne w Krakowie	617 928,00	Kontynuacja wzmocnienia posadowienia budynku
30.	Muzeum Archeologiczne w Krakowie	Muzeum Archeologiczne w Krakowie	179 010,17	Remont dachu skrzydła południowego
31.	Dom Jana Matejki	Muzeum Narodowe w Krakowie	279 018,11	Remont konserwatorski elewacji dziedzińca wraz z odtworzeniem zieleni
32.	Muzeum Czartoryskich	Fundacja XX Czartoryskich przy Muzeum Narodowym w Krakowie z siedzibą w Krakowie	320 000,00	Renowacja stolarki okiennej i wykonanie powłoki antygraffiti na elewacjach od strony ul. św. Jana i ul. Pijarskiej
33.	Narodowy Stary Teatr	Narodowy Stary Teatr im. H.Modrzejewskiej w Krakowie	100 000,00	Opracowanie projektu rozwiązań architektonicznych, konserwatorskich i technicznych aranżacji Sali Wielkiej
34.	Kamienica Dziekańska Muzeum Archidiecezjalne Kardynała Karola Wojtyły	Muzeum Archidiecezjalne Kardynała Karola Wojtyły	410 819,87	Remont konserwatorski elewacji dziedzińca i renowacja stolarki
35.	Pałac Sztuki	Towarzystwo Przyjaciół Sztuk Pięknych w Krakowie	458 651,01	Remont konserwatorski elewacji od strony pl. Szczepańskiego
36.	Pałac Górków	Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Krakowie	293 908,18	Remont części parteru i piwnic wraz z remontem instalacji elektrycznej i sanitarnej oraz aktualizacja projektu budowlanego
37.	d. Pałac Sanguszków, Uniwersytet Papieski im. Jana Pawła II	Uniwersytet Papieski Jana Pawła II	275 867,45	Remont konserwatorski elewacji dziedzińca (odcinki od E do J)
38.	Dom Arcybractwa Miłosierdzia	Arcybractwo Miłosierdzia pw. Bogurodzicy NMP Bolesnej w Krakowie	215 000,00	Remont konserwatorski elewacji frontowych części budynku przy ul. Stolarskiej 1 i 3 z wyłączeniem robót budowlanych i wymiany stolarki okiennej
39.	dawny Pałac Arcybiskupów Gnieźnieńskich Urząd Skarbowy Kraków Stare-Miasto	Urząd Skarbowy Kraków – Stare Miasto	301 058,00	Remont dachu nad oficyną
40.	Szkoła Podstawowa nr 1	Szkoła Podstawowa nr 1 im. Komisji Edukacji Narodowej	59 442,60	Renowacja stolarki okiennej w elewacji tylnej (9 sztuk)
41.	Dom kościoła św. Idziego – Żłobek Samorządowy nr 1 w Krakowie	Żłobek Samorządowy nr 1 w Krakowie	162 741,70	Remont dachu
42.	Dom kościoła św. Idziego – Żłobek Samorządowy nr 1 w Krakowie	Żłobek Samorządowy nr 1 w Krakowie	71 338,97	Rekonstrukcja stolarki okiennej i drzwiowej
43.	Collegium Maius UJ	Uniwersytet Jagielloński	800 000,00	Remont i zabezpieczenie więźby dachowej – I etap

44.	Collegium Novum UJ	Uniwersytet Jagielloński	100 000,00	Kontynuacja remontu pomieszczeń II p. wraz ze wzmocnieniem stropów i pracami konserwatorskimi
45.	Collegium Kołłątaja UJ	Uniwersytet Jagielloński	400 000,00	Remont konserwatorski elewacji dziedzińca od strony ul. Gołębiej wraz z rekonstrukcją stolarki okiennej oraz remontem konserwatorskim przewiązki
46.	Collegium Iuridicum	Uniwersytet Jagielloński	300 000,00	Remont konserwatorski elewacji zewnętrznych obiektu – elewacja od ul. Grodzkiej
47.	Kamienica	Wspólnota mieszkaniowa ul. Bracka 1	347 500,00	Remont pokrycia dachowego i remont konserwatorski elewacji frontowych
48.	Kamienica „Pod Gruszką”	Wspólnota Mieszkaniowa Budynku ul. Szczepańska 1	246 490,94	Remont konserwatorski elewacji frontowych
49.	Kamienica	Wspólnota Mieszkaniowa budynku przy ul. Floriańskiej 47	91 000,00	Remont konserwatorski elewacji frontowej
50.	Kamienica Molendowska	M. Palarczyk	74 000,00	Remont budowlano-konserwatorski ścian i sklepień w piwnicach nr 108 (sala ze studnią) i 109 (piwnica z dawnym zejściem)
51.	Kamienica	Figaro Fabric Msigroup Sp. z o.o.; TF Investment Sp. z o.o.; K. Lasoń, J. Orłowski	38 000,00	Remont konserwatorski elewacji frontowej
52.	Kamienica	Wspólnota mieszkaniowa Pl. Dominikański 1	45 970,87	Wzmocnienie z kątowników w stropie nad II piętrem i naprawa spękań na stropach ceglanych
53.	Kamienica „Dom Wita Stwosza”	Wanda Szpunar-Łojasiewicz, Stanisław Ostoja Łojasiewiczza	300 000,00	Prace zabezpieczające konstrukcję części głównej budynku
54.	Kamienica	Kapituła Metropolitalna Krakowska	279 000,00	Remont konserwatorski elewacji frontowych
55.	Kamienica	M. Odrowąż Sypniewski	72 000,00	Remont konserwatorski elewacji frontowej wraz z renowacją bramy wejściowej i wymianą stolarki okiennej
56.	Kamienica	Wspólnota mieszkaniowa budynku, ul. św. Jana 14	100 000,00	Remont konserwatorski elewacji
57.	Kamienica	Wspólnota mieszkaniowa nieruchomości, ul. św. Jana 24	33 999,63	Remont konserwatorski elewacji frontowej
58.	Kamienica	Wspólnota mieszkaniowa budynku nr 3 przy ul. Siennej	76 000,00	Remont konserwatorski elewacji frontowej z wyłączeniem konserwacji stolarki okiennej oraz renowacji witryn i konserwacji krat okiennych
59.	Kamienica	Towarzystwo Wzajemnej Pomocy Rzemieślników Sekcji Krawieckich w Krakowie	59 000,00	Remont konserwatorski elewacji frontowej z rekonstrukcją stolarki okiennej i witryn sklepowych
60.	Kamienica	P. Miklaszewski, M. Żulichowski – Zarząd Sądowy Nieruchomości Kraków ul. Szewska 10 / ul. Jagiellońska 7 i 7A	259 000,00	Remont konserwatorski elewacji frontowych ul. Szewska 10 i ul. Jagiellońska 7
61.	Pomnik Floriana Straszewskiego	Gmina Miejska Kraków reprezentowana przez ZIKiT	99 994,33	Rekonstrukcja stylowych latarni wokół pomnika wraz z przebiegiem sieci elektroenergetycznej
62.	Zespół klasztorny Bernardynów	Zakon Braci Mniejszych Ojców Bernardynów Prowincji Niepokalanego Poczęcia NMP w Krakowie	988 804,04	Kontynuacja konserwacji wnętrza transeptu wraz z pracami konstrukcyjnymi
63.	Zespół klasztorny Augustianów na Kazimierzu	Polska Prowincja Zakonu Świętego Augustyna	562 656,82	Kontynuacja konserwacji ołtarza głównego w kościele
64.	Zespół klasztorny Augustianów na Kazimierzu	Polska Prowincja Zakonu Świętego Augustyna	300 000,00	Wzmocnienie konstrukcji i remont konserwatorski muru miasta Kazimierz przy ul. Paulińskiej – I etap
65.	Kościół Bożego Ciała	Zakon Kanoników Regularnych Laterańskich – Dom zakonny w Krakowie	93 070,89	Zakończenie konserwacji wnętrza kaplicy Matki Boskiej Częstochowskiej

66.	Kościół Bożego Ciała	Zakon Kanoników Regularnych Laterańskich – Dom zakonny Krakowie	749 061,92	I etap konserwacji technicznej i estetycznej ołtarza głównego wraz z remontem konserwatorskim sklepienia i ścian prezbiterium w obrębie ołtarza
67.	Kościół Paulinów na Skalce	Klasztor OO. Paulinów w Krakowie	340 000,00	II etap remontu więźby i pokrycia dachu kościoła
68.	Dom Macierzysty Albertynek	Zgromadzenie Sióstr Albertynek Posługujących Ubogim	74 750,00	Wymiana tynków szerokoporowych na nowe w obrębie ściany płn. i narożnika ściany zachodniej wraz z wykonaniem nowej izolacji balkonu i przebudową warstw nawierzchniowych
69.	d. ratusz na Kazimierzu	Muzeum Etnograficzne im. Seweryna Udzieli w Krakowie	463 918,81	Remont konserwatorski wszystkich elewacji (łącznie z wieżowymi)
70.	Synagoga Stara	Muzeum Historyczne Miasta Krakowa	190 574,17	Prace konserwatorskie i budowlane przy murze ogrodzeniowym od strony zachodniej, południowej i wschodniej
71.	Synagoga Remuh	Gmina Wyznaniowa Żydowska w Krakowie	200 000,00	Konserwacja polichromii i elementów sztukatorskich w sali modlitwowej i babińcu – I etap
72.	Synagoga Remuh	Gmina Wyznaniowa Żydowska w Krakowie	600 000,00	Kontynuacja wzmocnienia konstrukcji synagogi z uwzględnieniem zabezpieczenia odkrytej piwnicy
73.	Cmentarz Żydowski tzw. Nowy	Gmina Wyznaniowa Żydowska w Krakowie	248 800,00	Renowacja 125 macew wg typowania
74.	Kościół św. Józefa	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Józefa w Krakowie-Podgórzu	250 000,00	Remont konserwatorski muru okalającego kościół – odcinek od ul. Parkowej
75.	Dworek „Pod Lipkami”	S. Rehman, J. Rehman-Tomasz, Cz. Kwarciańska, S. Rehman – kurator masy spadkowej po zm. M.Januszowej, J.Rehman-Tomasz – kurator masy spadkowej po zm. J.Follprecht	165 000,00	Remont dachu
76.	Park Bednarskiego	Gmina Miejska Kraków reprezentowana przez Zarząd Infrastruktury Komunalnej i Transportu	70 000,00	Opracowanie wielobranżowego projektu budowlanego i wykonawczego zagospodarowania terenu parku
77.	IV Liceum Ogólnokształcące	Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 4 w Krakowie	150 000,00	Rekonstrukcja stolarki okiennej (25 sztuk)
78.	Kopiec Krakusa	Gmina Miejska Kraków reprezentowana przez ZIKiT	143 091,00	Opracowanie projektu kompleksowego remontu kopca wraz z otoczeniem
79.	VI Liceum Ogólnokształcące / Gimnazjum nr 3	VI LO im. A. Mickiewicza, Gimnazjum nr 3 im. Króla Kazimierza Wielkiego	431 507,45	Kontynuacja remontu konserwatorskiego elewacji frontowej
80.	Zespół klasztorny Karmelitanek Bosych	Klasztor Sióstr Karmelitanek Bosych	300 000,00	Konserwacja ołtarza głównego – I etap
81.	Kościół św. Mikołaja	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Mikołaja w Krakowie	400 000,00	Zabezpieczenie konstrukcyjne kościoła – I etap
82.	Kościół Niepokalanego Poczęcia NMP w zespole szpitalnym św. Łazarza	Szpital Uniwersytecki w Krakowie	263 336,20	Remont konserwatorski kaplic bocznych od strony północnej
83.	d. Loża Masońska – Katedra Biochemii Lekarskiej CM UJ	Uniwersytet Jagielloński Collegium Medicum	352 330,13	Remont konserwatorski elewacji północnej wraz ze stolarką okienną, detalem kamiennym portalu wejściowego i kamiennych schodów zewnętrznych – I etap
84.	Theatrum Anatomicum Katedra Anatomii CM UJ	Uniwersytet Jagielloński Collegium Medicum	71 484,44	Zakończenie remontu konserwatorskiego elewacji
85.	Szpital św. Łazarza d. klasztor Karmelitów	Szpital Uniwersytecki w Krakowie	47 685,87	Zakończenie remontu konserwatorskiego elewacji północnej
86.	Collegium Śniadeckich UJ	Uniwersytet Jagielloński	300 000,00	Remont konserwatorski kordegardy wschodniej – I etap
87.	Klinika Neurologii, Neurochirurgii i Neurotraumatologii	Szpital Uniwersytecki w Krakowie	950 000,00	Kontynuacja remontu dachu Domu Piltza oraz wymiana i konserwacja więźby dachowej budynku Rehabilitacji wraz z przylegającą przewiązką
88.	Dom Towarzystwa Lekarskiego Krakowskiego	Towarzystwo Lekarskie Krakowskie	199 942,00	Renowacja i konserwacja wnętrza Sali Posiedzeń (Sali Malinowej)

89.	Bazylika św. Floriana	Rzymskokatolicka Parafia Bazyliki św. Floriana	199 999,83	Remont konserwatorski muru ogrodzeniowego od strony ul. Warszawskiej
90.	Zespół klasztorny Karmelitów „Na Piasku”	Klasztor OO. Karmelitów „Na Piasku”	520 779,73	Zakończenie remontu konserwatorskiego elewacji kościoła od strony ul. Garbarskiej wraz z pracami konstrukcyjnymi
91.	Zespół kościelno-klasztorny SS. Wizytek	Klasztor Sióstr Wizytek	382 995,48	Kontynuacja remontu konserwatorskiego elewacji klasztoru
92.	Zespół kościelno-klasztorny SS. Karmelitanek Bosych	Klasztor SS. Karmelitanek Bosych w Krakowie	199 999,99	Remont dachu kościoła z wymianą pokrycia oraz konserwacją elementów kamiennych wystroju architektonicznego dachu – I etap
93.	Kościół ks. Misjonarzy pw. św. Wincentego á Paulo	Zgromadzenie Księża Misjonarzy św. Wincentego á Paulo	195 740,00	Konserwacja elewacji frontowej wraz z oknami witrażowymi i bramą wejściową
94.	Klasztor Zgromadzenia Sióstr Urszulanek	Zgromadzenie Sióstr Urszulanek Unii Rzymskiej w Krakowie	25 108,40	Zakończenie remontu konserwatorskiego elewacji frontowej
95.	Małopolski Urząd Wojewódzki	Skarb Państwa / Województwo Małopolskie	56 157,00	Remont holu głównego – prace konserwatorskie
96.	Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Krakowie	Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Krakowie	187 168,88	Remont konserwatorski elewacji tylnej budynku głównego – I etap
97.	Kasyno Oficerskie	Rejonowy Zarząd Infrastruktury w Krakowie	268 818,95	Remont konserwatorski elewacji od strony ul. Westerplatte
98.	Gmach Akademii Sztuk Pięknych	Akademia Sztuk Pięknych w Krakowie	650 000,00	Kontynuacja wymiany pokrycia dachowego z odtworzeniem gryfów i projektem odtworzenia płotków przeciwśniegowych
99.	Zespół dawnej szklarni przy Collegium Godlewskiego, Uniwersytet Rolniczy	Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie	299 863,56	Kontynuacja remontu konserwatorskiego dawnej szklarni
100.	d. spichlerz	Muzeum Narodowe w Krakowie	1 151 900,00	Kontynuacja remontu generalnego obiektu wraz z aktualizacją dokumentacji
101.	Kamienica Łozińskich, ul. Piłsudskiego 14	Muzeum Narodowe w Krakowie	99 497,35	Wykonanie izolacji pionowej fundamentów budynku
102.	Pałac Pusłowskich	Uniwersytet Jagielloński	100 000,00	Remont konserwatorski muru ogrodzeniowego od ul. Westerplatte – II etap
103.	Dom Ubogich Fundacji im. L.A. Helclów	Dom Pomocy Społecznej im. L.A. Helclów	114 607,61	Rekonstrukcja stolarki okiennej w elewacjach skrzydeł (prawego i lewego)
104.	Polskie Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół”	Polskie Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół” w Krakowie	350 000,00	Remont dachu – I etap
105.	dawna Akademia Handlowa, Zespół Szkół Ekonomicznych nr 1 w Krakowie	Zespół Szkół Ekonomicznych nr 1	282 708,18	Konserwacja stolarki drzwiowej wewnętrznej przyziemia, holu głównego, parteru i I piętra (29 szt.)
106.	dawna Akademia Handlowa, Zespół Szkół Ekonomicznych nr 1 w Krakowie	Zespół Szkół Ekonomicznych nr 1	47 809,42	Konserwacja dolnych partii ścian korytarzy i klatki schodowej wraz z pracami badawczymi
107.	dawna Akademia Handlowa, Zespół Szkół Ekonomicznych nr 1 w Krakowie	Zespół Szkół Ekonomicznych nr 1	44 222,37	Wymiana 3 okien wraz z renowacją ścian bocznej klatki schodowej
108.	dawna Szkoła Przemysłowa Centrum Kształcenia Praktycznego	Centrum Kształcenia Praktycznego	94 112,95	Kontynuacja remontu dachu
109.	dawna Szkoła Przemysłowa Centrum Kształcenia Praktycznego	Centrum Kształcenia Praktycznego	200 000,00	Rekonstrukcja stolarki okiennej w elewacjach frontowych (55 szt.)
110.	Biblioteka Jagiellońska	Uniwersytet Jagielloński	91 416,13	Renowacja konserwatorska stołów w Czytelnicy Głównej – I etap
111.	V Liceum Ogólnokształcące	V LO im. A. Witkowskiego w Krakowie	353 708,68	Kontynuacja remontu konserwatorskiego elewacji od strony dziedzińca – skrzydło zachodnie
112.	V Liceum Ogólnokształcące	V LO im. A. Witkowskiego w Krakowie	249 243,62	Remont konserwatorski auli
113.	XX Liceum Ogólnokształcące	XX LO im. L. Staffa w Krakowie	90 259,50	Renowacja wewnętrznej stolarki drzwiowej – I etap (przyziemie i parter)
114.	Gimnazjum nr 4	Gimnazjum nr 4 im. Księdza Jana Twardowskiego	50 000,00	Rekonstrukcja stolarki okiennej i bramy – I etap
115.	Szkoła Podstawowa nr 16	Szkoła Podstawowa nr 16	540 496,74	Remont dachu nad połową budynku wraz z rynnami i rurami spustowymi

116.	Kamienica	J. J. Ulman, Z. Ziaja, K. Ziaja, B. Fischinger, M.A. Fischinger	96 000,00	Kompleksowy remont budowlano-konserwatorski elewacji frontowej kamienicy
117.	Kamienica	W. Sojka – zarządca sądowy nieruchomości działający na rzecz R. Gorskiego, K. Łatochy, A. Bierackiej, W. Piękosia, T. Grabowskiego, K. Narożnik-Grabowskiej, J. R. Malig, M. Pietrzyk, R.P. Machnika	130 000,00	Remont konserwatorski elewacji zachodniej z wyłączeniem cokołu i elementów metalowych
118.	Kamienica	E. Remin	159 000,00	Remont konserwatorski elewacji frontowej
119.	Kamienica	Wspólnota mieszkaniowa budynku ul. św. Gertrudy 2	95 000,00	Wymiana pokrycia dachu od strony podwórza wraz z remontem kominów
120.	Kamienica	Wspólnota mieszkaniowa, ul. Garncarska 16	97 000,00	Remont konserwatorski elewacji frontowej z wyłączeniem konserwacji kamiennej rzeźby i parteru (do wysokości parapetów okien I p.)
121.	Kamienica	M. Miłosz, K. Goryczko	110 000,00	Remont dachu
122.	Kamienica	J. Wilga-Lerat, K. Walicka, N. Walicka-Glos	151 650,80	Remont konserwatorski elewacji frontowej
123.	Kamienica własna architekta Jana Sas-Zubrzyckiego	P. Lechowicz, J. Tysson	27 500,00	Konserwacja wnętrz w mieszkaniu własnym Jana Sas-Zubrzyckiego – I piętro
124.	Opactwo Benedyktynów w Tyńcu	Opactwo Benedyktynów w Tyńcu	100 000,00	Konserwacja relikwii romańskich dawnego refektarza wraz z koniecznymi pracami badawczymi
125.	Opactwo Benedyktynów w Tyńcu	Opactwo Benedyktynów w Tyńcu	39 144,75	Wykonanie projektu rezerwatu archeologicznego relikwii zabudowań tzw. Starostwa z uzupełniającymi badaniami archeologicznymi
126.	Zespół klasztorny Kamedułów na Bielanych	Kongregacja Eremitów Kamedułów Góry Koronnej w Krakowie – Bielanych	235 406,00	Kontynuacja remontu budynku furty z remontem instalacji wewnętrznych
127.	Zespół klasztorny Kamedułów na Bielanych	Kongregacja Eremitów Kamedułów Góry Koronnej w Krakowie -Bielanych	224 000,00	Prace konserwatorskie we wnętrzach i sieni furty klasztornej – I etap
128.	Kościół św. Bartłomieja w Mogile	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Bartłomieja w Krakowie-Mogile	457 739,00	Zakończenie remontu konserwatorskiego dzwonnicy bramnej
129.	Kaplica św. Jana Chrzciciela i św. Jana Ewangelisty na Prądniku Czerwonym	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Jana Chrzciciela w Krakowie	451 597,39	Kontynuacja remontu konserwatorskiego
130.	Kaplica św. Marii Magdaleny	Parafia Rzymskokatolicka św. Marii Magdaleny	29 706,00	Kontynuacja prac remontowo-konserwatorskich
131.	d. karczma z Pasieki, obecnie plebania parafii NMP Królowej Polski	Parafia Rzymskokatolicka Najświętszej Maryi Panny Królowej Polski w Krakowie	234 999,98	Konserwacja drewnianych ścian, stolarki okiennej i gontowego pokrycia dachowego
132.	Zespół Pałacowo-Parkowy Jerzmanowskich	Polska Prowincja Zakonu św. Augustyna	200 000,00	Konserwacja wystroju Sali kominkowej – I etap
133.	Zespół szpitalno-parkowy Szpitala Specjalistycznego im. Babińskiego w Krakowie-Kobierzynie	Szpital Specjalistyczny im. dr J. Babińskiego Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej	281 078,16	Remont konserwatorski elewacji z renowacją stolarki okiennej – I etap i opracowanie projektu budowlanego remontu dachu bud. nr 8
134.	Zespół szpitalno-parkowy Szpitala Specjalistycznego im. Babińskiego w Krakowie-Kobierzynie	Szpital Specjalistyczny im. dr J. Babińskiego Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej	111 893,67	Remont dachu budynku mieszkalnego nr 26
135.	Zespół Pałacowy „Willa Decjusza”	Stowarzyszenie „Willa Decjusza”	37 850,00	Rekonstrukcja i konserwacja dekoracji malarskiej w Sali Błękitnej w Domu Łaskiego
136.	Kamienica	Wspólnota Mieszkaniowa Budynków nr 2 i 2a przy ul. Sienkiewicza; Wspólnota Mieszkaniowa Budynku nr 1 przy ul. Pomorskiej 1; Wspólnota Mieszkaniowa Budynku przy placu Inwalidów 6	535 000,00	Remont konserwatorski połowy elewacji z wyłączeniem parteru
137.	Nagrobek na grobie rodziny Pomianowskich na starym cmentarzu Podgórskim	Gmina Miejska Kraków reprezentowana przez ZCK	4 200,00	Renowacja nagrobka

138.	Grobowiec rodziny Bojanowskich na starym cmentarzu Podgórskim	Gmina Miejska Kraków reprezentowana przez ZCK	9 250,00	Renowacja nagrobka
139.	Grobowiec rodziny Truszczyków na starym cmentarzu Podgórskim	Gmina Miejska Kraków reprezentowana przez ZCK	19 300,00	Renowacja nagrobka
140.	Nagrobek (cokół) na grobie rodziny Stefańskich na starym cmentarzu Podgórskim	Gmina Miejska Kraków reprezentowana przez ZCK	3 536,00	Renowacja nagrobka (cokołu)
141.	Pomnik nagrobny na grobie Anny Clary Redolfi na cmentarzu Rakowickim	Gmina Miejska Kraków reprezentowana przez ZCK	8 360,00	Renowacja pomnika nagrobnego
142.	Grobowiec rodziny Mikołajskich na cmentarzu Rakowickim	J. Trembecka, M. Trembecka, W. Trembecki, M. Trembecki, J. Trembecki, M. Kolińska	2 427,00	Renowacja grobowca
143.	Grobowiec Prylińskich i Kieszkowskich na cmentarzu Rakowickim	M. Koralewicz	50 936,40	Renowacja grobowca
144.	Grupa trzech pomników nagrobnych w kwaterze Q cmentarza Rakowickiego: Józefa Seweryńskiej i dwóch osób nieustalonych	Gmina Miejska Kraków reprezentowana przez ZCK	20 950,00	Renowacja pomników nagrobnych
145.	Nagrobek na grobie rodziny Wilkoszów na cmentarzu Rakowickim	Gmina Miejska Kraków reprezentowana przez ZCK	19 482,48	Renowacja nagrobka
146.	Pomnik nagrobny na grobie Józefa Zboińskiego na cmentarzu Rakowickim	Gmina Miejska Kraków reprezentowana przez ZCK	14 440,00	Renowacja pomnika nagrobnego
147.	Grupa trzech pomników nagrobnych w pasie Ad Cmentarza Rakowickiego: Antoniny Stachniewskiej, Antoniego Mączyńskiego i osoby nieustalonej	Gmina Miejska Kraków reprezentowana przez ZCK	20 800,00	Renowacja pomników nagrobnych
148.	Pomnik nagrobny nieustalonej osoby w pasie Ac cmentarza Rakowickiego z wyobrażeniem klęczącej postaci kobiecej	Gmina Miejska Kraków reprezentowana przez ZCK	11 600,00	Renowacja pomnika nagrobnego
149.	Pomnik nagrobny na grobie Wincentego i Bronisławy Śliwińskich na cmentarzu Rakowickim	Gmina Miejska Kraków reprezentowana przez ZCK	17 850,00	Renowacja pomnika nagrobnego
150.	Grobowiec nr 10, kwatery AB, rząd N (północ) na cmentarzu Rakowickim	Kalina Kawecka-Jaszcz, Ewa Panek	11 500,00	Renowacja grobowca
151.	Pomnik na grobie Tekli Światopek Czetwertyńskiej z hrabiów Śliźniów na cmentarzu Rakowickim	Gmina Miejska Kraków reprezentowana przez ZCK	8 950,00	Renowacja pomnika nagrobnego
152.	Zespół 6 nagrobków na kwaterze IIIb na Cmentarzu Rakowickim: na grobach M. Fryzoli, J. Friedhubera Grabenthala, T. Dziewanowskiej i trzech osób nieustalonych	Gmina Miejska Kraków reprezentowana przez ZCK	20 550,00	Renowacja nagrobków
153.	Grobowiec – sarkofag na grobie rodziny English na cmentarzu Rakowickim	Gmina Miejska Kraków reprezentowana przez ZCK	19 400,00	Renowacja grobowca – sarkofagu
154.	Dwór Popielów w Ruszczy	Michael Popiel de Boisgelin	120 000,00	Rekonstrukcja dachu wraz z pokryciem oraz stropów międzykondygnacyjnych i scalenie ścian nośnych w części wyższej budynku
155.	Fort 2 „Kościszko”	Gmina Miejska Kraków reprezentowana przez Zarząd Budynków Komunalnych	107 761,50	Zabezpieczenie i ekspozycja fragmentu muru kurtynowego między bastionami I i II wraz z kontynuacją badań archeologicznych w rejonie pozostałości zrujnowanych bastionów I i II oraz kurtyn I-II, II-III

156.	Fort 2 „Kościuszko"	Komitet Kopca Kościuszki w Krakowie	399 997,23	I etap prac restauratorskich, konserwatorskich i budowlanych w ramach renowacji i adaptacji kurtyny I–V fortu na potrzeby centrum konferencyjno-wystawienniczego
157.	Kopiec Kościuszki	Komitet Kopca Kościuszki w Krakowie	167 799,61	Prace zabezpieczające kopiec
158.	Kopiec Niepodległości im. J. Piłsudskiego, Las Wolski – Wzgórze Sowiniec	Fundacja Miejski Park i Ogród Zoologiczny w Krakowie	600 000,00	Odbudowa części kopca uszkodzonych w 2010 r. przez opady atmosferyczne
159.	Kaplica św. Małgorzaty i mur okalający cmentarz przy kaplicy	Rzymskokatolicka Parafia Prepozytury Najświętszego Salwatora	293 411,77	Remont muru okalającego cmentarz przy kaplicy
160.	Fort 12 „Luneta Warszawska"	Imperial Investments „Horyzont Group Sp. z o.o." Sp.Komandytowo-Akcyjna, Empire Investments „Horyzont Group Sp. z o.o." Sp.Komandytowo-Akcyjna	155 000,00	Prace konserwatorskie wewnątrz celi więziennej Urzędu Bezpieczeństwa wraz z pracami archeologicznymi
161.	Fort 49 1/4 „Grębałów"	Ognisko TKKF „Przyjaciel Konika"	150 276,29	Kontynuacja prac konserwatorsko-renowacyjnych i zabezpieczających budynku tradytora
162.	Fort 49 1/2a „Mogila"	Gmina Miejska Kraków reprezentowana przez ZBK	94 324,34	Wykonanie dokumentacji projektowej elewacji fortu wraz z otoczeniem i rozpoczęcie realizacji
163.	Fort 49 „Krzestawice" Młodzieżowy Dom Kultury	Młodzieżowy Dom Kultury Fort 49 „Krzestawice"	150 000,00	Wykonanie projektu zabezpieczenia ścian zewnętrznej kaponierzy czołowej i wschodniej z koniecznymi pracami badawczymi
164.	Kościół św. Marka	Uniwersytet Papieski Jana Pawła II	69 261,00	Prace konserwatorskie przy grupie rzeźbiarskiej <i>Golgota</i> , obrazie <i>Ukrzyżowanie</i> i konfesjonalach – I etap
165.	Kamienica „Pod Gruszką"	Śródmiejski Ośrodek Kultury w Krakowie	79 834,36	Wymiana 10 sztuk okien w lokalu użytkowym nr U 001 (Sala Fontany z przyległymi pomieszczeniami)
166.	Teatr Miniatura	Teatr im. J. Słowackiego w Krakowie	173 369,51	Remont pokrycia dachowego teatru
167.	Kościół pw. Niepokalanego Poczęcia NMP w zespole klasztornym Karmelitów Bosych	Klasztor Zgromadzenia Karmelitów Bosych	217 996,00	Konserwacja ścian i sklepień w nawie głównej i nawach bocznych wraz z witrażami – I etap
168.	d. Pałac Potulickich, Wyższe Seminarium Duchowne Archidiecezji Krakowskiej	Archidiecezja Krakowska	101 096,97	Remont konserwatorski elewacji bocznych
169.	Szpital Bonifratrów	Konwent Braci Miłosierdzia Bonifratrów przy kościele Trójcy Świętej na Kazimierzu	122 000,00	Konserwacja elewacji wschodniej szpitala
170.	Klinika Neurologii, Neurochirurgii i Neurotraumatologii	Szpital Uniwersytecki w Krakowie	77 000,00	Wymiana części stolarki okiennej w Oddziale Intensywnej Opieki Medycznej w budynku Neurochirurgii
171.	Dom Ubogich Fundacji im. L..A. Helclów	Dom Pomocy Społecznej im. L..A.Helclów	94 111,20	Oczyszczenie części elewacji frontowej wraz z montażem zabezpieczeń przed ptakami
172.	Filharmonia im. K.Szymanowskiego w Krakowie	Filharmonia Krakowska im. K.Szymanowskiego w Krakowie	53 500,00	Wykonanie ekspertyzy i dokumentacji projektowej w zakresie usunięcia stanu awaryjnego posadowienia budynku
173.	Szpital św. Łazarza d. klasztor Karmelitów	Szpital Uniwersytecki w Krakowie	32 000,00	Wymiana stolarki okiennej na klatce schodowej
174.	Zespół Pałacowy „Willa Decjusza"	Stowarzyszenie „Willa Decjusza"	5 000,00	Projekt renowacji stolarki okiennej Willi Decjusza
175.	Celestat	Towarzystwo Strzeleckie Bractwo Kurkowe	128 580,00	Wymiana pokrycia dachu wraz z obróbkami blacharskimi, wymiana rynien i rur spustowych
176.	Fort 44 „Tonie"	Fundacja Aktywnej Ochrony Zabytków Techniki i Dziedzictwa Kulturowego JANUS	80 000,00	Ratunkowe prace zabezpieczające i konserwatorskie – etap I
177.	Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Krakowie	Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Krakowie	19 926,00	Wykonanie ekspertyzy wraz z dokumentacją projektową na wymianę pokrycia i wzmocnienie więźby dachu budynku głównego

178.	Pałac Sztuki	Towarzystwo Przyjaciół Sztuk Pięknych w Krakowie	90 000,00	Prace konserwatorskie przy świetlikach zewnętrznych
ogółem			42 689 367,12	

Załącznik nr 10 – Wykaz zadań realizowanych na terenie Małopolski, które otrzymały dofinansowanie w ramach Programu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pn. *Ochrona zabytków w latach 2010-2011*¹³⁰

Wykaz zadań, które otrzymały dofinansowanie w ramach Programu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego <i>Ochrona zabytków w 2010 roku (w zł)</i>			
lp.	wnioskodawca	nazwa zadania	dotacja
1.	Gmina Krzeszowice	Rudno, ruiny zamku Tenczyn (XIV w.): prace konserwatorskie i roboty budowlane w celu zabezpieczenia ruin – etap I	700 000
2.	Klasztor Ojców Dominikanów w Krakowie	Kraków, zespół Klasztoru Ojców Dominikanów: instalacja systemu sygnalizacji pożaru oraz oddymiania klatki schodowej – II etap	200 000
3.	Klasztor Franciszkanów w Krakowie	Kraków, zespół klasztoru Franciszkanów (XIII w.): instalacja systemu sygnalizacji pożaru w południowym skrzydle Klasztoru oraz na poddaszu Bazyliki	150 000
4.	Gmina Miasta Dobczyce	Dobczyce, średniowieczne mury miejskie: prace ratunkowe, budowlano-konserwatorskie – etap II	300 000
5.	Klasztor Sióstr Norbertanek w Imbramowicach	Imbramowice, zespół Klasztoru Sióstr Norbertanek (XVIII w.): remont dachu – etap II	300 000
6.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Elżbiety Węgierskiej w Trybszu	Trybsz, drewniany kościół pw. św. Elżbiety (XVI w.): kompleksowe prace konserwatorskie – etap I	300 000
7.	Parafia Rzymskokatolicka św. Józefa w Sękowej	Sękowa, kościół neogotycki pw. św. Józefa Oblubieńca NMP: remont i konserwacja więźby z wymianą pokrycia hełmu wieży	350 000
8.	Parafia pw. św. Michała Archanioła w Ujanowicach	Ujanowice, kościół pw. św. Michała Archanioła (XVI w.): wykonanie instalacji sygnalizacji pożarowej i antywłamaniowej	40 000
9.	Parafia Rzymskokatolicka pw. MB Różańcowej w Przydonicy	Przydonica, drewniany kościół pw. Matki Boskiej Różańcowej (1527 r.): kompleksowa konserwacja kościoła – etap I	250 000
10.	Klasztor Sióstr Klarysek w Starym Sączu	Stary Sącz, wieża bramna w Zespole Klasztornym (XVII w.): remont 2 konstrukcji drewnianych wraz z konstrukcją hełmu, wymiana pokrycia hełmu, remont krzyża, wykonanie dodatkowych pomostów i schodów	500 000
11.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Ap. Szymona i Judy Tadeusza w Nidku	Nidek, wyposażenie gotyckiego drewnianego kościoła pw. św. Ap. Szymona i Judy Tadeusza: konserwacja ołtarza głównego – etap II zakończenie prac	70 000
12.	Fundacja XX Czarortoryskich	Kraków, budynek Pałacu Książąt Czarortoryskich (XVI i XVII w.): przebudowa i remont budynku	800 000
13.	Stowarzyszenie „Dom pod Jedłami”	Zakopane, „Dom pod Jedłami”: II etap remontu	200 000
ogółem			4 160 000

Wykaz zadań, które otrzymały dofinansowanie w 2011 roku w ramach Programu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego <i>Ochrona zabytków (w zł)</i>			
lp.	wnioskodawca	nazwa zadania	dotacja
1.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Michała Archanioła w Binarowej	Binarowa, kościół pw. św. Michała Archanioła (XV w.): stabilizacja posadowienia kościoła i jego posadzki (etap drugi)	800 000
2.	Gmina Olkusz	Rabsztyn, ruiny zamku (XVII w.): zabezpieczenie konstrukcyjne wschodniego muru zewnętrznego	250 000
3.	Parafia Rzymskokatolicka pw. MB Różańcowej i św. Jana Kantego w Przydonicy	Przydonica, kościół pw. Matki Boskiej Różańcowej i św. Jana Kantego (XVI w.): kompleksowe prace konserwatorskie – program ratunkowy, etap II	200 000
4.	Parafia w Łazanach	Łazany, kościół parafialny pw. Znalezienia Krzyża Świętego (XVI w.), wzmocnienie posadowienia kościoła mikropalami iniekcyjnymi	175 000
5.	Rzymskokatolicka Parafia pw. św. Józefa Oblubieńca NMP w Sękowej	Sękowa, kościół pw. św. Ap. Szymona i Judy Tadeusza (XVI w.): montaż instalacji systemu sygnalizacji włamania (SSWN) (obiekt wpisany na listę UNESCO)	25 000
6.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Jakuba Mł. Apostoła w Powroźniku	Powroźnik, Cerkiew grekokatolicka pw. św. Jakuba Młodsze Apostoła – z początku XVII wieku, obecnie kościół parafialny rzymskokatolicki: montaż instalacji sygnalizacji włamania i sygnalizacji pożaru	30 000

¹³⁰ Dotacje przyznano na podstawie decyzji Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, dane pozyskane z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego (dane dotyczące zadań i kwot podano na podstawie decyzji, a nie zawartych umów).

7.	Parafia rzymskokatolicka pw. Wniebowzięcia NMP i św. Józefa Rzemieślnika, Ojców-Grodzisko	Grodzisko, kościół parafialny pw. Wniebowzięcia NMP (XVII w.): wzmocnienie posadowienia bryły kościoła oraz pełna konserwacja nawarstwień ściennych we wnętrzu	200 000
8.	Parafia Rzymskokatolicka pw. MB Nieustającej Pomocy	Kwiatów, kościół pw. Matki Bożej Królowej, dawna cerkiew greckokatolicka pw. św. Paraskewy (XVII w.): zakup i montaż systemu sygnalizacji włamania i napadu (SSWN) oraz zakup i montaż instalacji systemu sygnalizacji pożaru (SSP)	60 000
9.	Stowarzyszenie „Dom pod Jedłami”	Zakopane, drewniany „Dom pod Jedłami” (XIX w.): remont – etap III	100 000
10.	Parafia Prawosławna pw. św. Kosmy i Damiana w Bartnem	Bartne, cerkiew prawosławna pw. św. Kosmy i Damiana (XX w.): wymiana instalacji elektrycznej, założenie instalacji przeciwwłamaniowej i przeciwpożarowej	30 000
11.	Rzymskokatolicka Parafia pw. św. Józefa Oblubieńca NMP w Sękowej	Owczary, dawna cerkiew pw. Opieki NMP (XVII w.): montaż instalacji systemu sygnalizacji pożaru (SSP) oraz systemu sygnalizacji włamania (SSWN)	35 000
12.	Muzeum w Chrzanowie im. Ireny i Mieczysława Mazarakich	Chrzanów, Muzeum im. Ireny i Mieczysława Mazarakich – budynek Oddziału Wystaw Czasowych „Dom Urbańczyka” (XIX w.): wykonanie instalacji systemu ochrony przeciwpożarowej	25 000
13.	Gmina Krzeszowice	Rudno, zamek Tenczyn (XIV w.): prace konserwatorskie i roboty budowlane – etap II	300 000
ogółem			2 230 000

Załącznik nr 11 – Wykaz zadań, które otrzymały dofinansowanie z budżetu Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w latach 2010-2011¹³¹

Wykaz zadań, które otrzymały dofinansowanie z budżetu Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w 2010 roku (w zł)			
lp.	wnioskodawca	nazwa zadania	dotacja
1.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Stanisława B.M. w Rabie Wyżnej	Wykonanie instalacji drenażowej oraz zabezpieczenia izolacyjnego zewnętrznych ścian fundamentowych – I etap (od wejścia do studzienki SDR 1) – zabytkowego kościoła pw. św. Stanisława BM w Rabie Wyżnej	90 000,00
2.	Parafia Rzymskokatolicka pw. Trójcy Przenajświętszej w Czernichowie	Remont więźby dachowej, pokrycia dachowego, obróbki blacharskie wraz z odgromieniem na części frontowej z wieżami oraz nad nawą główną kościoła parafialnego pw. Trójcy Świętej w Czernichowie	250 000,00
3.	Parafia Rzymskokatolicka pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Luborzycy	Prace konserwatorskie przy ołtarzu głównym z kościoła parafialnego pw. Znalezienia i Podwyższenia Krzyża św. w Luborzycy	100 000,00
4.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. św. Ap. Piotra i Pawła w Bolechowicach	Konserwacja ceglanej elewacji wieży i części nawy kościoła pw. św. św. Ap. Piotra i Pawła w Bolechowicach	150 000,00
5.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Marcina w Krempachach	Konserwacja techniczna i estetyczna ambony i rokokowego baldachimu z wyposażenia kościoła pw. św. Marcina w Krempachach	70 000,00
6.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Sebastiana w Jurgowie	Konserwacja techniczna i estetyczna ambony, konfesjonatu i prospektu organowego z kościoła pw. św. Sebastiana w Jurgowie	70 000,00
7.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Kazimierza w Radgoszczy	Prace konserwatorskie przy ścianach drewnianych kościoła parafialnego pw. św. Kazimierza w Radgoszczy	40 000,00
8.	J. Stachura-Pacholarz, P. Pacholarz z Krakowa	Remont konserwatorski elewacji dworu we Włostowicach	150 000,00
9.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Anny w Bobinie	Konserwacja tynków wraz z zabytkową polichromią w partii przyziemia nawy, kaplicy i prezbiterium kościoła parafialnego pw. św. Anny w Bobinie (strona południowa)	80 000,00
10.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Jacka w Chochołowie	Konserwacja kamiennych elewacji kościoła pw. św. Jacka w Chochołowie – kontynuacja prac – etap III	300 000,00
11.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. św. Apostołów Szymona i Judy Tadeusza w Białce Tatrzańskiej	Konserwacja techniczna i estetyczna polichromii nawy i chóru muzycznego drewnianego kościoła w Białce Tatrzańskiej	250 000,00
12.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Wojciecha w Proszowicach	Prace izolacyjno-renowacyjne przy murach kościoła pw. św. Wojciecha w Kościelcu	150 000,00
13.	Andrzej Cecha z Kwaśniowa	Prace konserwatorskie przy wątkach kamiennych, portalu, pozostałościach	150 000,00

¹³¹ Dotacje przyznano na podstawie decyzji Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, dane pozyskane z Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Krakowie (dane dotyczące zadań i kwoty podano na podstawie decyzji, a nie zawartych umów).

	Dolnego	wypraw tynkowych i pobiał wieży mieszkalno-obronnej w Kwaśniowie Dolnym	
14.	Parafia Rzymskokatolicka pw. Wniebowzięcia NMP w Hebdowie	Prace konserwatorskie w kościele pw. Wniebowzięcia NMP w Hebdowie – pełna konserwacja techniczna i estetyczna polichromii ścian i sklepień nawy bocznej prawej wraz z licami obu filarów od strony nawy głównej oraz usunięcie osłabionych tynków – przygotowanie podłoża pod założenie tynków renowacyjnych w nawie głównej, nawie lewej bocznej oraz przedsionku	500 000,00
15.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Wojciecha i M.B. Bolesnej w Modlnicy	Pełna konserwacja techniczna i estetyczna obrazu Ukrzyżowania Pana Jezusa (XVI w.) z wyposażenia kościoła parafialnego pw. św. Wojciecha w Modlnicy	18 000,00
16.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Stanisława BM w Brzeźnicy	Konserwacja techniczna i estetyczna ołtarza bocznego pw. Serca Pana Jezusa z kościoła pw. św. Stanisława w Brzeźnicy	40 000,00
17.	Parafia Rzymskokatolicka w Szlachtowej	Pełna konserwacja estetyczna 200 m ² powierzchni ścian wnętrza chóru oraz klatki schodowej prowadzącej na chór, rekonstrukcja pierwotnej balustrady chóru, wykonanie badań na obecność polichromii w zakrystii i pomieszczeniu nad zakrystią oraz konserwacja techniczna i estetyczna feretronów Chrystusa i św. Błażej z wyposażenia kościoła filialnego pw. św. Jana Chrzciciela w Jaworkach	100 000,00
18.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Bartłomieja Ap. w Porębie Wielkiej	Kontynuacja prac konserwatorskich przy polichromii ścian prezbiterium oraz wyposażeniu wnętrza kościoła pw. św. Bartłomieja w Porębie Wielkiej – konserwacja ambony i krucyfiks z łuku tęczy	120 000,00
19.	Parafia Rzymskokatolicka pw. Wniebowzięcia NMP w Rzepienniku Biskupim	Remont dachu kościoła pw. Wniebowzięcia NMP w Rzepienniku Biskupim – etap I	150 000,00
20.	Parafia Rzymskokatolicka pw. Wniebowzięcia NMP w Gręboszowie	Pełna konserwacja techniczna i estetyczna barokowego krzyża na kolumnie z 1750 r. (po lewej stronie alei) na cmentarzu parafialnym w Gręboszowie	28 000,00
21.	Parafia Rzymskokatolicka pw. NMP Matki Kościoła w Rdzawce	Remont dachu kościoła drewnianego pw. Krzyża Świętego w Chabówce, Piątkowa Góra (Obidowa)	200 000,00
22.	Parafia Rzymskokatolicka pw. Wszystkich Świętych w Zakliczynie	Wymiana pokrycia dachu z gontów drewnianych nad nawą kościoła pw. Wszystkich Świętych w Zakliczynie	200 000,00
23.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. św. Pustelników Andrzeja Świerada i Benedykta w Tropiu	Pełna konserwacja techniczna i estetyczna zabytkowych tynków z dekoracją sgraffito oraz kamiennych detali elewacji południowej a także prace uzupełniające na elewacji południowej i północnej kościoła pw. św. św. Pustelników Andrzeja Świerada i Benedykta w Tropiu	150 000,00
24.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Mikołaja w Tabaszowej	Pełna konserwacja techniczna i estetyczna malowideł stropu zachodniej części nawy wraz z konserwacją struktury chóru kościoła pw. św. Mikołaja w Tabaszowej	100 000,00
25.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Anny w Łapczycy	Konserwacja elewacji zakrystii, nawy zachodniej i kruchty gotyckiego kościoła z 1340 r. pw. Narodzenia NMP w Łapczycy	100 213,70
26.	Parafia Rzymskokatolicka pw. Macierzyństwa NMP w Dziekanowicach	Prace konserwatorskie przy drewnianym, polichromowanym stropie kościoła pw. św. św. Mikołaja i Marii Magdaleny w Dziekanowicach – I etap	150 000,00
27.	Parafia Rzymskokatolicka pw. Znalezienia Krzyża Świętego w Ochotnicy Dolnej	Pełna konserwacja techniczna i estetyczna ołtarza bocznego pw. Matki Bożej Różańcowej oraz fragmentów nastawy niezidentyfikowanego ołtarza z kościoła parafialnego pw. Znalezienia Krzyża Świętego w Ochotnicy Dolnej	100 000,00
28.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Mikołaja w Tylmanowej	Pełna konserwacja techniczna i estetyczna ołtarza głównego oraz chrzcielniczy z kościoła pw. św. Mikołaja w Tylmanowej	100 000,00
29.	Zgromadzenie Sióstr Najświętszej Duszy Chrystusa Pana w Krakowie	Remont dachu budynku gospodarczego d. obory w zespole dworsko-folwarcznym w Siedlcu (wymiana elementów konstrukcyjnych więźby, pokrycie dachówką ceramiczną, instalacja odgromowa) – I etap	380 000,00
30.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Mateusza Ap. w Biesiadkach	Rekonstrukcja drogi procesyjnej wokół kościoła parafialnego pw. św. Mateusza w Biesiadkach	30 000,00
31.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Marcina Bpa w Zawadzie	Konserwacja techniczno-estetyczna polichromowanego stropu (33 m ²), drewnianej ściany wschodniej prezbiterium oraz południowo-wschodniej i północno-wschodniej ściany prezbiterium (23 m ²) kościoła pw. św. Marcina Bpa w Zawadzie	40 000,00
32.	Parafia Rzymskokatolicka pw. MB Szkaplerznej w Moszczenicy	Wykonanie drenażu, izolacja pionowa ścian fundamentowych, odprowadzenie wody wokół kościoła pw. Matki Bożej Szkaplerznej w Moszczenicy	100 000,00
33.	Parafia Rzymskokatolicka pw. Narodzenia NMP w Chechle	Prace remontowo-konserwatorskie przy konstrukcji i pokryciu dachu i sygnaturki kościoła pw. Narodzenia NMP w Chechle	100 000,00
34.	Parafia Rzymskokatolicka pw. NMP Wniebowziętej w Małastowie	Pełna konserwacja techniczna i estetyczna obrazu św. Mikołaja wraz z drewnianą ramą z kościoła parafialnego w Małastowie	13 000,00
35.	Parafia Rzymskokatolicka pw. NMP Wniebowziętej w Małastowie	Konserwacja kamiennej kropielnicy i chrzcielniczy z kościoła parafialnego w Małastowie	20 000,00

36.	Klasztor Sióstr Klarysek w Starym Sączu	Wykonanie robót budowlano-konserwatorskich przy konstrukcji dachu i wymiana pokrycia na kaplicy Loretańskiej w zabytkowym zespole Sióstr Klarysek w Starym Sączu	113 439,00
37.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Stanisława BM w Skrzyszowie	Remont pokrycia dachu i szalunku ścian kościoła oraz ogrodzenia kościoła pw. św. Stanisława BM w Skrzyszowie	50 000,00
38.	Parafia Rzymskokatolicka pw. Ducha św. w Chronowie	Remont dzwonnicy, kaplicy grobowej Andrzeja Kozickiego oraz ogrodzenia kościoła drewnianego pw. Ducha Świętego w Chronowie	110 000,00
39.	Parafia Rzymskokatolicka pw. Ducha św. w Chronowie	Pełna konserwacja techniczna i estetyczna obrazu <i>Zesłanie Ducha świętego</i> z ołtarza głównego z kościoła drewnianego pw. Ducha Świętego w Chronowie	15 000,00
40.	Zgromadzenie Najświętszego Odkupiciela Dom Zakonny Tuchowie	Konserwacja 4 zacheuszków w nawie głównej oraz konserwacja polichromii ściany wschodniej i zachodniej w kaplicy św. Barbary kościoła pw. Nawiedzenia NMP w Tuchowie	30 000,00
41.	Parafia Rzymskokatolicka pw. Wszystkich Świętych w Kacwinie	Konserwacja aranżacji Grobu Pańskiego z kościoła parafialnego pw. Wszystkich Świętych w Kacwinie	80 000,00
42.	Parafia Rzymskokatolicka pw. Wniebowzięcia NMP w Biórko-wie Wielkim	Kontynuacja prac remontowo-konserwatorskich kościoła parafialnego pw. Wniebowzięcia NMP w Biórko-wie Wielkim – remont części górnej dachu	100 000,00
43.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Elżbiety Węgierskiej w Starym Sączu	Konserwacja kamiennej posadzki kościoła z usunięciem wtórnej płyty betonowej i odtworzeniem opasek kamiennych przy ścianach zewnętrznych kościoła cmentarnego pw. św. Rocha w Starym Sączu	137 929,26
44.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Andrzeja Ap. w Lipnicy Murowanej	Remont konserwatorski dachu kościoła św. Leonarda w Lipnicy Murowanej	129 737,46
45.	Parafia Rzymskokatolicka pw. NMP Królowej w Gromniku	Prace zabezpieczające przy fragmentach polichromii odkrytych za lewym ołtarzem bocznym pw. MB Różańcowej w kościele pw. św. Marcina w Gromniku – refundacja	4 500,00
46.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Stanisława Biskupa w Szczepanowie	Prace konserwatorskie przy obrazie „Wyswobodzenie szlachcica z niewoli tureckiej”, będącym własnością parafii rzymskokatolickiej pw. św. św. Marii Magdaleny oraz św. Stanisława Bpa w Szczepanowie – Zakres konserwacji technicznej obrazu oraz konserwacja techniczna i estetyczna ramy	17 000,00
47.	Parafia Rzymskokatolicka pw. P. Jezusa Miłosiernego i św. Andrzeja ul. św. Andrzeja Ap. w Ciężkowicach	Konserwacja techniczna i estetyczna dwóch barokowych krucyfików z postacią Chrystusa na blasze i ołtarzowego z wyposażenia kościoła parafialnego pw. św. Andrzeja w Ciężkowicach	9 000,00
48.	Parafia Rzymskokatolicka pw. MB Częstochowskiej w Rodakach	Konserwacja dwóch ołtarzy bocznych z wyposażenia wnętrza kościoła pw. św. Marka w Rodakach	150 000,00
49.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Mikołaja w Żegocinie	Prace remontowe przy dachu polegające na wymianie obróbek blacharskich, rynien i rur spustowych kościoła pw. św. Mikołaja w Żegocinie	50 000,00
50.	Parafia Rzymskokatolicka pw. Wniebowzięcia NMP i św. Józefa Rzemieślnika, Ojcowie – Grodzisku	Pełna konserwacja techniczna i estetyczna stiuków na sklepieniu prezbiterium wraz z konserwacją dwóch witraży w oknach prezbiterium oraz wykonanie dokumentacji konstrukcyjnej i wstępnych prac przy fundamentach kościoła pw. Wniebowzięcia NMP w Grodzisku	60 000,00
51.	Grzegorz Hajdarowicz z Karniowic	Konserwacja polichromii ścian od posadzki do wysokości gzymsu i sklepienia od gzymsu do podstawy drewnianej latarni w kaplicy dworskiej św. Marii Magdaleny (XVII w.) w Karniowicach	50 000,00
52.	Krzysztof Jarzębiński z Michałowic	Wykonanie prac remontowych związanych z remontem więźby dachowej i wymianą pokrycia dachowego domu nr 11 z dawną apteką w miejscowości Zerwana – refundacja	25 000,00
ogółem			5 720 819,42

**Wykaz zadań, które otrzymały dofinansowanie z budżetu
Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w 2011 roku (w zł)**

lp.	wnioskodawca	nazwa zadania	dotacja
1.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Katarzyny w Ulinie Wielkiej	II etap konserwacji ołtarza głównego – konserwacja techniczna i estetyczna obrazu Madonna z Dzieciątkiem oraz sześciu rzeźb z kościoła pw. św. Katarzyny w Ulinie Wielkiej	20 000,00
2.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Jacka w Chochołowie	Kontynuacja prac przy konserwacji kamiennych elewacji zewnętrznych kościoła pw. św. Jacka w Chochołowie – wariant O–Ł	300 000,00
3.	Parafia Rzymskokatolicka pw. Trójcy Przenajświętszej w Czernichowie	Remont więźby, pokrycia dachowego, obróbek blacharskich nad prezbiterium i dachach dolnych oraz docieplenie sklepienia nad całością kościoła parafialnego pw. Trójcy Świętej w Czernichowie	180 000,00
4.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Ap. Piotra i Pawła w Bolechowicach	Prace konserwatorskie przy elewacjach tynkowych i kamiennych szcarkach elewacji kościoła pw. św. św. Ap. Piotra i Pawła w Bolechowicach	70 260,00

5.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Marcina w Krempachach	Pełna konserwacja techniczna i estetyczna chóru muzycznego i prospektu organowego w kościele pw. św. Marcina w Krempachach	90 000,00
6.	Parafia Rzymskokatolicka pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Płazie	I etap konserwacji ołtarza głównego z kościoła pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Płazie – pełne rozpoznanie konserwatorskie i konserwacja techniczna wybranych elementów ołtarza	30 000,00
7.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Mikołaja w Tabaszowej	Pełna konserwacja techniczna i estetyczna malowideł na ścianie zachodniej nawy (1766 dm ²) wraz z konserwacją malowidła na stropie nad chórem (2400 dm ²) oraz malowidła na chórze (2400 dm ²) kościoła pw. św. Mikołaja w Tabaszowej	124 500,00
8.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Marii Magdaleny w Wawrzeńcycach	Konserwacja ceglanych i kamiennych wątków gotyckiej elewacji kościoła pw. św. św. Zygmunta i Marii Magdaleny w Wawrzeńcycach	50 000,00
9.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Bartłomieja Ap. w Porębie Wielkiej	Konserwacja dwóch ołtarzy bocznych, konserwacja stropu w nawie głównej oraz konserwacja polichromii ścian za ołtarzami bocznymi w kościele pw. św. Bartłomieja Ap. w Porębie Wielkiej	140 000,00
10.	Parafia Rzymskokatolicka pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Luborzycy	Prace przy konserwacji estetycznej wraz z częściową rekonstrukcją odsłoniętej polichromii w prezbiterium kościoła parafialnego pw. Znalezienia i Podwyższenia Krzyża św. w Luborzycy	129 500,00
11.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Anny w Bobinie	Konserwacja ołtarza głównego i ambony z kościoła pw. św. Anny w Bobinie	100 000,00
12.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. św. Szymona i Judy Tadeusza w Białce Tatrzańskiej	Kontynuacja konserwacji polichromii kościoła, stacji Drogi Krzyżowej i figury Chrystusa Ukrzyżowanego z wyposażenia kościoła drewnianego w Białce Tatrzańskiej	190 000,00
13.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Marcina w Biskupicach 5	Remont dachu kościoła pw. św. Marcina w Biskupicach – wymiana pokrycia dachowego i remont wieżby dachowej nad nawą główną kościoła	200 000,00
14.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Michała Archanioła w Binarowej	Konserwacja malowideł ściennych z poł. XVII w. na ścianie północnej nawy głównej – scena Sąd Ostateczny kościoła pw. św. Michała Archanioła w Binarowej	69 000,00
15.	Parafia Rzymskokatolicka pw. Matki Bożej Szkaplerznej w Moszczenicy	Konserwacja techniczna i estetyczna ambony z kościoła pw. Matki Bożej Szkaplerznej w Moszczenicy	27 450,00
16.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Anny w Łapczycy	Konserwacja elewacji nawy północnej kościoła pw. Narodzenia NMP w Łapczycy	140 000,00
17.	Parafia Rzymskokatolicka pw. NMP w Dziekanowicach	Konserwacja polichromii stropu nawy w kościele pw. św. św. Mikołaja i Marii Magdaleny w Dziekanowicach – II etap prac	120 000,00
18.	Klasztor Sióstr Klarysek w Starym Sączu	III etap robót budowlano-konserwatorskich i mortuorum – kościół (elewacja południowa) i przylegające ściany – kaplica św. Kingi (elewacja), klasztor (elewacja wschodnia i północna) w zespole klasztornym Sióstr Klarysek w Starym Sączu	100 000,00
19.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Mateusza Ap. w Biesiadkach	Prace konserwatorskie przy ołtarzu i obrazie w kaplicy św. Rozalii kościoła parafialnego pw. św. Mateusza w Biesiadkach	30 000,00
20.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Jakuba Apostoła w Raciechowicach	Remont dachu kościoła pw. św. Jakuba w Raciechowicach (z wyłączeniem zakresu dot. remontu sygnaturki, wymiany obróbek blacharskich, rynien i rur spustowych oraz wymiany instalacji elektrycznej w kościele)	200 000,00
21.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Marcina w Porębie Dzierżnej	Prace konserwatorskie polichromowanych ścian wewnątrz kościoła pw. św. Marcina w Porębie Dzierżnej – etap I – ściana południowa, prezbiterium, badania stratygraficzne na całości kościoła	144 700,00
22.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Wojciecha w Kościelcu	Prace konserwatorskie przy kamiennych portalach i drzwiach kościoła pw. św. Wojciecha w Kościelcu	18 950,00
23.	Parafia Rzymskokatolicka pw. Nawiedzenia NMP w Domosławicach	Kompleksowa konserwacja XIX wiecznego ołtarza bocznego lewego z przedstawieniem św. Izydora z kościoła pw. Nawiedzenia NPM w Domosławicach (I etap)	20 000,00
24.	Zgromadzenie Sióstr Najświętszej Duszy Chrystusa Pana w Krakowie	Prace remontowo-konserwatorskie wewnątrz dawnego budynku gospodarczego z zabytkowym zespołem dworsko-folwarcznym w Siedlcu – w tym: konserwacja stropu, żłobu, konstrukcji stalowej, wątków ceglanych i kamiennych, wykonanie warstw podposadzkowych oraz tynków odsalających	293 900,00
25.	Parafia Rzymskokatolicka pw. Wszystkich Świętych w Zakliczynie	Remont konserwatorski elewacji kościoła pw. Wszystkich Świętych w Zakliczynie k. Myślenic	148 300,00
26.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Mikołaja w Bochni	Konserwacja techniczna i estetyczna belki tęczowej z Bazyliki pw. św. Mikołaja w Bochni	100 000,00
27.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Kazimierza w Radgoszczy	Konserwacja techniczna i estetyczna polichromii ścian prezbiterium kościoła pw. św. Kazimierza w Radgoszczy	60 000,00

28.	Parafia Rzymskokatolicka pw. Najśw. Serca Pana Jezusa w Krynicy-Zdroju	Interwencyjne prace remontowo-konserwatorskie przy kościele drewnianym pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Krynicy-Zdroju – wymiana podwalin wieży, wymiana słupów konstrukcji wieży, impregnacja konstrukcji wieży, wymiana podwalin pod zrębem na całym obwodzie kościoła, wykonanie impregnacji konstrukcji wieży oraz wykonanie dodatkowych prac związanych z zabezpieczeniem przyziemnych partii budynku kościoła	148 594,47
29.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Katarzyny w Gwoźdźcu	Konserwacja techniczna i estetyczna ołtarza bocznego lewego pw. Matki Bożej (1634 r.) z kościoła pw. św. Katarzyny w Gwoźdźcu	40 000,00
30.	Janusz Magiera z Krakowa	II etap konserwacji i rekonstrukcji kapliczki – kolumny pamiątkowej z 1636 r. w Zielonkach – konserwacja zachowanych elementów kamiennych i marmurowych, odkucie kolumny (monolit) w piaskowcu, odkucie brakujących elementów marmurowych, montaż kapliczki	28 174,00
31.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Mikołaja BW. w Dłużcu	Konserwacja techniczna i estetyczna ołtarza bocznego prawego Matki Bożej Tronującej z Dzieciątkiem (XVI w.) z kościoła pw. św. Mikołaja i św. Wawrzyńca w Dłużcu	65 450,00
32.	Zgromadzenie Najświętszego Odkupiciela Dom Zakonny w Tuchowie	Konserwacja polichromii ściennej z dekoracją figuralną (1776 r.?) w nawie głównej, kopule kaplicy św. Barbary oraz w glicach okien kaplicy MB Nieustającej Pomocy kościoła pw. Nawiedzenia NMP w Tuchowie	20 000,00
33.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Marcina Bpa w Zawadzie	Konserwacja techniczno-estetyczna północnej ściany prezbiterium oraz belki tęczowej wraz z XVIII-wiecznym krucyfiksem z kościoła pw. św. Marcina w Zawadzie	50 000,00
34.	Parafia Rzymskokatolicka pw. MB. Częstochowskiej w Mętowie	Prace konserwatorskie przy ołtarzu głównym z kościoła parafialnego w Mętowie – konserwacja rzeźb św. Piotra i św. Pawła, dwie kolumny z kapitelami i bazami, konsolki pod figury i atrybuty apostołów, rama obrazu z przedstawieniem św. Józefa	20 000,00
35.	Parafia Rzymskokatolicka pw. Krzyża św. w Iwkowej	Kontynuacja konserwacji ołtarza głównego – architektura i detal snycerski, 2 rzeźby gotyckie, 2 rzeźby barokowe, obrazy na drewnie, antepedium z kościoła pw. św. Krzyża w Iwkowej	100 000,00
36.	Parafia Rzymskokatolicka pw. Wniebowzięcia NMP i św. Józefa Rzemieślnika w Ojcowie-Grodzisku	Badania wnętrza i przestrzeni podposadzkowej, odkrycie korony murów średniowiecznych oraz wzmocnienie destruktu muru w obszarze odkrytych relikwiotów średniowiecznych kościoła pw. Wniebowzięcia NMP w Grodzisku	134 989,08
37.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Elżbiety Węgierskiej, w Starym Sączu	Konserwacja estetyczna wybranych elementów wyposażenia ruchomego kościoła cmentarnego pw. św. Rocha w Starym Sączu – ołtarz boczny św. Sebastiana oraz ołtarz boczny św. Rozalii z figurą Piety na mensie ołtarzowej	79 500,00
38.	Parafia Rzymskokatolicka pw. Niepokalanego Serca NMP w Kowalowej	Prace konserwatorskie przy drewnianej rzeźbie Chrystusa Ukrzyżowanego (XVIII w.) z łuku tęczowego kościoła pw. Niepokalanego Poczęcia NMP w Kowalowej	13 000,00
39.	Parafia Rzymskokatolicka pw. Wszystkich Świętych w Kacwinie	Konserwacja ław kościelnych w nawie głównej kościoła pw. Wszystkich Świętych w Kacwinie – I etap	70 000,00
40.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Bartłomieja Apostoła w Jerzmanowicach	Remont konserwatorski elewacji zachodniej (fasady) kaplicy pw. św. Jana Chrzciciela w Jerzmanowicach	85 000,00
41.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Jana Ewangelisty w Zalasowej	Konserwacja techniczna i estetyczna ołtarza bocznego pw. św. Rodziny z kościoła pw. św. Jana Ewangelisty w Zalasowej	30 000,00
42.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Stanisława B.M. w Skrzyszowie	Pełna konserwacja techniczna i estetyczna ołtarza bocznego z 2. poł. XIX w. pw. Matki Bożej Nieustającej Pomocy z kościoła pw. św. Stanisława BM w Skrzyszowie	50 000,00
43.	Parafia Rzymskokatolicka pw. Matki Bożej Anielskiej w Nowej Wsi	Prace konserwatorskie przy ikonie <i>Matki Boskiej z Dzieciątkiem</i> wraz ze snycerskim obramieniem z kapliczki przydrożnej dz. nr 345 w Nowej Wsi	23 000,00
44.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Mikołaja w Tylmanowej	Pełne konserwacje techniczne i estetyczne ambony oraz ołtarza bocznego prawego z kościoła pw. św. Mikołaja w Tylmanowej	80 000,00
45.	Opactwo św. Wojciecha Sióstr Benedyktyn w Staniątkach	Prace konserwatorskie polichromii ścian i sklepienia, wystroju celi aptecznej oraz prace zabezpieczające sklepienie i narożnik celi aptecznej w klasztorze Sióstr Benedyktyn w Staniątkach	120 158,65
46.	Andrzej Cecha z Kwaśniowa Dolnego	Prace przy posadzkach i wykonanie schodów zewnętrznych wieży mieszkalno-obronnej w Kwaśniowie Dolnym	38 651,48
47.	Parafia Rzymskokatolicka pw. Narodzenia NMP w Chechle	Remont konstrukcji i wymiana pokrycia dachów dzwonnicy i baszt, remont elewacji dzwonnicy przy kościele pw. Narodzenia NMP w Chechle	100 000,00
48.	Parafia Rzymskokatolicka pw. Wniebowzięcia NMP w Hebdowie	Pełna konserwacja techniczna i estetyczna polichromii części sklepień nawy bocznej lewej, pełna i częściowa konserwacja techniczna ścian nawy bocznej lewej oraz wybranych ścian nawy głównej, częściowa konserwacja techniczna części sklepień nawy bocznej lewej, założenie tynków renowacyjnych w nawie bocznej lewej kościoła pw. Wniebowzięcia NMP w Hebdowie	282 500,00

49.	Parafia Rzymskokatolicka pw. NMP Wniebowziętej w Bruśniku	Konserwacja techniczna i estetyczna chrzcielnicy kamiennej z nakrywą drewnianą, obrazu <i>Ukrzyżowania Pana Jezusa</i> oraz obrazu św. Rodzina (rama obrazu) – elementów wyposażenia kościoła pw. NMP Wniebowziętej w Bruśniku	15 000,00
50.	Elżbieta i Krzysztof Wajda z Gdowa	Remont konserwatorski domu podcieniowego przy Rynku 22 w Lipnicy Murowanej – odtworzenie stolarki okiennej i drzwiowej oraz stropu i schodów	40 000,00
51.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Katarzyny w Ulinie Wielkiej	Konserwacja techniczna i estetyczna wraz z rekonstrukcjami brakujących elementów rzeźby drewnianej polichromowanej, złoczonej i srebrzonej <i>Madonna z Dzieciątkiem</i> (XIV w.) z wyposażenia kościoła pw. św. Katarzyny w Ulinie Wielkiej	15 000,00
52.	Parafia Rzymskokatolicka w Szlachtownej	Pełna konserwacja techniczna i estetyczna obrazów: <i>Św. Rodzina – pokłon pasterzy</i> oraz <i>św. Mikołaj</i> z wyposażenia kościoła parafialnego w Szlachtownej	4 060,00
53.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Bartłomieja w Łapanowie	Remont krypty kościoła pw. św. Bartłomieja w Łapanowie	50 000,00
54.	Andrzej Jarzębiński z Krakowa	Remont kapitalny kaplicy św. Jana Nepomucena w ogrodzie domu nr 11 w Zerwaney – etap I	120 000,00
55.	Parafia Rzymskokatolicka pw. NMP w Lipinkach	Konserwacja i częściowa rekonstrukcja wyposażenia ruchomego kościoła pw. Wniebowzięcia NMP w Lipinkach: obraz MB z XVIII w., rzeźba św. Pawła z XIX w., rzeźba MB z XVIII w. – feretron, ambona z XVIII w., chrzcielnica z XVII/XVIII w.	40 000,00
56.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. św. Apostołów Szymona i Judy Tadeusza w Łętowni	Remont dachu wraz z wymianą pokrycia dachowego kościoła pw. św. św. Apostołów Szymona i Judy Tadeusza w Łętowni – dach nad nawą główną, kaplicami bocznymi i babińcem	200 000,00
57.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Józefa Oblubieńca NMP w Sękowej	Impregnacja dachu kościoła drewnianego pw. św. Filipa i św. Jakuba w Sękowej	30 000,00
58.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Sebastiana w Jurgowie	Konserwacja ołtarza św. Józefa, rzeźby Łotrów i obrazu <i>Golgota</i> z kościoła pw. św. Sebastiana w Jurgowie	29 890,00
59.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Stanisława BM w Żębocinie	Wykonanie kompleksowych badań konserwatorskich wraz z niezbędnymi do planowanej konserwacji i restauracji obiektu, pracami projektowo-inwentaryzacyjnymi w zakresie konstrukcyjno-budowlanym i architektonicznym – etap I oraz pełna konserwacja techniczna i estetyczna obrazu na desce <i>św. Małgorzata</i> z kościoła pw. św. Stanisława BM w Żębocinie	30 000,00
60.	Parafia Rzymskokatolicka w Szlachtownej	Pełna konserwacja techniczna i estetyczna dwóch feretronów <i>Matka Boska z Dzieciątkiem/św. Jerzy walczący ze smokiem</i> i <i>Matka Boska z Dzieciątkiem / Matka Boska z Dzieciątkiem</i> i <i>św. Józefem</i> oraz nastawy ołtarzowej z obrazem <i>Trójca Święta</i> z wyposażenia kościoła filialnego w Jaworkach	30 000,00
61.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Jana Chrzciciela w Orawce	Pełna konserwacja techniczna i estetyczna rzeźby drewnianej polichromowanej <i>Chrystus Frasobliwy</i> (XV w.) z kościoła parafialnego pw. św. Jana Chrzciciela w Orawce	20 000,00
62.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Jana Chrzciciela w Orawce	Prace konserwatorskie przy tabernakulum ołtarza głównego z kościoła parafialnego pw. św. Jana Chrzciciela w Orawce	14 685,00
63.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Stanisława BM w Szczepanowie	Pełna konserwacja estetyczna obrazu <i>Wyswobodzenie szlachcica z niewoli tureckiej</i> z wyposażenia kościoła św. Marii Magdaleny i św. Stanisława Bpa w Szczepanowie	8 800,00
64.	Parafia Rzymskokatolicka pw. Trójcy Przenajświętszej w Krzywaczce	Pełna konserwacja obrazów <i>Mandylion</i> (XVII w.?) oraz <i>Trójca Przenajświętsza</i> z herbem Ślepowron (pocz. XVIII w.) wraz z ramami z wyposażenia kościoła pw. Trójcy Przenajświętszej w Krzywaczce	20 000,00
65.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Jana Chrzciciela w Chełmie	Wykonanie tynków renowacyjnych we wnętrzu kościoła św. Jana Chrzciciela w Chełmie /refundacja/	18 000,00
66.	Polska Prowincja Zakonu Pijarów w Krakowie	Wykonanie badań architektonicznych wraz z wytycznymi do rekonstrukcji okien oraz konserwacja techniczna (tj. ostrożne usunięcie tynków, oczyszczenie muru ceglanego) na elewacji południowej powyżej dachu krużganka kościoła w zespole klasztornym d. Norbertanów w Hebdowie (refundacja)	6 300,00
67.	Parafia Rzymskokatolicka pw. Narodzenia św. Jana Chrzciciela w Korzkwi	Konserwacja techniczna i estetyczna stali oraz drzwi do zakrystii i do kruchty południowej (XVII w.) kościoła pw. św. Jana Chrzciciela w Korzkwi	78 940,00
ogółem			5 446 252,68

Załącznik nr 12 – Lista projektów wybranych przez Zarząd Województwa Małopolskiego do dofinansowania w ramach konkursów dla Schematów: 3.1 D, 3.1 B i 3.2.A MRPO – w latach 2010-2011¹³²

Lista projektów wybranych przez Zarząd Województwa Małopolskiego do dofinansowania w ramach konkursu nr 1/2009/3.1.d dla Schematu 3.1 D – Inwestycje w poprawę bazy noclegowej oraz przystosowanie obiektów zabytkowych do celów turystycznych Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013 (w zł)			
lp.	wnioskodawca	nazwa projektu	dotacja MRPO
1.	ZETWU INWEST LOGISTICS spółka z o. o.	Przystosowanie unikalnego w skali kraju obiektu zabytkowego na cele hotelarskie – adaptacja skrzydła zachodniego Zespołu Pałacowego Goetzów w Brzesku	2 000 000,00
2.	Uzdrowisko Kopalnia Soli Bochnia sp. z o.o.	Przystosowanie obiektu zabytkowego oraz budynków przemysłowych w celu utworzenia Zespołu Hotelowego przy szybie zjazdowym Kopalni Soli w Bochni	664 228,44
3.	Polska Prowincja Zakonu Pijarów	II etap kompleksowej konserwacji i przystosowania do nowych funkcji gotycko-barokowego ponorbertańskiego założenia klasztorowego w Hebdowie	1 513 519,91
4.	Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe „GRANIT” Szkaradek Aleksander	Podniesienie standardu zabytkowego obiektu noclegowego „Kasztelanka” w Krynicy i uzyskanie jego zaszeregowania do kategorii hoteli trzygwiazdkowych.	521 004,12
5.	ZETWU INWEST LOGISTICS spółka z o. o.	Przystosowanie unikalnego w skali kraju obiektu zabytkowego na cele hotelarskie – adaptacja skrzydła wschodniego Zespołu Pałacowego Goetzów w Brzesku	2 000 000,00
6.	Lidia Niedzielska	Adaptacja zabytkowego dworu w Łąckiej Górnej na obiekt hotelowy	1 999 999,99
7.	Paweł Maria Piątkowski	DWÓR LEŃCZE – rozwój bazy noclegowej przy ośrodku hippicznym w Leńcach, gm. Kalwaria Zebrzydowska	1 898 661,68
8.	ZETWU INWEST LOGISTICS spółka z o. o.	Przystosowanie unikalnego w skali kraju obiektu zabytkowego na cele hotelarskie – adaptacja korpusu głównego Zespołu Pałacowego Goetzów w Brzesku	2 000 000,00
ogółem			12 597 14,14

UWAGA: wybrano tylko zadania planowane do wykonania w obiektach zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków (8 zadań z 43)

Lista projektów wybranych przez Zarząd Województwa Małopolskiego do dofinansowania w ramach konkursu nr 5/2009/3.1.b dla Schematu 3.1 B – Inwestycje w obiekty i infrastrukturę uzdrowiskową Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013 (w zł)			
lp.	wnioskodawca	nazwa projektu	dotacja MRPO
1.	Miasto i Gmina Szczawnica	Rewitalizacja uzdrowskiego Parku Dolnego w Szczawnicy wraz z elementami małej architektury uzdrowskiej	2 256 200,00
2.	Ośrodek Wczasowo-Leczniczy Maria Drobenko	Wzmocnienie leczniczej infrastruktury uzdrowskiej w celu podniesienia atrakcyjności turystycznej i uzdrowskiej Gminy Sękowa	624 740,00
3.	Gmina Rabka-Zdrój	Budowa typowej infrastruktury uzdrowskiej w Parku Zdrojowym w postaci pijalni, tężni solankowych, kiwajki na źródle solankowym i muszli koncertowej	4 399 689,94
4.	Miasto i Gmina Szczawnica	Rewitalizacja pl. Dietla oraz promenady spacerowej do pijalni wraz z elementami małej architektury uzdrowskiej i przebudową pijalni wody mineralnej	4 837 549,57
5.	Gmina Krynica-Zdrój	Renowacja Deptaku w miejscowości uzdrowskiej Krynicy-Zdroju	5 000 000,00
6.	Gmina Krynica-Zdrój	Budowa Parku sportowo-rekreacyjnego – Czarny Potok	2 781 527,44
7.	Miasto i Gmina Uzdrawiskowa Muszyna	Budowa Parku Zdrojowego „Zapoprządzie” w Uzdrawisku Muszyna	4 975 613,85
8.	Uzdrowsko Wysowa S.A.	Termomodernizacja obiektów uzdrowskich Uzdrawiska Wysowa S.A. – etap I	973 191,00
9.	Miasto i Gmina Uzdrawiskowa Muszyna	Budowa centralnego deptaka uzdrowskiego w Żegiestowie-Zdroju na odcinku droga poniżej willi Zamek – kościółek zdrojowy oraz rozbudowa przestrzeni publicznej	2 791 649,34
10.	Miasto i Gmina Uzdrawiskowa Muszyna	Budowa Miejskiego Parku Zdrojowego „Baszta” w Uzdrawisku Muszyna	5 000 000,00

¹³² **3.1 D:** uchwała Nr 354/10 Zarządu Województwa Małopolskiego z dnia 30 marca 2010 r. zmieniona uchwałą Nr 1562/11 Zarządu Województwa Małopolskiego z dnia 20 grudnia 2011 r.; **3.1 B:** uchwała Nr 522/10 Zarządu Województwa Małopolskiego z dnia 11 maja 2010 r. zmieniona uchwałą Nr 891/11 Zarządu Województwa Małopolskiego z dnia 28 lipca 2011 r.; **3.2 A (I):** uchwała Nr 738/09 Zarządu Województwa Małopolskiego z dnia 30 czerwca 2009 r. zmieniona uchwałą Nr 871/10 Zarządu Województwa Małopolskiego z dnia 23 lipca 2010 r.; **3.2 A (II):** uchwała Nr 152/11 Zarządu Województwa Małopolskiego z dnia 10 lutego 2011 r. zmieniona ostatecznie uchwałą Nr 1578/11 Zarządu Województwa Małopolskiego z dnia 22 grudnia 2011 r. (dane dotyczące zadań i kwot podano na podstawie uchwał, a nie zawartych umów).

11.	Gmina Sękowa	Wzmocnienie publicznej infrastruktury uzdrowiskowej w celu podniesienia atrakcyjności turystycznej i uzdrowiskowej Gminy Sękowa	4 200 375,00
12.	Miasto i Gmina Piwniczna-Zdrój	Budowa kąpieliska otwartego na Radwanowie w Piwnicznej-Zdroju	5 000 000,00
ogółem			42 840 536,14

Lista projektów wybranych przez Zarząd Województwa Małopolskiego do dofinansowania w ramach konkursu nr 12/2008/3.2.a dla Schematu 3.2 A – Dziedzictwo kulturowe i rewaloryzacja układów przestrzennych Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013 (w zł)

lp.	wnioskodawca	nazwa projektu	dotacja MRPO
1.	Parafia Rzymskokatolicka przy Bazylice Grobu Bożego	Rewaloryzacja zabytkowego zespołu klasztorowego wraz z Domem Generałów przy Bazylice Grobu Bożego w Miechowie	9 126 345,00
2.	Parafia Rzymskokatolicka pw. Wszystkich Świętych	Zabytkowy drewniany kościół w Sobolowie – kompleksowy produkt dziedzictwa kulturowego	1 337 565,00
3.	Muzeum Inżynierii Miejskiej w Krakowie	Kwartal św. Wawrzyńca – budowa centrum kulturowego na krakowskim Kazimierzu	11 867 552,52
4.	Miasto Nowy Sącz	Rewaloryzacja zabytkowego układu przestrzennego nowosądeckiej Starówki – ulic Jagiellońska-Szwedzka-Wałowa	1 347 493,24
5.	Muzeum Tatrzańskie im. dra Tytusa Chałubińskiego	Modernizacja Muzeum Tatrzańskiego oraz tworzenie Galerii Sztuki XX w. w willi „Oksza”	3 570 630,66
6.	Uniwersytet Jagielloński	Rewitalizacja – odnowienie dziedzińców i fasady Collegium Maius	5 734 402,00
7.	Polska Prowincja Zakonu Pijarów	Kompleksowa konserwacja i przystosowanie do zwiedzania gotycko-barokowego ponorbertańskiego założenia klasztorowego w Hebdowie	10 463 319,73
8.	Gmina Dąbrowa Tarnowska	Renowacja Synagogi w Dąbrowie Tarnowskiej – perły architektury chasydów w Polsce – utworzenie Ośrodka Spotkania Kultur	9 000 000,00
9.	Klasztor Franciszkanów w Krakowie	Renowacja polichromii i dekoracji malarskich na parterze południowego skrzydła klasztoru Franciszkanów w Krakowie w celu ich udostępnienia turystom	1 121 068,23
10.	Klasztor Bernardynów w Kalwarii Zebrzydowskiej	Rewaloryzacja i zabezpieczenie obiektów w Zespole Architektoniczno-Przyrodniczo-Kulturowym UNESCO Klasztoru Bernardynów w Kalwarii Zebrzydowskiej	7 704 681,40
11.	Gmina Bolesław	Adaptacja dwóch zabytkowych dworców dla rozwoju usług kulturalnych na terenie Gminy Bolesław (powiat Olkusz)	1 142 933,92
12.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Andrzeja Apostoła	Rewitalizacja XIV-wiecznego kościoła parafialnego pw. św. Andrzeja Apostoła w Lipnicy Murowanej	2 372 660,79
13.	Parafia Rzymskokatolicka pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny	Rewitalizacja, remont i zagospodarowanie terenu otoczenia budynku kościoła w Proszowicach oraz ochrona obiektu przed zagrożeniem budowlanym	4 604 099,00
14.	Muzeum „Dwory Karwacjanów i Gładyszów”	Rewaloryzacja i remont renesansowego dworu obronnego w Szymbarku	3 423 695,00
15.	Muzeum – Orawski Park Etnograficzny w Zubrzyicy Górnej	Rozwój Orawskiego Parku Etnograficznego w Zubrzyicy Górnej	7 311 371,65
ogółem			80 127 818,14

Lista projektów wybranych przez Zarząd Województwa Małopolskiego do dofinansowania w ramach konkursu nr 7/2010/3.2.a dla Schematu 3.2 A – Dziedzictwo kulturowe i rewaloryzacja układów przestrzennych Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013 (w zł)

lp.	wnioskodawca	nazwa projektu	dotacja MRPO
1.	Gmina Skawina	Remont adaptacyjny dworu Dzieduszyckich w Radziszowie	3 861 240,00
2.	Gmina Miasta Tarnowa	Rewaloryzacja budynku Bractwa Strzeleckiego w Tarnowie wraz z otoczeniem i adaptacja na potrzeby Galerii Miejskiej	3 273 721,42
3.	Fundacja Aktywnej Ochrony Zabytków Techniki i Dziedzictwa Kulturowego JANUS	Otwarta twierdza – budowa otwartego rozproszonego ekomuzeum cywilizacji i wojny XIX i XX w. – etap I	2 182 643,56
4.	Komitet Kopca Kościuszki w Krakowie	Utworzenie Centrum Konferencyjno-Wystawienniczego im. Tadeusza Kościuszki w zabytkowej kurtynie I–V południowej w Forcie nr 2 „Kościuszkę”	4 000 000,00
5.	Muzeum Żup Krakowskich Wieliczka	Przystosowanie zabytkowych komór Aleksandrowice I i II do pełnienia funkcji muzealno-kulturalnych	2 030 139,00
6.	Klasztor Sióstr Norbertanek	Przebudowa zabytkowego spichlerza w zespole klasztorowym SS. Norbertanek w Imbramowicach na cele kulturowe wraz z rewitalizacją dziedzińca klasztorowego	3 999 368,49
7.	Gmina Korzenna	Nowe dzieło w starych ramach. Rewitalizacja zabytkowego założenia parkowo-dworskiego w Korzennej – etap I	2 063 568,60
8.	Muzeum Okręgowe w Tarnowie	Rewaloryzacja i modernizacja siedziby Muzeum Okręgowego w Tarnowie	3 999 999,34
9.	Gmina Czernichów	Adaptacja Kaplicy Różańcowej w Czernichowie na Gminną Galerię Sztuki	1 387 130,72
10.	Gmina Ciężkowice	Adaptacja zabytkowego budynku ratusza w Ciężkowicach dla potrzeb promocji dziedzictwa kulturowego	2 422 913,00

11.	Gmina Tarnów	Rewitalizacja centrum wsi Zawada w otoczeniu zabytkowego kościoła z XV wieku na Szlaku Architektury Drewnianej	611 218,96
12.	Stowarzyszenie na rzecz ochrony i promocji sztuki sakralnej ARS SACRA	Remont i konserwacja zabytkowych kościołów na terenie województwa małopolskiego	2 904 880,62
13.	Kopalnia Soli „Wieliczka” S.A.	Rozwój produktu dziedzictwa kulturowego poprzez udostępnienie komór Lill Górna i Kazanów w Kopalni Soli „Wieliczka”	1 703 922,51
ogółem			34 440 746,22

Załącznik nr 13 – Lista projektów wybranych przez Zarząd Województwa Małopolskiego do dofinansowania w ramach konkursu dla Schematu 6.1 A MRPO w latach 2010-2011¹³³

Lista projektów wybranych przez Zarząd Województwa Małopolskiego do dofinansowania w ramach konkursu nr 15/2008/6.1.a dla Schematu 6.1 A – Projekty realizowane wyłącznie w ramach programów rewitalizacji Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013 (w zł)			
lp.	wnioskodawca	nazwa projektu	dotacja MRPO
1.	Centrum Kultury, Sportu i Turystyki w Kalwarii Zebrzydowskiej	Modernizacja i adaptacja starego kina na budynek wielofunkcyjny w Kalwarii Zebrzydowskiej	777 963,20
2.	Gmina Andrychów	Poprawa funkcjonalności i estetyki przestrzeni publicznej centralnej części miasta Andrychów – etap II	6 193 346,25
3.	Gmina Rabka-Zdrój	Kompleksowa rewitalizacja Parku Zdrojowego	6 199 791,92
4.	Miasto i Gmina Uzdrowskowa Muszyna	Przygotowanie strefy aktywności gospodarczej „Zapopradzie” – rewitalizacja dawnej dzielnicy uzdrowskiej Muszyny	4 867 210,68
5.	Miasto Nowy Sącz	Przebudowa i modernizacja historycznych placówek oświatowych na Starym Mieście w Nowym Sączu jako spójna oferta edukacyjna dla dzieci i młodzieży	8 943 359,40
6.	Gmina Wadowice	Rewitalizacja przestrzeni publicznej wadowickiego rynku i ulic sąsiednich wraz z infrastrukturą komunalną i drogową	8 368 402,56
7.	Gmina Dobczyce	Regionalne Centrum Oświatowo-Sportowe w Dobczycach – etap I, dokończenie budowy budynku wielofunkcyjnego	15 000 000,00
8.	Gmina Myślenice	Podopasz E – rewitalizacja Zarabia: park miejski, rozbudowa centrum sportu i rekreacji, budowa strzelnicy, kortów, skate parku	8 172 800,87
9.	Gmina Miejska Gorlice	Rewitalizacja Starówki / Przebudowa ulic i placów w obrębie Starówki Gorlic	13 547 483,76
10.	Gmina Wieliczka	Rewitalizacja ciągów komunikacyjnych, skwerów i placów w centrum miasta Wieliczka – strefa inwestycyjna I – etap I	9 513 966,91
11.	Gmina Trzebinia	Rewitalizacja miasta Trzebinia etap I – przebudowa płyty rynku wraz z budową parkingu oraz renowacją gminnych budynków w centrum miasta	12 839 758,00
12.	Gmina Żabno	Modernizacja centrum miasta z elementami rewitalizacji rynku w Żabnie – sześć elementów inwestycyjnych	4 587 052,47
13.	Gmina Alwernia	Adaptacja budynku i rozbudowa przedszkola w Alwerni	2 055 441,66
14.	Gmina Miasta Tarnowa	Program zapewnienia harmonii estetycznej i urbanistycznej centrum miasta	6 397 946,21
15.	Gmina Wolbrom	Remont i modernizacja budynku Centrum Kultury Promocji i Informacji etap I	699 084,19
16.	Gmina Miejska Kraków	Budowa kładki pieszo-rowerowej przez Wisłę „Kazimierz–Podgórze” na odcinku pomiędzy mostami Piłsudskiego i Powstańców Śląskich	15 000 000,00
17.	Gmina Libiąż	Rewitalizacja przestrzeni miejskiej w rejonie 1 Maja i Górnicej – głównych ulic miasta Libiąża – etap I	2 786 135,53
18.	Gmina Olkusz	Rewitalizacja i ochrona olkuskiej Starówki	15 000 000,00
19.	Teatr Ludowy	Teatr Ludowy – modernizacja	699 346,56
20.	Miasto i Gmina Piwniczna-Zdrój	Rewaloryzacja obszaru zdrojowo – uzdrowskiego Piwnicznej-Zdrój, zagospodarowanie bulwarów nad Popradem i terenów w otoczeniu Pijalni Wód Mineralnych	5 385 023,00
21.	Gmina Stary Sącz	Rozwój sfery związanej z wydarzeniami kulturowymi: Źródło św. Kingi – urządzenie przestrzeni pieszej	669 968,44
22.	Gmina Chełmek	Budowa centrum miasta Chełmek wraz z zapleczem rekreacyjnym – etap I	8 419 085,00
23.	Gmina Biecz	Rewitalizacja układu staromiejskiego miasta Biecz dla rozwoju produktu turystycznego – część I	5 929 623,00

¹³³ Uchwała Nr 1355/09 Zarządu Województwa Małopolskiego z dnia 26.11.2009 r., zmieniona ostatecznie uchwałą Nr 1528/11 Zarządu Województwa Małopolskiego z dnia 15 grudnia 2011 r. (dane dotyczące zadań i kwot podano na podstawie uchwał, a nie zawartych umów).

24.	Gmina Brzesko	Rewitalizacja rynku w Brzesku	4 433 831,51
25.	Gmina Miasto Zakopane	Rewitalizacja Parku Miejskiego i przebudowa placu Niepodległości w Zakopanem w celu dostosowania do potrzeb mieszkańców i wymogów ruchu turystycznego	4 896 035,00
26.	Gmina – Miasto Nowy Targ	Rewitalizacja centrum Nowego Targu	12 450 819,76
27.	Gmina Sułkowice	Budowa zalewu rekreacyjnego w Sułkowicach	2 557 661,82
28.	Gmina Krzeszowice	Rewitalizacja centrum Krzeszowic z przywróceniem funkcji obsługi turystyki uzdrowskiej i kulturowej	9 249 224,80
29.	Gmina Ciężkowice	Rewitalizacja centrum kulturalno-rekreacyjnego w miejscowości Ciężkowice	1 725 011,00
30.	Gmina Miasto Mszana Dolna	Rewitalizacja centrum miasta Mszana Dolna wraz z przywróceniem funkcji rynku	12 098 723,08
31.	Gmina Kęty	Przebudowa przestrzeni Rynku w Kętach	3 997 730,53
32.	Gmina Świątniki Górne	Modernizacja budynku remizy Ochotniczej Straży Pożarnej	744 336,60
33.	Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym, Koło w Wolbromiu	Rozbudowa Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczego w Wolbromiu, ul. Skalska 22	3 812 410,00
34.	Gmina Dąbrowa Tarnowska	Modernizacja i rozwój obiektów infrastruktury społecznej na osiedlu Westerplatte w Dąbrowie Tarnowskiej	3 885 000,00
35.	Gmina Zator	Rewitalizacja miejskiej strefy rekreacji sportowej w Zatorze wraz z parkingiem oraz placu aktywnego wypoczynku przy przedszkolu w Zatorze	1 903 983,75
36.	Gmina Miasta Bochnia	Park rodzinny „Uzbornia”	5 670 853,00
37.	Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości, ul. Piastowska 15 w Chrzanowie	Modernizacja budynku mieszkalnego, ul. Piastowska 15 w Chrzanowie	884 820,00
38.	Gmina Wadowice	Rewitalizacja przestrzeni publicznej ulicy Zatorskiej i ulic przyległych poprzez nadanie jej funkcji deptaka wraz z infrastrukturą komunalną	2 771 918,00
39.	Gmina Chrzanów	Rewitalizacja Centrum Chrzanowa – etap III „Tysiąc Kamieni” – przebudowa placu 1000-lecia	5 621 256,41
40.	Gmina Skawina	Przebudowa Rynku w Skawinie – Rynek i jego okolica wizytówką miasta	9 017 519,00
41.	Miasto Grybów	Budowa przedszkola samorządowego wraz z zagospodarowaniem terenu położonego wokół budynku	1 959 147,25
42.	Gmina Alwernia	Rewitalizacja Rynku w Alwerni z zachowaniem jego obecnej funkcji w postaci założenia parkowego	1 281 089,32
43.	Miasto Grybów	Kompleksowa renowacja Rynku	912 009,00
44.	Gmina Myślenice	Podobszar B – rewitalizacja zabytkowego Rynku, parku Jordana oraz renowacja zabytkowego cmentarza przy kościółku św. Jakuba	2 723 436,61
45.	Gmina Krzeszowice	Budowa przedszkola integracyjnego w Krzeszowicach	4 828 208,95
46.	Gmina Miasta Bochnia	Przebudowa średniowiecznego Rynku w Bochni	1 637 285,00
47.	Gmina Żabno	Remont Szkoły Podstawowej w Żabnie	4 236 617,98
48.	Gmina Skawina	Przebudowa budynku Biblioteki Miejskiej i utworzenie Muzeum Miasta	544 942,30
49.	Gmina – Miasto Nowy Targ	Rozbudowa i modernizacja obiektów sportowych	12 542 488,07
ogółem			278 439 148,35

Załącznik nr 14 – Wykaz dotacji udzielonych z budżetu Województwa Małopolskiego w konkursie ofert w dziedzinie turystyki pn. *Małopolska Gościńna* w latach 2010-2011¹³⁴

Wykaz dotacji udzielonych w otwartym konkursie ofert w dziedzinie turystyki pn. <i>Małopolska Gościńna</i> w 2010 roku (w zł)			
lp.	wnioskodawca	nazwa zadania	dotacja
A. Otwarty Szlak Architektury Drewnianej – powierzenie zadania			
1.	Małopolska Organizacja Turystyczna	Otwarty Szlak Architektury Drewnianej	450 000
B. Agroturystyka w Małopolsce – powierzenie zadania			
1.	Sądecka Organizacja Turystyczna	Prezentacja oferty agroturystycznej Małopolski podczas targów Agrotavel w Kielcach	20 000

¹³⁴ Uchwała Nr 33/10 Zarządu Województwa Małopolskiego z dnia 12 stycznia 2010 r. w sprawie rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych Województwa Małopolskiego w dziedzinie turystyki w 2010 r. pn. *Małopolska Gościńna*. Uchwała Nr 435/11 Zarządu Województwa Małopolskiego z dnia 14 kwietnia 2011 r. w sprawie rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych Województwa Małopolskiego w dziedzinie turystyki w 2011 r. pn. *Małopolska Gościńna* (dane dotyczące zadań i kwot podano na podstawie uchwał, a nie zawartych umów)

2.	Sądecka Organizacja Turystyczna	„Markowe produkty małopolskiej wsi – stworzenie oferty gospodarstw produktowych”	50 000
C. Budowa, rozwój i promocja markowych produktów turystycznych Małopolski (powierzenie / wsparcie zadania)			
1.	Katolickie Centrum Edukacji Młodzieży KANA	Szlak Sanktuariów Sądeckizny – przewodnik	7 000
2.	Parafia Prawosławna w Bartnem	Ścieżka przyrodniczo-historyczna Bartne – Roztoka – Świerżowa – Krzyż Papieski	5 000
3.	Centrum Promocji i Kultury w Michałowicach	Szlakiem Doliny Dłubni V	5 000
4.	Małopolska Organizacja Turystyczna	„Małopolska aktywnie i sportowo 2”	27 000
5.	Centrum Kultury w Korzennej	Majówka na Bukowcu	5 000
6.	ZHP Chorągiew Krakowska Komenda Hufca Kraków	Szlak Czarnych Stóp	18 000
7.	Stowarzyszenie „Willa Decjusza”	Szlak Renesansu w Małopolsce, etap 2010	37 000
8.	Parafia Rzymskokatolicka przy Bazylice Grobu Bożego w Miechowie	Promocja Małopolskiego Szlaku Bożogrobców	9 000
9.	PTTK Oddział „Ziemi Tarnowskiej”	Szlak Świętych i Błogosławionych Diecezji Tarnowskiej – kontynuacja szlaku oznakowanego w 2009 r.	9 000
10.	Stowarzyszenie Pogranicza	Wytyczenie i oznakowanie przyrodniczej ścieżki spacerowej nad jeziorem w Klimówce	18 000
11.	Opactwo Benedyktynów w Tyńcu	Pocztówka dźwiękowa	7 000
12.	Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Tokarni	Kalwaria Tokarska – modernizacja i promocja szlaku turystyki pielgrzymkowej	18 000
13.	Tatrzańska Agencja Rozwoju, Promocji i Kultury	Europejskie spotkania produktów regionalnych	28 000
14.	Fundacja NADwyraz	Szlak Tradycyjnego Rzemiosła – rozwój markowego produktu turystycznego Małopolski	18 000
15.	Stowarzyszenie Pogranicza	Promocja i wzbogacenie oferty Traktu Maziarskiego	11 000
16.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Jakuba Apostoła w Węclawicach	Małopolska Droga Świętego Jakuba – promocja w Roku Świętym	28 000
17.	Sądecka Organizacja Turystyczna	Małopolska Miodowa Kraina	72 000
18.	Wadowickie Centrum Kultury im. Marcina Wadowity	Rozwój i renowacja Szlaku Karola Wołyty w Wadowicach	14 000
19.	Małopolski Klub Rekreacji i Turystyki konnej im. 21. Pułku Ułanów Nadwiślańskich, Kraków	XII Międzynarodowa Pielgrzymka Konna i Zaprzęgów Konnych do Kalwarii Zebrzydowskiej dla uczczenia pamięci żołnierzy polskich – bohaterów września 1939 r. – niedziela 22 sierpnia 2010 r.	9 000
20.	PTTK Oddział Ziemi Tarnowskiej	Szlak Frontu Wschodniego I Wojny Światowej	50 000
21.	Fundacja Rozwoju Regionu Jeziora Czorszyńskiego	Rowerem po Trzech Krainach	36 000
22.	Centralny Ośrodek Turystyki Górskiej PTTK	Karpacki Szlak Rowerowy – promocja szlaku szansą na budowę produktu regionalnego turystyki rowerowej w Małopolsce	18 000
23.	Towarzystwo Sportowo-Turystyczne „COMPASS”	Rozwój oferty oraz aktywizacja produktów turystyki rowerowej w Małopolsce poprzez budowę trasy rowerowej i organizację maratonów rowerowych	27 000
24.	Muzeum im. Prof. Stanisława Fischera w Bochni	Rozwój Regionalnej Sieci Tras i Szlaków Rowerowych Ziemi Bocheńskiej (Solna Magistrała Rowerowa „Sal de Bohegna”)	18 000
25.	Fundacja „Partnerstwo dla Środowiska”	Certyfikat „Przyjazny Rowerom” – bezpieczne przystanie dla rowerzystów w Małopolsce	27 000
26.	Europejskie Stowarzyszenie Cyklistów KELLYS-TEAM	Małopolska widziana z roweru	18 000
27.	Sądecka Organizacja Turystyczna	Renowacja Karpackiego i Sądeckiego Szlaku Rowerowego w Małopolsce	15 000
28.	Centralny Ośrodek Turystyki Górskiej PTTK	Zimowa turystyka aktywna – popularyzacja walorów regionu przyjaznych dla jej rozwoju	40 500
29.	Stowarzyszenie Rozwoju Sołectwa Krzywa	„Śnieżne trasy przez lasy” projekt narciarskich tras biegowych i turystycznych w Beskidzie Niskim.	27 000
30.	Miejski Ośrodek Kultury i Sportu w Szczawnicy	Szlak Godeł Szalayowskich – osobliwość turystyczna Szczawnicy – III etap	36 000
31.	Stowarzyszenie „Medycyna Polska”	Małopolski Festiwal Wód Leczniczych na Szlaku Uzdrawisk Galicyjskich	18 000
32.	Parafialny Uczniowski Klub Sportowy „Jaworzynka” Krynica-Zdrój	„Nordic walking” – popularyzacja turystyki pieszej w Krynicy-Zdroju	13 500
33.	GOPR Grupa Podhalańska	Organizacja szkoleń z zakresu bezpiecznego uprawiania turystyki w górach	41 500
34.	PTTK Oddział w Krakowski	Bezpieczne uprawianie turystyki w górach i na akwenach wodnych	10 000
35.	Sądecko-Podhalański Okręgowy Związek Żeglarski	Szkolenia z zakresu bezpiecznego uprawiania turystyki na akwenach wodnych	9 000

36.	Małopolska Organizacja Turystyczna	Organizacja prezentacji turystycznych Małopolski na krajowych i zagranicznych targach turystycznych w 2010 roku	450 000
37.	Małopolska Organizacja Turystyczna	Organizacja wizyt studyjnych dla dziennikarzy zagranicznych po atrakcjach turystycznych Małopolski	45 000
38.	Krakowska Izba Turystyki	Study tour dla zagranicznych mediów przemysłu spotkań	18 500
39.	Małopolska Organizacja Turystyczna	Kongres Unii Belgijskich Profesjonalnych Biur Podróży	22 500
40.	Krakowska Izba Turystyki	Budowa i rozwój produktu historycznego Małopolski: warsztaty, wydawnictwo, serwis www, profil na portalach społecznościowych, promocja podczas bitwy pod Grunwaldem ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa kulturowego	18 000
41.	Miechowski Dom Kultury	Szlakiem Przydrożnych Kapliczek i Krzyży Ziemi Miechowskiej	5 000
42.	Opactwo Benedyktynów w Tyńcu	Nagłośnienie i promocja ścieżek kulturowo-edukacyjnych Opactwa Benedyktynów w Tyńcu	30 000
43.	Małopolski Klub Rekreacji i Turystyki Konnej im. 21. Pułku Ułanów Nadwiślańskich	X jubileuszowa tradycyjna impreza integracyjna na Szlaku Architektury Drewnianej „Jazda dla dzieci na koniach za jedną marchewkę dla konia” w parku Domu Pomocy Społecznej im. św. Brata Alberta w Izdebniku w niedzielę 25 kwietnia 2010 r.	5 000
44.	Małopolskie Forum Współpracy z Polonią	Małopolska medialna – promocja markowych produktów turystycznych Małopolski poprzez dziennikarzy polonijnych i krajowych	7 500

D. Rozwój, renowacja i aktywizacja szlaków turystycznych w regionie (wsparcie zadania)

1.	PTTK Oddział Ziemi Tarnowskiej	Prace znakarskie na szlakach pieszych i rowerowych Ziemi Tarnowskiej	13 500
2.	Centralny Ośrodek Turystyki PTTK	Małopolski Szlak Papieski im. Jana Pawła II – renowacja szlaku i jego promocja	45 000
3.	PTTK Oddział Ziemi Limanowskiej	Rozwój, renowacja i aktywizacja szlaków turystycznych w regionie	36 000
4.	Związek Gmin Jurajskich	Bezpieczna Jura 2010	8 000
5.	Centrum Kultury i Sztuki im. Ady Sari w Starym Sączu	Doposażenie w małą infrastrukturę Małopolskiego Szlaku Papieskiego im. Jana Pawła II w Beskidzie Sądeckim	9 500
6.	Miechowskie Stowarzyszenie Gmin Jaksa. Lokalna Grupa Działania	Rowerowy Szlak Kościuszkowski, II etap. Odnowienie istniejącego oznakowania w postaci kierunkowskazów wraz z jego uzupełnieniem poprzez wprowadzenie znaków malowanych	9 000
7.	PTTK Oddział Krakowski	Utrzymanie sieci szlaków turystycznych pieszych i rowerowych	18 000
8.	PTTK Oddział Wojskowy im. gen. J. Bema	43. Centralny Zlot Przodowników Turystyki Motorowej PTTK „Małopolska 2010”	5 000
9.	Miejski Ośrodek Kultury w Rabce-Zdroju	XI Gwiazdzisty Zlot Turystyczny Szlakami Jana Pawła II	7 000
10.	PTTK Oddział Krakowski	Akcja „Nie siedź w domu – idź na wycieczkę”	18 000
11.	Centrum Kultury w Korzennej	Małopolskie Perełki	3 000
12.	Centrum Kultury i Promocji w Brzeżnicy	Wędrujemy Szlakami Naszej „Małej Ojczyzny” – wycieczki krajoznawczo-turystyczne i trasy pielgrzymkowe seniorów	7 000
ogółem			2 050 000

Wykaz dotacji udzielonych w otwartym konkursie ofert w dziedzinie turystyki pn. *Małopolska Gościnna* w 2011 roku (w zł)

lp.	wnioskodawca	nazwa zadania	dotacja
A. Rozwój produktu markowego – w szczególności turystyki miejskiej, kulturowej oraz religijnej (powierzenie / wsparcie zadania)			
1.	Stowarzyszenie „Willa Decjusza”	Szlak Renesansu w Małopolsce, etap 2011	25 000
2.	PTTK Oddział Ziemi Tarnowskiej	Szlak Frontu Wschodniego I Wojny Światowej, etap II	50 000
3.	Małopolska Organizacja Turystyczna	Małopolska Trasa Smakoszy – certyfikacja regionalnych karczm Małopolski jako element podnoszenia jakości usług turystycznych	15 000
4.	Małopolski Klub Rekreacji i Turystyki Konnej im. 21. Pułku Ułanów Nadwiślańskich	XIII Międzynarodowa pielgrzymka konna i zaprzęgów konnych do Kalwarii Zebrzydowskiej dla uczczenia pamięci żołnierzy polskich – bohaterów września 1939 r. w niedzielę 4 września 2011 r.	8 000
5.	Centralny Ośrodek Turystyki Górskiej PTTK w Krakowie	Małopolski Szlak Papieski im. Jana Pawła II – rozwój turystyki religijnej w Małopolsce	15 000
6.	Parafia Rzymskokatolicka pw. Wniebowzięcia NMP w Niegowici	Wzbogacenie oferty pielgrzymkowej Niegowici o ogrody pamięci Karola Wojtyły	5 000
7.	Fundacja NADwyraz	Szlak Tradycyjnego Rzemiosła Małopolski 2011 – rozwój i aktywizacja	15 000
8.	Stowarzyszenie „Gniazdo – Ziemia Proszowicka”	Szlak Schronów II Wojny Światowej „Stellung – Proszowice” – nasze dziedzictwo	15 000

9.	Parafia Rzymskokatolicka pw. NMP i św. Jakuba w Brzesku	Popularyzacja, promocja, uzupełnienie oznakowania Szlaku św. Jakuba Apostoła wzdłuż drogi „Via Regia”, od wschodniej granicy woj. małopolskiego przez Tuchów, Tarnów, Brzesko, Bochnię, Niepołomice, Wieliczkę do Krakowa, poprzez wydanie przewodników i folderów oraz wykonanie dodatkowych elementów oznakowania szlaku	7 000
10.	PTTK Oddział Krakowski im. ks. Karola Wojtyły	Nie siedź w domu – idź na wycieczkę	7 000
B. Rozwój produktu markowego – turystyka na terenach wiejskich (powierzenie / wsparcie zadania)			
1.	Sądecka Organizacja Turystyczna	Specjalizacja oferty agroturystycznej	25 000
2.	Sądecka Organizacja Turystyczna	Małopolska Agroturystyka – promocja oferty agroturystycznej Małopolski opartej na ofercie gospodarstw produktowych	10 000
C. Rozwój produktu markowego – turystyka rekreacyjna, aktywna i specjalistyczna (wsparcie zadania)			
1.	Fundacja Wspierania Rozwoju Wspinaczki „WSPINKA”	Jura markowym produktem turystyki aktywnej i specjalistycznej	7 000
2.	Związek Gmin Jurajskich	Szlak Orlich Gniazd. Opracowanie koncepcji komunikacji marketingowej, doposażenie szlaku zgodnie z wypracowanym wizerunkiem marki	10 000
3.	Stowarzyszenie Turystyki i Rekreacji Kajakowej „Dunajec” z Krakowa	LXX Jubileuszowy Międzynarodowy Spływ Kajakowy im. Tadeusza Piłarskiego na Dunajcu	4 000
4.	Stowarzyszenie „Medycyna Polska”	Dziecięcy Małopolski Festiwal Wód Leczniczych	10 000
5.	Grupa Inicjatyw Lokalnych „GIL”	Wędrówki piesze po gminie Bukowinie Tatrzańskiej – budowa zintegrowanego systemu szlaków pieszych i ścieżek spacerowych	6 000
6.	Grupa Regionalna GOPR Grupa Podhalańska	Rozwój i aktywizacja produktów turystyki aktywnej i bezpiecznej w Dolinie Rabki, Gorców i Beskidu Wyspowego	18 000
7.	Sądecka Organizacja Turystyczna	Renowacja Wielokulturowego i Karpackiego Szlaku Rowerowego	10 000
8.	Małopolska Organizacja Turystyczna	Małopolska dla zmotoryzowanych – turystyka campingowa	7 000
9.	PTTK Oddział Krakowski	Utrzymanie sieci znakowanych szlaków turystycznych pieszych i rowerowych wraz z doposażeniem w małą infrastrukturę	7 000
10.	Centralny Ośrodek Turystyki Górskiej PTTK w Krakowie	Popularyzacja markowego produktu turystyki rowerowej pn. <i>Karpacki Szlak Rowerowy</i>	10 000
11.	Stowarzyszenie Rozwoju Sołectwa Krzywa	Śnieżne trasy przez lasy – etap II	7 000
12.	PTTK Oddział Ziemi Tarnowskiej	Prace renowacyjne na turystycznych szlakach rowerowych Ziemi Tarnowskiej	7 000
ogółem			300 000

Załącznik nr 15 – Wybrane dane z ankiet monitorujących stan ochrony dziedzictwa kulturowego w gminach¹³⁵

lp.	nazwa gminy / powiatu	program opieki nad zabytkami (TAK = V; NIE = X)	ewidencja zabytków (TAK = V; NIE = X)	liczba zabytków nieruchomości wpisanych do gminnej ewidencji zabytków	plan zagospodarowania przestrzennego (TAK = V; NIE = X)	wielkość (w km ²) obszarów objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego oraz procent powierzchni gminy nimi objęty (pokrycie planistyczne)	wielkość obszarów chronionych (w km ²) w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego	ochrona zabytków i dóbr kultury współczesnej w planie zagospodarowania (TAK = V; NIE = X)	liczba obszarów objętych ochroną archeologiczną w planach miejscowych	zabytki na obszarze gminy wymagające podjęcia prac interwencyjnych/ratunkowych
1.	Alwernia / chrzanowski	X	V	325, w tym 157 zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków	V	75,30 (tj. 100% pokrycia planistycznego)	45,94	V	80	1. Kościół pw. MB Anielskiej i Stygmatorów św. Franciszka z Asyżu w zespole klasztorным Bernardynów / 2. Klasztor w zespole klasztorным Bernardynów / 3. Wapiennik w Grojcu
2.	Andrychów / wadowicki	X	V	416, w tym 5 wpisanych do rejestru zabytków	17 planów	100,39 (tj. 99,80% pokrycia planistycznego)	18	V	28	1. Cmentarz żydowski (kirkut) 2. Wiele obiektów wpisanych do gminnej ewidencji zabytków (domy mieszkalne, budynki gospodarcze)
3.	Babice / chrzanowski	X	X	brak	V	0,63 (tj. 1,15% pokrycia planistycznego)	0,59	X	0	brak informacji
4.	Biały Dunajec / tatrzański	brak informacji								
5.	Biecz / gorlicki	X	V	teren miasta: 51, w tym 16 wpisanych do rejestru, teren gminy: 142, w tym 5 wpisanych do rejestru	V	99,28 (tj. 100% pokrycia planistycznego)	brak wyliczeń powierzchniowych	V	43	1. Szpital dla ubogich (św. Ducha) 2. Dom Becza / 3. Cmentarz wojskowy nr 105 na Harcie wraz z kapliczką z okresu napoleońskiego
6.	Biskupice / wielicki	X	V	65 zabytków nieruchomości	V	41 (tj. 100% pokrycia planistycznego)	brak wyliczeń powierzchniowych	V	173	Szkoła (pustostan – nr 15/865)
7.	Bobowa / gorlicki	V	V	126, w tym 10 wpisanych do rejestru zabytków	V	4,977 (tj. ok. 69% pokrycia planistycznego)	ok. 3	V	7	1. Dwór rodziny Długoszkowskich 2. Cmentarz żydowski – kirkut na wzgórzu
8.	Bochnia gmina / bocheński	X	V	2101, w tym 14 wpisanych do rejestru zabytków	V	130,945 (tj. 99,95% pokrycia planistycznego)	Brak wyliczeń powierzchniowych	V	441	brak
9.	Bochnia miasto /	brak informacji								

¹³⁵ Opracowano na podstawie danych z ankiet pozyskanych od gmin z województwa małopolskiego. 154

	bocheński									
10.	Bolestaw / dąbrowski	X	V	1 zabytek nieruchomy	X		brak informacji			Kompleks dworsko-parkowy w Bolestawiu
11.	Bolestaw / olkuski	X	V	7 zabytków nieruchomych, w tym 4 wpisane do rejestrów zabytków	V	41,34 (tj. 100% pokrycia planistycznego)	brak wyliczeń powierzchniowych	V	45	Oficyna dworska w zespole dworskim w Krzykawce
12.	Borzęcin / brzeski	X	V		X		brak informacji	X	0	brak
13.	Brzesko / brzeski	X	V		16 planów	2,8 (tj. 23,66% pokrycia planistycznego)	brak wyliczeń powierzchniowych	brak informacji	brak danych	Zespół dworski w Okocimiu
14.	Brzeszcze / oświęcimski	V	X	w trakcie opracowywania	V	45,72 (tj. 100% pokrycia planistycznego)	brak wyliczeń powierzchniowych	V	brak danych	brak
15.	Brzeźnica / wadowicki	X	V	113 obiektów zabytkowych, w tym 14 zabytków nieruchomych wpisanych do rejestrów zabytków	V	65,51 (tj. 98,67% pokrycia planistycznego)	brak wyliczeń powierzchniowych	V	92	1. Spichlerz w Brzeźnicy / 2. Dwór w Brzeźnicy / 3. Spichlerz Brzeźnica / 4. Kapliczki / 5. Dwór w Kopytówce / 6. Oficyna Dworcowa w Kopytówce 7. Spichlerz w Kopytówce / 8. Stajnia w Kopytówce / 9. Kościół pw. Nawiedzenia NMP w Tłuczaniu
16.	Budzów / suski	brak informacji								
17.	Bukowina Tatrzańska / tatrzański	X	X	brak danych	17 planów	19,56 (tj. 14,83% pokrycia planistycznego)	brak wyliczeń powierzchniowych	V	0	brak
18.	Bukowno / olkuski	X	X	brak obiektów zabytkowych na terenie Miasta Bukowno	V	63,42 (tj. 98,18% pokrycia planistycznego)	brak obszarów chronionych	X	0	brak
19.	Bystra-Sidzina / suski	brak informacji								
20.	Charsznica / miechowski	V	V	26 zabytków nieruchomych	V	76,96 (tj. 98,31% pokrycia planistycznego)	brak wyliczeń powierzchniowych	V	149	brak
21.	Chelmek / oświęcimski	X	X	około 160 zabytków nieruchomych	14 miejscowych planów	1,746 (tj. 6,4% pokrycia planistycznego)	obowiązujące plany nie obejmują obszarów chronionych	X	0	brak
22.	Chelmiec / nowosądecki	brak informacji								
23.	Chrzanów / chrzanowski	X	V	243 zabytki nieruchome, w tym 11 wpisanych do rejestrów zabytków	V	11,45 (tj. ok. 14% pokrycia planistycznego)	1,25	V	2	1. Park pałacowy w Chrzanowie- Kościelcu / 2. Piec kręgowy typu Hoffman w Płazie
24.	Ciężkowice / tarnowski	X	X	brak	X		brak informacji	X	0	brak

25.	Czarny Dunajec / nowotarski	X	V	1100, w tym 115 wpisanych do rejestru zabytków	V	217,27 (tj. 99,7% pokrycia planistycznego)	brak wyliczeń powierzchniowych	V	0	brak
26.	Czchów / brzeski	X	X	53 zabytki nieruchome oraz 10 stanowisk archeologicznych (województwo ewidencja)	X		brak informacji			brak
27.	Czernichów / krakowski	X	X	brak	4 plany	ok. 0,59 (tj. 0,70% pokrycia planistycznego)	0,05	X	0	1. Kaplica Różańcowa w Czernichowie / 2. Zespół dworski w Przegini Narodowej / 3. Dawny budynek OSP w Wołowicach
28.	Czorsztyń / nowotarski	X	V	60 zabytków nieruchomych, w tym 3 wpisane do rejestru zabytków	V	40 (tj. 64,80% pokrycia planistycznego)	brak wyliczeń powierzchniowych	V	22	brak
29.	Dąbrowa Tarnowska / dąbrowski	V	V	63, w tym 5 wpisanych do rejestru zabytków	21 planów	115,98 (tj. ok. 1% pokrycia planistycznego)	brak obszarów chronionych	X	3	1. Park Pałacowy / 2. Synagoga 3. Brama Lubomirskich 4. Kościół pw. Wszystkich Świętych
30.	Dębno / brzeski	X	V	brak informacji	V	81,51 (tj. 100% pokrycia planistycznego)	brak wyliczeń powierzchniowych		260	Zabytkowe pomniki nagrobne na cmentarzu parafialnym w Dębnie
31.	Dobczyce / myślenicki	X	V	398, w tym 8 zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru	V	66,40 (tj. 100% pokrycia planistycznego)	brak wyliczeń powierzchniowych	V	34	brak
32.	Dobra / limanowski	V	V	85 oraz 4 zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków	V	109 (tj. 100% pokrycia planistycznego)	59,22	V	11	Kościół pw. św. Mikołaja Biskupa w Skrzydziej
33.	Drwinia / bocheński	X	V	129, w tym 4 wpisane do rejestru zabytków	3 plany miejscowe	108 (tj. ok. 100% pokrycia planistycznego)	0,44	V	69	brak
34.	Gdów / wielicki	V	X	485, w tym 15 zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków	V	ok. 100 (tj. ok. 92% pokrycia planistycznego)	2,18	V	320	brak
35.	Gnojnik / brzeski	X	X	brak	V	54,87 (tj. 99,96% pokrycia planistycznego)	brak wyliczeń powierzchniowych	V	151	brak
36.	Gołcza / miechowski	X	V	10 zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków	V	90,27 (tj. 100% pokrycia planistycznego)	ok. 20,6	V	181	Zespół dworski: dwór, park, figura MB w Czaplach Małych

37.	Gorlice / gorlicki miasto	X	V	376, w tym 16 obiektów w rejestrze zabytków wpisanych do rejestru zabytków	V	23,56 (tj. 100% pokrycia planistycznego)	0,4	V	2	Cmentarz żydowski
38.	Gorlice / gorlicki	X	V	26 zabytków nieruchomości	V	103 (tj. ok. 100% pokrycia planistycznego)	brak wyliczeń powierzchniowych	brak informacji	brak informacji	brak
39.	Gręboszów / dąbrowski	X	X	brak	X					Kapliczka św. Kazimierza w Kozłowie
40.	Gromnik / tarnowski	X	V	84 zabytki nieruchome	V	70 (tj. 100% pokrycia planistycznego)	brak wyliczeń powierzchniowych	V	123	1. Kaplica w Siemiechowie, 2. Cmentarze wojskowe (ogrodzenia, nagrobki)
41.	Gródek nad Dunajcem / nowosądecki	X	V	8 zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków	V	88 (tj. 100% pokrycia planistycznego)	brak wyliczeń powierzchniowych	V	58	Ruiny zamku, przed 1370 r.
42.	Grybów gmina / nowosądecki	X	X		V	153 (tj. 100% pokrycia planistycznego)	brak wyliczeń powierzchniowych	V	4	brak
43.	Grybów – miasto / nowosądecki	brak informacji								
44.	Igołomia-Wawrzeńczyce krakowski /	X	X		V	62,6 (tj. 100% pokrycia planistycznego)	ok. 12	V	74	Dawny Dwór w Tropiszowie wraz z parkiem
45.	Iwanowice / krakowski	brak informacji								
46.	Iwkowa / brzeski	X	V	4 zabytki nieruchome	punktowy plan zagospodarowania przestrzennego na kilka działek w miejscowości Wojakowa	0,11 (tj. 0,23% pokrycia planistycznego)	brak wyliczeń powierzchniowych	X	0	brak
47.	Jabłonka / nowotarski	brak informacji								
48.	Jerzmanowice-Przebinia / krakowski	X	V	40 zabytków nieruchomości, w tym 5 wpisanych do rejestru	40 planów	68,39 (tj. 100% pokrycia planistycznego)	57,52	V	0	brak
49.	Jodłownik / limanowski	X	V	179 zabytków nieruchomości, w tym 6 wpisanych do rejestru	V	71,67 (100% pokrycia planistycznego)	brak wyliczeń powierzchniowych	V	19	brak
50.	Jordanów miasto / suski	X	V	75 zabytków nieruchomości, w tym 5 wpisanych do rejestru zabytków	V	20 (tj. 100% pokrycia planistycznego)	teren całego miasta	V	10	1. Budynek „Poczekaj” / 2. Drewniany dwór „Chrobacze” z ogrodem dworskim i alejami dojazdowymi / 3. Przydrożne kapliczki z XVII i XVIII w.

51.	Jordanów gmina / suski gmina	X	X	brak	V	92,44 (tj. 100% pokrycia planistycznego)	0,12	V	2	brak
52.	Kalwaria Zebrzydowska / wadowicki	X	V	197 zabytków nieruchomych	V	75,32 (tj. 100% pokrycia planistycznego)	brak wyliczeń powierzchniowych	V	brak informacji	1. Zespół Dworsko-Parkowy w Brodach / 2. Pojedyncze obiekty z gminnej ewidencji zabytków
53.	Kamienica / limanowski	X	X	82 zabytki nieruchome	V	52,80 (55% pokrycia planistycznego)	brak wyliczeń powierzchniowych	V	0	brak
54.	Kamionka Wielka / nowosądecki	X	V	4 zabytki nieruchome wpisane do rejestru	V	63 (tj. 100% pokrycia planistycznego)	brak wyliczeń powierzchniowych	V	0	brak
55.	Kęty / oświęcimski	X	X	brak	11 planów	76,08 (tj. 100% pokrycia planistycznego)	0,72	V	11	brak
56.	Klucze / olkuski	X	X		V	117,45 (tj. 98,36% pokrycia planistycznego)	1,3	V	106	brak
57.	Kłaj / wielicki	brak informacji								
58.	Kocmyrzów-Luborzyca / krakowski	brak informacji								
59.	Koniusza / proszowicki	X	V	10 zabytków nieruchomych	V	88 (tj. 99,40% pokrycia planistycznego)	8	V	123	1. Dwór w Biórkowie Wielkim 2. Park w Dalewicach 3. Dwór Wierzbnie
60.	Korzenna / nowosądecki	X	X	brak	V	69 (tj. 64,60% pokrycia planistycznego)	brak wyliczeń powierzchniowych	V	70	1. Budynek dawnego dworu w Lipnicy Wielkiej / 2. Park w Lipnicy Wielkiej / 3. Założenie parkowe w Korzennej
61.	Koszyce / proszowicki	brak informacji								
62.	Kościelisko / tatrzański	X	V	436, w tym 2 zabytki nieruchomości wpisane do rejestru oraz ok. 50 obiektów zabytkowych (zespoły szafasów)	V	ok. 45,3 (tj. ok. 33% pokrycia planistycznego)	brak wyliczeń powierzchniowych	V	0	obiekty prywatne
63.	Kozłów / miechowski	brak informacji								
64.	Kraków / Miasto Kraków	V	V	ok. 7500 zabytków nieruchomych, w tym 1155 wpisanych do rejestru zabytków	78 planów	102,166 (tj. 31% pokrycia planistycznego)	brak wyliczeń powierzchniowych	V	brak danych	1. Fort 50 „Prokocim” / 2. Fort 52 ½ „Skotniki” / 3. Fort 52 Borek / 4. Fort 52a Jugowice (Łpianka) / 5. Fort 48a Mistrzejowice / 6. Fort 48 Batowice / 7. Fort 50a „Lasówka” / 8. Fort 47 ½ „Sudoł”
65.	Krościenko nad Dunajcem / nowotarski	brak informacji								

66.	Krynica-Zdrój / nowosądecki	X	X	brak	ok. 70 (tzw. punktowych) planów	ok. 4 (tj. ok. 10% pokrycia planistycznego)	brak wyliczeń powierzchniowych	V	0	brak
67.	Krzeszowice / krakowski	V	V	309, w tym 32 zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków	wszystkie sołectwa w gminie posiadają mpzp, miasto Krzeszowice nie posiada mpzp (obowiązują punktowe zmiany planu)	122,6 (tj. 87,92% pokrycia planistycznego)	brak wyliczeń powierzchniowych	V	15	1. Zamek Tenczyn w Rudnie 2. Pałac Potockich w Krzeszowicach
68.	Książ Wielki / miechowski	X	V	32 zabytki nieruchome wpisane do rejestru	V	0,4533 (tj. 0,32% pokrycia planistycznego)	brak obszarów chronionych	X	0	1. Budynek Synagogi 2. Zespół klasztorny Augustianów
69.	Lanckorona / wadowicki	X	X	202, w tym 17 wpisanych do rejestru zabytków	V	40,6 (tj. 100% pokrycia planistycznego)	brak wyliczeń powierzchniowych	V	42	brak
70.	Laskowa / limanowski	X	X	156, w tym 6 wpisanych do rejestru zabytków	V	72,49 (tj. 99,94% pokrycia planistycznego)	66	V	0	brak
71.	Libiąż / chrzanowski	X	X	brak	5 planów	0,55 (tj. 0,96% pokrycia planistycznego)	0,002	V	0	brak
72.	Limanowa gmina / limanowski	X	V	5 zabytków nieruchomych	X	152 (tj. 100% pokrycia planistycznego)	brak wyliczeń powierzchniowych	V	0	brak
73.	Limanowa miasto / limanowski	X	V	86 zabytków nieruchomych	V	18,58 (tj. 97,78% pokrycia planistycznego)	brak wyliczeń powierzchniowych	V	0	1. Cmentarz wojenny Limanowa – Jabłoniec oraz kwatery z okresu I i II woj. św. zlokalizowane w obrębie cmentarza parafialnego / 2. Bazylika MB Bolesnej w Limanowej / 3. Park Miejski
74.	Lipinki / gorlicki	X	brak informacji	brak informacji	V	66,16 (tj. 100% pokrycia planistycznego)	15	V	1	brak
75.	Lipnica Murowana / bocheński	X	X	brak	V	60,62 (tj. 100% pokrycia planistycznego)	brak wyliczeń powierzchniowych	V	30	1. Budynek nr 30 w Lipnicy Murowanej tzw. „Izba Regionalna” 2. Dom Starościński 3. Dwór Ledóchowskich
76.	Lipnica Wielka / nowotarski	V	V	57 zabytków nieruchomych	V	67,47 (tj. 100% pokrycia planistycznego)	ok. 55	V	0	brak
77.	Lisia Góra / tarnowski	X	V	3 zabytki nieruchome	V	3,79 (tj. 3,60% pokrycia planistycznego)	brak wyliczeń powierzchniowych	brak informacji	0	brak

78.	Liszki / krakowski	X	V	99 obiektów, w tym 12 zabytków nieruchomych wpisanych do rejestrów zabytków	7 planów	39,18 (tj. 54,39% pokrycia planistycznego)	brak wyliczeń powierzchniowych	V	137	1. Dawny browar w Piekarach 2. Dom dla ubogich w Morawicy 3. Budynek gospodarczy dworu w Morawicy / 4. Zabudowania dworskie pałacu w Piekarach 5. Zespół pałacowy w Piekarach 6. Zespół pałacowy rodziny Suskich w Kryspinowie / 7. Budynek folwarczny w Kryspinowie 8. Kapliczka w Morawicy
79.	Lubień / myślenicki	X	X	54 zabytki nieruchome	X		brak informacji			Kapliczki przydrożne
80.	Łabowa / nowosądecki	brak informacji								
81.	Łapanów / bocheński	V	X	szacunkowo 40 zabytków nieruchomych	V	71,7 (tj. 100% pokrycia planistycznego)	71,7	V	29	Brama wjazdowa przy dworze w Tarnawie
82.	Łapsze Niżne / nowotarski	X	V	319 zabytków nieruchomych	V	125 (tj. 100% pokrycia planistycznego)	0,132	V	1	brak
83.	Łącko / nowosądecki	X	V	274 zabytków nieruchomych	V	133 (tj. 100% pokrycia planistycznego)	brak obszarów chronionych	X	2	Kapliczki przydrożne
84.	Łososina Dolna / nowosądecki	X	V	6 zabytków nieruchomych	V	84,31 (tj. 100% pokrycia planistycznego)	brak wyliczeń powierzchniowych	V	0	brak
85.	Łukowica / limanowski	X	X	215 zabytków nieruchomych	V	69,71 (tj. 100% pokrycia planistycznego)	60,04	V	4	brak
86.	Łużna / gorlicki	brak informacji								
87.	Maków Podha- łański / suski	brak informacji								
88.	Mędrzechów / dąbrowski	brak informacji								
89.	Michałowice / krakowski	V	V	74, w tym 8 wpisanych do rejestrów zabytków	V	51,13 (tj. 100% pokrycia planistycznego)	51,13	V	143	1. Zespół dworsko-parkowy w Młodziejowicach / 2. Brak instalacji ppoż. w młynie w Młodziejowicach
90.	Miechów / miechowski	X	V	6 zabytków nieruchomych wpisanych do rejestrów	3 cząstkowe plany obejmujące część obszarów miasta (2) i gminy (1)	0,12 (tj. 0,77% pokrycia planistycznego)	0,01	V	1	Zespół dworsko-parkowy w Zarogowie
91.	Mogilany / krakowski	X	V	82, w tym 8 wpisanych do rejestrów zabytków	V	43,53 (tj. 99,95% pokrycia planistycznego)	2,45	V	71	brak
92.	Moszczenica / gorlicki	V	V	7 zabytków nieruchomych	V	37,6 (tj. 100% pokrycia planistycznego)	brak wyliczeń powierzchniowych	V	0	brak

93.	Mszana Dolna miasto / limanowski	X	V	3 zabytki nieruchome	V	27,1 (tj. 100% pokrycia planistycznego)	0,3	V	0	1. Żydowska mogiła zbiorowa, ul. L. Mroza, oraz żydowska mogiła zbiorowa przy ul. Ogrodowej / 2. cmentarz żydowski / 3. Kwatera wojenna z czasów I wojny światowej przy cmentarzu parafialnym
94.	Mszana Dolna gmina / limanowski	X	brak informacji	brak informacji	V	169,53 (tj. 100% pokrycia planistycznego)	brak wyliczeń powierzchniowych	V	2	1. Kościół pw. Marii Magdaleny w Kasinie Wielkiej / 2. Zabytkowy parkan w Olszówce / 3. Dwór Chomańskich w Rabie Niżnej / 4. Zespół szalaśców na polanach Gorc Lubomirski, Gorc Troszacki, Adamówka, Podskały i Stawieniec
95.	Mucharz / wadowicki	X	V	34 zabytki nieruchome	V	37,32 (tj. 100% pokrycia planistycznego)	20,9	V	69	Zespół dworsko-parkowy w Jaszczurowej
96.	Muszyna / nowosądecki	X	V	156 w tym 40 wpisanych do rejestru zabytków	V	31 (tj. 21,92% pokrycia planistycznego)	31	V	1	brak
97.	Myślenice / myślenicki	X	V	324 zabytki nieruchome	V	120 (tj. 78,18% pokrycia planistycznego)	0,7	V	98	Ruiny baszty zamkowej
98.	Nawojowa / nowosądecki	X	V	26, w tym 4 wpisane do rejestru zabytków	V	39,16 (tj. 76,58% pokrycia planistycznego)	brak wyliczeń powierzchniowych	V	0	brak
99.	Niedźwiedź / limanowski	X	V	2 zabytki nieruchome	V	74,44 (tj. 100% pokrycia planistycznego)	56,83	V	0	1. Pałac dworski w Porębie Wielkiej / 2. Szalaśy na Polanie Podmostownica i Hali Turbacz
100.	Niepołomice / wielicki	X	V	188, w tym 12 wpisanych do rejestru zabytków	V		brak wyliczeń powierzchniowych	V	150	brak
101.	Nowe Brzesko / proszowicki	X	V	55 zabytków nieruchomych	X		brak informacji			1. Dwór myśliwski Rzewuskiego w Sierosławicach / 2. Pałac Morsztynów w Pławowicach / 3. Kuźnia w Pławowicach Pustostan / 4. Spichlerz w Hebdowie Pustostan / 5. Kapliczka w Grębocinie / 6. Obora w Przybysławicach / 7. Chlewy w Rudnie Dolnym
102.	Nowy Sącz / Miasto Nowy Sącz	brak informacji								
103.	Nowy Targ miasto / nowotarski	V	V	564, w tym 5 wpisanych do rejestru zabytków	17 miejscowych planów	ok. 6 (tj. 11,74% pokrycia planistycznego)	ok. 0,6	V	9.11 ha	Willa „Anna”
104.	Nowy Targ gmina / nowotarski	X	V	549 zabytków nieruchomych	V	ok. 33 (tj. 15,81% pokrycia planistycznego)	ok. 17,5	V	13	Większość obiektów zabytkowych wymaga prac ratunkowych ze względu na zły stan techniczny

105.	Nowy Wiśnicz / bocheński	X	X	brak	V	82,49 (tj. 100% pokrycia planistycznego)	brak wyliczeń powierzchniowych	V	75	brak
106.	Ochotnica Dolna / nowotarski	X	V	14 zabytków nieruchomych	V	141,03 (tj. 100 % pokrycia planistycznego)	141,03	V	0	brak
107.	Olesno / dąbrowski	X	V	6 zabytków nieruchomych	X		brak wyliczeń powierzchniowych	brak informacji	0	1. Fortyfikacja (wały szwedzkie) w Ćwikowie / 2. Park i brama ogrodowa wraz z ogrodzeniem w Podborze
108.	Olkusz / olkuski	X	X	ok. 150 obiektów, w tym 13 wpisanych do rejestru zabytków	18 planów	11,55 (tj.76,64% pokrycia planistycznego)	1,18	V	ok. 120	1. Budynek dawnego Starostwa w Olkuszu / 2. Zamek Rabsztyn
109.	Osiek / oświęcimski	V	V	52, w tym 4 wpisane do rejestru zabytków	V	41,18 (100% pokrycia planistycznego)	3,21	V	9	1. Pałac w Głębowicach / 2. Pałac w Osieku / 3. Figura św. Jana Nepomucena / 4. Budynek folwarku „Karolina” / 5. Zabudowa drewniana
110.	Oświęcim gmina / oświęcimski	X	X	brak	V		11,5	X	0	brak
111.	Oświęcim miasto / oświęcimski	V	V	189, w tym 16 wpisanych do rejestru zabytków	V	6,8 (tj. 22,66% pokrycia planistycznego)	0,01378	V	10	1. Budynek SS-Küche 2. Stajnia cugowa w zespole dworsko-parkowym Hallerów
112.	Pałecznicza / proszowicki	X	V	ok. 8 zabytków nieruchomych	brak informacji		brak wyliczeń powierzchniowych	V	0	Zespół dworski w Nadzowie
113.	Pcim / myślenicki	X	V	63, w tym 4 wpisane do rejestru zabytków	V	88,96 (100% pokrycia planistycznego)	0,8	V	11	1. Kościół w Pcimiu / 2. Kościół w Trzebuni / 3. Plebania w Stróży / 4. Dworek w Firkówce / 5. Szkoła w Pcimiu / 6. Obiekt sakralny w Krzywicy
114.	Piwniczna-Zdrój / nowosądecki	X	V	4 zabytki nieruchome	V	28,3 (tj. 73,89% pokrycia planistycznego)	9,7	V	0	1. Żydowski cmentarz „Kirków” nad Popradem / 2. Stary cmentarz w Piwnicznej-Zdroju
115.	Pleśna / tarnowski	X	X		V	84,9 (100% pokrycia planistycznego)	brak obszarów chronionych	V	24	brak
116.	Podegrodzie / nowosądecki	X	V	177 zabytków nieruchomych	V	63,74 (tj. 100% pokrycia planistycznego)	ok. 32	V	1 % terenu gminy	Pomniki cmentarne na cmentarzu w Podegrodziu
117.	Polanka Wielka / oświęcimski	X	V	około 40 zabytków nieruchomych	V	24 (tj. 100% pokrycia planistycznego)	brak wyliczeń powierzchniowych	V	4	brak
118.	Poronin / tatrzański	X	V	289 obiektów w tym 2 wpisane do rejestru	18 planów	45,84 (ok. 55% pokrycia planistycznego)	1,60	V	0	brak
119.	Proszowice / proszowicki	X	X	brak	X		brak informacji			1. Dwór i park podworski w Klimontowie / 2. Park podworski w Bobinie ze starodrzewem / 3. Zabudowania podworskie na terenie wsi Jakubowice / 4. Kapliczki / 5. Brak zagospodarowania terenów po kolejce wąskotorowej, w tym zabytkowego mostu żelaznego nad Szreniawą

120.	Przeciszów / oświęcimski	brak informacji								
121.	Raba Wyżna / nowotarski	X	V	ok. 230 zabytków nieruchomości	V	86,89 (tj. 98.42% pokrycia planistycznego)	brak wyliczeń powierzchniowych	V	13	1. Zespół dworsko-parkowy w Rabie Wyżnej / 2. Kościół pw. św. Antoniego Padewskiego w Sieniawie / 3. Zespół parkowo-dworski w Sieniawie
122.	Rabka-Zdrój / nowotarski	X	V	237 obiektów, w tym 21 wpisanych do rejestru zabytków	V	ok. 69,02 (ok. 100% pokrycia planistycznego)	1,22	V	0	brak
123.	Raciechowice / myślenicki	brak informacji								
124.	Raclawice / miechowski	X	V	ok. 6 zabytków nieruchomości	X		brak informacji		182	1. Dworek w Dziemierzycach 2. Dworek w Janowiczkach
125.	Radgoszcz / dąbrowski	X	X	47 zabytków nieruchomości, w tym 3 wpisane do rejestru zabytków	V	0,33 (tj.0,37% pokrycia planistycznego)	brak obszarów chronionych	X	0	Kapliczki, domy drewniane
126.	Radłów / tarnowski	brak informacji								
127.	Radziemice / proszowicki	brak informacji								
128.	Ropa / gorlicki	brak informacji								
129.	Ryglice / tarnowski	X	X	8 zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru	V	5,4 (tj. 21,47% pokrycia planistycznego)	ok. 0,02	V	0	Spichlerz dworski
130.	Rytro / nowosądecki	X	V	100, w tym 1 wpisany do rejestru zabytków	V	41,92 (tj. 100% pokrycia planistycznego)	0,07	V	3	brak
131.	Rzepiennik Strzyżewski / tarnowski	brak informacji								
132.	Rzezawa / tarnowski	X	X	8 zabytków nieruchomości	V	86,2 (tj. 100% pokrycia planistycznego)	57,72	V	6	brak
133.	Sękowa / gorlicki	V	V	148, w tym 44 wpisane do rejestru zabytków	V	brak wyliczeń powierzchniowych	brak wyliczeń powierzchniowych	brak informacji	0	1. Kapliczka w Czarnem 2. Przydrożne krzyże w Bartnem, Bodakach, Wołowcu, Krzywej
134.	Siepraw / myślenicki	brak informacji								
135.	Skąła / krakowski	X	V	28 zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków	V	64,64 (tj. 86,99% pokrycia planistycznego)	brak wyliczeń powierzchniowych	X	260	1. Pałac w Cianowicach 2. Dwór w Rzeplinie

136.	Skawina / krakowski	X	V	32 zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków	V	Gmina 79,75 (tj. 100% pokrycia planistycznego); Miasto 18,36 (tj. 90% pokrycia planistycznego)	0,99	V	301	Dwór w Radziszowie
137.	Skrzyszów / tarnowski	X	X	brak	V	86,78 (tj. 100% pokrycia planistycznego)	52,1	V	75	brak
138.	Słaboszów / miechowski	X	X	brak	V	77 (tj. 100% pokrycia planistycznego)	brak wyliczeń powierzchniowych	V	2	brak
139.	Słomniki / krakowski	brak informacji								
140.	Słopnice / limanowski	X	V	22 zabytki nieruchome	V	56,8 (tj. 99,89% pokrycia planistycznego)	50	V	0	brak
141.	Spytkowice / nowotarski	X	V	66, w tym 7 wpisanych do rejestru zabytków	V	32,18 (tj. 100% pokrycia planistycznego)	32,18	V	0	brak
142.	Spytkowice / wadowicki	V	X	174, w tym 10 wpisanych do rejestru zabytków	V	47,03 (tj. 93,90% pokrycia planistycznego)	7,182	V	82	Zabudowania dawnej Gorzelni obok Zamku w Spytkowicach
143.	Stary Sącz / nowosądecki	X	X	brak	52 plany	78,7 (tj. 76,84% pokrycia planistycznego)	0,938	V	50	1. Budynek mieszkalne w obrębie zabytkowego układu urbanistycznego centrum miasta / 2. Dawna synagoga
144.	Stryczawa / suski	X	V	206 zabytków nieruchomych, w tym 3 wpisane do rejestru zabytków	V	114 (tj. 100% pokrycia planistycznego)	25	V	45	brak
145.	Stryczów / wadowicki	X	V	113 zabytków nieruchomych	6 planów	45,86 (tj. 100% pokrycia planistycznego)	brak wyliczeń powierzchniowych	V	49	brak
146.	Sucha Beskidzka / suski	X	V	393, w tym 10 wpisanych do rejestru zabytków	V	27 (tj. 100% pokrycia planistycznego)	brak wyliczeń powierzchniowych	V	5	1. Spichlerz / 2. Budynek przy ulicy Role 182/95 / 3. Neogotycka oranżeria w zespole zamkowo-parkowym
147.	Sułkowice / myślenicki	brak informacji								
148.	Sułoszowa / krakowski	X	V	ok. 126, w tym 4 wpisane do rejestru zabytków	V	53,32 (tj. 99,88% pokrycia planistycznego)	ok. 25	V	212	1. Budynek dawnej przychodni Sułoszowa I nr 80c / 2. Kaplica w Wielmoży / 3. Domy drewniane będące we władaniu osób fizycznych w Wielmoży 112 oraz Sułoszowej I 221
149.	Szaflary / nowotarski	brak informacji								
150.	Szczawnica / nowotarski	brak informacji								
151.	Szczucin / dąbrowski	brak informacji								

152.	Szczurowa / brzeski	X	V	8 zabytków nieruchomych	V	46,64 (tj. 34,64% pokrycia planistycznego)	ok. 0,20	V	7	brak
153.	Szerzyny / tarnowski	X	V	120, w tym 9 wpisanych do rejestru zabytków	V	82 (tj. 100% pokrycia planistycznego)	82	V	1	Cmentarz wojenny nr 34 w miejscowości Ołpiny
154.	Świątyni Górne / krakowski	X	V	123, w tym 2 wpisane do rejestru zabytków	V	20,34 (tj. 100% pokrycia planistycznego)	brak wyliczeń powierzchniowych	V	20	brak
155.	Tarnów / Miasto Tarnów	brak informacji								
156.	Tarnów / tarnowski	brak informacji								
157.	Tokarnia / myślenicki	X	V	brak informacji	brak informacji	brak informacji	brak informacji	brak informacji	brak informacji	brak
158.	Tomice / wadowicki	brak informacji								
159.	Trzciana / bocheński	X	X	brak	V	44,09 (tj. 100% pokrycia planistycznego)	brak wyliczeń powierzchniowych	V	brak danych	brak
160.	Trzebinia / chrzanowski	V	V	102, w tym 15 wpisanych do rejestru zabytków	V	9,34 (tj. 8,89% pokrycia planistycznego)	0,13	V	0	1. Zespół pałacowo-parkowy w Młoszowej / 2. Bożnica kupiecka w Trzebini / 3. Willa przy ul. Piłsudskiego 156 w Trzebini / 4. Huta żelaza w Płokach / 5. Dwór w Płokach / 6. Dom przy ul. Jana Pawła II 2 w Trzebini / 7. Dom w zespole mieszkalnym dawnych Zakładów Tłuszczowych przy ul. Słowackiego 47a w Trzebini / 8. Lokomotywnia wachlarzowa i wieża wodna w zespole dworca kolejowego w Trzebini / 9. Dom przy ul. Krakowskiej 37 w Bołędzinie
161.	Trzyciąż / olkuski	X	X	brak	V	96,56 (tj. 100% pokrycia planistycznego)	brak wyliczeń powierzchniowych	V	128	Zespół pałacowy w Ściborzycach
162.	Tuchów / tarnowski	X	X	brak	V	100,14 (tj. 100% pokrycia planistycznego)	0,2	V	ok. 200	Cmentarze wojenne
163.	Tymbark / limanowski	brak informacji								
164.	Uście Gorlickie / gorlicki	V	V	189, w tym 41 wpisanych do rejestru zabytków	V	28,26 (tj. 10% pokrycia planistycznego)	5,793	V	0	1. 13 cmentarzy wojennych z I woj. św., gł. cmentarz wojenny nr 51 „Rotunda” w Regietowie / 2. Kapliczki i krzyże przydrożne / 3. Karczma łemkowska w Uściu Gorlickim
165.	Wadowice / wadowicki	X	V	53, w tym 16 wpisanych do rejestru zabytków	21 planów	112,49 (tj. 100% pokrycia planistycznego)	brak wyliczeń powierzchniowych	V	56	większość obiektów wymaga generalnego remontu

166.	Wieliczka / wielicki	brak informacji								
167.	Wielka Wieś / krakowski	X	V	130, w tym 7 wpisanych do rejestru zabytków	V	46,9 (tj. 97,14% pokrycia planistycznego)	brak wyliczeń powierzchniowych	V	282	Ruiny zamku w Wielkiej Wsi
168.	Wieprz / wadowicki	brak informacji								
169.	Wierzchosławice / tarnowski	X	V	8 zabytków nieruchomości	V	0,4 (tj. 0,53% pokrycia planistycznego)	brak wyliczeń powierzchniowych	brak informacji	0	brak
170.	Wietrzychowice / tarnowski	X	brak informacji	5 zabytków nieruchomości	V	22 (tj. 45,26% pokrycia planistycznego)	9	V	47	brak
171.	Wiśniowa / myślenicki	brak informacji								
172.	Wojnicz / tarnowski	V	V	270, w tym 16 wpisanych do rejestru zabytków	V	2,89 (tj. 3,76% pokrycia planistycznego)	brak wyliczeń powierzchniowych	V	0	Dawny dwór Dąbskich
173.	Wolbrom / olkuski	V	V	54, w tym 15 wpisanych do rejestru zabytków	V	151 (tj. 100% pokrycia planistycznego)	62	V	100	1. Zespół zabudowy przy ul. Miechowskiej w Wolbromiu / 2. Nagrobki na cmentarzu parafii pw. św. Katarzyny w Wolbromiu / 3. Kapliczka w Kąpielach Wielkich / 4. Kapliczka w Budzynie
174.	Zabierzów / krakowski	brak informacji								
175.	Zakliczyn / tarnowski	V	V	19 zabytków nieruchomości	9 miejscowych planów (punktowych)	brak wyliczeń powierzchniowych	brak wyliczeń powierzchniowych	V	0	Ruiny zamku w Melsztynie
176.	Zakopane / tatrzański	X	V	1627, w tym 69 wpisanych do rejestru zabytków	V	22,102 (tj. 26,20% pokrycia planistycznego)	0,998	V	2	1. Willa „Turnia” przy ul. Kościuszki / 2. Stacje transformatorowe w stylu zakopiańskim przy Bulwarach Słowackiego i Drogi na Kozinie
177.	Zator / oświęcimski	brak informacji								
178.	Zawoja / suski	X	V	179 zabytków nieruchomości	V	128,8 (tj. 100% pokrycia planistycznego)	36	V	26	Stara karczma nr 121a
179.	Zembrzyce / suski	brak informacji								
180.	Zielonki / krakowski	X	X	ok. 65, w tym 12 wpisanych do rejestru zabytków	V	46,34 (tj. 95,40% pokrycia planistycznego)	brak wyliczeń powierzchniowych	V	152	Międzipolowy fort pancerny nr 45a w Bibicach
181.	Żabno / tarnowski	brak informacji								
182.	Żegocina / bocheński	X	X	brak	V	35 (tj. 100% pokrycia planistycznego)	brak wyliczeń powierzchniowych	V	41	brak